

PUTOVANJA

Zbirka kratkih priča učenika osnovnih i srednjih škola

DESETI REGIONALNI FESTIVAL FANTASTIČNE KNJIŽEVNOSTI
REFESTICON 2022

Bijelo Polje, 23. 6. – 26. 6. 2022. godine

Izdavač

Lokalni javni emiter Radio Bijelo Polje

Za izdavača

dr Andrijana Rabrenović

Priče odabralo žiri: dr Blagoje Vujisić (Bijelo Polje)

mr Bojana Obradović (Nikšić)

Izet Erović (Bijelo Polje)

Urednik

mr Dragić Rabrenović

Priprema za štampu

Milena Joksimović

Dizajn korica

Marko Tvrđišić

Štampa

VBR Grafika, Bijelo Polje

Tiraž

500

Na naslovnoj strani korišten detalj ilustracije

Dragića Rabrenovića

Ova knjiga je nastala u sklopu projekta REFESTICON 2022

Realizator i organizator

Lokalni javni emiter Radio Bijelo Polje

Napomena

Autori su odgovorni za autorstvo priča koje su dostavili

PUTOVANJA

Zbirka kratkih priča učenika osnovnih i srednjih škola

Lokalni javni emiter Radio Bijelo Polje
Bijelo Polje, 2022.

Predgovor

PUTOVANJA U NEPOZNATO

Pred nama je knjiga priča fantastike pod nazivom "Putovanja" - zbirka od 44 kratke priče učenika osnovnih i srednjih škola Crne Gore sa 10. Regionalnog festivala fantastične književnosti, čiji je izdavač Lokalni javni emiter Radio Bijelo Polje. Zavidan kvalitet priča je pokazao da je bila bezrazložna streljana koliko će se učenici osnovne i srednje škole kvalitetno odazvati na temu „Putnik“ s obzirom da u školi nemaju mogućnosti da se u dovoljnoj mjeri upoznaju sa ovom vrstom književnosti. A ovome treba dodati i podatak da po pitanju ove književnosti nemamo baš svjetlu tradiciju, pošto je na našim prostorima u periodu poslije 2. svjetskog rata razvoj fantastične književnosti za djecu potiskivan zbog forsiranja realističkog modusa pisanja. Međutim, lično sam bio iznenaden kvalitetom prispjelih priča, učeničkim poznavanjem osnova ove vrste književnosti, dostignuća nekih vidova nauke i predviđanjima nekih budućih naučnih otkrića, detaljnim poznavanjem izvjesnih istorijskih podataka i, vjerovatno, činjenicom da su većina autora priča u ovoj knjizi pročitali podosta stranica fantastične književnosti. Zbog toga se u nekim pričama osjeća uticaj ove književnosti sa engleskog govornog područja kao i uticaj većih zapadnoevropskih književnosti za djecu, na čemu ne treba zamjeriti, jer kod nas ne postoji značajni izdavači posvećeni samo književnosti za djecu niti je kod nas, pak, svaka knjiga koja je pisana samo za djecu, zbog djece i u dječjem duhu, književno bitno vrijedna a i malobrojne su.

Visok nivo kvaliteta ovih priča je posljedica činjenice da je, s obzirom na zadatu temu, u pričama zastupljen jedan od najrasprostranjenijih motiva u fantastičnoj književnosti za djecu - motiv putovanja u čarobni svijet i povratak iz njega, što je bila i tema festivala ove (2022) godine. Ključni trenutak svake priče je putovanje u irealno, u čudesni svijet koji je stvoren za glavni lik i za tu priču.

Priče ove zbirke imaju primjese epske, naučne i bajkovite fantastike, što je prirodno jer je fantastična književnost rijetko kad samo naučna, nego su zastupljeni i drugi podžanrovi. U svim njima zadovoljena je jedna od osnovnih osobina ovog tipa književnosti, a to je da svijet u kojem se nalaze junaci mora biti realan i za nas prepoznatljiv. I zaista,

to su, uglavnom, poznata imena engleskog i našeg govornog područja, toponimi ovih područja itd. Naravno, sve priče odišu igrom nemogućeg i natprirodнog, čudnog i maštovitog, na granici su sna i jave, prijemčive su osjećanjima učeničke populacije. Manje-više, u svim njima prisutna je bujna i odvažna mašta koja proširuje vidike učeničke populacije, rađa nove misli, razvija slobodu mišljenja, uobličava dječje emocije; poboljšava razumijevanje stvarnosti, dočarava nepoznato i nevidljivo, stvara jedan nov svijet u kome se ne mogu primijeniti obični zakoni prirode i čovjeka.

Koliko su priče dobre, svjedoči i činjenica da probuđena i krilata mašta vodi ne samo autore priča, nego i nas, njihove čitaocе, u nedostizne visine i nadomješće mnogo toga što nam nedostaje a maštamo da tako bude, ona nudi ostvarenje svih htjenja, razvija dječji senzibilitet. Mašta iz ovih priča ima pokretačku snagu dječjeg saznanja svijeta i konstituenta dječje ličnosti, ona je najmoćnije sredstvo uvođenja djeteta u život. Njihovim čitanjem nemamo bilo kakav misaoni napor ili napravljeno pri čitanju, već, naprotiv, posebnu vrstu zadovoljstva od misaonih radnji otkrivanja i pronalaženja, a što je uslov postojanja ne samo knjiženosti nego i bilo koje druge umjetnosti. Uspješnost svih ovih priča ogleda se i u tome da su na nas ostavile upečatljiv utisak, proizvele su u nama novo gledanje nekih pojava i stvari, radnji i junaka koji pokreću zbijanje naprijed i izazivaju nove situacije, rađaju osjećanje isprepleteno sa dosjetljivim mislima, iskre zaumnog svijeta i autentičnu naivnost.

Skučenost u izboru motiva na ovu temu nije bitno djelovala na učeničku maštu, tako da, gledano u cjelini, zbirka odiše raznovrsnošću radnje, stilom, mjestom radnje, a glavne likove prati relativno ne mala sloboda u načinu obrade priče. Mladi stvaraoci su na ubjedljiv način dočarali suočavanje glavnog junaka sa bićima ili pojavama koji ne pripadaju našem svijetu, fizičkim zakonima i logici ovog svijeta, uspješno su narušili granice realnog svijeta, različito ih realizujući, i natprirodno i neprirodno su ušli u svijet naše svakodnevice. Otuda, ono što se u ovim pričama događa, u suprotnosti je sa zakonima koji vladaju u prirodi, čime se potvrđuje činjenica da djeca mnogo lakše nego odrasli prihvataju pomicne granice svijeta i da su na čuda otpornija od nas odraslih.

U svakoj priči djeca se zalažu za temeljne ljudske vrijednosti kao što su dobrota, istina, hrabrost i sloboda, čime se ublažava strah i strepnja pred prodorom onostranih pojava u naš svijet. Autori priča ove zbirke propagiraju optimističku viziju svijeta, koja nagovještava život onome ko se založi za temeljne vrijednosti. Priče odlikuju

pojednostavljena struktura i izražajna osobenost, jasnost, gramatička kompletност svih rečeničnih djelova, racionalna dovršenost; kratkoća, neopterećenost epizodama i sporednim slikama, ukratko - komunikativnost književnog izraza.

Na kraju, s obzirom na kvalitet i broj odabranih priča, nadamo se da će u neko buduće vrijeme doći do povećanja broja kvalitetne fantastične literature iz pera nekih autora zbirke „Putovanja“. U tom smislu ih podržavamo i želimo im puno uspjeha!

Blagoje Vujišić

Kristina Rakonjac
Drugi razred
JU Srednja stručna škola
Bijelo Polje

Prva nagrada
Zlatno zmajevvo jaje

EPITAF

„Vi ćete biti ono što sam ja, a ja ne mogu biti ono što ste vi.“

Krivudavim putem koji je vodio ka poslednjoj kući na vrhu brežuljka, ubrzano je jurio beli automobil. Zaustavi se u samom podnožju brda. Bela kućica se jedva nazirala iza bujnog rastinja, ali je slika zidina dvorca na okomitoj steni izazivala strahopoštovanje. Vrata se otvorile i iz automobila izade devojka od oko nekih sedamnaest godina, smrkнутog izraza lica, s teškom mukom podižući prenatrpani kofer.

„Vidimo se na kraju leta, dušo, lepo se provedi kod bake!“, odjeknu ženski glas i kola nestadoše u oblaku prašine.

„Na selu je baš divno... komarci, muve, zrikavci... poneki poskok... čovek prosto poželi ovakav odmor“, ljutito je gundala Julija. „Tri meseca bez telefona, facebook stranice, bez prijatelja na mreži... osećam mučninu pri samoj pomisli na to.“

Ljutnja i gundanje sprečavali su Juliju da uživa u lepoti prirode kroz koju je koračala ubrzanim koracima.

Na okomitoj steni, severoistočno od Toplica, na putu ka Kopaoniku, izdižu se još i danas ruševine starog dvorca. U tom kraju postojala je porodica vlastelina, despota Ivaniša Berislavića, čiji su moći ugled u celoj oblasti bili na vrhuncu tokom srednjeg veka. Po njegovom imenu je prozvan i dvorac čijim je hodnicima i odajama po legendi šetao nesmiren duh, tragično stradale Jelene, njegove čerke koju istorija ne spominje. U dolini, mirno je dremalo selo okruženo planinama Vidojevica i Pasjača. Tek poneki petao bi prekinuo tišinu najavljujući novi dan.

Dok se pela uskom kozjom stazom ka kući, osećala je da joj se majica lepi za leđa, to je učini još nervoznijom.

- Baš sam neke šugave sreće... moji vršnjaci idu na more, na zabave sa društvom... ja sam suviše mlada za to... Čuj, suviše mlada!! Već dve godine sam regionalni prvak u karateu i mešovitim borilačkim veština... na pragu sam fakulteta... i, nisam sposobna da brinem sama o

sebi! - devojčin bes je rastao sa svakim pređenim korakom, znoj joj se slivao niz čelo, dok joj se kosa lepila za lice.

Žeđ je sve više mučila povećavajući osećaj nervoze. Umorna i zadihana, kao da ju je neko jurio, najzad stiže do bakine kuće obrasle divljim bršljanim. Na vratima je sačeka žena od šezdesetak godina, mladolikog izgleda.

„Julija! Baš si porasla! Postala si prava devojka.“

„Tačno, no to mi ništa ne znači, i dalje nisam sposobna da brinem sama o sebi!“, još uvek besna, Julija odgovori ljuće nego što je htela.

Baka se samo nasmeši, zagrli je i uvede u dugo iščekivanu svežinu seoske kuće. Nakon što se smestila u sobu, mogla je samo da zagnjuri glavu u jastuk i da se duri.

„Izgleda da baš i ne uživaš?“, iznenadi je baka.

„Šta! Ma ne... sjajno mi je ovde kod tebe...“, branila se Julija.

„Hajde, mala, ne lažunjav! Znam te ptico dok si jaje bila.“

„Od tebe se ništa ne može sakriti. Nije da mi nije drago što će vreme provesti sa tobom, samo mi je dosta da me roditelji smatraju devojčicom. Hoću sama da odlučujem o svom životu“, reče zarivši opet ljutito glavu u jastuk.

„Oni možda misle da si dete, ali ja znam šta si ti sve sposobna da uradiš. Želiš li da doživiš nezaboravno putovanje“, baka je pogleda upitno i nastavi, „vidim da sam te zaintrigirala, kreni za mnom.“

Julija se lenjo podiže sa kreveta, vukući noge, bezvoljno je prateći. U hodniku je baka sačeka sa nekom starom, prašnjavom, drvenom kutijom u naručju.

„Uzmi ovu kutiju, siđi u podrum, tamo ćeš naći jedan stećak koji je još tvoj deda pronašao kada smo kopali iza kuće, s namerom da napravimo podrum. Na njemu je urezan isti grb kao na kutiji pokraj teksta: *Legoh 1094. ljeta, kad bješe suša, pa u nebu ne bješe ni jedna suza za mene. Vi ćete biti ono što sam ja, a ja ne mogu biti ono što ste vi.* Tada otvori kutiju... nakon toga... pa, ostalo je na tebi, kako ti odlučiš.“

Devojka je pogleda sumnjičavo, ali ipak posluša predlog. Krenu prema podrumu gundajući: „Ovo će biti uzbudljivo kao i posmatranje veša dok se suši. Baš se radujem ovoj avanturi.

Sišavši u podrum, zastade na trenutak dok joj se oči ne navikoše na polumrak. Krenu pažljivo da preskače stvari koje su joj se našle na putu, i dalje noseći prašnjavu kutiju. Iznenadan tresak odjeknu malom planinskom kućom.

„Šta se dešava dole?“, začu se bakin uplašeni glas.

„Ništa, bako, ne brini, malo vežbam plivanje po suvom... i nije neki užitak!“, uzvrati Julija pokušavajući da sa lica obriše debeli sloj prašine.

Trljajući oči, pogled joj se zaustavi na uzdignutom kamenu, visine oko pola metra, o koji se spotakla. Pažnju joj privuče poznati grb, identičan onom na kutiji.

„Sad još da otvorim ovu starudiju i završim sa neslanom šalom, pa da se vratim durenju u svojoj sobi.“

U kutiji nađe crni ogrtač, manju putnu torbu i ogrlicu.

„Baš uzbudljivo“, reče smorenog, „pohaban ogrtač, iznošena torba... jedino što nije potpuno beskorisno je ova ogrlica. Zadržaću je, možda mi posluži za maturu.“

Julija pokuša da stavi ogrlicu oko vrata, konstatujući da je na njoj isti grb kao na stećku i drvenoj kutiji. Zakopčavši je, ona odjednom poče da svetli, dok je iz rezbarije na stećku izbijala neka čudna svetlost. Glasno je čitala reči koje su svetlele u mraku:

„Legoh 1094. ljeta, kad bješe suša,
pa u nebu ne bješe ni jedna suza za mene.
Vi ćete biti ono što sam ja,
a ja ne mogu biti ono što ste vi.“

Ispred nje se otvori crni vrtlog, šireći se sve više i više, pokušavajući da je usisa. Prestravljeni, pokuša da se zadrži hvatajući se za najbliže predmete, ali bezuspešno. Zajedno sa prašnjavom drvenom kutijom, nestade u vrtlogu. Osećaj poniranja i blaga mučnina u želucu nisu je napustali. Krenula je na putovanje bez vozne karte i jasno utvrđenog pravca... i dok su joj se misli kovitale... nastupi iznenadni prekid filma...

„Joooojjj! Au, majčiceee!!! Svi normalni ljudi padaju na zadnjicu, samo ja uvek idem prvo glavom!“, kukala je Julija dok su joj zvezde lepršale ispred očiju i kružile oko glave. „Ovo ateriranje nije ni malo prijatno, imaće sreće ako su mi sve žičice još uvek spojene“, mrmljala je trljajući bolno mesto.

Nakon što joj se razbistriло pred očima, pažljivije osmotri okolinu. Bila je okružena šumom sa svih strana, samo se kroz granje naziralo nebo.

Ja i moja želja za avanturom, dode mi samoj sebi da zlepim sočnu šamarčinu!, umesto toga je svom snagom udarila nogom u drvo. Iznenadni blesak je zaslepi. Stablo se raspalo, kao da ga je munja pogodila.

„Moraću da poradim na samokontroli“, reče, iznenadena novim moćima.

Uze torbu pokušavajući u nju da ugura ogrtač. Nasumično izabra pravac kretanja, nadajući se da će naići na neko naselje. U sumrak stiže na ivicu šume. U daljinji se nazirala treperava svetlost. Noć je uveliko pala, kada je pristigla do varošice. Ulicama osvetljenim bakljama odjekivali su glasovi.

„Gde li sam ovo zalutala... i, ko zna koji je ovo vek... pazi im odeće... biće bolje da obučem ogrtač, biću manje upadljiva“, glasno je govorila, pokušavajući da se ohrabri. Vadeći ogrtač, iz torbe joj se prosuše zlatnici po putu. Julija, za trenutak zastade zapanjena, ali odmah poče ubrzano da ih skuplja, proveravajući da li ju je ko video. Srećom, niko nije obraćao pažnju na nju. Pokušavaла је да се drži mračnih delova ulice kako би што мање privlaчила паžnju. Krčanje у stomaku је подсети да је давно сварила последњи оброк. Уђе у прву gostionicу на коју је нашла. Била је слабо осветљена. Очи prisutnih se okrenуше prema njoj. U nekim pogledima je prepoznala strah. Priđe šanku.

„Izvinitе, зашто ме сvi гledaju čudno“, upita čoveka koji je sipao piće.

„Vidim da si pristojno dete“, odgovori јој, „nismo mi neprijateljski nastrojeni, nego smo mislili da si jedna od njih.“

„Od njih?“, ponovi Julija као echo, „Kako se zove оvo место?“

„Koznik. Tu nam je blizu i utvrđenje Brus, važno stočarsko-trgovačko središte.“

„Koznik?! Brus?!“, Julija је ponavljala реци nepoznatog čoveka, као да су јој mozak svrake popile.

Ništa јој nije bilo jasno. Koznik?! Zar то nije име varoši u blizini bakinog sela? Pokušавала је уз помоћ skromnog znanja iz istorije да shvati где se nalazi i u koji je vek zalatala...

„Ima li ovde Turaka?“, najzad se doseti.

„Nema“, odgovori čovek, „ali nam Habzburgovci krv popiše. Varošica je pretrpana njihovim špijunima. Niko nikom ne veruje. Čuvaj se, дете, teška su vremena. Okolo још uvek lutaju i otpadnici iz turske vojske који nisu napustili ovu teritoriju. Opasno је ovuda иći sam, naročito kad je devojka u pitanju.“

Ove реци naljutiše Juliju, evo га још један који sumnja у njene sposobnosti, као да јој nisu dovoljni oni које је ostavila kod kuće. U želji да што pre napusti gostionicu, naruči potrebne namirnice. Izvadi šaku zlatnika i izruci ih gostioničaru u ruke.

„Nadam se да ће ово бити dovoljno“, reče.

Zveckanje zlatnika privuće pažnju grupe muškaraca који су sedeli у затамnjrenom delu prostorije.

„Vidi male... otkud tebi toliki novac?“, upita један од njih, hvataјуći је за ruku.

Julija instinkтивно повуће ruku i izvežbanim pokretom prebaci nasrtljivca na drugi kraj prostorije, srušivši ostatak grupe. Zgrabi torbu у коју je strpala namirnice i istrča iz gostionice. Za sobom је čula korake. Brzo se sakri u jednu mračnu ulicu. Polako se povlačila ka šumi. Ubrzano је

hodala, često se osvrćući. Mučio je osećaj da je neko prati. Najzad stiže do šume. Iznenada je sa svih strana okružiše maskirani ljudi. Pokuša da se odbrani i pobegne, ali je obori snažan udarac po glavi.

Julija lagano otvori oči, ali ih odmah i zatvori osećajući snažnu glavobolju. Kroz sećanje joj blesnuše događaji pre onesvećivanja.

„Šta je ovo, kao da sam se danas preplatila da idem razbijene glavudže... ako jesam, otkazujem preplatu!“, gundala je trljajući bolno mesto.

S teškom mukom ponovo otvori oči pokušavajući da shvati gde se nalazi. Začuše se koraci.

„Kažem ti da ga treba dokrajčiti“, začu se glas.

Kroz glavu joj prolete misao da ovi neznanci hoće da je se oslobođe. Skoči sa kreveta i zatetura se. Nesigurna na nogama, ali sa snažnom željom za životom, Julija izjuri iz šatora preturivši dvojicu mladića čiji je razgovor čula. Poče kao ranjena zver da se vrti u krug, dok najzad ne spazi spasonosnu kapiju i pojuri prema njoj. U njoj se probudio uspavaniji vulkan, palila je i žarila sve pred sobom, kao da nije pre par trenutaka jedva stajala na nogama.

„Zaustavite je!“, začu glas iza sebe.

Pojuri još brže videvši da nema stražara na kapiji. Iznenada kao Božija kazna, s neba pade na nju mreža i ona opet zapliva po prašini.

Mladići pristigoše. Dok su pokušavali da je pridignu, jednog udari u stomak a drugog pesnicom u glavu.

„Neka još neko danas ima glavobolju“,zlurado se nasmeja.

Dok je pokušavala da skine mrežu, pristigoše i ostali. Bezuspešno se batrgala, pokušavajući da se oslobodi i odbrani.

„Smiri se, devojko, nemamo namjeru da se borimo s tobom!“, progovori jedan od njih.

„Kako da ne, a malopre ste planirali da me uklonite!“, odgovori Julija.

Jedan od mladića čiji je razgovor čula se lagano podiže sa zemlje.

„Sestro, imaš ruku kao malj! Nismo govorili o tebi. Neko drugi nam je kost u grlu.“

„Znači svo ovo trčanje, guranje, udaranje, plivanje po prašini je bilo uzalud!“, progunda, „sledeći put kada me neko čuje da sam željna avanture slobodno neka me opauči po glavudži... u stvari... ne... bolje nek me zvezne nogom u pozadinu, glava mi je dovoljno stradala za jedan dan“, reče trljajući novu čvorugu na glavi.

Mladići je upitno pogledaše, ali ona samo odmahnu rukom kao da hoće da im kaže da je to duga priča.

„Podi sa nama, sve čemo ti objasniti usput“, reče jedan od njih.

Julija krenu za njima jedva se vukući. Nespavanje, glad, stalni napadi i bežanje su već uzimali danak. Njenom telu je bio neophodan odmor. Stigše do jednog šatora koji je bio veći od ostalih. Jedan od mladića uđe unutra, a Julija osta ispred sa drugim. Napokon ih pozvaše unutra. Unutrašnjost nije bila preterano raskošna, veliki sto, par stolica, ležajevi sa strane. Za stolom je sedeо krupan, bradat čovek, najverovatnije vođa, a iza njega neki tamnokosi mladić i nekoliko stražara. Na dnu šatora, na jednom od ležaja sedela je devojka otprilike Julijinih godina.

„Znači, to je ta devojka o kojoj ste mi pričali, da je uspela da savlada špijune Habzburgovaca... ne izgleda mi naročito snažno“, reče sumnjičavo bradati čovek.

„Šta je sa ovim narodom?“, glasno prokomentarisa Julija, „zar izgledam toliko nemoćno i krhko?“

„Kako se zoveš?“, upita je čovek, ne obraćajući pažnju na njene reči.

„Julija“, odgovori devojka, „sad kad smo se upoznali, mogli bi odmah i da se pozdravimo, imam neodložnih obaveza.

„Oče“, najzad progovori mladić koji je stajao pored stola, „video sam je sinoć, neverovatno je snažna i brza, na nju niko ne bi sumnjao, mogla bi nam biti sjajan saveznik u borbi protiv onih koji su nam preoteli kraljevstvo i slobodu. Vreme je da despot Ivaniš Berislavić ponovo povrati svoj dvorac.“

„Julija, znam da naš problem nije i tvoj, ali bi nam tvoja pomoć zaista dobro došla. Mogla bi da uđeš u dvorac kao sluškinja i da nam pomogneš da ga oslobodimo“, reče Ivaniš.

„Zašto bih rizikovala svoj život zbog nepoznatih ljudi“, upita devojka.

„Možda iz solidarnosti prema devojci tvojih godina. Moju crku su oteli Habzburgovci i od tada joj se gubi svaki trag. I naš dvorac su zauzeli. Uspeli smo da pobegnemo zahvaljujući tajnim hodnicima. Na porodičnoj grobnici smo postavili stećak kako bi obeležili njenog grobno mesto, ali ona ne leži тамо. Na njemu su urezane reči:

„Legoh 1094. ljeta, kad bješe suša, pa u nebu ne bješe ni jedna
suza za mene.

Vi ćete biti ono što sam ja,
a ja ne mogu biti ono što ste vi“

Julija se sva naježi setivši se stećka sa istim natpisom u podrumu bakine kuće. Tek tada zapazi na zastavi grb kao i na ogrlici. U glavi joj je odzvanjalo: - Vi ćete biti ono što sam ja, a ja ne mogu biti ono što ste vi.

Da li je njen zadatak da pronađe Jelenu?

„Jutro je pametnije od večeri, dobro se odmori, pa čemo sutra razgovarati“, reče Ivaniš, mahnuvši rukom prema devojci koja je sedela na ležaju, „Mari, odvedi Juliju do njenog šatora.“

Mari je otpratila Juliju ne progovorivši ni reč. Devojka je pokušala da sazna bilo kakvu informaciju o vladaru, njegovom sinu, čerki, ali Mari nije bila voljna da zadovolji njenu radoznalost.

Zora je tek počela da sviće kad je Juliju iz najslađeg sna probudilo grubo drmusanje.

„Probudi se, gospodar te zove. Požuri, čekam te ispred šatora.“

„Da li je neko od vas čuo za buđenje u pristojno vreme oko devet – deset sati? Kakvi ste to domaćini?“, gundala je Julija, pokušavajući da otvorí oči.

Na ulazu u Ivanišev šator, Julijine nozdrve zagolica miris hrane podsetivši je da nije jela već dva dana. Vladar je ponudi da mu se pri-druži i započe priču.

„U blizini je moj dvorac. Uzdiže se na jednoj okomitoj steni, severoistočno od Toplica. Od kada je moja kći nestala, pronosi se priča o njenom nesmirenom duhu koji šeta hodnicima. Ne znamo šta se sa njom desilo, poznato nam je samo da je grupa pijanih voj-nika Habzburgovaca te noćí provalila u dvor i od tada se gubi svaki trag Jeleni Berislavić. Ponekad se noćú nekome od sluga priviđa njen duh... kao da ih doziva, traži pomoć. Nekoliko dana nakon njenog nestanka, postavili smo joj nadgrobni spomenik na porodič-nom groblju u podnožju dvorca. Te iste noćí su nas ponovo napali Habzburgovci i da nije bilo tajnih prolaza, ne bismo izvukli živu glavu“, završi Ivaniš priču.

Julija je u tom trenutku nesvesno počela da izgovara reči:

„Legoh 1094. ljeta, kad bješe suša, pa u nebu ne bješe ni jedna suza za mene. Vi ćete biti ono što sam ja,
a ja ne mogu biti ono što ste vi.“

„Zapamtila si epitaf sa njenog spomenika. Jelena je često ponavljala tu rečenicu dok je bila živa, bez želje da nam je objasni. Ja sam samo dodao godinu“, tužno reče Ivaniš.

„Pristajem da Vam pomognem, ali pod jednim uslovom. Kada povratite svoj dvorac, pokušaćemo zajedno da saznamo pravu istinu o Je-linenom nestanku.“

Ivaniš joj u znak zahvalnosti uputi tužan osmeh. Ubrzo stiže i Stefan Berislavić.

„Mog sina si već upoznala“, reče Ivaniš.

„Imala sam tu čast“, sa dozom ironije prokomentarisa Julija.

Uskoro pristiže nekoliko ljudi zajedno sa Mari, Julijinom pratiljom. Između njih započe žustar razgovor o osvajanju dvorca.

Sledećeg jutra Julija i Mari krenuše u pravcu dvorca preobučene kao služavke. Njihov zadatak je bio da oslobođe tajne prolaze kako bi Ivaniš sa vojskom povratio dvorac. Nakon završenog posla sa najvišeg tornja treba da pošalju svetlosni signal. Prođoše bez zaustavljanja kroz glavnu kapiju. Julija baci pogled na Mari koja je pognute glave mirno hodala pored nje.

Blago njoj, pomisli, stvarno je santa leda, dok se meni noge tresu... no, ko mi je kriv kad hoću da dokažem da sam samostalna... eh da mi je sad moja mila majčica... Njeno razmišljanje prekide zvuk bubnja.

Čujte i počujte! Daje se na znanje... svako ko doneše bilo kakvu informaciju o pobunjenicima dobiće kesu zlatnika! Čujte i počujte...

Julija oseti kako je podilazi jeza, ali bez zaustavljanja nastavi. Uspele su se stepenicama. Imala je utisak da je nebo granica, toliko se umorila. Najzad se pred njima pruži dugačak hodnik na čijem dnu se nazirala ogromna dvorana.

„Prestona dvorana“, kratko prokomentarisa Mari.

Julija se zapita zašto idu u prestonu dvoranu, zar ne treba da obave tajni zadatak? Dok su se misli kovitlale po glavi, odjednom ih okružiše naoružani stražari. Mari nestade u nekom uskom prolazu i prepusti devojku svojoj sudbini. Borila se svom snagom... ali ih je bilo previše... navirali su sa svih strana. Odjednom oseti snažan ubod u predelu rebara... zavrte joj se u glavi od silnog bola i pade na zemlju.

„Nemoguće... zar je ovo kraj...“, sa usana joj sleteše reči poput tihog jecaja i utonu u mračni bezdan.

Uticak bestežinskog stanja, oslobođenog tela... lebdela je negde između neba i zemlje. Nejasna slika koju je upila iz raznih priča o životu posle smrti joj se vrzmala po mislima, očekujući svetlost kao blesak, koja će je odvući negde u onostrano... u raj.

Oseti kako joj rana lagano zaceljuje. Otvori oči, zbumjena, posmatrala je svoje okruženje... mračni bezdan ispunjen svetlećim tačkama.

„Čudno, nisam ovako zamišljala zagrobni život. Ako sam mrtva ne treba da osećam bol“, izgovori glasno i snažno se ošamari.

„Jao! Opet po glavi! Da mi je neko drugi ovo uradio, gadno bi završio! Ovo izgleda nije život posle smrti... ali ako nisam umrla... gde sam onda?!“

„Šta te navelo da pomisliš da mrtva ti si?“, začu se neobičan glas.

Julija oseti neku čudnu toplinu i sigurnost, kao da je u majčinom zagrljaju.

„Ko si ti?“, upita.

„Ja sam bestelesni glas vremena, praktično ne postojim... ja sam svugde i nigde“ poput muzičkih tonova, nežno su se slivale reči.

„Davno sam prestala da postavljam pitanje smisla onoga što proživljavam... samo mi reci gde sam?“

„Lebdiš između prošlosti, sadašnjosti i budućnosti... za tebe je vreme stalo. U spolašnjem svetu mogu proći decenije i vekovi, ovde to nećeš osetiti. Nastavak putovanja od tebe zavisi.

„Kako to misliš?!,“ zbumjeno upita Julija.

„Možeš da biraš u koje vreme ćeš da se vratiš. Možeš da izabereš prošlost i vratiš se da se osvetiš onima koji su te ranili... ili možda u sigurnu budućnost... Samo zapamti, u moj svet možeš da dođeš samo jednom. Sledеći put, ako te opet rane, to će biti kraj.

„Onda biram budućnost...“, tek što izgovori reči, njeno putovanje se vrtoglavu ubrza i ona se još jednom strmoglavi u šumu, samo je ovaj put ateriranje bilo mekše.

„Auuu! Tako milozvučan glas... a tako nemilosrdno ateriranje... jadna moja guza“, reče trljajući bolno mesto. „Divota, opet šuma... ako se ikad vratim u civilizaciju imaću sreće ako me ne pomešaju sa majmunom.“

Okrenu se oko sebe i vide svoju torbu u grmlju. Zaviri unutra i iz nje izvuče stari ogrtić. Ogrnu ga... telo joj najednom iščeznu.

„Bože“, zgrantu se, „ovo čudo me sad čini nevidljivom! Eh da sam imala tu moć ranije... Idem sad do zamka da vidim šta se tamo desilo nakon što me je ona veštica uvukla u zamku.“

Neopaženo se uvukla u dvorac. Nigde nije bilo tragova borbe. Vratila sam se u budućnost, ko zna koliko je godina prošlo od onog nesrećnog dana. U susret joj je išao stražar. Onesvesti ga i uze njegovu odeću, nadajući se da će na taj način lakše doći do informacija. Sakri torbu i uspavanog stražara u jednu od obližnjih soba. Krenu niz hodnik. U susret joj je dolazio drugi stražar.

„Šta ti radiš ovde?“, viknu ljutito, „što ne stražariš ispred tamnice?!”

„Oprostite, nov sam ovde, možete li mi pokazati put?“, reče Julija imitirajući muški glas.

„Prati me!“, naredi stražar.

Krenuše zajedno vijugavim hodnicima, dok najzad ne dođoše do tamnice. Julija je čutala, plašeći se da je ne razotkriju. Još uvek nije bila sigurna šta se ovde desilo, da li je Ivaniš povratio svoj dvorac ili je i dalje u rukama Habzburgovaca. Srce joj je udaralo poput vojničkog bubnja. Najzad stigoše do tamnice. Zauzela je mesto na blagoj udaljenosti od ostalih stražara, plašeći se da je ne razotkriju. Prisluškivala je njihov razgovor.

„E, da, sećam se. Glupi pobunjenici su mislili da imaju neke šanse...“

„Izvinite, ja sam nov ovde. Možete li mi objasniti o kakvim se pobunjenicima radi?“, upita ih Julija oponašajući muški glas.

„Ha... ti si sigurno skoro pristigao... pre nekih pet godina pobunjenici su pokušali na prevaru da osvoje naš dvorac. Čerka našeg vladara, Mari, je bila infiltrirana u njihove redove... ona nam je razotkrila kakvu zaveru kuju pobunjenici.

„Šta se desilo sa pobunjenicima?“, upita Julija sa zebnjom.

„Ivaniš i njegov sin su ubijeni, neki su uspeli da pobegnu, a neke smo zarobili“, ponosno izgovori stražar. Julija se zatetura, jedva uspe da se nasloni na zid kako stražari ne bi ništa primetili.

„Da li je moguće videti zatvorenike... da malo uživamo u njihovom očaju“, jedva smognu snage da upita.

Stražari se grohotom nasmejaše i jedan pristade da je povede do tamnice. Njih dvoje uđoše u prostoriju punu oklopa i oružja. Na zidu su visili ključevi. Stražar priđe i otkači jedan od njih.

Iza rešetaka nazirale su se senke zatvorenika. Juliju zapahnu otužni miris koji se širio čelijom. Za trenutak je zahvati mučnina. Čvrstim udarcem onesvesti stražara ispred sebe. U čeliji se začuše glasovi probuđenih aveti kojima ništa nije bilo jasno. Devojka nije imala želju da im objašnjava i produžava ovu agoniju. Dohvati ključeve, oslobođi najbližeg zatvorenika i dade mu znak da oslobođi i ostale, dok je ona stražarila da neko ne naiđe. Krenuše tiho za njom do oružarnice. Bili su ispijeni, ali sa iskrom u očima, nadom u spasenje. Brzo se naoružaše. Iz daljine se čula pesma stražara.

„Odlično, oni su već pijani, neće nam biti teško da ih savladamo“, reče Julija.

Nagli napad iznenadi stražare i bez otpora se predadoše. Zatvoriše ih u čeliju.

„Oslobodite ostale zatvorenike i krenite tiho u osvajanje dvorca. Ja idem prema prostorijama gospodara dvorca. Imam neke neraščišćene račune sa njegovom čerkom.“

Tiho, zatvorenici se razmileše po zatvorskim hodnicima. Devojka polako krenu ka gospodarskim sobama. Nikome nije bila sumnjiva, jer je još uvek bila u odelu stražara. Najzad dođe do prestone dvorene. Jeza je podiđe od sećanja na trenutke provedene u njoj.

Ovde moraju biti i njihove sobe, pomisli, pokušavajući da se ohrabri.

Začu se zvuk otvaranja vrata. Julija se skloni u senku.

„Laku noć, kćeri.“

„Laku noć, tata“, začu se iz sobe.

Julija sačeka dok se otac udalji niz hodnik, te lagano priđe vratima i otvori ih.

„Tata, jesi li to ti?“, upita ženski glas, koji je dopirao iz postelje.

U par skokova Julija dođe do ležaja.

„Jesam, dušo, zar ne vidiš?“

„Ko ste Vi? Zvaću stražare.“

„Zar si me tako brzo zaboravila?“ besno užviknu Julija, skidajući šlem s glave.

„Ti?!“, zgranuto vrisnu Mari.

„Da... ja sam se povampirila, kao što vidiš i došla sam da se napijem tvoje krvi... izdajice!!!“

Devojka pokuša da vrisne, ali je Julijin udarac sastavi sa krevetom i ona osta nepomično da leži. U dvoru se već čuo zveket oružja i vriska tek probuđenih stanovnika. Julija veza Mari, u slučaju da se probudi pre vremena i krenu da pomogne ostalima. Bitka nije dugo trajala. Iznenađeni stražari su se brzo predali. Dvorac je najzad osvojen.

„Šteta što njegovi pravi vlasnici nisu imali priliku to da dožive“, pomisli Julija.

Vode se okupiše u prestonoj dvorani.

„Da li neko od vas možda zna šta se dogodilo sa Jelenom Berislavić?“, upita Julija.

Iz senke u blizini teške zavese od brokata izade starica i s tugom progovori: „Znam ja!“

Julija se okrenu i skoro kroz jecaj reče: „Gоворите... где је?“

„Сахранјена је испод великог храста на уласку у шуму.“

„Како... шта... зашто?“, mucala je Julija.

„Ја сам била нјена дадилја. Пратила сам је разбојнике када су је отели. На ѡалост, нје још дugo поžивела. Убрзо су је убили и оставили на nemilost divljim зверима. Ја сам је одгажила и сахранила“, реће starica plačući.

Julija joj pride i zagrli је. „Молим Вас, можете ли ме одвести до нjenog groba?“

Starica само klimnu glavom. Julija ode po svoju skrivenu torbu, a zatim krenuše svi zajedno poput posmrтne povorke da odaju zadnju поčast jednom mladom biću koje je nastradalo od ruke zločinaca. Devojka zamoli jednog od bivših zatvorenika da donese i stećak sa porodičnog groblja, da ga postave iznad Jelenine večne kuće.

Svi su se okupili oko Jeleninog groba испод великог храста. Svečano postaviše stećak kao spomen i poruku будуćim pokolenjima. Kiša poče lagano da rosi.

Julija glasno pročita reči na stećku. Dobro skrivena ogrlica na njenom vratu istovremeno zasvetle kao i pozlaćena slova urezana u kamen.

„Legoh 1094. ljeta, kad bješe suša, pa u nebu ne bješe ni jedna suza za mene.

*Vi ćete biti ono što sam ja,
a ja ne mogu biti ono što ste vi.“*

Ispred nje se poče otvarati crni krug, nalik na vrtlog, šireći se sve više i više, pokušavajući da je usisa. Ovog puta bez straha, lagano krenu na put.

Zora je tek počela da sviće. Julija otvorila oči i vide da je zaspala ispod velikog hrasta, na mestu nalik na humku. Podiže pogled, ugleda stećak i dobro poznate reči. Uzdah joj se otrže iz grudi i ona lagano krenu prema bakinoj kući.

Vasilisa Rašović
Drugi razred
JU Gimnazija Kotor
Kotor

Druga nagrada
Srebrno zmajevо jaje

SVJETLOST ZA FJODORA M.

*„Plan nebesah premudrost je vječna
svojom vještom
rukom sočinila...“ P.P . Njegoš*

Hodam praznom uskom ulicom popločanom prašnjavim kamenjem. Krajnja destinacija - neodređena, mada znam da negdje moram da budem. Osjećam da sam nekome potreban, ubrzavam hod. Hladni vjetar cijepa mi obraze, ali nastavljam trčeći. Na umu mi je samo da dođem do tamo, gdje god tamo bilo, i da stignem na vrijeme, da ne zakasnim, jer ako zakasnim...

Pješačim i trčim već dugo, ali oko mene nema nikog. Na trenutak me obuzme razmišljanje da sam potpuno sam, da su sve ove kuće potpuno prazne kao ulice kojima hodam, čini mi se, cijelu vječnost. Uskoro će jutro. Ne znam što mi ono donosi.

Najzad dospijevam do jedne trospratnice, oivičene ogradom koja sliči onom filigranskom nakitu koji kupuješ od djece na ulici. Sa desne strane ograde, blijeđu svjetlost baca petrolejska lampa opkoljena sa milijardu mušica čije gvozdeno lepršanje krila jasno mogu da čujem. Na oronuloj fasadi kuće nije bilo ničeg osim mahovine, puzavice i jedne bijele pločice na kojoj velikim plavim slovima piše „Fjodor M.“

Otvaram kapiju, gotovo bez imalo napora. Znam da me ovdje očekuju. Kroz prozor na prvom spratu vidim da se pali svjetlo. Zove me unutra. Odlučno otvaram ulazna vrata. Izgledaju kao da su teška nekoliko tona, ali otvaram ih jednim lakim guranjem. Svaki moj korak čini se već unaprijed određenim. Moralo je ovako da bude i ja to znam. Kojim god putem da sam išao, svakako bih na kraju ovdje završio.

Prvo što vidim ispred sebe su stepenice koje vode ka drugom spratu kuće. U lijevom uglu klavir, a na njemu debeli sloj praštine i jedna vaza uvelog, braon cvijeća. Toliko je iznemoglo da, kad ne bi stajalo u vazi, nikad ne bih rekao da je to cvijeće, već kakav sažvakani i ispljunut karton.

Zatvaram vrata i počinjem da razgledam. *Ima ih makar petnaestoro*, kažem u sebi, privučen prizorom na desnoj strani. Jedan ovalni dugačak sto, i ljudi u odijelima koji sjede za njim. Pretpostavio sam da će ovdje biti nekog.

„Dodi da postavimo pribor. Došli su iz daleka, moraju nešto pojesti“, kaže mi žena koja je u tom trenutku prinosila nešto stolu.

Ne vidjeh šta, ni kome. Njen glas je bio nježan, topao, toliko poznat da je bio sumnjiv. Svakako priđoh da joj pomognem. Izbrojala je sedamnaest noževa čiju sam hladnoću ubrzo osjetio na sastavljenim dlanovima. Prilazeći stolu, sedamnaest glava se okreće prema meni, lagano kao u usporenom filmu i kao u nevjericu da pitaju ko sam i šta tu radim. Približivši im se, uočih da pričaju, ali nemaju usta. Gledaju me, ali nemaju oči. Oni nisu imali lica. Taj groteskni prizor činio se ovoj ženi sasvim normalnim. Upozorila me da ne gledam predugo u njih: „Oni ne vole kad buljiš“, rekla je. „Uznenimiri ih i najmanji šum, a to ne bi htio da vidiš. Fjodorov um je ispunjen mnogim demonima.“

„Demonima?“, viknuh zaprepašćen, a ljudi ustadoše, svi u isti mah, kao da su imali uveliko uvježbanu koreografiju.

Odjednom, počeše da pjevaju nekim jezikom meni nepoznatim. Vjerujem da bi njihovi glasovi utjerali strah u kosti i najhrabrijem čovjeku.

„Trči! Idi gore! Pokušaću da ih ometem, trči brzo i ne gledaj nazad!“, reče žena kao da je znala šta radi, kao da je već bila u ovakvoj situaciji. Istog trenutka sam potrčao do drugog kraja sobe, odatle uz stepenice, pa na drugi sprat.

Opet, nije mi moglo biti lakše sada kada sam se sklonio. Ne znam zašto sam ovdje, ni ko je Fjodor, ni ko su njegovi demoni, ni zašto me je ona žena spasila, ni zašto sam ja ovdje. Znao sam samo da sam ovdje morao da budem, milom ili silom.

Na drugom spratu, na prvi pogled, nije bilo ničeg osim lutaka. Bezbroj, malih i velikih, plišanih i drvenih, starih i novih, prašnjavih i skoro dodirivanih. Bile su kao uspomene poređane u odru sjećanja. Njihove staklene oči kao da su me pratile dok sam nesmotreno hodao po sobi. Kao da su htjele nešto da mi kažu. Daljim hodanjem opazio sam jednu policu na kojoj je bio samo mali pješčani sat.

Uzeo sam ga u ruke i posmatrao nekoliko minuta, okrećući ga svaki put kad bi se odbrojavanje jedne strane završilo. Shvatam tada, pijesak teče, ali ne i vrijeme. Samo jedno zrno u pješčanom satu saopštava da je vrijeme isteklo. Mada, ja ne mogu hitrom rukom zgrabiti sat i okrenuti ga u nadi da će vrijeme početi iznova da odbrojava. Posljednje zrno prevalilo se na drugu stranu i tamo ostalo. Vrijeme ovdje nema značaj. I dalje se osjećam čudno. Ništa mi nije jasno.

Odjednom, kroz vrata ulazi ona žena.

„Jesi li shvatio uopšte šta se dešava?“ upitala me.

Nijesam ni znao da išta treba da shvatim, ali sam znao da sam od shvatanja o kom govori daleko kao nebo od zemlje. To joj i rekoh.

„Tebi stvarno treba sve da se objasni... Ukratko ču. Ova kuća u kojoj se nalaziš nije kuća, oni ljudi odozdo nijesu ljudi, i ove lutke su baš ono sa čim si ih uporedio. Ti si putnik u umu jednog mladića po imenu Fjodor.

„Putnik?“, upitah, lica iskrivljenog, meandričnog.

„Da. Zar i dalje ne shvataš? Vidi, čovjek je jedno krhko biće koje ne može sámo da se nosi sa izazovima koje mu život nametne. Zato postoje putnici. Oni su tu da krstare umovima i pokušaju da pomognu ljudima. Zar misliš da bi iko mogao opstatи da ne postojimo mi? Sudbina nesavršenih leži u našim rukama. A niko nije savršen.“

Ustuknuh. Ona oronula fasada, onaj klavir pokriven prašinom, one primjese sa prvog sprata, drvene stepenice koje jedva stoje, lutke jezive i zapostavljene... Sve to predstavljalo je cijelokupnu sliku nečijeg uma? Ah, mogu misliti kolika je bijeda imati takve rđave misli! Biti zaglavljen u toj crvotočini sumornih, očajnih misli! To je to, morao sam djelovati. Dobih snagu, toliko jaku i neopisivu, podstaknuto željom za oslobođenjem jednog nedužnog mladića koji je bio zatvorenik svojih jada.

„Moram mu pomoći! Šta mogu da uradim?“, upitah ženu koja bješe sjela držeći jednu lutku.

„I te kako da mu moraš pomoći. Nije te ovdje dovelo ništa osim jednostavno tvoje svrhe. Kao što rekoh, ti si putnik, a odavde nećeš moći da izadeš dok ne ukloniš sve ono što misliš da je ukloniti potrebno. Ja sam njegova majka, ja sam dio njegovih misli i ja ne mogu ništa uraditi, iako pokušavam već dugo. Na tebi je da djeluješ, a ja ti mogu samo izdaleka pomoći.“

Zvučala je tužno. U njenom glasu osjetio sam krivicu zbog bespomoćnosti koja se taložila godinama. Grlo joj se stezalo, a ona je i dalje milovala lutku u krilu.

„Oni ljudi dolje su svi koji su ga tokom života duboko povrijedili. Ja moram da ih služim, da im činim dobro, da oni ne bi postali gori. Svih sedamnaestoro nemaju lica zato što je mojjadničak Fjodor pokušao da ih zaboravi, ali neke stvari ostave pečat. Fjodor nije prostodušan da zaboravi stvari tek tako. Dobar je i lijep, ali nikada se nije ženio. Jednostavno, ostao je sam sa svojim mislima, koje ga uništavaju iznutra. Samo je pitanje vremena kada će nastupiti vrhunac.“

Zatim mi pokaza jednu sliku na zidu gdje su bili ona i jedan mladić. Prepostavio sam da je njen sin, kome je toliko pokušavala da pomogne. Ima zelene oči uokvirene crnim trepavicama, čvrsta ramena i blistav osmijeh. Bila je u pravu, on jeste bio lijep mladić.

„To je bilo vrijeme kada smo još bili srećni. Govorim u množini, jer samo majka zna da je tuga njenog djeteta i njena tuga. Sve što je on osjećao osjećala sam i ja. Ah, zašto ga je morala zadesiti takva nesreća! Nego dosta o tome. Neophodno je preći na stvar. Evo šta ćeš da uradiš. Dobro ćeš da osluškuješ i uhom tražiš zvuk klavira. Ne smiješ ga propustiti, prilika je jedinstvena, ne želim da se osjećaš pritisnuto, ali situacija je prosto takva“, reče sa nekakvim ludačkim pogledom. Razumijem je. Ne mogu se osjećati pritisnuto kada znam da je to moj zadatak koji će pri svršetku i mene i onoga kome pomažem dovesti do nježnog stanja ekvilibrijuma.

„Ljubav je podsticaj svih lijepih emocija“, nastavi ona. „Ljubavlju se možemo boriti protiv svega. Moj Fjodor je gajio ljubav prema klaviru, i svaki put kada bi svirao, sve loše stvari su slabile. Bitno je da reaguješ u momentu kada crno-bijele dirke ne miruju. Njihov zvuk će oslabiti one ljude i u tom momentu ti nastupaš. Ispod stepenica nalazi se mač koji sam iskovala. Dok budu zaneseni muzikom, doći ćeš i tim mačem ćeš jednog po jednog probosti u srce. Samo budi oprezan i zapamti - njihovo srce je na desnoj strani, oni nijesu ljudi. Vjerujem u tebe.“

Slušao sam pažljivo šta je govorila, i svaka njena riječ bila je naučena kao pjesma. Nije bilo prostora za pravljenje grešaka. Sve je bilo na meni.

„Je li to sve? Zasigurno postoji još nešto što mu čini misli crnim?“, upitah.

„Naravno. Osvrni se oko sebe. Ove lutke, kao što rekoh, nijesu samo lutke. To su uspomene urezane u njegovim mislima. Primjećuješ da su neke jezivije od drugih, da možda ne pripadaju ovdje?“

Na ovo pitanje, pogledavši naokolo, klimnuh glavom.

„Dakle, na tebi je da svaku lošu lutku izbacиш kroz onaj tamo prozor“, uperi prstom na mali prozor koji tek tada primijetih. „Tim činom Fjodora ćeš oslobođiti od turobnih stvari. Onda ostaje samo jedno. Primijetio si da pješčani sat ne mjeri vrijeme uopšte? Koliko god sat okreće, Fjodoru je vrijeme stalo. Od svih loših stvari, njemu vrijeme više ne protiče. Kada završiš sa svime što sam ti rekla, uzećeš sat i okrenuti ga. Tada ćeš se popeti na treći sprat, a ostalo će ti biti jasno. Ako nemaš pitanja, smatraću da imamo dogovor“, reče sa iščekivanjem utvrđenja moje strane dogovora.

„Učiniću kako kažete“, rekoh. U tom mahu, ona ustade i bez riječi siđe niz stepenice.

Sjedio sam na podu i iščekivao zvukove klavira kao tajni znak da bitka počinje. Razgledao sam zidove ove sobe, bili su vlažni i gotovo poprimili zelenu boju. Nijesam mogao da vjerujem koliko patnje čovjek može da preživi i da nad njom bude bespomoćan. Sva sreća pa postojim. Nadam se da će ispuniti svoj cilj. Svakim momentom, napetost u meni bivala je sve veća. Bilo me je strah, ali sam znao da neću pokleknuti, ne smijem pokleknuti.

Odjednom, kao tihi šapat i zov, čuo sam zvuk klavira. Nijesam čeo kao ni trenutak i počeo sam silaziti niz stepenice. Svaki korak bio je odlučan, spreman da porazi neprijatelja.

Kada sam sišao video sam da se dirke klavira pomjeraju same - on sam svira. Njegov um se bori.

Ispod stepenica, kao što je i rekla njegova majka, stajao je mač. Uzeh ga i tako mi je udobno stajao u ruci. Nijesam znao da mač može biti kao saliven za nekoga. Okrenuh se ka trpezariji. Ručavali su kao što je i bilo predodređeno, a brižna majka je stajala tamo i palila svijeću kojom je osvjetljavala tamni prostor. Vidjevši me s mačem u ruci, njeno lice se ozari, i ona mi dade pogled naklonosti koji je govorio: „Sad! Sad je trenutak!“

Zaletjeh se svom brzinom koju sam imao, zamahnuvši rukom, odlučnim potezom pogodih prvo srce. U trenutku mi je u glavi bilo samo jedno, „ne smiješ promašiti, ne smiješ promašiti!“

I nijesam promašio. Jednog po jednog, pogađao sam direktno, kao što grom pogađa ono drvo kojem je suđeno da gori. Ovdje je sve bilo suđeno. Na svršetku, osvrnuh se i oko stola bilo je sedamnaest leševa iz kojih je tekla smrdljiva crna tečnost. Prizor je bio ogavan. Iz njih se ispuštala para, koja je u zraku nestajala.

„Milo dijete. Uspjećeš. Znaš dalje šta da radiš“, reče žena sa suzama u očima, „ja će se pobrinuti za nered.“

Bacih mač na pod i krenuh na drugi sprat. Klavir je i dalje svirao meni do tada nepoznatu melodiju, bržu, dramatičniju. Na njemu, u vazi sa čistom vodom, su svježe ubrani cvjetovi.

Lutke su bile tu. Otrčah do prozora, u strahu da muzika ne utihne i da sav dosadašnji trud ne padne u vodu. Jedna po jedna lutka je letjela u nepovrat. Grizle su mi ruke, pekle, vrištale, psovale. Bilo ih je mnogo i taman pomislih to je sve, nađe se još jedna, pa još jedna. Razmišljaо sam koliko je velika Fjodorova patnja, koliko je teška uloga putnika. I ovome je došao kraj. Zatvorih prozor i osvrnuh se po sobi. Da, to je bilo sve. Gotovo je i sa ovim.

„Nema više loših stvari Fjodore, sad ćeš biti slobodan!“, rekoh na glas prevrnuvši odlučno pješčani sat.

Hitrim korakom uz dinamičnu muziku koja se i dalje čula, stigoh i na treći sprat.

Vrata se zatvorio za mnom. Nalazio sam se u prostranoj sobi, čiji su zidovi i pod bili sačinjeni od nekog tamnog drveta. Soba je odisala takvom svježinom, olakšanjem. Kao da je čitav raj bio u toj sobi.

Unutra nije bilo ničeg, samo na zidu ispred, jedan prozor, velik količki i zid. Osjećao sam se tako lako, kao pero, kao da lebdim bez ikakvog ograničenja, fizičkog, mentalnog. Prozor je bio otvoren i vjetar je pomjerao draperije boje sunca. Opet sam znao da ovdje treba da budem. Sve je poprimalo neku boju sreće.

Prišao sam prozoru i lagano skrajnuo zavjesu. Pogled mi je obuhvatao nepregledne zelene poljane, nebo bez ijednog oblaka, cvijeće žute boje i podignutu maglu koja otkriva daljinu. Takav osvježavajući vjetar. Tako uspavljujući vjetar.

Bez mog odobrenja, oči mi se sklopiše i počeh da padam. Vidio sam samo jedne zelene oči, osmijeh i glas harmoničan koji mi šapuće: „Leti visoko, putniče, tvoja misija je završena. Mliječni put je sada tvoj dom.“

Slika na zidu srećne majke pored osmijeha svog sina, ponovo oživje. Mir, savršenstvo.

Nataša Pavlović
Četvrti razred
JU Srednja elektro-ekonomска школа
Bijelo Polje

Treća nagrada
Bronzano zmajevо jaje

SAT

Kroz sloj prljavštine na ogledalu nazirao je svoj lik. Isti taj lik je iz dana u dan blijedio kao na staroj fotografiji. Gubio se i nestajao. Modro crvene usne poprimale su pepeljastu boju i na njima se jasno viđelo da njegov život kopni. Sjaj azurnih očiju isčeza i stapaju se sa bojom jutarnje izmaglice. Nekada je njegov život bio kao živopisna slika na platnu gdje su se prelivale vesele boje. Sada se svaki prelaz jasno iscrtavao kao linija života na njegovom dlanu. Osjećao je da se plamen njegove duše gasi u treptajima. Imao je onaj sumorni i beživotni pogled. Već danima ga u grudima probada bol koja postaje sve jača i sve češća. Legao je na krevet ne dirajući prekrivače već samo spustivši svoje umorno tijelo na prljavu postelu. Ruke su mu prelazile preko grudi, jer baš u tom trenutku kao da mu je vješto probodeno srce.

Pogledao je u sat na zidu. Kazaljke se nijesu pomjerale.

„Pokvaren je“, uspio je da izgovori prije nego je utonuo u carstvo snova.

Činilo mu se da je spavao danima iako je san trajao par minuta. Otvorio je oči i kazaljke na satu se nijesu pomjerale. Pokušao je da ustanove i držao se za naslon kreveta. Onog malopređašnjeg bola nije bilo. Uz dah mu je ispunio pluća vazduhom i sreća je na njegovim usnama izvila osmjeh. Mislio je da umire a sada je sva bol iz njegovog tijela isčeza. Ustao je i razmakao zavjesu od satena pogledavši prvo na ulicu. Bila je pusta kao i obično. Otvorio je prozor da mu dašak proljećnog vjetra uđe kroz otvorena prozorska okna. Sjeo je i posmatrao nebo i lampione koji su drhtali na svodu. Uskoro će i ponovo, svi spavaju. Zašto je on budan? Pogledao je opet na sat i ponovio.

„Pokvaren je.“

Skinuo ga je sa zida i stavio ispod kaputa. Niže niz ulicu je bio časovničar. Stigao je ispred radnje. Bila je zatvorena. Pokucao je na vrata par puta i video svjetla koja se pale i probijaju tamu u radnji. Omanji, vidno nervozan, čovjek mu otvorio vrata.

„Ponoć je, šta hoćeš sad?“, upita čovječuljak.

„Ne radi“, izvadi sat ispod kaputa.

„Jevrosime, spavaj. Popraviću ga ujutru.“

„Molim te, Vukane. Izgubiću se u vremenu.“

„Moj Jevrosime. Daj.“

Ušao je za Vukanom i sjeo naspram njega. Gledao je hitre ruke koje rastavljuju sat na hiljadu djelova. Pogledao je u Vukana i grizao nokte, rukama prolazio kroz sijedu kosu, milovao bradu. Gledao oko sebe pa opet u Vukana, pa cupako nogama... U radnji je kucalo na stotine sato-va. To ga je oduvijek izluđivalo. Panika mu je disala za vratom.

„Radi li?“, upita.

„Jevrosime, sjedi. Ili ostavi sat pa dođi po njega ujutru.“

„Ne mogu. Treba mi.“

Nastavio je da šeta po prostoriji koja mu se činila sve manjom i manjom.

„Jevrosime, uzmi onaj mali sat sa police i idi. Ovaj će biti gotov do sjutra. Ti imaš sat a ja san koji mi treba. Uzmi ga i idi.“

Uzeo je sat i gledao ga.

„Je li tačan?“

„Koliko je sati?“

„Pola dva.“

„Tačan je. Idi, ajde...“ Spustio je stari sat i pošao do vrata.

„Znaš... Ako nemam sat za mene vrijeme ne postoji. Ko će onda da mi mjeri koliko mi je života ostalo...“, reče i izade iz radnje.

Oduvijek su se deca sklanjala od Jevrosima, bježala u stranu kad naiđe. Vjerovali su da je prikaza. On je to primjećivao i to ga je boljelo. Utapao se u more tuge dok bi se dječiji smjeh udaljavao od njega. Nedostajali su mu ljudi. Samoća ga je vukla u ponore bez svjetla. Tamo gdje vlada vječna tama. Njegov život stajao je u mjestu. Ispred njega svaki dan bio je sve veći zid. Samoća ga je gušila i ubijala ga, tiho i polako, ispodmukla, kao dim cigarete.

Ušao je u sobu i spustio sat na sto. Opet je u grudima osjetio bol. Ipak, ponovo je legao na krevet. Dan i noć, za njega su bili isti. Samo je nebo mijenjalo boju. Gledao je u sat, općinjeno. Oči su mu postajale sve teže a onda je zaspao.

Pred njim, sve bijelo. Kakvo je ovo blaženstvo? Čime je ovo zasluzio? Da se nađe u potpunoj čistini. Opijala ga je ta bjelina.

„Gdje sam to ja?“

„U raju“, odgovorio je veliki bijeli orao.

„U raju?“, ponovio je drhtavim glasom.

„U raju snova.“

„Ja to nisam zaslužio. Ja sam... Putovao kroz život, potpuno sam. Ja sam i u duši sam. Zar ne vidiš da moja duša kvari ovu bjelinu, ovu čistoću? Na onoj postelji gdje sam maloprije ležao, moje tijelo bilo je samo jedna velika crna mrlja...“

Suze su potekle iz sasušenih očiju. Iz tijela, gdje nije bilo života, sada su tekle čiste I iskrene suze, iz dubine duše. Svaki kamen, koji je ovih godina svog života ponio na svojim leđima, sada ga je pritegao. Plakao je kao dijete. Pao je na koljena.

„Zar sam zaslužio sam da umrem. Ja sam samo prolaznik kroz život. Čak me ni u mom životu nije bilo. Ja sam stranac. Stranac i sebi samom. Čeznem da moju hladnu ruku prihvati neka toplija. Da imam dom, da imam đecu.“

Na početku je govorio tečno, a onda na prekide i kroz jecaje. Kao da moli za život. Kao da je u toj samoći zaboravio da se pozdravi sa sobom. I šta će mu sada onaj sat?

„Opet sam ostao sam.“

Krenuo je, a nije znao gdje ide. Nije znao ni šta ga čeka na kraju i da li ima kraja. Pokušavao je da se sjeti početaka, ali mu se sjećanje gubilo. Išao je dok se ispred njega nije otvorio portal. Gledao je i osjećao kako mu se strah steže u stomaku. Vidio je baštu prepunu cvijeća, onaku kakvu je imala njegova baka. Nepregledna cvjetna polja. U njemu su navirala sjećanja i uspomene su se smenjivale kao na filmu. Smijeh i bezbrižno dijete. To je bio on. Jurcao je i gazio latice ruža dok je njegova baka trčala za njim. Već je znao da će za par minuta da padne. Na to ga je podsjetio ožiljak na lijevom dlanu. Viknuo je, ali se ti likovi pred njim nijesu obazirali na njegove vapaje i krike. Pritrčao je đetetu.

„To sam ja. Zašto ne mogu da... Da se dozovem?“

Iza njega se ponovo pojario orao.

„To je tvoja prošlost. Takva je i ne možeš da je izmjeniš. Da si spriječio to dijete da padne, sada taj ožiljak ne bi bio na tvojoj ruci. Ne bi te naučio da sljedeći put gledaš gdje ideš.“

Orao je opet nestao i slike su postajale sve blijeđe dok nijesu nestale. Nastavio je da tumara kroz svjetlost, dok nije naišao na drugi portal. Otvorio se pred njim i video je sebe kako стоји pred ogledalom i zateže odijelo.

„Ovaj dan. Ugasi ovaj portal! Ne mogu da doživim istu bol dva puta.“

Ali kao da se njegov glas ugušio i nestao. Zategao je košulju i obukao sako. Uzeo je crvenu ružu sa stola i napustio kuću. Stigao je ispred jednog dvorišta i video vitku plavu đevojku u zagrljaju njegovog druga. Plakao je i tada podjednako kao i sad.

„Zar moram iznova da proživljavam svaku bol svog života?“

Ožiljak na lijevoj ruci jako ga je zabolio. Pošao bi unazad, samo da nestane. Da tu bolnu scenu ne vrati. Stezalo ga je u grudima. Stezalo ga je ono što je prečutao tada. Čutanje ga je tada spasilo. Ipak, zažalio je što tada nije rekao. Ona je bila jedina koju je volio. Tadašnje razočarenje ga je kidalo iznutra. Nije znao da li ga boli duša ili mu se srce cijepa. Uzela je njegovu ljubav i zgužvala je kao parče papira. Duše nije imala. Ta sjećanja su ga povlačila prema dnu.

„Sačekaj do kraja.“

Čuo je glas slijepca što ga vodi kroz život.

Sačekao je.

Gledao je sebe kako trči. Ne gledajući pred sobom sudarao se sa strancima. Bježi kroz masu i pada na trotoar. Bio je sav u krvi, a na ruci mu se otvorila rana. Nasmijao se tada sebi, podrugljivo. Želio je sam sebe da ponizi. Iako je rana na ruci bila vidljiva ona na duši ga je više boljela. Sada je opet vratio sliku na đevojku i jasno čuo riječi koje izgovara.

„Ja ga volim.“

„Mene?“, pogledao je opet u orla.

„Ona je rekla da mene voli?“

„Tebe, Jevrosime, tebe. Da si samo bio strpljiv, da si samo sebi rekao da ćeš da je pitaš. Da nisi poslušao đavola koji ti je šaptao sa ramena. Ostavio si je ovđe proklinjući je čitav život.“

„Sada i da joj kažem moj glas neće da dopre do nje?“

Pogledao je u orla koji je samo spustio glavu i nestao.

Nastavio je opet, presijacajući beskrekorno izvezenu svjetlost. Nastao se pred trećim portalom. To je on, od prije nekoliko dana. Sjedi sam na ugлу ulice i savija cigaretu. Prišao mu je časovničar, sa sinom. Vukan je prije par godina dobio sina. Njegova žena se dugo mučila da mu podari nasljednika i konačno je uspjela. Ova scena mu je nanijeta bol. Gledao je u oči radoznalog đeteta, koje je krenulo da mu dodirne sijedu bradu. Jevrosim je samo ustao i otišao.

„Vukan i Arandel.“

„Tata, šta mu je? Ne voli đecu?!“

Jevrosim je zaplakao. Volio je i želio đecu više od života.

„Navikao je da bude sam“, Reče Vukan. Uze Arandela za ruku i povede ga prema radnji.

Orao se stvorio iza njega.

„Sve što ti je život nudio, odbijao si. Vrtio si se u krug beznađa i dopustio da život pored tebe prolazi. Sada, kada si došao do kraja tražiš da se vratиш na početak. Promijenio bi svoju sudbinu i ispisao je drugačije. Jevrosime, svaki izbor u tvom životu je bio samo tvoj. Svi ti ožiljci su tvoje uspomene. Sve te

uspomene su blijedele i nestajale, ali su te ožiljci boljeli na promjenu vremena. Ta bol te podsjećala na sve što si propustio.“

Orao je ponovo nestao. Ovog puta za stalno.

Probudio se, bljesnulo mu je u oči bjelilo iz sna. Bio je okružen tamom, u sobi sa zagasito sivom bojom tapeta, samo jedan tračak svjetlosti mu je upadao u oči.

Sve je bio san.

Nije znao da li da se raduje ili da pati zbog prošlosti koju nije mogao da izmijeni. Pogledao je na sat pored kreveta. Spavao je samo pet minuta. San traje samo tri sekunde a u te tri sekunde njemu je u snu prošao čitav život. Ovaj san podsjetio ga je na najteže trenutke njegovog života.

„Ova bol u grudima je od sjećanja. Od žaljenja za onim što nikada neće biti, a moglo je. Da samo nijesam bio slijep.“

Čim je svanulo otišao je do Vukana i vratio mu sat.

„Vukane, odakle tebi ovaj sat?“

„Donio sam ga iz Rima kad sam bio u Italiju. Kaže njihov prorok da je još iz doba od prije par stotina godina i da ima nešto skriveno u sebi.“

Nasmijao se.

„Ja eto ne verujem u to. Stoji godinama u uglu ove radnje i nije se desilo ništa.“

„Šta tačno skriveno“

Vukan ga je pogledao.

„Što se ti interesuješ toliko?“

„Zanima me...“

Uzeo je svoj stari sat i krenuo. Kada je bio već na vratima, Vukan ga je dozvao:

„Jevrosime... Kažu da je moguće da te vrati u prošlost, da kroz san vidiš gdje su tvoje greške iz prošlosti. Rekao mi je njihov prorok da se to dešava samo onim koji su odabrani.“

„Odabrani? Za šta?“

„Da vječno putuju kroz ovozemaljski život. Da se iznova rađaju i uče na svojim greškama. Da je smrt za njih nedostižna.“

„Ne vjeruješ u to?“

Vukan se osmjehtnuo kada je Aranđel ušao u radnju.

„Ne. Sve su to maštarije, da bi se sat prodao. Običan drveni sat.“

Izašao je iz radnje i krenuo kući. Znao je da to nije samo sat koji mjeri vrijeme. Vukanove riječi su mu odzvanjale u ušima. Možda je zato čitav život ostao sam, da ne bi imao koga da ostavi za sobom. Vratio se stavio sat na zid. I šta je vrijeme sada bilo za njega? Vječnost koja se ponavlja. Ove kazaljke će kružiti u istom pravcu, u bezdan. Smjenjivaće se dani i noći koji nikada nijesu imali značaj za njega.

„Živjeću vječno?“

Ugasio je svijeću na stolu dahom.

Kada je utonuo u potpunu tamu sobe izgovorio je:

„Vječnost ne postoji. Ja sam bio putnik kroz san, kroz život koji će se ubrzo ugasiti.“

Valentina Šarčević

Četvrti razred

JU Srednja elektro-ekonomска škola

Bijelo Polje

**Treća nagrada
Bronzano zmajevо jaje**

SUDBINA JE SAMO RIJEĆ

Mrzim ovaj dom. Čim sam preskočila prag kuće u kojoj sam odrasla osjetila sam vrtoglavicu. Želudac mi se zgrčio i stegao kada sam već s vrata osjetila onaj dobro poznati miris vlage i bilja koje je majka sakupljala i čuvala u jednom uglu ispod malenog prozora. Ništa se nije promjenilo, samo su, sa zidova skinute moje slike. Žuti pečati na zidu nagovještavali su mesta gde su stajale. Mrzim ovu kuću, ali ovoga puta nijesam bila sama. Moje dijete je bilo ispod mog srca, iako veličine pescice, ulijevalo mi je snagu. Majka me nije ni pogledala, a godinama sam mogla da se zakunem da potajno pati za mnom. Mogla sam da se zakunem da će vidjeti suze u njenim ocima. Nije ni meni bilo teško onoliko koliko sam mislila da će biti. Kažu da bol koja je prejaka gubi smisao, jer srce otpuri.

Prišla sam bakinom kovčegu i poklonila se. Otac mi nije pružio ruku, majci nijesam ni pokušavala da pridem. Uprkos to što smo okruženi ljudima, jasno su pokazali i meni i svijetu da su me se odrekli. Da sam za njih mrtva duže od bake, da sam ja jedini hladni leš u njihovim srcima. Spustila sam jednu crvenu ružu pored pokrova, znala sam de ce je baciti, ali me nije bilo briga. Baka je voljela ruže, a ja sam voljela nju.

Čim sam izašla na svjež vazduh, slika pred očima mi se izoštrila, a srce se umirilo. Moja sudbina je ponovo bila jasna, bila sam kao bijela ruža spuštena na crnu svilu. Upadljiva, a tužna. Žalili su me, smijali mi se, ali niko ne zna kakav je bio moj put i koliko muke nosi moja duša. Samo je baka znala, a ni nje od danas nema. Ostala sam sama, moja beba i ja smo ostale same. Mislila sam da se moje putovanje konačno okončalo, ali ono ponovo počinje.

Dok sam pješačila ka gradu razmišljajući o onoj uskoj i zagušljivoj sobici koja me je čekala, a koja je više podsjećala na tamnicu nego na dom, vratile su mi se bolne slike iskustva koje sam proživjela. Sjećanja su se odmotavala u meni kao trake crno-bijelog filma.

Dobro se sjećam, bio je Đurđevdan, osamdeset deveta godina. Jedva da sam imala punih sedamnaest godina. Ana i Sofija, moje sestre od tetke, su došle iz Beograda. Obukla sam novu haljinu koju su mi donijele i vezala pletenice. Radovala sam se našem odlasku u grad. O mojoj ljepoti se već pročulo po našem selu, a i dalje. Koliko sam samo bila ponosna zbog toga. Majka i otac su već tajno govorili o mojoj udaji, ali nijesam pridavala mnogo značaja njihovoj priči. Bila sam još uvijek jako mlada. I sada sam, ali moju mladost je izbrisala bol koja je počela tog dana.

Lijepo mi je baka govorila da ne ističem svoju ljepotu. Govorila mi je da pokrijem svoju plavu kosu, da držim spuštene svoje plave oči, da ugasim taj plamen mladalačke vrelbine koji je tinjao u meni kao i u svakom mladom biću željnog života. Smijala sam se kada je govorila da je moja ljepota pogana vradžbina, vrijedalo me je kada bi rekla da je sva ta divota prokletstvo. Vjerovala je u neku priču iz davnina koja je govorila o tri sestre. Nije se znalo koja je ljepša. Visoke i plave, baka kaže da su je podsjećale na mene. Pričala je i da je moj prađed ubio jednu, jer nije htjela da podje za njega. Mislila sam da pretjeruje jer nije voljela svog svirepog i bezdušnog svekra. Dobro se sjećam kad je rekla da je to kletva i da će nam se vratiti preko moje ljepote. Nijesam vjerovala u legende, sve do tog Đurđevdana.

Sofija, Ana i ja samo što smo stigle u grad. Šetale smo ispred porte Saborne crkve, tu se skupljalo najviše svijeta i nije se znalo ko je ljepši. Djevojke su bile odjevene u raskošne haljine, a muškarci u otmena odjebla. Bio je praznik, čitav grad se skupio na jednom mjestu. Dok smo se probijale kroz gužvu i, moram da priznam, razmetale ljepotom, prišla nam je jedna starija žena. Nikada neću zaboraviti miris ljljana koji je donijela sa sobom i one sijede kose koje su mi bezbroj puta izazvala košmare. Poznavaла sam je. Bila je to Marta, naša komšinica iz susjednog sela. Imala je tri sina, sva tri pijanice i razmetljivci, a ni jedan naočit niti otmen. Prišla nam je s osmijehom i razgledala oko nas. Nažalost, tetka se izgubila u gužvi, a majka nije pošla sa nama, bile smo same. Pogledom je obuhvatila cijelo moje tijelo, tri puta je prešla očima preko moje kose, preko mog struka i lica. Ponovo se nasmijala i tiho nas pozdravila. Učtivo smo uzvratile, ali kada smo krenule dalje stala nam je na put. Izvadila je šarenu maramu u kojoj je bilo nešto zamotano. Prišla mi je za korak bliže, osjetila sam jezu niz svoje tijelo, iako je sunce peklo i vuklo svaki zračak svježine k sebi. Nijesam mogla da dišem.

„Lijepa si kao freska“, krenula je da mi dotakne lice, ali je stala, već me je plašila. „Snaha moja. Ja hoću tebe za snahu.“

Zvučala je kao da se šali. Učtivo sam se nasmiješila, ali moj stidljivi osmijeh ju je samo dodatno ohrabrio.

„Uzmi ovo“, gurnula mi je maramu u ruke. „To je poklon.“

Ustuknula sam i pružila joj maramu moleći je da je uzme nazad, prvdajući se kako ne nosim marame, pazeći da ne uvrijedim njen dobrostanstvo, radeći sve što me majka učila.

„Uzmite, molim Vas. Ne nosim marame. Ja Vas ni ne poznajem. Uzmite“, ponavljalala sam i išla ka njoj.

Ona se udaljavala i odmahivala rukama ponavljajući kako je to poklon i kako sam ja njena snaha dok nije nestala u gužvi. Stala sam i odmotala maramu. Kada sam vidjela prsten u njoj vrisnula sam i bacila ga iz ruku. Sofija i Ana su tiho zakukale, a meni tada nije sasvimbilo jasno zašto. Uhvatile su me za ruke i vukle kroz gužvu. Prsten je ostao na prašnjavom tlu. Sada, poslije više od tri godine, u snovima čujem taj udarac o kamene ploče. Zvuk se širi u meni, nadražuje mi čula i budi jezu u venama. Čujem ga kada koračam, čujem ga kada vidim nakit ispred sebe. Mrzim prstenje.

Samo što smo stigle kući, Sofija i Ana su ispričale šta se desilo. Sjedjela sam za onim istim stolom na kome je sada bio položen bakin kovčeg, a ona je sjedjela na stolici pored starog šporeta. Otac je skočio sa kreveta, uhvatio me za ruke i počeo da šamara. Baka je kukala, tetke su preklinjale da me pusti. Preklinjala sam i ja, klela se da nijesam uzela prsten, ponavljalala šta se desilo, mislila da će shvatiti. Bacio me je na pod, sve mi je bilo nejasno i mutno. Sve što sam čula bilo je moje srce koje je vezlo tihe otkucaje uprkos agoniji kroz koju sam prolazila. Sjećam se kazaljki na satu, jedva da su se pomakle sa šestice. Sjećam se i mirisa duvana i ukusa krvi koja mi je tekla s usana.

Sve je bilo mutno i gorko, željela sam da umrem misleći da ni sekund više neću moći da izdržim bol koja mi je oduzimala čula. Majka me uhvatila za ruke i podigla sa poda, mislila sam da će me priviti na grudi, ali ona me je vukla uz stepenice. Zapinjala sam i padala, gubila svijest i osjećaj da vrijeme i dalje teče. Na prozoru, onako iz magle i mraka, vidjela sam ženski lik koji se smije. Taj sablasno nasmijani lik vraćao mi se često pred očima, bio je svuda gdje sam patila, nadgledao me uvijek, a posebno kada me boli. Sjećam se bakinog glasa.

„Pusti dijete! Pusti mi dijete! Dijete nije krivo! Muško si, uzmi pištolj pa idi očisti nam obraz!“, govorila je tako moja draga baka i plakala, idući za mnom i čupajući me iz majčinih ruku.

Zaključali su me. Bio je mrak, samo je svijeća gorjela na stolu.

„Doći će sa puškama, dovešće je ili će nas sve poubijati“, čula sam majku kako vrišti.

„Neka je vode. Ja sam star i bolestan, ovo je tvoja čerka uradila. Kako se obećala tako i neka ide iz moje kuće. Vrag je odnio! Što ne umrije, nego je đavo donese pod moj krov.“

Nikada nijesam čula nešto toliko razorno, toliko nasilno da mi je srce nepovratno pretvorilo u dijelove, i svaki dio natopilo krvlju u kojoj su ronile te rijeći. Moj otac ih je izgovarao. Moj otac je proklinjaо svoje dijete. Moj otac je žalio što nijesam mrtva, ne znajući da sam u tom trenutku već umrla. Od mene je ostao samo leš spremjan da ga bace psima. Da me daju tim groznim ljudima i pošalju u postelju potpunog neznanca. Oskrnavili su moju mladost, a ja, iako spremna da umrem, nijesam bila spremna da im se predam. Život bez ljubavi za mene je bio hladniji od grobnice. Ubiću se, ali neću biti njegova žena, mislila sam.

Tada sam odlučila.

Postaću putnik, ići će ka ničemu, ići će, pa kada stanem - staću na posljednji izdah. Jedva sam ustala, ali želja za osvetom i bijes u meni bili su jači od bola. Uzela sam samo džemper prebačen preko stolice i obukla ga. Drhtala sam. Znala sam da sam potpuno sama, da sam zaboravljena i da sam na početku putovanja koje me je moralo odvesti samoj sebi. Tada sam mislila da je moj život završen. Ja nijesam imala gdje da odem. Nijesam imala nikog ko bi mi pomogao, nikog ko me ne bi vratio ocu. Bez časti, bez porodice i bez budućnosti. Nijesam vrijedjela ništa, ali nijesam ni mogla da im se predam.

Pogledala sam kroz prozor. Tada za mene nije postojao strah, nije postojala bol.

Skočila sam bez razmišljanja, bez ikakvog ljudskog refleksa. Udarila sam o zemlju i osvijestila se. Čula sam konje, čula sam pucanj. Čula sam svatovski zveket koji će se svakoga trenutka pretvoriti u krvoproljeće. Bježala sam, trčala koliko su me noge nosile, nijesam znala gdje, trčala sam. Trči ili umri, bilo mi je prisutno u mislima. Čula sam ih i znala da će neko krenuti za mnom. Oko mene je svuda bio mrak, samo jedan tračak svjetlosti dopirao je s prozora kuće stare Jelene, naše mile komšinice, koja nije imala nikoga. Bila je moja jedina nada. Jadna žena se preplašila kada sam počela pesnicama da lupam na njena vrata. Otvorila je. Bacila sam joj se pred noge preklinjući je Bogom da me spasi. Jedva svjesna šta ju je snašlo, podigla me s poda i pomazila po licu.

Kruščići su pretresali sve kuće u selu. Upadali i tražili me svuda. Jelena me sakrila u ormar. Čula sam ih kada su upali u spavaču sobu. Plakala sam i tresla se, duša mi je treperila poput sjenke iznad plamena svijeće, ali stegla sam se i rukama prekrila usta. Svaki momenat mi je bio kao godina. Molila sam se Bogu, bio je moja jedina utjeha. Još nijesam bila svjesna svega što me je zadesilo.

Kada su konačno otišli, Jelena me izvukla iz ormara. Sve sam joj ispričala. Plakala je. Pustila me je da prespavam kod nje, ali sljedećeg

jutra sam morala da odem. Gledala sam hoće li oblaci ostati na nebu i kada sunce pokupi tamu s njega i kada se pogase sve zvijezde koje su se jedva nazirale ispod magle. Tek tada se moje tijelo ohladilo, a ja sam osjetila bol i neopisivu glad. Jelena mi je dala da jedem, pružila mi je nešto novca, sve što je imala. Bilo me je sramota i bilo mi je žao, ali nijesam imala izbora ako sam željela da živim. Ljubila sam joj ruke. Rekla mi je da je naša kuća okružena Kruščićima koji su bili naoružani do zuba. Rekla mi je i ono što sam znala. Ako me uhvate, ubiće me. Dala mi je dvije suknce, džemper i cipele. Obukla sam se, na stolu su bile makaze. Bez razmišljanja sam ih zgrabila i odsjekla svoju dugu kosu. Prišla sam ikoni njene krsne slave i poklonila joj se. Moj put je počeo.

Trčala sam preko polja, držeći se same ivice šume. Moj brat je bio u Sarajevu, k njemu nijesam smjela. Odlučila sam da sa ovo malo para nekako dođem do Kragujevca. Čula sam da je to lijep grad, a tamo nijesmo imali nikoga. Autobuska stanica u gradu bila je sve čemu sam se nadala, a do grada je preko brda imalo šest sati hoda. Neka, pomislila sam i krenula kroz šumu. Kiša je počela da pada. Nebo kao da me opakivalo. Gromovi su tukli. Kada se smračilo, ugledala sam svjetlost grada. Nije me bilo strah, aveti iz mraka su bili posljednje čega sam se plašila.

Napokon sam vidjela slobodu, a onda sam čula korake i glasove iza sebe. Skamenila sam se od straha. Nijesam imala kud, osim na zemlju. Uzdala sam se u svoje molitve i bacila se u šiblje. Potpuno sama, čekala sam smrt. Kada su se glasovi utišali, nastavila sam da se probijam kroz sumarak na koljenima. Krv mi se spekla na dlanovima. Danas na rukama i koljenima nosim ožiljke te noći, ali to su bile rane koje su najmanje boljele. Kada god bih se sjetila majčinih i očevih riječi, suze su mi same navirale i pekle ogrebotine po licu. Znala sam da će me Kruščići čekati na stanicu. Bila sam u pravu, čekali su me. Stajala sam iza zida, uplakana, iscijepana i gladna. Stezala sam novčanice u rukama. To veče sam prespavala u toaletu restorana na stanicu, zaključana.

Čim je sunce granulo, izašla sam kroz prozorčić na kuhinji. Tada sam prvi i posljednji put u svom životu ukrala nešto. Parče hljeba i čašu vode. Kada sam vidjela autobus na kome je pisalo *Kragujevac*, osjetila sam ponovo život u sebi. Trčala sam ka njemu kao ka spasu. Sjela sam na prvo sjedište i pokrila se maramom. Koljena su mi drhtala. Čekala sam momenat kada ćemo krenuti, kada ću ponovo živjeti. Samo što je vozač stigao do kapije, vidjela sam Kruščice kako mašu rukama i zaustavljaju ga. Počeo je da koči. Srce mi je stalo. Dotakla sam mu rame i rekla: „Tako ti Boga i svega što ti je sveto, vozi. Ako si čovjek vozi, ubiće me.”

Uplašio se, ali je dodao gas. Kada je bio siguran da ga niko ne prati, pitao me je šta me je zadesilo. Ispričala sam mu, dugovala sam mu makar toliko.

„Daj Bože da se nikada više na vratiš, kćeri.“

Pitao me jesam li gladna i kada sam ponosno rekla da nijesam, pružio mi je sendvič i flašicu vode. Onda sam zaspala. Kada sam se probudila bila sam u Kragujevcu, slobodna, ali sam i dalje osjećala strah. Sa novcem koji sam imala u džepu nijesam mogla dalje. Našla sam sobicu u jednoj ulici kod neke udovice koja je imala čitavu gardu djece. Našla mi je posao. Čistila sam kuće sa njom, davala mi je poštено polovinu zarade. Tu sam upoznala Nataliju, studentkinju iz Beograda, i otišla sa njom. Njeni roditelji su mi pomogli. Nijesam se usuđivala da pišem sestrama, niti starici Jeleni, nikada se nijesam usuđivala da mislim o svojima.

U Beogradu sam upoznala svog muža. Natalijin brat od strica, naočit i otmen. Obećao mi je da ćemo zajedno otići u Grčku. Vjenčali smo se za mjesec dana, nijesam ga mnogo voljela, ali sam ga duboko poštovala i bila mu zahvalna. Njemu je trebala žena, meni je trebao spas. Pružala sam mu ljubav, a on je ispunio obećanje. Našla sam se u Grčkoj. Ja, mala seljančica. Kakva je to zemlja. Potpuno drugačiji svijet u kome je bilo mjesta i za mene.

Marko je radio na građevini, a ja sam ga čekala u maloj, zagušljivoj garsonjeri. Bio je dobar prema meni. Nikada nijesam stavila njegov prsten na svoju ruku. Nikada! Međutim, moja ljubav koja je više bila satkana od poštovanja nego od strasti, brzo mu je dosadila. Varao me je, a mene to i nije boljelo. Slabo šta u životu je moglo da me zaboli jače od boli kroz koju sam prošla.

Ostavio me. Pokupila sam svoje stvari, znajući da mogu sama, da moram sama. Sa ono para koje sam imala ukrcala sam se na brod koji je išao ka Kipru. Par mjeseci sam provela тамо radeći u restoranu na stanici. Konačno sam osjećala da sam dovoljno daleko od prokletog sela i mog prezimena koje sam sa gorčinom izgovarala, Otašević. Svoje ime, skoro pa sam zaboravila. Niko me nije zvao Hristina, zvali su me Kristi, i to mi se svidišalo.

Kipar je divan i topao. Bila sam općinjena morem. Dugo bih sjedjela na obali i gledala sunce koje se igra na horizontu. Zapad je bio užaren i strastven, a istok posut srebrenom prašinom mjeseca. Cimerka mi je pričala o zelenom bljesku koji se navodno pojavljuje onda kada sunce zađe. Tada sam u daljini vidjela duh djevojke koji me pratio. Mislila sam da ludim kada sam čula njen glas. Kao da je njenu siluetu vjetar donosio s mora. Poigravala je u fatamorgani.

„Ti makar nijesi mrtva“, prošaputala je jednom i tada sam znala da je to ona djevojka iz bakinih priča.

Pomirila sam se sa tim da svijet nije samo ono što vidimo. Da su naše sudbine sačinjene iz mnogo više tajni nego što je čovjek kadar da uoči. Moja sudbina je bila poprskana krvlju mojih predaka, ali ja joj se nijesam predala. Na Kipru sam pronašla mir i jednog čovjeka u koga sam se istinski zaljubila. Kako i ne bih kada sam čula svoj jezik u moru stranaca. Zvao se Jovan. Jako sam ga voljela. Zacijelio je sve rane na mom tijelu. Volio je i on mene. Prvi put sam osjetila ljubav. Bog da mu dušu oprosti, i dalje ga volim. Ovo dijete u mojoj utrobi je dokaz tome.

Živjeli bismo mi lijepo, da nijesmo krenuli ka Turskoj. Strašna sreća nas je zadesila na putu. Preminuo je. Ponovo sam bila sama. Sama sa svojom bebom. Putovala sam od grada do grada, bježeći od prokletstva koje me je pratilo. Umjela sam da slikam. Divno sam slikala. Od slika sam živjela. Jovan me podržavao i plaćao obuke. Voljela sam ljeto. Zapavo, mrzjela sam svako drugo godišnje doba. Poslije njegove smrti, vratila sam se svom Kipru. Jovanovi roditelji, Stevan i Marina, voljeli su me kao svoje dijete. Čekali su svoje unuče, a njegove sestre i brat, prihvatali su me kao svoju. Nijesam imala mira. Željala sam da obidem zemlju. Lijepo sam zarađivala, imala sam porodicu i čekala dijete.

Tata Stevan je želio da nađem pristojnog muškarca koji će paziti i mene i njegovo unuče. Bili su to ljudi potpuno drugačiji od onih među kojima sam rasla. Njima je bila bitna samo sreća. Rekla sam mu da se neću udavati, ali da želim da se vratim u svoju zemlju. Zapravo, samo da je obidem. Željela sam, potajno, da vidim izraz na očevom licu i da vidim majku, željela sam da im se osvetim svojom srećom. Željela sam da vidim onog Kruščića i pljunem mu u lice. Stevan me nije pustio samu. Bio je moj pravi otac i vodio me ka čovjeku koji me je stvorio i koji mi ne znači ništa više od toga. Tamo me zatekla moja baka, blijeda i ukradena smrću. Da sam stigla samo par dana prije zatekla bih je živu. Vidjela bi me. Znam da je čeznula da sazna bilo šta o meni, da zna da sam živa, zdrava i srećna.

Sva ova sjećanja su me zadržala u voćnjaku iza naše kuće, voćnjaku kroz koji sam one noći trčala izgubljena i bez osećaja za svjet oko sebe.

„Jesi li dobro?“, Stevan me uhvati pod ruku i zabrinuto pogleda. „Dobro sam. Samo... sjetila sam se one noći. Bi li mi učinio nešto?“

Stevan se sažaljivo nasmija. „Bilo šta.“

„Bila je tu jedna starica, Jelena. Podimo k njoj. Da nije bilo nje ko zna šta bi bilo sa mnom.“

Stevan me uzeo pod ruku i pridržavajući svaki moj korak stigosmo do Jelenine kuće. Udhahnula sam duboko i pokucala. Niko nije otvarao. Ponovo sam pokucala. Čula sam sitne korake kako tromo idu ka vratima. Tačno se sjećam mjesta na kojem je sjedjela, čošak ispod prozora. Znala sam kuda korača u svakom momentu, znala sam kada će nam otvoriti vrata.

Ubrzo se na vratima pojavila troma i poborana starica. Savila se preko drvene močuge, u lošijem stanju nego prije tri godine. Nije me prepoznala.

„Baka Jelena, to sam ja, Hristina. Sjećate li me se? Hristina Otašević.“

Starica je počela da pliče, gledala je u mene, pa u moj stomak i pružila mi ruke. Primila sam je na grudi, grleći je i stežući, tražeći u njoj miris svoje majke.

„Dijete, ti si živa.“

„Živa sam, bako, živa. Zahvaljujući tebi“, sagnula sam se i poljubila je u obje ruke baš kao i ono veče kada sam krenula na put.

„I sjetila si me se.“

„Sjetila sam se, bako. Kako tebe da zaboravim? Ti si moj spasitelj.“

Stevan je plakao. Starica nas pozva unutra. Sve je bilo potpuno isto, samo prepuno prašine. Vrata od spavaće sobe su bila odškrinuta. Vidjela sam onaj ormar. Tijelo mi se zatreslo od jeze.

„Znaš, mila moja, to što te zadesilo...“, baka se ustručavala da pomene mog pradjeda, ali znala da je znala sve o tome.

„Znam, mogu da je vidim“, rekla sam.

Baka me pogleda zaprepašćeno, znala je o čemu pričam.

„Šta da radim? Znam da ti znaš. Ja nijesam sujevjerna, ali je vidim.“

Starica se nasmiješi.

„Zapali joj svijeću.“

Pogledala sam kroz prozor, i sada sam je vidjela. Prvi put se smiješila. Bila je zadovoljna što sam živa i što sam se vratila. Izvadila sam novčanice iz torbe i stavila ih na sto. Jelena je ustala i ozbiljno me pogledala.

„Dijete, skloni ovo. Ono nije bila pozajmica nego poklon.“

Uhvatila sam je za obje ruke.

„Ti si pomogla ovom sljepom putniku. Sad dozvoli da ja pomognem tebi... Da ti se odužim, molim te. Ako ne zbog mene, onda zbog čerke koju nosim. Na njoj ne smije ostati ni dio moje otrovne prošlosti i moje nečiste krvi.“

Starica uze novac i zamota ga u maramu. Mrzjela sam marame.

Sljedećeg dana sam zapalila svijeću svojoj baki i onoj djevojci koju sam vidjela, a koja mi je možda samo bila u podsvijesti kao strah kojeg nijesam mogla da se oslobođim.

Moje drugo putovanje je počelo, putovanje za moju čerku i njen život. Oprostila sam sve i majci i ocu. Brata nikada nijesam vidjela. Bila sam mrtva za njega i za svu svoju porodicu. Prošla sam toga dana pored kuća Kruščića. Nikada nijesam saznao kojem je od tri brata trebalo da pripadnem, nijesam ni željela da saznam. Kuća im je bila skoro urušena. Nije bilo djece, nijesu bili ženjeni. Loza im se gasila u bolesti, jedan brat je bio mrtav već godinu dana. I njima sam oprostila.

Poslijе toliko godina disala sam slobodno. Stevan nas je vozio širokim putem koji je vodio ka gradu, udaljavala sam se od sela znajući da se više nikada neću vratiti tamo. Tašina noge nikada neće zakoračiti na ovo mjesto, zaklela sam se. Na mom putovanju smrt je uvijek bila prisutna. Pratila me kao sjenka, budila me iz snova, bacala u košmare, davila pa vukla na površinu.

Oči u kojima sam našla dom su bile zauvijek zatvorene, ali sada moj dom raste iznutra. Mrzjela sam ovo mjesto jer će se do kraja života pitati zašto nijesam bila dovoljna, zašto nijesam bila bitna svojoj rođenoj krvi. Pola moje ljepote je nestalo. Pola mog srca je i dalje bilo samo prašina vremena. Ne znam kako je ova praznina u meni puna bola, a opet pusta. Zaboravila sam ko sam bila prije nego što su mi slomili srce. Zaboravila sam kako je izgledao moj život i odnos sa mojim roditeljima prije one noći. Život mi se nastavio, ali više nikada nije bio isti. Kako sam poslijе svega i dalje disala, ne znam.

Kada bi se vratila onoj noći i kada bi se sve ponovilo, ostala bih na onom podu i čekala da me odvedu. Ne bih imala snage. Valjda su želja za životom ili prkos zlu i nepravdi bili jači od bola. Postala sam putnik koji nije smio da se zaustavi, koji je morao da nastavi da korača ma kolika prepreka mu stala na put. Sada vidim da moj put nije ni upola završen i da će stati tek kada me smrt pokosi.

Moj dom je postala jedna osoba. Nikada nijesam mogla da pratim svoje srce jer nikada nijesam znala koji njegov komadić da pratim nakon što su ga zdrobili. Sada znam. Pratiću ovo novo srce koje mi dolazi. Sada sam sama. Ponovo. Ali moja sreća će doći za tri mjeseca. Znaću zašto živim.

Magla je zatvarala put za nama, ostavljam svoju prošlost da se uguši u njoj. Tišina nas je obavijala. Niko me se nije sjećao, a ja sam bila slobodna. Moja sudbina je bila davno zapečaćena i ogrezla u tuđoj krvi. Ipak, sudbina je samo riječ.

Mileva Gojković

Prvi razred

JU Srednja ekonomsko-ugostiljeska škola

Nikšić

EREBUS

Negdje daleko od obale, okruženo valovima i svjetlucavim pjenušavim okeanom radosno je skakutalo jato delfina. Sunčevi zraci su se prelamali na njihovim perajima koja su vješto i okretno pokušavala da prelete to plavetnilo iz časa u čas. Odjedanput usred te arije i harmonije oblačići su se združivali i najavili dolazak njihovog okrutnog vladara - bure. Zapravo, ovaj okean je bio mnogo misteriozniji od same bure. Pacific, okean koji je veličanstven kao i njegovo ime... Ali, u najdubljoj tački na svijetu, Marijanskem rovu, niko nije znao šta se nalazi тамо dolje...

No, тога дана из beskrajne morske rupe na površinu je izvirilo nešto tako tamno, као ноћ. Istovremeno, veličanstveno, nepoznato, но, само je okrutna bura znala шта је ово misteriozno biće. Skrivalо se od sunčeve svjetlosti koja је radoznalo tragala за perajima на којима ће се одmorити. Surova tama i hladnoćа drskih talasa prelamala се по тijelu skrivenog vodozemca. Izgledalo је као да су се nebo i okean sudarili, а прасак је био stravično тих и napravio је veoma mračан doček за до сада neviđenog stvora. U uzburkanoj morskoj površini могла се видjetи само silueta која је полако, али застраšujuće plivala сada, најтишim, nijemim okeanom... Вијест о новајлиji se проширила okeanima i morima svijeta. Izgledalo је као да ће почетак njegovog putovanja značiti да ће тама Tihog okeana dokrajčiti остала carstva slanih voda. Strah se širio čak i kod velikih orki i opasnih ajkula, а sama pomisao na susret ih је slamala danima. Nико nije znao kada ће се то desiti niti gdje se, uopšte, nalazila ta riba.

Prolazili су дани, ubrzo i мјесеци, а од mračног neprijatelja nije bilo ni traga ni glasa. Ta misterioznost i neznanje су поčeli да brinу starije stanovnika okeana, па су чак дошли и до zaključка да се možda i putnik uplašio njihove moći i vratio iz bezdani из које је дошао.

Ovu priču нико nije želio da komentariše niti da promijeni. Štaviše, većina riba se i подsmijавала самoj činjenici да су се четири okeana i mnogo više mора uplašili od takvog slabica. Tako је и nastala morska bajka o Čudovištu из Marijanskog rova.

„Bio jednom jedan čudovišan stvor iz beskrajne tačke u okeanu i tako se uplašio od nas da je što brže otplivao u svoju mračnu jazbinu“, ispričao nam je starješina.

Zajista sam bila začuđena kada sam čula ovu bajku. Ali sam pronašla nešto veoma privlačno u njegovoj prići, željela sam da čujem istinu i da vidim to čudovište iz Marijanskog rova. Nije mi bilo jasno zašto je to nešto toliko strašno ismijavano vjekovima. Sama pomisao da se neko iz tako neznanog i ozloglašenog mjesta uplaši od nas, bezopasnih klovn riba. Moja radoznalost je bila velika, a u mislima mi se provlačila ta crna silueta i neki osjećaj koji mi je bio toliko nepoznat. No, nijesam mogla još sama da plivam i odvojim se od našeg jata zato što sam bila mala, tako da sam čekala da još malo odrastem.

Moja djetinjasta želja je rasla zajedno sa mnom. Odlučila sam da pokušam da nađem antagonistu iz starješinine priče makar me to koštalo života. Malo sam preispitivala tu misao, ali ja, Zelda, ne odustajem. Tako, jednog ljetnjeg jutra napravila sam prve korake ka svojoj avanturi. Mislila sam da će biti veoma lako s obzirom na to da sam živjela dugo u Pacifiku, no, kada sam izašla iz sigurne zone i toplore koralnog doma uvjerila sam se da ni sama ne znam put. Jedino što sam imala u tom trenutku je bila nada koja me je sa zvijezdama vodila ka neizvjesnoj destinaciji. Blagi lahor donio mi je neki jeziv osjećaj i sjećanje na roditelje koji su do tada, ne sumnjam, bili zabrinuti...

Lutala sam danima i polako sam osjećala nalete umora, ali, kao svjetlost na kraju tunela, ispred sebe sam ugledala pećinu. To nije bila sasvim obična stjenovita pećina koje sam do sad vidjela. Ova je bila puna kristala koji su me toliko očarali, a i voda je bila veoma priyatna za plivanje, da nijesam ni primjetila jednu lignju. Sve u ovom neznanom području je izgledalo tako različito od onog što sam do sada znala. Čula sam za vampirske lignje, ali nikada nijesam upoznala ni jednu.

Predstavio mi se i rekao da je njegovo ime najveća misterija Tihog okeana. Zapitala sam se šta bi to bila veća misterija od onoga za čim tragaš. Iz misli su me trgnule riječi koje je dodao moj sagovornik. Dobila sam ponudu da ako pogodom njegovo ime mogu da zatražim šta god želim od njega. Postavio mi je zagonetku koja je glasila ovako:

„Šta je to što se lako stiče u samom početku, ali teško očuva na samom kraju?“

Odgovor na to pitanje je bilo ono što me je i dovelo dovde. A to je bila nada. Njegovo ime je bilo Grof Elpis¹ i održao je svoju riječ. No,

¹ Grč. nada

kada sam zatražila da me odvede kod "čudovišta" iz Marijanskog rova, upitao me je zbungeno:

„Da li si sigurna da želiš da ga nađeš?“

Nerazmišljajući o posljedicama klimnula sam glavom.

Grof Elpis mi je dao mali kompas koji je pokazivao pravac tame i jedan crni biser u slučaju da se nešto loše desi. U početku sam mislila da je kompas pokvaren, no, okean je postajao sve tamniji, iako je bila rana zora. Vode Pacifika su bile tamnije od ostalih okeana, ali ne ovoliko. Moja crvenkasta peraja sve su bila manje vidljiva, a o dnu ni pomena. Potpuna tama, tišina i ja sama u ovom beskrajnom vodenom svemiru.

Odjedanput, čula sam veoma užurbane zamahe nečijih peraja, i svim slučajno ispustih kompas koji je iščeznuo u dubokom crnilu. No, kad sam krenula za njim udarila sam u jedan veliki koral sa kojim sam svjedočila jednom razgovoru dvije bijele ajkule. Saznala sam da se nalazim blizu mjesta Guam. Što znači da sam bila blizu svog odredišta. Izgledalo je kao da se bližio kraj mom putovanju, no, ovo je bio samo početak.

Na moju sreću kompas se zakačio baš na ivicu ovog crnog korala koji mi je činio kamuflažu iako, to logično nije bilo moguće zbog moje crvene nijanse... Odlučila sam da se približim obali i vidjela sam ljudе, bili su tako srećni, nijesu oni znali šta sve skriva vodeno carstvo, ali možda je i bolje tako. Uvijek me zanimalo kako oni mogu biti tako luckasti i kako male probleme pretvore u velike. Kad bolje razmislim za njih je život kao naša mora, ako imaju dovoljan salinitet i svjetlost, onda im je sve savršeno, ali more, more je varljivo i svirepo, nikad ne znaš koja struja može da te ponese duboko dok ne dotakneš dno. Kad ljudi dotaknu dno, oni postaju Mrtvo more, bez valova. No, ako imaju nadu, kao ja, onda postaju nezaustavljeni talas života. Nego, raspravljati o ljudima je suvišno i previše komplikovano da bi se bavila time.

Nastavila sam da plivam i usput sam čula uzvike. Hitro i oprezno sam otplovila ka njihovom pravcu i ugledala sam veličanstvenu rojalsku plavu zvijezdu, a oko nje su bila tri srebrnasto-plava marlina koji su uporno pokušavali da je nekom probušenom, ali ipak, upotrebljivom mrežom prekriju i zauvijek prikuju za hladno Guamsko dno. Neki unutrašnji glas mi je govorio da se ne miješam, ali nijesam mogla da izdržim tu nepravdu. Uradila sam ono što sam najbolje znala, a to je da budem ponosna klovn riba.

Razigrano sam se hvalila svojim perajima koja su kroz dva tri zama ha privukla pažnju marlinima. Bili su radoznali, ali su se i oprezno povukli jer nijesu znali da li je to klovn riba ili neki otrovni koral. Odmah sam prišla zvijezdi i pomogla joj da dođe na neku sigurniju podlogu.

Blistavi plavi kraci nježno su dotakli grubo stjenovito dno, a onda mi se i ova krasna dama obratila i rekla da se zove Kalista². Začudila se kad je saznala želju da jedna klovna riba žudi za mračnim Marijanskim rovom. A onda me je upitala nekako tiho, ali sa nekim čudnim smiješkom na licu:

„Da li ti to tragaš za Njim?“

Ova zvijezda je znala nešto više, imala je nešto sumnjivo, a tako elegančno presvučeno plavim velom. Htjela sam da saznam nešto više od nje, ali me je neka velika sila povukla ka površini vode. Zadnje riječi koje sam čula bile su:

„Duboko, kraj Posejdonoovog trozupca, leži Marijanin ključ...“

More najmanje površine, ali ivično, bez slobode...

Probudila sam se u neznanom okruženju, mnogo buke odzvanjalo je u mojoj glavi. Oko mene je bilo mnogo korala, ali i riba. Nervozno sam se približila providnoj granici i shvatila da je ispred mene staklena ograda koja me je odvajala od čovječijeg svijeta. Lica posjetilaca ovoga prozirnog zatvora za ribe samo su se smješkala i činila situaciju još neprijatnijom. Izgleda da je ovo bio moj kraj...

Prošlo je nekoliko dana mojeg zatočeništva i jedini zaključak bio je da će ovdje provesti čitav svoj život. Iako je ovo malo stakleno more bilo puno različitih riba osjećala sam se usamljeno. No, crne misli prekinula je priča koju sam dobro znala. Ispostavilo se da je istu onu bajku o Čudovištu iz Marijanskog rova jedna majka male ribice usnače pripovijedala tako da me je podsjetila na toplotu majčinstva, ali istovremeno hladnoću mračne bajke. Prišla sam i iznova slušala tu bajku koja mi je opet budila neku nadu da će izaći odavde.

Istog dana prišao nam je neki stari čovjek sa malom djevojčicom. Te male nevine oči boje zelenkastih algi gledale su me tako radozna. A onda se otvorio naš zapečaćeni kutak. Neka mala mreža prvo je zgrabilo one dvije usnjače, a potom i mene. Nakon toga stavljeni smo u još manje mjesto, nešto što je ličilo na gornji dio meduze samo bez resa. Zatim smo dospjeli u majušne ruke djevojčice koja nas je nježno i pažljivo iznijelazte prostorije. Djevojčica je pohitala ka svom djedu koji joj je rekao:

„Ella, vrijeme je da ove ribice nađu svoj dom, znaš već, sloboda je neprocjenjiva.“

Djevojčica se slatko nasmijala i pohitala ka plaži sa koje se moglo vidjeti ostrvo Koko. Spustila nas je u slanu vodu i mahnula rukom. Bila sam joj zahvalna, ali bilo je vrijeme da se uputim ka Marijanskom rovu.

Prvo sam došla do ostrva Koko, koje se nije nešto mnogo razlikovalo od Guama, ali ovaj dio okeana bio je prometniji zbog nečega što se

² Grč. najljepša

zove Hotel. Nijesam znala šta je to toliko značajno, ali je vjerovatno za ljude predstavljalo isto što i okean za mene. Tada sam shvatila koliku važnost je za mene imao okean, štaviše, sloboda.

Plivala sam dugo i bio mi je potreban odmor, a noć je doprinijela bržem dolasku sna... Prolazili su dani i sve mi se činilo kao da se vrtim u krug. Više nije bilo ni govora o kopnu. Samo plavetnilo iznad i ispod mene. No, odjedanput je počela kiša i okean je postao hladniji. Samo jedno je moglo da bude, a to je bura. Valovi su postali tako surovi, a moja peraja su posustajala. I tako me je ogromni vir povukao na dno. Nijesam bila sigurna da li je to bio voden vrtlog ili vrtlog mojih emocija, ali sam se začudila kada je kompas promijenio smjer i više nije išao pravo, već u krug.

Stigla sam do nekog sasvim mračnog dna, gdje se samo vidjela ogromna građevina od korala i neke olupine broda. Vidjela sam i neke oblike koji su me podsjećali na ljude, ali to nijesu bili oni već stijene. A najveća među njima je predstavljala neko božanstvo. No, identitet sam odgonetnula čim sam vidjela trozubac. To je bio grčki bog mora Posejdon, a onda su se složili djelovi slagalice. Kalistine riječi odzvanzajale su u mojim mislima. Istog trenutka sam otplovila do trozupca i počela da tražim ključ. Kraj njega je samo stajala stijena, ali ključa nigdje nije bilo. Bespomoćno sam plivala u krug i nijesam ni primjetila da na onoj stijeni nešto piše. Bilo je veoma nejasno, ali nakon nekoliko pokušaja uspjela sam da pročitam.

Opet neka zagonetka koja je glasila: „Svi me znate iz te bajne priče, ali нико не зна ко сам ја заправо. Svi me видите, увијек идем за вама, али тако тиho и неprimjetno, некад ме и pregazite, preplivate а да то svjesno radite, не znate. Ime моје kad saznaš, moraš нешто да mi daš.“

Ovaj spis je čak više zbuњujuć nego ime vampirske lignje. Neko svjetlo obasja Posejdonov kip i mene, а то je bio znak da je odgovor za kojim tragam, zapravo, isped mene. Skoro da je svaki dan iza ili ispred mene, а do sada te nijesam primjetila, gospodine Erebus.³ Na stijenu sam u jedno udubljenje stavila kompas i biser koji su bili jedine stvari koje sam imala sa sobom. Dno je počelo da podrhtava, činilo se kako će se sve srušiti, ali odjedanput osjetih nečije prisustvo. Iza mene je stajala neka tamna pojava. Nijesam mogla ništa da vidim, ali je njegov glas bio veoma poznat, a izgovorio je ovo podsmijevajući se:

„Moje ime nije Erebus, no, pusti sad to, zar ti nijesam dao taj biser da ga iskoristiš u opasnosti?“

³ Grč. sjenka

Ovo već nije bilo moguće, zar je to čudovište, zaista, bio Grof Elpis? Moje krhko tijelo postalo je tako teško, ali morala sam da saznam istinu. Upustivši se u razgovor sa njim, objasnio mi je da, Marijanski rov, zaista, čuva neku tajnu, ali je najbitnija činjenica da svako živo biće više vjeruje pričama koje se vjekovima pogrešno prenose. A onda je rekao:

„Priče su namijenjene onima koji žele da ih slušaju i vjeruju u njih, a istina je namijenjena onima koji tragaju za njom, a priče provjere.“

On mi je ispričao da je onog dana samo jedno biće moglo proći, a to je bila samo jedna sjenka, sjenka velikog oblaka. Odjedanput ispred nas pojavile su se najljepše i najneobičnije ribice koje su iako, bile mračne, bile toliko nevine i svijetle poput bisera.

Mjesto na kojem su se oni nalazili bilo je Marijanski rov, ali njegove tajne će se otkriti tek kada stvorena tamo duboko ili uopšte ljudi gore shvate da bez rizika i nade neće moći da provjere kakvo je stanje jednih kod drugih. Radoznalost i strah nijesu osjećanja koja dolaze zajedno. Svi imaju izbor, svi prave odluke, a tako i grade sebi životnu stazu kojom će se kretati bezbrižno. Ta sjenka je isčeznula samo kada su se oblaci razišli. Tako se i naši strahovi razilaze kad nas svjetlost nade obasa.

Ovo nije bio kraj koji sam očekivala, ali je sve došlo na svoje mjesto. Zaista sam još uvijek ona majšuna luckasta riba koja je odlučila da zbog radoznalosti otkrije kutak u svom srcu za koji nije znala da postoji, uspomena na tamno i strašno čudovište bila je zamijenjena sada jatom crnih, neobičnih ribica koje su htjele da me upoznaju iako su morale da pređu mračni vertikalni tunel koji ih je doveo meni i otkrio mi njihovu svjetlost, svjetlost hrabrosti, nade i istine.

Priča o neustrašivoj Zeldi, koja se borila protiv tame i njenih čudo-višta, proširila se svijetom. Neko je slušao i vjerovao u nju, a do sada se niko nije usudio da istraži tu najdublju tačku svijeta što čuva vodene i zemaljske tajne.

Milica Vukasović
Drugi razred
JU Gimnazija Kotor
Kotor

PETLJA

(Za sve nas tinejdžere koji se tražimo, a nikad nijesmo izgubljeni ni bili)

30.7.2021.

Pored amnezije koju sam imala sa svojih sedamnaest godina, bila sam tvrdogлавa, ali ujedno i najnježnja osoba na svijetu. Vjerovala sam da je tako, sve do jednog ljeta kada sam bila mnogo udaljena od lijepih primorskih obala. Alora je i sama znala da odlaskom u planine ne bi mogla da me kontroliše, jer kao najbolja drugarica često je to znala da radi.

- Molim Ema?! Ideš u ta brda? Nijesi kul, trebalo je ranije da mi javiš! Ovako, sada moram otkazati tvoju kartu za Ljetnji festival...

- Alora, možda da smanjiš malo svoju histeriju, i sama znaš da ne volim da idem tamo jer je u samoj šumi. Lako se izgubiš i mračno je, čovjek se osjeća usamljeno koliko god da mu je ta priroda privlačna. Takođe, mnogo sam puta pomenula da me briga za festival. Moram ići zbog svojih matoraca da bi obavili par stvari, vratiću se u najkraćem roku, a onda možemo da uživamo u ostatku ljetnjih večeri.

- Sumnjam da će to tako biti... Ali neka, da povjerujem i ovaj put.

- To je bilo prije pet godina, duriš se još zbog toga.

Voljela sam je bez obzira na njenu arogantnu prirodu. Visočija je od mene, pa mi je uvjek služila za visoke police. Kosa joj izgleda veoma svilen-kasto, ali je mnogo proređena zbog peganja. Ima pogled koji već u prva dva minuta prodire u dubinu osobe sa kojom razgovara. Odnjegovala je svoj stil, a posebno voli uočljive naušnice. Umijeće je riječ koja je opisuje, svaki momak je želio da bude u njenoj blizini. Popularnost u školi joj je bila najmanji problem.

- Hej, halo? Jesi sa mnom ti? Odlutala si!

- Izvini, ali svakako moram da idem jer će pakovanje potrajati.

- Onda se čujemo.

- Važi se, ljubim.

Već sam izmicala iza ugla. Čekanje zelenog svjetla na semaforu mi je oduzelo mnogo vremena i u trenutku kad je trebalo da pređem na drugu stranu, učinilo mi se da je gospodin u crnom ispustio nešto. Na brzinu sam čučnula i dohvatala mali predmet i nijesam imala predstavu o tome šta on treba da predstavlja. Bio je trouglast i na njemu je bila urezana ptica, zanimljivo, ali sam se okrenula da ga vratim gospodinu.

- Hej, gospodine!

Nije se okretao. *Pruži korak, otići će.*

Stigla sam ga i dotakla za rame. Okenuo se ka meni ljutitom izrazom lica. Spazila sam njegove cipele koje su izuzetno bile blatnjave, crno odijelo i pognutu ramena. Lice mu je izgledalo umorno, otežali kapci su pritiskali smeđe oči, a pročelavost je činila da izgleda starije. Imala sam utisak da mu je ponašanje ekscentrično, u stvari, bila sam uvjerena da sam ga već negdje vidjela.

- Izvinite, ispalo vam je ovo.

- Neka ga kod tebe.

- Ne razumijem Vas?

- Žurim, pomjeri mi se s puta dijete.

Otišao je kao da bježi od nečeg i tako je nestao iza ugla.

Bolje da bacim ja ovo, ko zna šta je, pomislili.

Kanta se nalazila na drugoj strani ulice, a nijesam htjela da bacim na pod kao neka uličarka. Krenula sam da pređem put i na trenutak sam ga opet vidjela. Ometena prizorom, nijesam spazila automobil koji mi je išao u susret. Naglo sam se okrenula i vrissnula.

Otvorila sam oči i više me nije bilo tamo.

- Gdje sam to ja? Šta se dešava? Upomoć! *Nemoj da paničiš*, govorila sam sebi.

Nijesam mogla vidjeti ništa od guste šume oko sebe. Na drveću su se nalazili urezani trouglovi koji su vodili dublje u šumu, a stopa gotovo da nije ni bilo u snijegu.

Ostaću smirenja... biću... smirenja...

I bilo je tako dok nije uslijedio šum s moje desne strane koji je učinio da nehotice počнем da trčim dublje u šumu, vrišteći.

U redu sam, to je samo ptičica. Hah, po ovoj hladnoći sigurno će biti. Šta sad da radim? Prije par minuta sam bila na pješačkom prelazu i sad se nalazim u šumi. Savršeno, prosto cvjetam. Mogla bih se sad probuditi... Udarala sam se po obrazima uvjerena da će se probuditi.

Pa da, telefon! Kako sam samo zaboravila. Da vidimo. Nema signala, očekivano... dobro onda. Sjedjeću ovdje dok se ne probudim.

Prolazili su sati i mjesec je konačno mogao da se uoči na nebu.

Ovo nije san, mrznem. Prividaju mi se stvari, gubim razum, umrijeću ovdje. Moram se fokusirati. Okej, šta smo govorili o ovome na času?

Bitno je da se ne izgubimo, aha, super, dobro mi ide to... Zapravo ništa nijesmo govorili o tome. Važno je da ne zaspim, tako je makar otac govorio.

Ustala sam i uklonila snijeg i grančice s mojih koljena koja su klečala. Moje žilave noge su gazile između drveća kroz duboki snijeg.

- Konačno, kuća! Nadam se da je toplo, a i gladna sam.

Otvorila sam vrata. Bilo je mračno, hladno, čak i hladnije nego na polju. Roditelji su sjedjeli za stolom.

-Hej? Tu sam? Čujete li me?

Bili su zamrznuti u vremenu. Osjetila sam jak bol u glavi. Istrčala sam iz kuće i našla se na drugom mjestu.

29.12.2016.

Bila je to moja prepoznatljiva ulica, imala je koji znak upozorenja više za brze vozače. Konačno sam se probudila suočena sa najčudnijim snom do sada. Moram reći Alori šta se desilo.

Planirala sam da je pozovem, ali kad sam izvadila telefon iz uskog džepa, bio je stari koji sam dobila od roditelja za dvanaesti rođendan.

- Šta je ovo? Šala neka?

Pritisnula sam tipku, i gle, otvorio se displej s vremenom i datumom.

Ne treba da budem uzrujana. Sve se dešava od kad me je automobil udario ili od trenutka kad sam odlučila da predmet stoji kod mene do nekog presudnog momenta. Kretala sam se lijevo, desno, razmišljajući.

Zašto je ovaj datum bitan? Možda sam u komi? Pod sedativom?, prostrujalo mi je kroz glavu.

Moralu sam brzo da reagujem i razmišljam. Nije bilo mjesta za paniku, ali vazduha je ponestajalo kao da me neko guši. Ovog dana su mi se roditelji razveli, bila sam zaključana u sobi i onda... ne sjećam se šta se onda desilo.

Trepnula sam i bila u svojoj sobi. *Znači zarobljena sam u vremenu?*

Glasno sam počela da se smijem dok nijesam ispustila suzu od straha, usamljenosti, nesigurnosti kako da se vratim. *Preplašena sam...*

U kući se čula velika buka, roditelji su se svadali i sve što sam mogla da čujem jeste da je otac pominjao majčinu neobazrivost.

- Nemojte, stanite!

Gоворила sam na glas iz žarke želje da me čuju, ali samo mogla pružiti korak ka ogledalu. Spazila sam svoje maleno, uplakano dvanaesto-godišnje lice i tijelo puno fleka i rana.

Nijesam plakala kad se ovo desilo, bila sam na krevetu napunjrenom figuricama sa slušalicama u ušima. Nagnula sam se u lijevo prema krevetu

na kom su se nalazile tablete i par postera s ilustrovanim čovjekom i bilo je indikativno gdje se nalazio trougao u svemiru.

- Ovo nije moj crtež, a tablete su majčine. *Dosta više, ne znam šta se dešava.*

Ljutito sam otvorila vrata da bih mogla da ih učutkam. Prostorija je bila prazna, zidovi su bili bijeli, a na sredini sobe se nalazio radio prijemnik. Iz njega je dopirao moj glas, koji je oponašao roditelje.

- Ako se to još jednom desi, završili smo. Emi daješ loš primjer, ne obazriva si i treba da se liječiš. Priznaj jednostavno da si ovisna i potraži pomoć, odmah.

- Kao da ti znaš, jedina stvar koja je ovdje jasna je tvoja žed za drugim ženama.

Slušala sam njihove riječi koje su bile dobro poznate, ali kao da sam birala da ih ne čujem.

Tupavi radio!

Uzela sam ga i otresla o zemlju. Jak vjetar počeo me udarati u leđa. Iza mene je bio prozor kome sam prišla i iskočila kroz njega.

Subota, dan festivala... 2016. godine

S prozora sam upala u vodu. Tog trenutka su sve oči bile uprte u mene.

- To je samo voda, ne brinite. Biću ja okej, sasvim okej...

Ljudi su i dalje gledali u mene, pojedinci su dobacivali grozne stvari, dok je većina šaputala između sebe. Situacija je postala još gora kad sam vidjela da je Alora jedna od njih.

- Prestanite, izgledate primitivno.

Nijesu skidali pogled s mene. Hvatala me žega, nervoza, panika i sama larma je pravila pometnju u meni. *Gledaću u dubinu, ne čujem vas, ne čujem.*

Brzim tempom, s prstima u ušima, hodala sam tražeći novi izlaz u nadi da će stići u trenutak nesreće, dok su se njihove urokljive oči ogledale u moje kao da su Horusove. Nijesam mogla vidjeti njihove duše i iscijeliti ih, željeli su mi zlo.

Sakriću se ovdje, pomslih. Čučnula sam ispod starog drvenog štanda gdje se davno prodavala limunada. Bilo je to moje omiljeno mjesto gdje sam je kupovala, jer je očeva priateljica uvijek pravila najbolju i veoma ukusnu limunadu.

Zašto me tako gledaju? Nemam šta da dam. Prosječne sam visine i izgleda. Imam smeđu kosu kao pedest posto njih, uši su mi šiljaste, a nos prćast. Oči su mi plave i oblačim se u skladu s ostatkom svijeta, nemam puno para ni prijatelja. Ništa ne mogu da dam.

Mnogo sam prebirala po mislima i jednostavno sam odlučila da ustanem. Svi su i dalje gledali u mene, a ja sam spazila gromadu od čovjeka kako se kreće, jedini nije obraćao pažnju na mene i počela sam da trčim za njime.

- Čekajte, molim vas!

- Hej!

Izgledao je kao da bježi od mene. Morala sam da ga pratim, ne znam zašto, ali kao da je neko u meni šaputao da je on jedina osoba koja bi mogla imati odgovore na pitanja koja su me mučila.

Ušao je kroz isti prozor iz kojeg sam ja došla. Hitro sam za njim skočila i našla se u istoj sobi od prije. Čuo su se zvuk malog varničenja prije nego li je pukla sijalica. U mraku sam polako opipala svaki dio zida dok nijesam osjetila kvaku i otvorila vrata.

Reflektor me je zaslijepio na sekundu, zatim sam izašla na scenu. Ispred mene je bilo, imala sam utisak, nekoliko hiljada ljudi koji su znatiželjno iščekivali šta će se sljedeće desiti. Prvi red su zauzeli moji roditelji, par prijatelja i Alora. Da, našla sam se u pozorištu sa hiljadama ljudi oko sebe.

- Dođi, pridi Ludo.

To je bio on i meni se obratio.

- Moje ime je Ema, nijesam nikakva luda.

- Uloga Ema, imaš svoju ulogu. Kao što ja bijah Svitac i nudih nadu, ti bijaše tako Luda i dat ti je novi početak, al' si još uvijek opterećena svojstvima ljudske dvojnosti.

U desnoj ruci mi je bio žuti štap na kojem je visila smeđa vrećica, dok sam u drugoj držala bodež. Na glavi mi je bio šešir kao kod dvorske lude. Nosila sam zelenu tuniku, žute pantalone u kontrastu s crvenim cipelama i pomalo me je gušio plavi okovratnik. Igrala sam ulogu budale, naivčine, lakovjernika...

- Sviče, o dragi Sviče. Zašto onda ne obasjaš put pred mnom i procijepiš ovaj pararelni svijet koji me pritiska?

- Pa kako ja to mogah znati? Ti bješe taj glupak bliži božanskim realnostima nego mi.

- Sviče, o dražesni moj, ja ne razumijem ovo!

- Zašto ti onda ja nadu dадох?

Publika je bila tiha, nije željela ni jedan trenutak da ispusti.

- Ja ne znадох то, ja sam samo nevino lice koje uspijeva tamo gdje nikakve mudrosti nema.

- Ludo moja nepouzdana, čovjek samo jednom traži svoju istinu, a nakon toga vjeruje svojim instiktima.

- Tvrđiš da ja griješim?
- Mnogo više od toga, sirotice mila.
- Što to? Precizno kazuj, nemoj ga savijat svud.
- Zaboljeće mnogo.
- Svaka rana ima jaku mučninu. Koja nema, sama rana nikad ni ne posta, nado moja.
- Slušaj moje riječi dobro sad, počevši od prijateljstva, koje pod diktaturom ona vodi bez tvoje savjesti i volje, vuče na ropstvo cijelog života.
- Ne, ne možemo govoriti o sujeti Alore. Ne možemo zbog moje stidljivost i dosadne prirode ponižavati Aloru.
- Zar tako o Alori da zborim? Ja, tvoja nada, nikad - i iskrivi usne. Ti ispade šupljoglava, jer povjerova njenim rijećima da si neopažena u sve-miru, a sama znadeš da si živahna i energična. Moraš znati da postojiš i ti u njima, a ne samo oni u tebi.
- Ona ima dobro srce, nije kao drugi.
- Svi mi imamo srca za neke dok nam ga oni jači ne iščupaju.
- Kako da odem odavde, želim šansu?
- Prvo da sagledamo ovo. Vidim te kako si u šumi, trčiš, uplašena, pokazuješ strah kad odlaziš s svojom porodicom u „ta brda“. Ne voliš da idesh gore, strašno je i mračno, osjećaš se usamljeno, jer ne možeš da izdržiš bez pomoći, samostalno. Biće teško ako se ne navikneš, jer u svijetu nećeš izdržati, kao što ne mogah ni ja.
- To mjesto je nepodnošljivo. Ne shvatam svoj dolazak ovdje.
- Evo, pričam ti polako. Slagalica se sastavlja i iznosim tvoju odluku o lošem prijateljstvu gdje ne postojiš ti, u sjenci stojiš i vjerno pratiš drugog. Potrebno je znati da si tu, kao što je neko drugi takođe. Zanemaruješ sopstvene potrebe, a potrebno je neko vrijeme da budeš sama, razmisliš i doneseš važne odluke.
- U pravu si, prznajem grešku.
- Tu nema kraja još, draga.
- Šta još? Pokušavam da se sjetim, ali ne mogu.
- Moći i željeti su dva pojma.
- Nemamo o čemu polemisati više.
- Imam ja reći još ponešto o svemu. Mogu dati primjer ovisnosti tvoje majke o raznim opojnim drogama ili pomenuti afere tvog oca. Dobro treba da znaš da tudi poroci nikad nijesu bili tvoji i zato nikad ne smiješ bodež ka sebi vući. Samo će kukavice reći da je kasno djelati iako je sopstvena krv već lila. Ocu na kraj stat' treba i sramotnog ga čina oslobodit, a majci uzet otrov iz sopstvenih ruku koje su nekad dojile malo čeljade.

Osjećam uzrujanost koja me plavi i preklinjem boga da se zaustavi... Nervozno sam premještala pogled s Alore do roditelja i tako u krug. Nijesam mogla da prihvatom činjenicu da je sve istina koju sam kao pijesak propuštalа kroz prste.

- Znači otac je prevario majku s prijateljicom?
- Tako izgleda.
- Kako ću naći izlaz iz ovog lavirinta, molim vas gospodine, pomozite mi!

Bila sam ogorčena, željela sam da skočim sa scene i obračunam se s ocem i majkom. Publika je u tom trenutku nezadovoljno dobacivala komentare tražeći da se vratim u svoju ulogu. Bilo je teško da se suočim s istinom koju nijesam mogla da prihvatom.

- Govorimo o trenutku koji je možda čak i ključan zar ne, Ludo moja?
- Ne sjećam se...
- Podsjetiću te, govorićemo o trenutku kada stavljaš bodež na sebe i sopstvenu krv liješ. Labilnosti si podložna, onaj koji je sebe sakatio nikad zdrav ne bio i od pomoći bježao.
- Možda za mene nade nikad nije bilo.
- Emice, tvoja nada će tek zaživjeti. Svi smo mi putnici vremena i nalazimo se u trouglu života, smrti i nas samih. Ponekad je potrebno otvoriti kapiju svog srca, pustiti druge da uđu, ali ne toliko blizu da te dijele. Smireno i iskreno pitaj za pomoći i shvatićeš da tamo zapravo ima mnogo više pomoći i da nijesi jedini ranjivi stvor.

- Trudila sam, radila sam na tome, stvarno jesam. Međutim...

- Međutim, tuđi su pogledi bili oštromni, ali nijesu bili tvoji. Svi su gledali u tebe, šaputali razne stvari, zar ne? Sama znaš da se to nikad nije desilo. Tamo, na festivalu, nije bilo ljudi koji su gledali u tebe, kao što ih nema ni sada, tu su samo tvoja porodica i prijatelj.

Pogledala sam ka publici, moji roditelji i Alora su bili u istom redu, publike nije bilo.

- Niko ne misli mnogo o tebi, jer ljudi većinu vremena provode zapravo razmišljajući o sebi. Pokušaj da se uklopimo i pridobijemo ljude zapravo stvara sopstveni teret pod čjom težinom počinjemo da presudjujemo sebi. Mislimo da ćemo pridobiti njih, a zapravo gubimo sebe. Nemoguće je udovoljiti svima zato je najbolje udovoljiti samom sebi.

- Doveo si me ovdje da mi kažeš sve ovo?
- Jedna si od svih putnika koje izabrah za ovo putovanje. Nudim ti nadu da ponovo dobiješ priliku i ispraviš grešku. Grešku počinjenu onda kada si zapostavila ličnu potrebu, stvorila barikadu i svojoj duši podarila problem za koji ti je potrebna pomoći znalaca ljudske duše. Sada očekujem da govorиш

u ime svih mlađih izgubljenih duša, da im osvijetliš drum, da se vrate na svoj put i ne skreću s njega, jer će biti izgubljeni kao što i ti bjaše. Onog trenutka kad čas otkuca bićeš na istom mjestu, a samopovredživanje, anksioznost, samovanje... ostaće ti za leđima, jer sam putnik koji je tu da postavi znakove pored tvog puta... da pomogneš sebi, jer zapravo nikada izgubljena nijesi ni bila. Reflektori su se ugasili.

30.7.2021.

Čula sam sirenu automobila i otvorila oči. Mlađa gospođa me je povukla ka sebi i on je projurio...

- Besramniče, vraćaj se ovamo - vikala je. - Jesi li u redu?

Bila sam u šoku, sve je bilo mutno dok se oči nijesu polako zaklopile.

Probudila sam se poslije nekog vremena. Oko mene su bili roditelji i moj izabrani doktor, ležala sam na bolničkom krevetu. Soba je bila velika, miris je vukao na raznu medicinsku opremu. S dva prozora na sredini koji su izgledali trulo, probijao je vjetar. Jedna lampa je treperila dok druga nije radila. Doktor nije izgledao zabrinuto, na očevom licu se mogla prepoznati krivica, dok majčino nijesam mogla pročitati. Viđela sam samo njene oči koje su se caklide od sreće jer sam u redu. Dok sam ih sve posmatrala, ramisljala sam: *Na koga ja to ličim, na oca koji je sklon prevari ili majku koja je sklona nečemu što me, na sreću, nikada nije dotaklo. Moje oči su možda preslikane očeve, dok sam visinu naslijedila od majke. Moje crte ne pripadaju ni jednome od njih, posebna sam i drugačija na svoj način, bolja sam...*

Moje misli bile su prekinute pitanjem:

- Dušo, jesи океј?

Naslutila sam da će, nakon što izadem odavde, morati da obavim jedan veoma mučan i bitan razgovor s njima. Željala sam da krivim nekog od njih dvoje, ali nijesam mogla, jer nijesam još uvijek znala da li je to ispravno.

Mnogo godina kasnije...

20.4.2046.

- Sigurni ste da je vrijeme da me otpustite?

- Svakako Ema, pokazalo se da je tvoje dugotrajno liječenje imalo pozitivan uticaj na mnoge sfere tvog života. Vratimo se trenutku kad si zatražila pomoći, bila si na ivici sloma. Nećemo pominjati tvoju anksioznost ili neke druge udarce na njete u tvom djetinjstvu. Kao onaj koji poznaje sve dane kroz koje si prošla, smatram da možeš da nastaviš sa onim što si mnogo željela.

- Razmišljala sam često o tome... pored Vaše pomoći, rad u Centru za mlade, mi je mnogo pomogao. Takođe, pisala sam, spremam je i govor koji će se čuti na sljedećem seminaru.

- Zanimljivo, da li želiš da podijeliš to sa mnom? Izgleda da je ovo tvoj posljednji dolazak ovdje.

Izvadila sam list iz svoje torbe, udahnula duboko i počela da čitam:

- Ako dajemo puno ne uzimajući ništa za uzvrat, ponestaće nam jednog dana stvari koje možemo da damo, zar ne? Pišem ovo u trenutku kad sam srećna, jer sam napravila prvi korak ka tome da volim sebe i pomognem sebi. Vidjela sam sebe na način na koji sam vjerovala da me drugi vide i to nije bilo istina. Biti dio ove zajednice gdje mogu pomoći mlađima mi čini srce ispunjenim. Morate znati da nijeste sami, pomoći možete naći u porodici, pored prijatelja, pa čak i kod običnog prolaznika. Tu sam, jer vjerujem da ima nade za vas, kao što je bilo i za mene. Svako je vrijedan ljubavi i nije potrebno da čovjek uradi velike stvari da bi to dokazao. Možete biti nečiji prvi korak, jer nikad ne znamo kako pomažemo drugima da vole sebe kad volimo sebe u pravom smislu...

- Sve čestitke, Ema, ponosan sam na tebe. Bližimo se kraju, tako da me zanima prije tvog odlaska da li si kroz sve ove godine do sada vidjela gospodina iz tvoje 'nesreće', tako da je nazovem.

Izdahnula sam i nasmješila se.

- Jesam, jednom.

U momentu dok sam to izgovarala znam da mi je lice pokazivalo zadovoljstvo.

- Ulazila sam u autobus, vraćala sam se s predstave. Bio je na kraju ulice, čekao je da se ukaže zeleno oko semafora. Bila sam sigurna da juri za drugim mlađim ljudima, i u to ni danas ne sumnjam. Ipak je njegovo ime neda, a ona pripada svima. Autobus se zaustavio, jer sam tako jako povikala vozaču da stane. Trčala sam ka njemu i kad sam ga dotakla za rame, uslijedilo je iznenađenje – bio je to mladić bez tragova umora na licu s nemirnim pramenom kose na visokom čelu. Željela sam da mu pokažem dokle sam stigla. Da mu kažem da je čvor bio čvršći nego što je mogao zamisliti, ali *imala sam petlju*... Pitala sam se da li bi me uopšte prepoznao? U stvari, neki tajnoviti glas iz kutka duše mi je govorio da me on sve vrijeme vidi ma kako bila daleko. Sigurno se pitate šta sam uradila. Upravo ono što je bilo najbolje, napisala sam priču u kojoj je on bio moja neda, kao što ću ja biti onome ko je pročita.

Nada je takva, mlada i uvijek oživljava u svima nama, čak i onda kad izgleda da je nema.

Ksenija Bosnić

Drugi razred

JU SMŠ Ivan Goran Kovačić

Herceg Novi

STANICA PUTNIKA

Sjedeći za kuhinjskim stolom, pogleda prikovanog za razglednicu koju sam primila prethodnog jutra od priateljice sa putovanja po Italiji, nijesam mogla da da se otarasim jeze koja me podilazila zbog slike željezničke stanice u Monzi koja se stidljivo presijavala na mjesecu svijetlu. Zagnjurila sam lice u ruke i najednom osjetila miris preprženih kokica i jeftinog vina uz odzvanjanje zvona katedrale, koja su me protiv moje volje (ili možda u tandemu s njom), vratila u život od prije dvadeset godina.

Kako dolazim iz porodice naučnika neizgovoreni dogovor bio je da ču i ja nastaviti tim stopama. Daleko od toga da sam sjajna, ali sa svojih sedamnaest godina ponekad uživam u istraživanju opšte relativnosti, prostor-vremena, kvantne mehanike i drugih zanimljivosti.

„Lidija, voljela bih da se ne petljaš u to.“

Glas moje majke trgao me dok sam pokušavala da riješim par jednačina klasične fizike. Već sam znala u kom smjeru će krenuti ova konverzacija.

„To je kao da si rekla Mikelanđelu da prestane da vaja svoga Davida“, odgovorila sam znajući da, ako ne okrenem na šalu, ovo bi vrlo brzo moglo da pređe u lekciju, ili neprijatan dijalog.

„Nema potrebe za sarkazmom. Samo... znaš šta je to tvom ocu uradilo... Što si starija to više ličiš na njega, a ne bih mogla da podnesem da završiš isto kao on.“

„Znam, ali oko toga ne treba da brineš. Ja nikad neću dostići njegov nivo.“

Spustivši glavu, kao da je dobila djelimično zadovoljavajuć odgovor, napustila je moju sobu i ostavila me samu na podu u moru papira, zadataka i knjiga. Iako joj više nijesam gledala oči znala sam da ima suze u njima. Tako bi uvijek bilo kad bi pomenula tatu, uprkos tome što je prošlo tri godine od kada ga nema. Moja majka nije bila jedna od onih ljudi koji skrivaju emocije. Iskreni ljudi nikad nijesu dobri u pretvaranju. Iz tog razloga sam se osjećala još gore zbog ovoga što namjeravam da uradim, ali morala sam. Dugovala sam mu to.

Te noći oko dva ujutru, kada sam bila potpuno sigurna da moja majka spava, sišla sam u podrum. Koliko god puta ulazila tu stalno bih dobijala mučninu u stomaku, kao da sam upravo sišla sa najbržeg ringešpila na svijetu. Pod je bio prašnjav, a cijela prostorija izgledala je bezivotno i sumorno. Nijesam smjela da je očistim jer bi tako majka znala da sam bila tu. Ovaj podrum bio je očeva nekadašnja radna soba a tabla puna brojeva, epruvete i mehanički pribor na stolovima, ostali su netaknuti od dana kada je nestao. Njegov glas zapljušnuo je moj um.

„Jednog dana, Lili, mene neće biti ali ti ćeš nastaviti moj projekat. Da bi postigao nešto ovako čovjek mora vjerovati u magiju. Zato nije dan drugi naučnik nije uspio ono što ćemo mi. Izvešćemo nezamislivo.“

Od noći kada mi je to rekao dolazila sam svakog dana. Prvo sam mu samo pomagala, brišući tablu, čisteći radne stolove, a zatim, malo po malo, u moju školsku svesku uvukli su se opisi materije i teorije energije.

Vratila sam fokus na ono zbog čega sam došla, ono na čemu sam nastavila da radim samostalno prije tri godine i ono u šta sam uložila sate, dane i mjesece truda i napora. Uhvatila sam žuto-sivi čaršav sa rupama od moljaca, koji je nekada imao bijelu boju i povukla ga sa dva metra visoke i jedan metar široke siluete. Ispred mene se sada nalazila crna kapsula sa staklenim vratima i srebrnom tastaturom u njima. Izvukla sam i posljednji atom hrabrosti koji sam imala i zakoračila u nju. Koliko teško putovanje kroz vrijeme zapravo može da bude? Drhtavim rukama ukucala sam „Italija, Monza, 1982“. Sljedećih par minuta vidjela sam samo crnilo sa povremenim bljeskovima u boji.

„Hej? Nijesam siguran šta čekaš, ali posljednji voz je upravo prošao.“

Zvonki glas sa jakim akcentom me natjerao da otvorim oči. Shvatila sam da se nalazim na želježničkoj stanici kako sam vidjela voz koji je nestajao u daljini. Ostala sam nijemna par minuta dok me momak, otprilike mojih godina, zagledao. Jedino što se čulo bila je, meni nepoznata, melodija.

„Ah, obožavam ovu pjesmu! Felicità, è un bicchiere di vino con un panino, la felicità...“, počeo je da pjevuši konačno narušavajući neprijatnu tišinu među nama.

Osjećajući kao da je moj red da nešto kažem lijeno sam progovorila:
„Kako se zove ova pjesma?“

„Felicità (sreća)! Napisao je Al Bano, već je hit a izašla je tek ove godine.“

Ta riječ „godine“ razbuditila je uspavano stanje mog bića i pomogla mi da se osvjestim.

„Kad smo već kod toga... Molim te, nemoj shvatiti ovo pogrešno, ali koja je zapravo ovo godina?“

Zagledao se u mene krupnim tamno smeđim očima i nijesam mogla da ne pomislim kako u njegovom izrazu, stavu i držanju ima nešto kao da govori - znam sve tvoje tajne.

„Pa, godina je '82, naravno. Jesi li ti turistkinja?“

Nijesam bila u stanju da percipiram ništa što je rekao, pa sam samo blago klimnula glavom.

„Hm, zašto si izabrala da dođeš ovdje? Mislim, Monza ima prijatnu atmosferu i ne zaostaje u broju atrakcija, ali većina turista bira Milano, koji je na svega petnaest kilometara odavde.“

Nijesam ni registrovala njegovo pitanje jer je moj, malo prije umrtiljeni um, sad obradivao informacije i misli brzinom svjetlosti, uprkos umoru koji sam osjećala.

„Je li dozvoljeno prespavati na željezničkoj stanici?“

„Nijesi čula šta je bilo na stanicu u Bolonji, prije dvije godine?“

Visno je postajao sumnjičav, a željela sam da ga se otarasim kako bih ostala sama.

„Da, naravno, ali nemam novca i treba negdje da provedem noć, a ovo mjesto je zapravo simpatično“, rekla sam iskreno zato što ta stanica, najveća koju sam ikad vidjela, stvarno jeste bila općinjavajuća.

Pruge su se protezale dalje nego što je moj pogled mogao da prati a klupi i kafene, su bile poređane duž njih. Par bicikala raznih boja bilo je prislojeno ispred vrata žute omanje zgrade iza kojih se, kako sam prepostavila, nalazila biletarnica. Nije bilo nikoga sem nas dvoje i iste one pjesme koju su neprestano puštali.

„Možeš da prespavaš kod mene... Mi izdajemo sobe u blizini, prva bijelo - narandžasta dvospratna kuća nasuprot parka Monza i ako kažem roditeljima da si mi prijateljica neće ti naplatiti.

„Ne mogu to tek tako da prihvatom.“

Uzdahnuo je vidjevši da nema svrhe za daljim ubjeđivanjem.

„Šta misliš na to da malo prošetamo pa ako se predomisliš do tad produžićemo do moje kuće?“

Tada sam shvatila da nemam izbora jer ja zapravo ne znam ni jedan put i nikoga ovdje, a za istraživanje grada bila mi je potrebna njegova pomoć. Ustala sam i krenula. Hodali smo oko dvadesetak minuta prije nego što je izustio:

„Znaš, izgledaš kao da ti treba pauza i pritom smo kod moje omiljene prodavnice za sladoled, hajde da malo odmorimo.“

„Šetam sa potpunim strancem u gradu u kojem nikad nijesam bila... šta ima da izgubim?“

Nasmijao se i uveo me unutra. Fasada radnje je bila crvena, a unutrašnjost je imala izgled mješavine engleskog novog romantizma i italijanskih neon boja. Bilo je vidno da je ovo mjesto nedavno doživjelo procvat. Naručili smo i zauzeli okrugli sto sa kožnim foteljama blizu radija koji je puštao istu pjesmu kao na stanici.

„I, kakav je osjećaj putovati kroz vrijeme?“

Na te riječi, pribranost koju sam prethodno jedva sakupila, rasprsnula se poput staklenog balona, a mogućnost govora potpuno je napustila moje tijelo.

„Šta, zar misliš da niko drugi to ne može?“

U njegovom tonu osjećala sam nervozu ili možda strah.

„Kako... odakle ti to?“

„Pa i ja sam putnik... Da li treba da ilustrujem ili...?“, dodao je podrugljivo i tad sam shvatila zašto moja majka toliko mrzi sarkazam.

„Šta je putnik?“

„Čekaj, stvarno ne znaš? Kako si onda ti dospjela ovdje?“, glas mu je već izgubio humoristički prizvuk i zvučao je zabrinuto, kao da je rekao nešto što ne treba.

„Preko vremeplova... Moj otac je počeo njegovu gradnju još prije deset godina, a ja sam ga dovršila... Znaš, kao mašina koja te teleportuje kroz vrijeme.“

Čim je ta rečenica prešla preko mojih usana, naglo je ustao, bacio par novčića na šank i istrčao napolje. Kako je probudio znatiželju u meni nijesam mogla da ne pojurim za njim. Bio je poprilično visočiji i brži, ali konačno sam ga sustigla u obližnjoj ulici.

„Daj, ne možeš tek tako da nestaneš! Objasni mi barem šta sam rekla što te natjerala tako da reaguješ!“

„Zaboravi da sam ti išta rekao... molim te.“

Nestao je iza krivine i ja više nijesam imala snage da ga pratim. Ipak, osjećala sam da on može da mi pruži odgovore koje želim i znala sam kuda da idem.

Kako sam već bila blizu ogromnog parka nastavila sam da pratim krivudavu ulicu preko puta i došla do kuće koja je odgovarala opisu koji je pomenuo. Nije bila previše velika, ali izgledala je kao jedna od onih kuća koje su sjajne za odgajanje porodice. Dvorište je bilo prepuno ruža i hrizantema, a od ulice je odvajala mala drvena ograda. Ljuljaška roze boje bila je okrznuta na više mjesta, a kanapi su izgledali izlizano što je ukazivalo da se djeca zabavljaju na njoj. Prvi sprat bio je ispunjen stalcima na kojima su se nalazili šeširi različitih boja, proizvodi od kože, boce vina i tegle maslina. Veliki natpis na ulaznim vratima koji

je glasio „Bottega“, potvrdio je da taj sprat služi kao dućan. Popela sam se polukružnim stepenicama do drugog dijela kuće i uz novostečeno samopouzdanje pokucala. Za koji sekund, predamnom se pojavila blijeda, mršava, sredovječna žena tamne kose. Imala je oštре crte lica i bez sumnje je bila majka mladića koga sam tražila. Tada sam i shvatila da mu zapravo još ne znam ni ime.

„Mogu li ti pomoći?“

„Ja... Ja sam prijateljica vašeg sina. Je li on kući?“

„Ah, da. Ovdje je. Uđi, upravo smo završili sa večerom.“

Kada sam zakoračila unutar onoga što mi je žena predstavila kao trpezarija, shvatila sam da kuća izgleda mnogo bolje spolja nego iznutra.

„Ipak si odlučila da dodješ“, poznati glas je progovorio, samo što ovaj put u njegovom tonu nije bilo osornosti.

Nagla promjena u njegovom raspoloženju uhvatila me nespremnu.

„Lorenco, odvedi drugaricu u kuhinju, možda je gladna, ja idem da zaključam radnju.“

S par koraka bili smo u tjesnoj sobici sa prigušenim svijetлом. Sjela sam na stolicu koja je očigledno bila rad nekog nevjesteštoga majstora, dok je Lorenzo zauzeo onu preko puta mene. Konačno sam progovorila.

„Hoćeš li da mi kažeš šta se dešava ili ćeš opet da pobegneš?“

„Da raščistimo jednu stvar prvo, ovo ne smiješ nikome reći, a ako kažeš ni slučajno nemoj spominjati moje ime. Kad sam te video kako se pojavljuješ na stanici, potpuno izgubljena, odmah sam znao da si iz budućnosti ili iz prošlosti, pa sam pretpostavio da si jedna od nas.

„Jedna od vas?“

„Putnik, naravno. Prepostavljam da ne znaš šta je to? Uglavnom još iz vremena salemskih vještice pojavila su se nova bića. Mogli su da manipulišu vremenom, odnosno da putuju kroz vrijeme, zbog čega su dobili naziv putnici. Međutim, prvi putnici nijesu bili oprezni. Hvalili su se time ljudima iz sela, slikavali se i ostavljali fotografije sebe u budućnosti, pojavljivali se u različitim decenijama i ljudi su saznali. Kamenovali su naš narod, spaljivali nas zajedno sa vješticama sve dok nije ostalo ni stotinu putnika na cijelom svijetu. Tu natprirodnu moć nijesu nasljedili svi potomci. Moja majka je vještica, a otac putnik. Mada moja sestra je povukla na majku i postala kao ona, dok sam ja imao više očevih gena pa sam ja... znaš već.«

Vrtoglavica koju sam osjećala preplavila me munjevitom brzinom. Putnici, vještice, teleportovanje? Nijesam smjela ni da izgovorim.

„To je nemoguće!“

„Kada si rođena? Zapravo ne moraš da odgovoriš na to zato što mogu da se kladim da je godina 21. vijeka, a po tvom izgovoru znam da

nijesi odavde. A evo ipak, nalaziš se u Lombardiji 1982. godine, a pričaš kako su vještice nestvarne?"

„Da, ali ja sam dospjela ovđe pomoću nauke, eksperimenata!"

„Glas ti je prilično neubjedljiv. Siguran sam da je ta twoja nauka veoma korisna, ali zar ti niko nikad nije rekao da moraš da vjeruješ i u malo magije?"

Vjerovatno osjetivši udarac koji su mi te riječi zadale, ili možda primjetivši nelagodan izraz na mom licu, brzo je promijenio temu.

„U svakom slučaju, moj otac je otišao da posjeti brata koji je poginuo prije petnaest godina u Njemačkoj, ali ja svakako moram reći majci da ti znaš. Ostaviću te malo samu."

Prije nego je zatvorio vrata vidjela sam dvije ženske figure kako ga čekaju prekrštenih ruku. Nijesam imala vremena ni da rasporedim misli jer je ubrzo nastalo vikanje u susjednoj sobi. Jedan glas bio je Lorencov, dok je drugi bio ženski, ali mlađi, pa sam pretpostavila da dolazi od njegove sestre.

„Uvijek si bio neobazriv i sebičan, ali ovo prelazi sve granice! Ko ti je dao za pravo da otkriješ sve nas? Upoznao si tu djevojku prije pet minuta i sad si stavio na kocku sigurnost naše cijele porodice zbog nje!"

„Neću da ti se pravdam, sad je gotovo.“

„Da li ti je imalo krivo što si nas ovako ugrozio? Možda je putovala kroz vrijeme ali nije jedna od nas i svi znamo šta nam je njen narod radio vjekovima. Niko od njih ne prihvata ništa što je makar za mrvicu drugačije.“

„Znam da zvuči nenormalno... ali osjećam da mogu da joj vjerujem. Ostvario sam povezanost sa njom. Ona je tako neiskvarena, kad bi je upoznala i sama bi se uvjerila...“

Tada ga je prekinuo glas njegove majke pun ljutnje i razočarenja: „Dosta! Nije bitno šta zna, jer njena priroda nije kao naša i svejedno se neće sjećati kad se vrati gdje pripada. To ipak ne mijenja težinu tvog postupka. Tvoj otac i ja ćemo pričati o ovome kad dođe. Za to vrijeme izvedi je iz kuće, a ako odlučiš da joj otkriješ još jednu riječ, ne moraš se ni ti vraćati.“

Nakon pola sata sjedjeli smo u blizini rijeke Lambro dok se sunce tek budilo. Ustao je i uzeo dvije šake kamenčića i dodao mi jednu. Osjetila sam toplinu njegovih prstiju na mom dlanu. Osjećaj je bio neobičan i vidjela sam mu u očima da misli isto.

„Okej, ovu igru sam stalno igrao sa sestrom. Ako ja bacim kamenčić dalje imam pravo na jedno pitanje i moraš da odgovoriš potpuno iskreno. Isto važi i ako ti baciš dalje.“

Uzeo je jedan okrugli kamenčić i bez napora prebacio moj.

„Moje pitanje: zašto si ovdje?“

„Kako to misliš? Zar nije svako ljubitelj osamdesetih?“

„Moraš da budeš iskrena ili si već zaboravila pravila?“

Bez razmišljanja sam počela da mu pričam sve što sam čuvala u sebi i odjednom dobila komfor olakšanja za kojim sam toliko žudjela.

„Prije tri godine moj otac je radio na svom vremeplovu. Stalno sam se petljala oko njega. Bio je jedina osoba koja se ponašala kao da mu ne dosadujem. Tog dana pričao mi je o najsrećnjem danu u njegovom životu. Bilo je to upravo ovdje, ove godine. Tada je upoznao moju majku. Uvijek sam bila živahna i kada sam vidjela kapsulu kako sija morala sam da uđem u nju, samo na momenat. Sljedeće čega se sjećam su varnice, bezbroj njih i moj otac koji me panično izvlači napolje. Prepostavljam da je došlo do kvara pa je ušao unutra da je izgasi i... to je posljednji put da sam ga vidjela. Slagala sam sve o tome šta se desilo, rekla sam da ne znam. Mislila sam, ako je ovo zadnje mjesto o kojem je razmišljao, možda ako ja odem tu, možda je on... ne znam...“

„Da li je to jedini razlog? Jesi li sigurna da nijesi prosto željela da pobegneš od krivice koja te preplavila? Znaš, moji su me vrlo rano naucili svim trikovima putovanja. Slušao sam muziku džez klubova u Nju Orleansu dvadesetih godina, gledao prvo prikazivanje Kazablanke, obišao sam sve gradove budućnosti i ako sam išta naučio to je da ne možeš pobjeći od onoga što držiš u sebi koliko god to bilo skriveno.“

„Ne mogu da se pomirim sa tim da sam ja kriva za to što sada luta nekim usamljenim međuprostorom...“

„Jer nisi. Taj događaj će uvijek biti dio tebe i iako ne može da ti se sviđa, moraš da ga prihvatiš.“

Ostatak vremena obilazili smo trkačke staze u blizini, prodavnice muzičkih ploča, pili prokrijumčareno vino u muzeju, jeli kokice u osuščanom parku... Dijelili smo iskustva i osjećaj usamljenosti koji me žuljaо kao kamen u cipeli prethodnih godina, užasna želja da budem shvaćena nestala je u trenutku kada me pogledao očima punim razumijevanja.

Došli smo do stanice na kojoj smo se pronašli i ona ista pjesma Felicità, još uvijek je zaokupljala sumorne šine zajedno sa zvucima zvona obližnje katedrale. Najednom sam osjetila onaj isti uvrnuti osjećaj koji sam dobila kada su nam se ruke prvi put dohvatile. Lorencov izraz potprimio je srcečijepajuću nijansu.

„I ti si to osjetila, zar ne? To je znak da ubrzo moraš da kreneš nazad. Uspijela si da izigraš prirodu, ali sad nam ona daje do znanja. Mi nijesmo iz istih univerzuma i ako nastavimo da prkosimo tome oboje ćemo nestati. Postoji još jedna stvar...“

„Ono što je tvoja majka rekla... da se neću sjećati ničega? Je li i to istina?“
Tužno je klimnuo glavom.

„Moja majka i ostale vještice su uspjеле da naprave kletvu protekcije
zbog koje ako iko ko nije rođeni putnik uspije da prođe kroz vrijeme
neće moći da se sjeća toga kad se vrati nazad.“

Ritam sa zvučnika na stanici je nadjačalo ono za šta se meni činilo
da je bio zvuk šuštanja u grudima. Neću se sjećati jedine osobe kojoj
sam rekla sve što sam skrivala, jedine osobe pored mog oca koja je uči-
nila da ne mrzim osobu koju vidim u ogledalu. Suze koje sam do tad
spriječavala su počele da naviru. Vrlo brzo moji jecaji su se pomiješali sa
njegovim dok su ostali ljudi na stanici okretali glavu.

„Ne postoji zakon ili magija koja će me natjerati da te zaboravim.
Jači smo od toga.“

„Slušaj, ne znam koliko vremena imamo. Univerzum će te odvuci na-
zad kad vidi da si previše vremena provela ovdje, a prema vibracijama
cijele stanice prepostavljam da će to biti brzo. Zaboravićeš me jer moraš,
Lidija, samo nemoj zaboraviti ko si. Nek ti ovo bude dokaz da ti nije po-
trebno da te prihvate drugi ljudi. Potrebno je samo da ti prihvatiš sebe.“

Očajnički sam ga grlila dok opet nijesam osjetila kako propadam u
crnilo. Bljeskanje, mrak, boje i ponovo sam bila u starom podrumu, ne
znajući zašto. Rekla sam sebi da sam se vjerovatno onesvjestila od neis-
pavanosti s obzirom da sam radila na toj beskorisnoj mašini cijelu noć.

Prošlo je dvadeset godina i sada imam tridesetsedam. Sa torbom na
jednom ramenu i glavom moje mlađe kćerke na drugom, koračala sam
italijanskim ulicama. Najednom me preplavila neopisiva emocija kada
je muzika u obližnjoj tratoriji počela. Felicità, è un bicchiere di vino con
un panino, la felicità... Nesvjesno sam počela da pjevušim.

- Znaš ovu pjesmu?, pitao je moj suprug.

„Sjećam je se.“

Vasil Musić

Prvi razred

JU Gimnazija „Miloje Dobrašinović“

Bijelo Polje

PEĆINA

Bio sam tog vrelog avgustskog dana kod djeda na selu, sa svojom porodicom. Inače, svaki odlazak kod djeda, radovao me. Izazivao u meni uzbuđenje i nanovo sam preživljavao prisne susrete sa djedom, koji je znao mnoge priče iz prošlosti. Neke od njih su nevjerovatno zvučale, ali djedov glas, način pričanja, izraz lica i gestikulacija, nijesu ostavljali prostora da ne povjerujem u sve što on priča. Volio sam njegov smisao za humor, njegovu dobroćudnost i popustljivost prema nama, njegovim unucima.

Tog avgustovskog dana, na beskrajnom plavom nebnu iznad sela bilo je samo sunce, bez ijednog oblačka. Odlučih da odem do šume i prošetam kroz gустe drvorede hrastova. Tako će se, pomislih, pod ogromnim krošnjama sakriti od nepodnošljivog sunca.

Krenuo sam prečicom. Uzanim puteljkom od porodične kuće, uz brdo, prema šumi. Kako sam odmicao, sve više me oblikao znoj, a puteljak se, čini mi se, sužavao. Srećom, ubrzo počeše da se ukazuju visoki, vitki hrastovi.

Uđoh u šumu.

Sjenke šume padaše na moje lice i zakloniše mi sunce.

Prijatan osjećaj prođe mojim tijelom.

Počeh da osluškujem šumsku tišinu. Uživao sam u tome, šetajući uskim šumskim puteljkom, vodeći računa da ne naletim na zmiju. Lišće na drveću je šumilo na blagom povjetarcu, koji se spuštao sa Bjelasice.

Satima bih ovako mogao da šetam. Da sjedim na naslagama lišća koje se tu taložilo godinama. Razmišljaо sam šta bi sve to lišće imalo da kaže, kada bi imalo moć govora, kakve bi nam sve nevjerovatne priče ispričalo. Pitao sam se, umije li, možda, moј djed da razgovara sa lišćem, zna li nemušti jezik, sporazumijeva li se kako sa pticama, vukovima, medvjedima i srnama koje ovuda, siguran sam, krstare, kad padne snijeg i kada, umjesto ovog povjetarca koji sada pirka, dunu mećave i nanosi zaviju sve.

Sjetio sam se profesora Vukovića i njegovih lekcija o određivanju strana svijeta pomoću mahovine.

„Evo mi priliike da sam odredim strane svijeta“, pomislih i zagledah se u mahovinu na drveću. Onda mi pade na pamet pitanje „Kako se izvijaju izoterme iznad Sjeverne Amerike u januaru“, koje mi je profesor postavio kad sam se javio da odgovaram za peticu. Ali, brzo sam smetnuo misli sa tog pitanja, jer, želio sam da uživam u prizoru šume i ljepoti koja me okruživala.

Nakon poduzeće šetnje, nađoh na isklesanu stijenu. Ličila mi je na skulpturu. Kao da je najbolji umjetnik ispoljio svoju maštu na nju. Bila je sva od šupljinica, iz kojih je izlazila po neka travka. Iznad te stijene, na jednoj uzvišici, ugledah lisicu. Odlučih da joj pridem. Ali, lija, čim me ugleda, pobježe.

Krenuh za njom.

Nakon stotinak metara, nađoh se pored izvora, koji bijaše kao da ga je neko nacrtao. Ogroman. Imao sam utisak kao da me gleda. Kao da me pita:

„Ko si ti? Šta radiš ovdje? Kuda si se zaputio?“

Iz mene izadoše riječi: „Krenuo sam za onom lisicom.“

Voda iz izvora izlivala se na drugu stranu šume i stvarala potoći, koji je vijugao između visokih stabala. Pogledah u stranu i ugledah pećinu, pa priđoh da vidim šta je u pitanju. Uđoh kroz niski prolaz i nađoh se u pećinskoj prostoriji. Na sredini bijaše jezerce.

Pećinska unutrašnjost me privlačila, kao magnet. Pa krenuh naprijed. Kako sam sve dublje zalazio, primjećivao sam da je sve više pećinskih ukrasa. Počeše se ukazivati stalaktiti i stalagmiti. Priroda se baš poigrala i ukrasila taj prostor.

Konačno, stigoh do kraja pećine, gdje je stajao veliki kamen preko kojeg se slivala voda. Bistra, kao staklo.

Odjednom, uhvati me nekakav strah.

Začuh gromko odjekivanje nečijih koraka.

Neko je išao prema meni.

Sakrih se iza onog kamena niz koji se slivala voda.

Koraci ubrzaše i čulo se pojačano šuštanje vode. Sve jače i jače, sve bliže i bliže.

Meni se srce pretvorilo u malj. Udaralo je po grudima, sumanuto.

Odjednom, tišina. Sve se umiri. Prestade šuštanje vode. Koraci utihuše. Samo je moje srce još uvijek tuklo. I da nije bilo njega, u pećini bi zavladala savršena tišina.

Krenuh prema izlazu, polako. Bojao sam se da ne uznemirim one korake i onaj šum vode od maloprije. Bojao sam se da ne probudim slijepo miševe i pećinske drekavce, o kojima mi je djed ponekad pričao.

Bojao sam se da ne ustalasam pećinski vazduh koji ponekad umije da se pretvori i u strašni vjetar, koji nosi sve pred sobom.

Kroz glavu mi prođe da već dugo hodam kroz pećinu, ali da još uvijek nijesam ugledao svjetlost. Srećom, lampa na mobilnom telefonu je još uvijek svijetljela.

Najednom, ispred mene nešto bljesnu.

To je voda jezera bila ispred mene i ja se neizmjerno obradovah.

Izađoh iz pećine.

Zaputih se ka onoj stijeni. Samo što dođoh do nje, ugledah čovjeka. Odmjeravao je ljuti kamen sa svih strana.

„Dobar dan“, rekoh i htjedoh da nastavim put prema porodičnoj kući. Međutim, čovjek me pozva da pridem. Želio je da popričamo. Učinilo mi se da hoće nešto važno da mi kaže. Imao je šešir na glavi, ranac na leđima i nosio je čizme. Izgledao mi je jako usamljen.

Pridoh mu.

Reče da je planinar i da već dugo hoda unaokolo.

Sjedosmo na mahovinu pored stijene i on poče da mi priča o svojim avanturama i preživljavanjima u planini.

„Sinko“, poče planinar, „planina je nepredvidiva. Učas kiša padne i ogrije sunce. Učas vjetar. Urlik vuka i siktanje zmije. Pet dana sam proveo u onoj pećini iz koje si ti sada izašao. Istraživao sam. Interesuju me njeni ukrasi, biljni i životinjski svijet. Interesuje me kolika je temperatuta unutra. Interesuje me okolina pećine. Rekoh, pet dana i pet noći sam proveo u toj pećini. I još bih ostao, ali svake noći sam u snu putovao u neki drugi prostor. Jedne noći, san me povede u duboke prašume Amazonije. Susretoše me divlji ljudi, koji su živjeli na tom prostoru. Povedoše me u njihovo selo. Kuće su im bile od pruća, a umjesto poda bila je prostrta suva trava. Kuće su bile razasute po okolnim brdašcima ukrug, a u centru tog kruga se nalazila velika kamena ploča i pored nje od kamena sazidan objekat sa uklesanim simbolima sunca, iznutra i spolja. Sporazumijevali su se kricima i gestikulacijama. Slavili su neki praznik, pa su se svi okupili oko kamene ploče pored jedne kućice. Na kamenu ploču su priniosili različite vrste voća. Ali, meni je posebno bila interesantna neka voćka slična jabuci, samo sa bodljama umjesto kore. Tu je došao poglavica, koji je započeo ritual molitve Bogu. Svi su u zanosu pratili poglavicu. Jedino ja nijesam znao šta da radim. Kad su primijetili da samo stojim, neprijateljski su se zagledali u mene. Poglavica je napravio nekoliko pokreta rukama, ispustio neki strašan

krik, a onda se pojavio čovjek sa šeširom od granja. Uzeo me pod ruku i izveo iz sna. Probudio sam se i zatekao samoga sebe kako se valjam u pećinskom blatu. Onda sam se okupao na onom jezeru tamo i, evo sad sam ovdje“, ispriča planinar.

Htio sam da kažem nešto. Međutim, ispred mene stajaše samo velika glatka stijena i uzani puteljak koji je vodio prema djedovoj kući.

Radivoje Durutović

Prvi razred

JU Gimnazija „Slobodan Škerović“

Podgorica

PUTNIK

U selu Agoradijaca jutra su uvijek bila ista. Muškarci su se spremali da pođu u lov, a žene su ih pripremale. Kserks, sin poglavara sela, važio je za najhrabrijeg ratnika u selu i zato je često bio u društvu žena. Bio je krupan, tamnoput, sa dugom crnom kosom pokupljenom u pletenicu. On je ženama pričao svoje ratne priče, a one su ga sa divljenjem pratile i nijesu skidale pogled s njega. To je bilo tako svakog jutra. Sve do tog dana.

- Dobro jutro, Kserkse! – viknule su žene iz plemena dok je on prolazio sa ratnom opremom.

- Dobro jutro! – viknuo je i krenuo prema njima.

- Je li to novi mač, Kserkse? – upita jedna od žena.

- Da, večeras očekujte pravu gozbu ovdje.

Jaleha je gledala zamišljeno u daljinu.

- Hej, gdje to gledaš?

- Pogledajte tam! Neko dolazi!

Iz pravca šume dolazila je prilika umotana u smedi ogrtač sa kapuljačom, tako da se lice nije moglo razaznati. Svi su bez riječi gledali.

- Dobro jutro! – izusti Jaleha.

Pridošlica je skinuo kapuljaču i pred njima se našao veoma naočit mladić nebesko plavih očiju.

- Dobro jutro! – reče mladić.

- Tebi nešto ovdje treba? – drsko će Kserks.

- Da, ovaj, izvinite, prolazio sam ovuda i htio da svratim da odmorim.

Vidio sam da vam je selo jako lijepo, pa sam htio da vidim da li biste mi dopustili da budem u vašem selu dan ili dva?

- Naravno da dopuštamo. Slobodno, pridružite nam se – reče uzbuđeno Jaleha.

- Hej, stani malo! Ti ne odlučuješ ništa. Ja će odlučiti hoće li on ostati ovdje.

- Da, ovo je Kserks. On je sin poglavara sela – reče Jaleha.

- Tako je! Znaš, ako želiš ovdje da boraviš, moraš da platiš.

- Naravno, to nije nikakav problem. Izvoli – smireno reče mladić i izvadi zlatnike iz džepa.

- Hmmmm. A šta je to što imaš oko vrata? Ogrlica. Zlatna.
 - Da, ali platio sam ti već. Mislim da je to i više nego dovoljno, tako da možeš da zaboraviš na oglicu.
 - Ma, je li? – reče Kserks i bijesno se unese u facu mladiću.
 - Jeste. Nema potrebe da budeš bijesan. Ostajem dva dana i onda idem.
 - Da, nadam se da će biti tako. Idem da kažem ocu da imamo posjetioca. – reče Kserks i ode.
 - Onda, ja sam Meren. Veoma mi je drago! – reče mladić i pruži Jalehi ruku.
 - Ja sam Jaleha. I meni je drago.
 - Idem da nađem neko mjesto gdje bih mogao da boravim.
 - Znaš šta? Zašto nam se ne bi pridružio noćas na večeri? Svi ćemo se okupiti i razgovorati.
 - Može, ionako već neko vrijeme nijesam normalno porazgovarao sa ljudima.
 - Vidimo se onda večeras.
 - Vidimo se – reče Meren i ode.
- I muškarci i djevojke skupili su se oko vatre. Jaleha je sjela pored Merena. Ona je sve vrijeme gledala oko sebe, kao da očekuje da neko dođe. Prilazila je trudnica, u pratnji krupnog starijeg čovjeka koji ju je grlio. Trudnica je sjela sa Jalehine druge strane, a odmah pored nje sjeo je i krupni čovjek.
- Kako se osjećaš, Viona? – upita Jaleha trudnicu.
 - Pa, sada se osjećam dobro. Ali, znaš da nema svrhe. Umrijeće, to je sigurno.
 - Nemoj tako da govorиш, molim te!
 - Zašto da ne govorim kad je to istina? Već petnaest godina novorođenčad umiru, zašto bismo mi bili poseban slučaj?
 - Smiri se, draga. Ne možemo tu ništa. Imaš mene i znaš da te ja volim. – reče krupni čovjek.
 - Znam, ali, voljela bih da imamo i dijete. Bila bih presrećna, samo kad...
 - Izvinite, o čemu govorite? Ništa ne shvatam. – radoznalo se ubaci Meren u razgovor.
 - Ah, to je tužna priča. U našem selu već petnaest godina nema djece.
 - Zašto?
 - Ne znamo zašto. Djeca se rađaju, ali bolesna. Ubrzo nakon toga umiru, a mi tu ništa ne možemo. Ta bolest je izgleda neizlječiva. Neko zlo je došlo nama. To zlo nam odnosi djecu. Izgleda da će naše selo, kada mi ostaramo, propasti. Neće imati kome da ostane.
 - Pa, čekaj, imate li врача ovdje u selu ili nekoga ko bi mogao da vam kaže kako da pobijedite tu zlu silu?

- Imamo врача. Siroti čovjek. Skoro je uvijek u svojoj kolibi. Tamo izvodi magijske rituale, ne bi li otjerao zlu silu iz sela. Izlazi samo noću i to veoma rijetko.

- To je jako loše. – reče Mereh i pogleda u nebo.

- No, hajde da promijenimo temu, molim te. Pričaj mi o sebi, o tome ko si ti, odakle dolaziš, zašto si ovdje. Hajde, molim te!

- Ja baš nešto ne volim mnogo da pričam o sebi. Ja sam ti samo jedan običan putnik.

- Ma, daj! Nijesi običan, ima nešto posebno kod tebe. Hajde, reci mi!

- Hajde ti meni malo pričaj o sebi. Može li?

- Oh, pa, u redu. Već sam ti rekla da se zovem Jaleha. Moji roditelji su poglavarevi dobri prijatelji. Ne znam, nama ženama ovdje u selu svaki dan je isti. Brinemo se o muškarcima, peremo, čistimo, dok oni idu u rat i lov.

- Pa, da, primjetio sam da imate junake u selu. Hrabri su ratnici.

- O, pa da. Vjerovatno misliš na Kserksa. Da, hrabar je i snažan. Izgleda da će uskoro on postati poglavar. Čekaj, budi tih, evo ga, dolazi s ocem.

Poglavar i Kserks su prišli Merenu. Poglavar je uz širok osmijeh sjeo kraj njega, a Kserks je ljutito gledao u njega i Jalehu.

- Ti si naš gost, je li tako? Ja sam poglavar Hiron, veoma mi je dragoo. – reče poglavar i pruži ruku.

- Drago mi je, Meren.

- Jako nam je drago što si došao, jer rijetko imamo posjetioce. Samo mi reci, šta te je dovelo nama? Zašto prolaziš ovim krajevima?

- Pa, molim vas, nemojte da govorim o sebi. Ne volim to da radim. Hoću da vidim kako vi ovdje živite, šta radite u slobodno vrijeme?

- Znaš, mi ovdje nemamo baš slobodnog vremena. Mi nijesmo kao ti. Mi smo ratnici. Najbolji ratnici koji postoje. Je li tako? – reče Kserks.

- Jeste! – viknuše ljudi u glas.

- Ah! Pomozite, boli! – vrisnu Viona i uhvati se za stomak.

- Ljubavi, šta ti je? – viknu preplašeno njen muž.

- Mislim da dolazi.

- Šta da radimo?

- Gorkse, odvedi je u kolibu, tamo ću je poroditi. Zovite врача, brzo.

– reče Jaleha Vioninom mužu.

Gorks požuri i krenu sa Vionom u kolibu.

- Nijesam znao da ti porađaš žene. To mi nijesi rekla. – reče Meren Jalehi.

- Pa, nijesam stigla da ti kažem. Znaš, tužno je to što nijedna beba koju sam porodila nije preživjela. Voljela bih da se barem jedna rodi i počne da živi, da se konačno osjećam kao da sam ja pomogla pri dolasku jednog novog života.

- Pa, možda se nekad sve promijeni.

- Nadam se.

Kserks priđe Merenu s leđa.

- Hej, idiole, ne zadržavaj je. Mora da porodi ženu. Idi sad, porodi je! Idem i ja s tobom.

Jaleha je potrčala ka kolibi. Kserks je krenuo za njom, a Meren je sačekao da se Kserks udalji, pa je i on krenuo ka njima. Ispred kolibe su stajali Meren, Kserks i Gorks.

- Ne znam šta ti tražiš ovdje. Niti si iz sela, niti ovo ima ikakve veze sa tobom. Samo smetaš. – reče Kserks Merenu.

- Došao sam da vidim kako mogu da pomognem? Zašto si ti ovdje?

- Idiole jedan, ja sam poglavarev sin i budući poglavar. Sve što se dešava u selu ima veze sa mnom. – povika Kserks i unese se Merenu u lice.

- Dosta, bre! Žena mi se porađa, ne znam hoće li mi dijete preživjeti, a vi se tu derete i još mi je gore zbog toga. – reče Gorks.

Jaleha izađe iz kolibe sa razočaranim izrazom lica.

- Muško je. – reče tiho ona.

- Je li bolesno? – upita Gorks, bez trunke nade u glasu.

- Nažalost. Vrač pokušava sve što može. Nije još uvijek gotovo.

- Gotovo je. Nijesam ni očekivao ništa drugo. – očajno će Gorks.

Vrač, stariji čovjek krive kićme, sa dugom crnom bradom, polako izađe iz kolibe i obrati se Gorsu.

- Sve sam pokušavao, ali uzalud. Kao i u drugim slučajevima. Spasa nema. Moje saučešće.

Gorsu krenuše suze niz lice.

- A ko si ti, mladiću? – upita враč Merena.

- Ni ja ne znam ko je on i šta traži ovdje. – reče Kserks.

- Ja sam Meren. Vi ste враč, je li tako?

Vrač na trenutak zastade i zaprepašćeno pogleda u Merenovu ogrlicu.

- Jeste li dobro? Izgledate mi čudno. Šta Vam je? – upita Meren враča.

- Nije mi ništa. Samo, ne osjećam se baš najbolje poslije ovih tragičnih događaja sa djecom. Često mi se to dešava.

- E, pa, da se ne bi završilo tragično, pokušaću ja nešto da uradim za bebu.

- Šta planiraš? – začuđeno će Jaleha.

- Vidjećeš. Uči ču sad.

- Ma, kakve su ovo gluposti? – viknu Kserks.

Meren brzim koracima uđe u koilibu. Za njim uđoše Gorks, Kserks, Jaleha i враč. Beba je na krevecu plakala. Koža joj je poprimala žutu boju. Meren polako priđe bebi.

- Šta ćeš da uradiš? – upita zbumjena Jaleha.
- Gledaj sada. – reče Meren i prisloni svoju amajliju na dječakove grudi. Dječak je prestao da plaeči i kašљe, a koža mu postade normalne boje.
- Vrač je i dalje zaprepašćeno gledao, dok je Kserks bjesnio. Gorks priđe Merenu i čvrsto ga zagrli.
 - Spasio si mi sina. Ti si čarobnjak, junak! Čujete li me, ovaj čovjek je za mene junak! Idem do Vione u sobu da joj kažem da nam je sin živ i zdrav! Hvala ti puno! Dužnik sam ti. – reče Gorks i veselo ode do sobe.
 - Ti si zaista čarobnjak! Odakle ti ta amajlija? – zapita Jaleha.
 - Neću ti reći ništa o sebi.
 - Znala sam da si poseban. Znala sam od samog početka. – reče Jaleha i zagrli Merena.
- Kserks priđe Merenu.
 - Samo da znaš, možda si sad heroj, ali nećeš se mnogo proslaviti. Ja sam ovdje najveći od svih ratnika. – reče Kserks i izade iz kolibe.
 - Pusti ga, ne obaziri se na njega. Hajde sada da objavimo cijelom selu da si ti heroj! – reče Jaleha Merenu.
 - Pa, ne moramo da objavljujemo svima.
 - Moramo, hajde, idemo!
- Vrač priđe Merenu i Jalehi.
 - Mladiću, bravo! Ja ne znam šta da kažem. Ti i twoja amajlija ste nas spasili. Ja... Ja sam beskoristan враč. Ti si spasio sve. Ja sam niko i ništa.
 - Molim Vas, nemojte tako da govorite. Mi svi znamo da ste vi izuzetan враč i da ste pokušavali sve da biste pomogli. – reče Jaleha, koja se jako sažali na врача.
 - Pa, pokušavao sam, ali niješam uspio. Ah! Idem sada. Doviđenja, djeco!
 - Doviđenja! – rekoše Meren i Jaleha.
- Vrač pognute glave izade iz kolibe.
 - Jadan čovjek. Baš mi ga je žao. Život mu je grozan. Žena mu je umrla veoma mlada, a kažu da ju je beskrajno volio. Od tada, on se u potpunosti povukao. Tada je počela i ova nesreća koja nas je zadesila. Od tada se u potpunosti posvetio rješavanju toga. Rekla sam ti već, skoro da ne izlazi iz kolibe. – reče Jaleha.
 - Da, ali čudno je to što nije poslije toliko godina uspio ništa da uradi.
 - Znaš, nemaju svi čarobnu amajliju kao ti. Hoćeš li mi reći odakle ti?
 - Slušaj me sada. Ovako ćemo da uradimo. Sve ču ti objasniti kada za to dođe vrijeme. Sada, nikome ništa ne govori i reci samo da je beba rođena zdrava. Je li u redu?
 - Jeste, ali zašto?
 - Zato što tako mora biti. Hajde sada, idemo – reče Meren.

Za to vrijeme, враћ je oprezno ulazio u pećinu na rubu šume. Ушао је, а пред njim se pojавio gigantski crni demon sa dugačkim rogovima i krvavo crvenim očima.

- Заšto si дошао? – upita demon.
- Дошао sam da ti kažem, godspodaru Ahkone, da smo u opasnosti i Vi i ja.

- O čemu to govorиш? Kakva sad opasnost može da se odjednom pojavi? Šta to može da stane na put Ahkonu?

- Ni ja nijesam mogao da vjerujem kada sam vidio, ali bio je mlađi poglavatar.

- Kakav sad poglavatar?
- Princ, gospodaru, Erupidov sin. Vratio se.
- Jesi li siguran da je to on?

- Da, imao je amajliju kod sebe. Primakao je jednom djetetu i izlijecio ga je. Došao je u naše selo kao običan prolaznik, putnik. Ali siguran sam da je tu da bi nas uništio i da bi se vratio na presto. Amajlija Vas može uništiti, gospodaru, kako Vas tako i mene.

Demon je neko vrijeme nepomično stajao i gledao u враћа.

- Aahhh!!! Hoću da odmah uradiš sve kako bi ga spriječio. Sve što je neophodno! – uzviknu demon.

- Naravno, gospodaru. Ne brinite, znam da ako propadnete Vi, propadam i ja. Zato, budite sigurni da neću dopustiti da Vam on išta uradi.

- Dosta glupe priče! Idi iz ovih stopala! Riješi to! – bijesno je vikao demon.
- U redu, gospodaru, ne brinite. – reče враћ sa strahom u očima.

Uputio se ka poglavarevoj kolibi. Pokucao je na vrata, a otvorila mu ih je poglavareva supruga.

- Resefine, čula sam da je ova pošast završena. Je li to istina?
- Draga Meloha, izgleda da je nekim čudom zaista sve prošlo. Potrebni ste mi svi. Mogu li da uđem?
- Pa, naravno. Drago mi je što ste konačno došli da nas posjetite poslije toliko godina od kada ste se povukli od svih. Izvolite.

Vrać zadovoljno klimnu glavom, a zatim uđe u kolibu gdje su bili poglavtar Hiron i Kserks.

- Dobro veče, Resefine! Šta te dovodi kod nas? – reče srdačno Hiron.
- Pa, znate kako, ispričaću vam svima. Ovo što se desilo nimalo nije dobro ni za koga od nas.
- Pa, šta je to toliko ozbiljno? – zapita Hiron.
- Izgleda da onaj putnik, onaj prolaznik koji je došao u naše selo prije par dana, nije običan putnik. On je došao ovdje sa ciljem. On je... Ah! Kako ovo da kažem? On je Erupidov sin.

- Molim? Jao, ovo je naš kraj! Što smo vladali, vladali smo! – zakuka Meloha i poče da jeca.

- Prepoznao sam ga po amajiji. Istoj onakvoj kakvu je imao Eupirid. On se vratio i sigurno se sprema da osveti svog oca i sve nas pobije! – reče Resefin.

- Prvo ćemo mi njega da ubijemo. Idem sada to da uradim! – viknu Kserks.

- Polako, Kserks! Stani! Prvo, ne shvatam zašto bi on htio da nas ubije kada nikو od nas nije kriv za smrt njegovog oca.

- Zato što je okrutan! On je neumoljiv! Svi ćemo stradati od njega! – reče враč.

- Drugo, ne vidim gdje je problem u tome da mu mirno predamo mjesto poglavara. To je mjesto njegovog oca, njemu pripada. Ja sam svakako očekivao da on jednog dana dođe jer nijesam dostojan ovoga. Njegov otac bio je veliki čovjek, onakav kakav нико од нас nikada neće biti.

- Ti si potpuno poludio! Izgubićemo sve! Svo bogatstvo, sve! Ti si idiot! – povika Meleha.

- Ja treba da budem poglavar, a ne on! - ljutito će Kserks.

- Ja sam svoju odluku donio. – reče poglavar i ponosno izađe iz kolibe.

Vrač je prišao Melohi.

- Draga Meloha, ne brini! Muž ti je, lijepo si ti to rekla, idiot! Ali, zato, imaš sina koji je veliki ratnik i koji će se boriti za budućnost ovog sela. I pobijediti.

- Tako je! Boriću se! – viknu Kserks.

- Upravo tako! Reći ћu ti šta ćeš da uradiš.

Sljedećeg dana, Meren se našao sa Gorksom u njegovoј kolibi.

- Evo ga naš heroj? Pa, tu si, prijatelju, dodī.

- Zdravo, Gorkse. Brzo ћu preći na stvar. Slušaj, potrebna mi je tvoja pomoć.

- Kaži, sve što hoćeš, prijatelju. Spasio si mom djetetu život. Dužnik sam ti i uradiću sve za tebe.

- Odlično. Hoću da odeš do šatora onog врача i dobro ga pretražiš.

- Hmm. Dobro, a zašto?

- Nešto u vezi sa tim čovjekom nije u redu.

- Jesi li siguran u to što govorиш? Mi ovdje svi vjerujemo našem врачу.

- Nikoga ja ne optužujem, samo hoću da provjeriš njegov šator. Ako vidiš nešto sumljivo, kaži mi. Je li u redu?

- Naravno da je u redu. Uradiću to što si mi rekao.

Meren je odlučio da produži svoj boravak u selu. Jaleha ga je vodila svugdje i njih dvoje su se brzo zblizili.

- I, kad će već jednom biti pravo vrijeme da saznam nešto više o tebi. Hajde, molim te, reci mi! Hoću da znam.

- Baš si radoznala. Ne mogu ništa da ti otkrijem, ni ko sam, ni odakle sam.

- Ali, zašto ne možeš? – znatiželjno će Jaleha.

- Zato što ne mogu i kraj.

- Reci mi barem nešto o svojoj porodici. Kako ti se zvala majka?

- Heleksa.

- A otac?

- Oca nijesam imao.

- Ah, žao mi je. Šta mu se dogodilo?

- Pa, on...

Iza Merena pojavi se bijesni Kserks sa mačem u rukama. Jaleha ga primjeti.

- Merene, pazi! – viknu uplašeno ona.

- Šta? – viknu Meren i oprezno se okrenu.

- Bićeš mrtav! – reče Kserks i zamahnu mačem ka Merenu, ali se ovaj vješto skloni.

- Nikada nećeš dobiti moje selo! – viknu bijesno Kserks.

- O čemu to govori, Merene? – zbumjeno će Jaleha.

- Pomjeri se, Jaleha. Smiri se. – reče Meren.

- Evo ti mač! Borićemo se pošteno! Do smrtil! Onako kako dolikuje junačku kao što sam ja. – reče Kserks i baci mač Merenu.

- U redu. Drago mi je što vidim da si, iako si bijesan, ostao častan. Hajdemo onda.

- Nemojte, molim vas! – viknu žalosno Jaleha.

- Kažem ti da se skloniš, Jaleha! Hajde.

Jaleha se pomjeri, a Meren i Kserks nasrnuše jedan na drugoga. Bili su neumoljivi jedan prema drugom i sve su više i više gubili snagu. Meren je iskoristio Kserksov trenutak nepažnje da mu hitro izbjije mač iz ruke. Mač je pao na zemlju, a Meren je pribio Kserksa uz drvo. Samo mu je jedan zamah trebao da ubije Kserksa.

- Hajde, uradi to. Pobijedio si. – reče Kserks.

- Neću ovo da uradim.

- Zašto? – zbumjeno će Kserks.

- Ti si častan ratnik. Bilo bi mi žao da te ubijem. – reče Meren i krenu da ide ka Jalehi.

Međutim, iza Jalehe se pojavi враč, uhvati je za vrat i stavi nož ispod grla.

- Šta hoćeš? – reče ljutito Meren.

- Ne tražim mnogo. Hoću da mi predaš amajliju, prinče. Onda će je pustiti.

Meren gleda u Jalehu i čuti.

- Hajde, zar stvarno i dalje razmišljaš? Pa zar ne vidiš kako je lijepa?

Ja sam gotovo siguran da će on tebe spasiti, znaš? – reče враč Jalehi.

- Daću ti amajliju. – reče bijesno Meren.

- Prvo ćeš mi dobaciti oba mača pod noge. Hajde, hoću da budem siguran da nećeš ništa pokušavati.

Meren dobaci mačeve ispred vračevih nogu.

- Lijepo, a sada baci amajliju. – reče враč.

Meren baci amajliju na zemlju, a враč polako pusti Jalehu, koja je uplašeno potrčala ka Merenu.

- Kako volim kada se sve ovako lijepo završi. Vas dvoje možete da radite šta kod hoćete, ja mogu da uništим amajliju, i svi su zadovoljni. Hajde sada, a o ovome nikome ni riječ. Zaboravi i na svog oca i na tron. – reče враč.

- Hajdemo, Jaleha. Idemo, sve će ti kasnije objasniti.

Meren ode sa Jalehom. Kserks je ostao nijem.

- Bio si častan, je li tako? Dao si i njemu mač. Ja se ne sjećam da smo se tako dogovorili. – reče враč Kserksu.

- On... poštedio je moj život.

- To je tačno. Uradio je to jer je video da si ti junak. A sada, ja tebi dajem priliku da dokažeš svoje junaštvo. Pomoći ove amajlije možeš da ubiješ zlog demona. Kada to uradiš, svi će ti ponovo klicati i diviti ti se. Hajde sada, vrijeme je da spasiš svoj narod.

- Idem da ih sve spasim! Ja sam najveći junak koga je selo ikad imalo. – uzbudeno će Kserks.

- Nemaš razloga za brigu, amajlija će sve odraditi za tebe, a cijelo selo biće ti zahvalno.

- U redu. Idem! – reče Kserks i sigurno uđe u pećinu.

Demon Akhon stajao je okrenut leđima ulazu. Kada će korake, nagnuo se okrenuo i ugleda Kserksa.

- Šta tražiš ovdje, bijedniče? Znaš li ti ko sam ja?

- Došao sam da te uništим. – viknu ponosno Kserks i okrenuo amajliju prema demonu. Ništa se nije dogodilo.

- Dakle, ti nijesi nasljednik? – zadovoljno će demon.

- Šta je ovo? Zašto se ništa ne dešava?

- Da, ništa se ne dešava. A ti, drznuo si se da me napadneš! Bićeš kažnjen zbog toga! Šteta! Bio si hrabar! – reče demon približavajući kravoločne čeljusti Kserksu.

Kserks je uplašeno gledao u lice beskrupuloznoj smrti. Amajlja mu je ispala iz ruke. Demon ga je zgrabio čeljustima, a Kserks je brzo nestao. Po podu pećine razlila se krv.

Demon je sjedio i uživao je u obroku. Vrač je zadovoljno prilazio demonu.

- Oh, gospodaru, vidim da uživate u poklonu koji sam Vam poslao.
– reče враč.

- Jako je dobar. Veoma je mesnat.

- Da, bio je snažan ratnik, gospodaru. Ali, idiot. Nije ni prepostavio kakva ga smrt čeka. Nije znao da amajlja može raditi samo ako je drži onaj pravi.

- Dakle, nasljednik je još uvijek živ? Pa, šta čekaš, riješi to! – bijesno će demon.

- Ne brinite, gospodaru. Amajlja je sada kod nas. Riješio sam se ovog morona, jer mi više nije bio potreban. Sada ču da pođem i bacim amajlju sa vrha litice i više ne postoji ni najmanji razlog za brigu. Jer, nasljednik i amajlja samostalno ne mogu ništa da urade. Samo zajedno imaju moć. – reče враč i uze amajlju.

Vrač se približavao litici. Zadovoljno je uzeo amajliju u ruke. Taman kada je krenuo da je baci Meren dođe i baci se na vrača koji odmah pade na zemlju. Amajlja mu ispadne iz ruke.

- Hoćeš da uništiš amajliju? Je li tako, stari gade? – reče Meren i krenu da pesnicama udari врача u lice.

- Polako, momče. Nema potrebe za nasiljem. Ako već ne poštuješ dogovor, ne moraš još uz to da me tučeš. Evo, amajlja je tu pored tebe.
– reče uplašeni враč.

- U redu. Neću da te tučem. Ovaj put si se lako izvukao, sljedeći put nećeš.

Meren se udalji od врача i uze amajlju.

- Znaš tvoj otac bio je veoma častan čovjek. On je uvijek poštovao dogovore. Izgleda da uopšte ne ličiš na njega. – reče враč.

- Ne uzimaj mog oca u usta! – reče Meren i bijesno krenu na врача.

Vrač u tom trenutku izvadi nož iz ogrtića i nasrnu njime na Merenu.

- Zbogom, nasljedniče! – reče враč i krenu da prereže grkljan Merenu.

- Stani, Rahdeuse! – reče blagi ženski glas.

Vrač se zaprepasti i nož mu ispadne iz ruke, a pred njim se pojavi lijepa mlada žena sa dugom plavom kosom. Iza nje stajali su Gorks, poplavavar, Jaleha i ljudi iz sela.

- Jerina? Šta ćeš ti ovdje? Kako su te pronašli? – zapitao je zaprapsćeni враč.

- Ušli su u moj šator. Oprosti mi, Rahdeuse! Ja sam im sve ispričala.
- Merene, bio sam u vračevom šatoru i našao sam nešto veoma zanimljivo. Rahdeuse, objasni nam sve ovo. Znaš da više nemaš izlaza. Hajde pričaj. – reče Gorks.
- Hoćete da mi uzmete sve? Oduzimate mi razlog za život. – žalosno reče Rahdeus.
- Govori! povika Gorks.
- Ja sam kriv što se djeca nijesu rađala zdrava. Prije petnaest godina, moja Jerina, moja ljubav, razboljela se i umrla. Nijesam mogao da živim bez nje. Sklopio sam pakt sa demonom Akhonom. On je oživio moju ženu i dao joj vječnu mladost. Ja sam njemu zauzvrat donosio duše djece koje ga hrane i daju mu moć. Sve ove godine, dok sam bio u kolibi, nije sam pokušavao da skinem magiju. Ja sam bio sa svojom dragom.
- A moj otac? Šta si njemu uradio? – zapita Meren.
- Planirao je da me spriječi u tome. Stao je na put mojoj sreći i nije mi bilo ni malo krivo dok sam ga ubijao.
- Ti si ga ubio, gade?! Znao sam. – bijesno će Meren.
- Tako je, kriv sam. Planirao sam da ubijem i tebe i twoju majku, ali je pobegla sa tobom daleko odavde. Uvijek sam se plašio da ćeš se vratiti i izgleda da sam imao razloga. Još nešto, Hirone, tvoj sin je bio tako nepotreban i nesposoban da je tragičan završetak bio neizbežan.
- Šta to govorиш? Šta se desilo mom sinu? – bijesno će Hiron.
- Previše se junačio i završio je pod demonovim Zubima. Ja sam ga servirao demonu.
- Ubiću te, čudovište jedno! – viknu Hiron i nasrnu na врача.
- Ubij me, ionako više nemam razloga da živim. Vi ćete mi oduzeti ljubav. Svakako ću umrijeti. – reče враč.
- Stani, Hirone! Mi nikoga nećemo ubiti! Ja ću uzeti amajliju i idem do Akhona. Vi ostanite ovdje i držite ovog gada pod kontrolom. – reče Meren i diže amajliju sa poda.
- Čuvaj se! – reče zabrinuto Jaleha.
- Ne brini. Vratiću se živ i zdrav. – reče Meren i krenu ka pećini. Jerina priđe Rahdeusu.
- Rahdeuse, ja ću ubrzo nestati. To znamo oboje. Zbog mene si uradio mnoge loše stvari. Zaslужili smo ovakav kraj. Nanijeli smo bol ovim jadnim ljudima. Mrtvi treba da budu mrtvi. Dugo smo bili zajedno.
- Ali, dugo nije večno. Trebalо je da budemo vječno zajedno.
- Želim da nastaviš život bez mene i da pokušaš da kreneš putem dobra. Iskupi se ovim ljudima za bol koju si im nanio.
- Ne mogu bez tebe. Zajedno ćemo umrijeti, Jerina!!!

Za to vrijeme, Meren je stigao do pećine. Hrabo je zakoračio i stao ispred Akhona.

- Oh, ti mora da si nasljednik. – reče demon smiješći se.
- Djeluješ neobično srećan, iako znaš šta te čeka.
- Ali, prinče, tvoja amajlija je uništена. Kako ćeš me savladati bez nje?
- Jesi li siguran da je uništena? – reče Meren i izvadi amajliju iz ogrtića.
- Prokletstvo! Ne, ne!!!

Akhon je prestravljen gledao u Merena koji okrenu amajliju prema demonu. Akhon u tom trenutku poče da se topi u crnu tečnost. Meren ponosno pogleda u ono što je ostalo od demona, a zatim izade iz pećine.

Jerina je krenula da se udaljava od Rahdeusa.

- Ovo je kraj, Rahdeuse! Zbogom, ljubavi!
- Ne, Jerina! Nemoj da nestaneš! – viknu žalosno vrač.
- Jerina krenu da hoda unazad i pređe ivicu litice. Krenu da lebdi u vazduhu.
- Jerina, ne ostavljaj me! – reče vrač i krenu da hoda prema ivici provalije.
- Šta on to radi? – uznenimireno zapita Jaleha Gorksa.
- Pusti ga. Ovako mora da se završi.
- Zbogom. – ta se riječ čitala sa Jerininih usana, dok je nestajala.
- Jerina! – viknu vrač, krenu preko ivice i stropošta se pravo u provaliju,
- Aaaah!!! – čuo se jezivi krik vrača dok je pадao u ponor.
- Meren se u tom trenutku vrati.
- Evo ga naš heroj! Dodji ovamo, momče! – reče Gorks.
- Merene! – viknu razdragano Jaleha i poljubi ga.
- Hop, vidi ti to! – našali se Gorks.
- Šta se ovdje desilo? Gdje je Rahdeus – zapita Meren.
- Mrtav je. Pao je sa litice. Ispričaću ti sve kasnije. Hajde sada, vratimo se u selo.
- Žao mi je zbog Vašeg sina, Hirone. Vjerovao je onoj hulji i platio životom. Ako će Vam biti lakše, znajte da Vam je sin poginuo kao heroj.
- Nijesi ti kriv, momče. Nemoj tako ni da se osjećaš. Postaćeš poglavac. Zasluzio si to. – govorio je Hiron sa suzama u očima.
- Hvala vam svima. Hajdemo sada! I zapamtite, hoću da imamo što više djece. Trebaju nam budući heroji.
- Neka se prvo oko toga potrudi poglavac, pa ćemo mi ostali pratiti njegov primjer – nasmija se Gorks i pogleda Merena i Jalehu.

Nikola Kovač
Prvi razred
JU Gimnazija Kotor
Kotor

BUDUĆNOST SE MIJENJA

Prema pretpostavkama i teorijama najuticajnijih mislilaca našeg doba sve što je ljudima, tim „vjećnim putnicima“, poznato i što je na nama da tek otkrijemo, ima svoj začetak u dalekoj prošlosti. Bilo je to, kažu, prije skoro četrnaest milijardi godina, kada je došlo do širenja kosmičke materije iz tzv. „božanske čestice“, čiju prirodu možda i nikad nećemo razumjeti. Sve što nas okružuje, pričali su mi, tada je bilo zgusnuto u toj „kuglici postojanja“. I u jednom momentu, snaga nekog genija pokrenula je sve što se unutar nje nalazilo i tako je nastala materija, vrijeme i energija.

Ova tri pojma pokreću cijelu moju isповijest koju ču vam, ukoliko mi dopustite, prenijeti što detaljnije. Ako vas zaista zanima, zovem se Leon Anderson. Na prvi pogled ja sam isto što i vi, jer svakoga dana postavljam sebi nova pitanja. Kao što vidite, trudim se da pronađem odgovore na te nepredvidive zagonetke, iako sam svjestan da нико не zna i neće nikada znati sve, ali se tješim time da svi znamo ponešto. U tome je sva suština, u tome je satkana sva moć jednog radoznanog četrnaestogodišnjeg istraživača.

Ne zamjerite mi ako vas moja priča na koji trenutak uznemiri. U jedno sam siguran, ovo će biti putovanje vaših života. Iz nje ćete saznati o našim najvećim strahovima, iskušenjima, ali i bolnoj istini. Vjerujem da vas interesuje gdje, kada i zašto počinje storija iza koje se kriju „mali odgovori na velika pitanja“ koja možda muče vas isto koliko i mene... Gdje drugo ako ne u školi? Ne želim pogrešno da me shvatite – nije da ne volim školu; štaviše ponekad mi se čini da je ona zaista moj drugi dom, ali prosto rečeno ne uklapam se u njenu sredinu.

Često sam bez valjanog razloga predmet ismijavanja u odeljenju, iako mi drugi zavide na ocjenama. Naučio sam kako da se nosim sa tim vidom nevolje, ali činjenica je da sam usamljen i da ne mogu da se prepustim „lažnim vrijednostima“ koje većina nameće. Iskren da budem, fali mi neko sa kim bih podijelio taj teret koji iz nekog neshvatljivog razloga u posljednje vrijeme postaje sve teži i teži. Zato često bježim u

svijet mašte. To je jedino mjesto gdje se istinski uvijek osjećam bezbjedno. Međutim, uzdrman realnošću nemam mnogo vremena da tamo i ostanem.

Vrijedi pomenuti i moju sklonost predviđanja događaja. Kako je čovjek sposoban za tako nešto, pitao se Leon koji još nije doživio ono o čemu će vam sada pričati. Nakon patnji i niza iznenađenja kroz koja sam prošao, saznao sam. Sada sam oprezniji, zreliji za jedno novo iskušto i povrh svega najzad se osjećaam nekako srećno i zadovoljno. Mada, nijesam to očekivao nakon mog uznemirujućeg sna.

Sanjao sam sebe kako sanjam; priznaćete već dovoljno uvrnuto. Bila je to jedna od onih hladnih i sablasnih noći. Zvuci koji su dopirali iz trpezarije su me probudili. Bio sam siguran da imamo uljeza u kući. Ustao sam i dozivao roditelje i sestru Lolu. Nikoga nije bilo. Ipak, čuo sam lavež mog psa Dinga. Odlučio sam da siđem do trpezarije. Uhvatila me je nelagoda. Između mene i „uljeza“ nalazio se najmračniji hodnik u kući. Kako sam se primicao, kao da je postajao sve duži. Očekivao sam sukob, bilo kakav. Ali bilo je kasno. Kada sam ušao, od moje porodice nije bilo ni traga ni glasa. Jedino što sam zapazio bila je nečija sjenka. Upravo to je moj najveći strah, da ne izgubim voljene ljude. Na svu sreću, tu se ovaj košmar i završava.

Međutim, taj „neko“ mi je bio strašno poznat. Nazovimo ga „misteriozni“. Sličan san sam imao prije par godina, kada nijesam uviđao važnost ovih košmara kao što ni vi vjerovatno trenutno ne uviđate. Ovog puta sve se odigralo na imanju moga djeda i bake. Bio sam takođe sam, nikog na vidiku nije bilo. A pao je mrak... Ni zvijezde nisu mogle da se izbore sa tom tamom. U to doba čuh nečiji glas. Pojavio se „misteriozni“, ali nijesam mu poznao lik. Kao da nije želio zlo da mi nanese, iako mi nije prijaо njegov glas, koji nijesam ni razumio. Zvučalo je kao da je htio da me upozori na nešto, ali je za tren oka nestao. I da stvar bude još čudnija, za njim je ostao nekakav znak koji nijesam tada mogao da protumačim. Izgledao je kao četiri osmice koje se sijeku u jednoj tački ili bolje rečeno, podsjetio me je na cvijet savršenog oblika.

No da ostavimo moje noćne more po strani, bar na neko vrijeme. Vratimo se surovoj stvarnosti. Nijesam imao želju da sa bilo kim podijelim moje muke jer ljudi uvijek nekud žure, nemaju kada da saslušaju tuđu nevolju. Pošao sam u školu potišten tog jutra. A pljuštala je kiša, vrijeme je bilo depresivno koliko i moja duša. Prva osoba koja je primijetila da nešto nije kako treba s mojim raspoloženjem tog sumornog jutra bio je niko drugi nego moj profesor matematike, gospodin Džonson. Nije bio kao i svi drugi profesori. Taj je uvijek mogao da te razumije i posavjetuje. Znao je u svakom trenutku šta te muči. Mogao sam da mu se povjerim.

Da stvar bude još bolja, predavao je moj omiljeni predmet. Neću vam otkriti kako je tekao ovaj ragovor. Važno je da znate samo kako se on završio. Znajući koliko volim matematiku, a želeći da me oraspoloži, na kraju časa mi je pozajmio „posebnu“ zbirku zadataka. Bila je to knjiga debelih korica, sa bezbroj strana, činilo mi se. Nijesam znao od kakve će mi koristi biti, ali su me na razmišljanje bacile riječi profesora Džonsona.

- Leone, dragi moj učeniče, pred tobom je dug put. Ova knjiga koju ti darujem treba da ti proširi vidike na svijet koji te okružuje. Otkriće ti puno više od toga. Na krilima ove knjige pronaći ćeš ključ za „imaginarni svijet“ i odgovore na sva pitanja koja te tište. Zato hrabro u nove pobjede.

Zahvalio sam mu se, uzeo knjigu i krenuo na sljedeći čas. Zanimljivo je da smo baš tog dana učili kompleksne brojeve. Prvi put u matematici da se susrećem sa nečim što i ne razumijem baš najbolje. Ipak, mogu reći da me izuzetno podsjećaju na snove o kojima sam govorio. Glavni dio im je imaginaran, ali fascinira me činjenica da su drugim dijelom i realni. Baš kao i snovi... Oni su plod naše imaginacije, ali vuku korijene iz onoga što mi zovemo „realnost“. Čudno je to...

Bar na trenutak sam se osjetio ispunjeno, ali sreća uvijek prekratko traje da bi čovjek mogao istinski da uživa u njoj. I dalje je pljuštala kiša. Da budem iskren, nekada mi ovakvo vrijeme, koliko god ono bilo mračno i neveselo, pomaže da se oslobođim negativnih misli, naročito kada sam usamljen. Ipak, to nije bio slučaj ovog puta. Padala je i padala, i nije prestajala. Nestrpljivo sam iščekivao kraj nastave. Radije bih bio na nekom drugom mjestu. Nerijetko to poželim...

Zvonilo je, najzad... Otvorio sam svoj kišobran i noseći knjigu profesora Džonsona užurbano krenuo kući. I kad se konačno nađoh nešto dalje od školskog dvorišta, put mi prepriječi Frensis Miler, najoholiji nasilnik u našoj školi. Pakost mu je izvirala iz očiju, a tome sam ja bio „stalna mušterija“. Volio je da me ponižava, pa ni ovu priliku nije htio da propusti. Pridje mi i započe razgovor sa mnom, pitajući me šta to držim u ruci. Nije ga interesovalo, namjera mu je bila da me isprovocira. Odgovorih mu onako kako jeste, očekujući da ćemo se što prije razići. No, ne bješe tako...

Naravno, počeo je da me zadirkuje dajući mi razne pogrdne nadimke, koji su bili i te kako smiješni za njegove drugove, koji su ga svuda pratili. Dojadilo mi je njegovo djetinjasto ponašanje, te mu rekoh:

- Slušaj, Frensiše, kad si tako veliki i hrabar, zašto se ne bi obračunao s nekim svoje veličine? Nisam ja kriv što si ti iznutra prazan. Da mi je znati, ko te je povrijedio, kukavice...

- Pripazi na jezik, Andersone. Platićeš za ovo nepoštovanje – nervirao se Miler.

- Ne, ti ćeš platiti za svoja nedjela, jer onaj ko nanosi drugima bol, sam je sebi najveći neprijatelj – odbrusih mu.

Pogodio sam ga tamo gdje je u stvari najsjetljiviji. Čak sam i pretjerao, što se i ispostavilo po njegovoj reakciji. Oborio me je na zemlju i zadao mi nekoliko vrlo nezgodnih udaraca, uzviknuvši: - Niko se ne zeza sa Frensisom!

Uspaničio se da neko ne sazna za sve, te pobiješe s drugovima. A ja sam ostao da ležim, nijesam imao snage da ustamem. Poslije izvjesnog vremena, došao sam sebi. Jedva sam pronašao svoje naočare. Kada je to bilo svršeno, uzeh svoj ranac, a pogled mi pade na knjigu koju sam dobio tog dana. To je jedina stvar koju Frensis ne bi ni pipnuo. Ostavio me je bez kišobrana. A kiša nije stajala.

Bio sam očajan. Zastadoh kraj jedne lokve i bacih oko na svoj odraz. Opet sam čuo glasove. Pitali su me šta vidim, a ja odgovor nijesam mogao naći. Čudio sam se ko se to krije sa druge strane „ogledala“. Da li išta postoji sa te strane? Nijesam imao snage da više razmišljam. Nakon ovog napornog dana, ne bih vam umio reći šta je ostalo od mene i moje časti. Sav sam bio istrošen, slomljen, ponižen, uzrujan, utučen. „Ko sam ja?“ - povikao sam.

Dok sam tako ležao, imao sam još jednu viziju koja se nadovezivala na one dvije o kojima sam vam pričao. Zaključio sam ko me je pratilo sve ovo vrijeme. Igra je završena... Ovoga puta, u snu sam vozio bicikl i osjećao sam da me „neko“ uhodi. Instinkt me nije varao. I tako, vozio sam i vozio, nekud. Gledajući lijevo-desno, ona ista sjenka me je pratila. Kretao sam se sve brže i brže. Nije mi bilo svejedno. Odjednom, spetljao sam se i pao. „Misteriozni“ se pojavio pred mnom. Njegova pojava me je užasavala, a ovdje se košmar i završio. To je bio Frensis, trebalo je da znam!

Pomislih – to je to. Ostaje samo da se izborim sa svojim strahom. Međutim, nije mi bilo ni do čega. Samo sam htio sve da se završi. Kiša nije imala namjeru da stane. Hladne kapljice su pljuštale po meni kao moji neostvareni snovi, moje čežnje i razočaranja u ovaj svijet kojem, htio – ne htio, pripadam i sa čijom se surovošću svakog dana suočavam. Zato odlučih da se makar sklonim pod neko drvo, dok nevrijeme ne prođe.

Tražeći bilo kakvu zanimaciju, sinula mi je ideja da prelistam onu zbirku iz matematike. I dok sam je držao, osjetio sam nešto neobjasnjivo... Kao da me je mamila da je što prije otvorim. Pažljivo joj opipah korice. Bila je posebna. Međutim, kada sam je najzad otvorio, ništa u njoj nisam zatekao. Bila je prazna!

Mora da je neka greška, pomislio sam. Odjednom, stranice su se same počele okretati. I baš tada, iz onih tmurnih oblaka probio se jedan tanak snop svjetlosti. Zaslijepljen svjetlošću, djelovalo mi je da ništa oko mene ne postoji. Ipak, ovo nije bila iluzija; ovo je stvarno.

Ubrzo mi se svijest povratila i shvatio sam da sam se našao u nekoj nepoznatoj prostoriji. Sve što sam imao je nestalo, uključujući i knjigu profesora Džonsona. Da li me je ona poslala ovamo – pitao sam se. No, nijesam imao mnogo vremena da postavljam pitanja, jer složićete se, već ih je previše bilo. Imao sam o čemu da brinem. Postalo mi je neugodno. Soba u koju sam teleportovan bi bilo koga dovela do ludila. Sama pomisao na nju je užasavajuća. Imala je plafon plave, pod crvene boje, dok su zidovi bili zeleni.

Izašao sam iz te sobe što sam prije mogao. No, na moje veliko zaprepašće, van nje nijesam zatekao ništa novo. Štaviše, zaključio sam da sam zarobljen u ogromnom, možda i beskrajnom lavigintu, čiji je svaki dio bio sačinjen na jedan te isti način. U takvoj disharmoniji sam nekako uspijevao da sačuvam dovoljno snage da opstanem. Mislio sam da će posustati nakon izvjesnog vremena. Razum me nije napuštao, jer bez razuma sam niko. I tako, borio sam se sa samim sobom. Vjerovao sam da mogu da pronađem izlaz. Nešto mi je govorilo da sam blizu i da će se izvući iz ove „ludnice“. I tada mi pade na pamet - da li sam sâm? Ne, u ovom lavigintu ne bi trebalo da žalim ako sam jedini, već da strahujem ako jedini nijesam. Novi problem...

Pokušao sam da ostanem fokusiran i pored toga što sam znao da je još neko možda tu. Nijesam dozvolio da me emocije vode na ovom putu, ali sve se promijenilo kada sam počeo da čujem glasove. Neko mi je bio za petama! Trčao sam na sve strane, bez ikakvog razmišljanja. Intrigirale su me utvare koje sam video na sve strane. I desilo se čudo. Na vidiku su se nazirala nova vrata. To je bio izlaz, moj spas od stvorenja koja su me pratila i vječnog zaborava.

Na moju veliku žalost, putovanje se nastavlja, iako sam mislio da sam napokon siguran. No ne bi tako... U „šarenim sobama“ je makar bilo svjetlosti, dok je u novom okruženju sve izgledalo mračnije. Boje se nijesu raspoznавale. Ipak, prostor je bio veći, što mi je prijalo. Uprkos tome, ovaj „nivo“ se ispostavio još opasnijim od prethodnog. Nijesam mogao da se orijentišem, kao da sam sve vrijeme išao ukrug. Ništa nijesam video od tame, a glasovi su se po ko zna koji put javljali. Dozivali su me; čuo sam svoje ime. *Ovo mora da je još samo jedan košmar*, tješio sam se. Ali podsvijest je i sama znala da nije...

Sjetih se riječi mojih roditelja: „Ponekad u životu nećeš vidjeti svjetlo na kraju tunela, ali dokle god se trudiš da ga pronađeš, stizaćeš na bolja mjesta“. Djelovalo mi je kao da su tu. To me je ohrabrillo i bez obzira na situaciju u kojoj sam se našao, nijesam gubio nadu. Želio sam da se borim i nastavim svoj put, jer u najmračnijim trenucima predaja nije opcija. Za mene nikad i nije bila!

Baš tada ugledao sam znak koji je nagovještavao izlaz. Tama je bila izuzetno gusta, a ko zna kakva čudovišta su se krila u njoj. Koristila su je na krajnje lukav način, žečeći da me zaskoče. Jedno je sigurno, morao sam da požurim. Put me je doveo do jednog dugačkog hodnika, toliko uskog da se dvije osobe ne bi mogle mimoći. A to je značilo sljedeće – ako sada naletim na nekog, neću moći da pobegnem, ni da se sakrijem. Susret sa bilo kim značio bi sigurnu propast. Da ne pominjem brojne zamke koje su činile ovaj, treći, nivo nepodnošljivim. Morao sam biti na oprezu.

Nijesam ni stigao da osmislim bilo kakav plan; krenuo sam na sve ili ništa. Utvare su isle za mnom i nakon niza peripetija naišao sam na neke stepenice, na čijem sam vrhu primijetio nova vrata. Brže bolje, potrčao sam uz stepenice, a kada sam otvorio vrata, ponadao sam se da sam ponovo u svojoj stvarnosti. I nekako, preživio sam. I ponovo sam izgubio svijest, a ništa mi, nakon svega što sam do tada doživio, ne bi prijalo više od odmora. Bio sam na bezbjednom, to je najvažnije...

Vjerovatno ste pomislili da je ovo epilog cijele priče. I ja sam, ali sam se prešao.

- Leone, Leone, zašto si zaboravio na mene? Zašto bježiš od svoje sudbine? I sam znaš da se od nje ne možeš sakriti – začuo sam u glavi.

Te riječi su me digle iz sna. Počeo sam razmišljati kako da se vratim kući. No i prije nego sam odlučio da nastavim dalje, zaprepastilo me je okruženje u kojem sam se probudio. Nije bilo ni nalik prethodnim sobama, spratovima, hodnicima... Baš naprotiv, sve je bilo otvoreno. Tlo pod nogama je nestajalo. Vidio sam toliko planeta, zvijezda, satelita, asteroida, kometa. Našao sam se u „srcu“ svemira!

I tada niotkuda se pojавio on! „Misteriozni!“ Bio je pred mnom. Gledali smo se neko vrijeme, a on je svoj identitet vješto krio pod crnom maskom i ogrtačem na kojem je, vjerovali ili ne, stajao isti onaj znak, simbol absolutne savršenosti. Bio sam spremjan da se suočim sa njim!

- U redu, Frensiye, pričaj, ko si ti zapravo i šta želiš od mene? – započeh.

- Leone, oboje znamo da si za svojih četrnaest godina postavio toliko pitanja na koja nijesi mogao pronaći odgovor. Reci mi, zašto je profesor Džonsen baš tebe izabrao za ovakav poduhvat?

- Ne znam o čemu govoriš. Nije mi valjda profesor nanio sve ove patnje koje sam danas doživio.

- Koje si danas doživio? Nijesi svjestan koliko je vremena prošlo u tvojoj realnosti!

To me je pogodilo. Šta ako je u pravu? Kako vrijeme protiče u ovoj čudnoj dimenziji? Na kraju krajeva, bio sam uvjeren u to da ovo nije onaj svemir o kojem sam maštao kao mali. Ne, ovo sve proistiće iz knjige koju mi je profesor dao. Znao sam da postoji razlog zašto sam baš ovdje. I dalje sam željan odgovora.

- Bez daljeg odlaganja, odgovori mi! Gdje smo mi? – vikao sam.

- Drago mi je da su tvoje emocije najzad proradile. Ali bojim se da ćeš morati da me pobijediš u mojoj igri da bi istina bila potpuna.

- Pristajem. Koja je tvoja igra?

Odgovor me je iznenadio. Između nas se stvori šahovska tabla.

- Znači, igraćemo moju omiljenu igru, i to usred ovog beskrajnog svemira?

- Tako je, ali zapamti, da bi nešto bilo beskonačno, ne smije imati ni početak ni kraj!

Bez mnogo čekanja, započeo sam partiju. A beskonačan je samo ljudski um, mislio sam u sebi. I zato mi je drago što će šahovska partija odlučiti koji putnik od nas dvojice će vidjeti „apsolutnu istinu“. Ako je „misteriozni“ već ne poznaje...

- Pojam „apsolutne istine“ je nepoznat za ljude tvoje dimenzije. Kada bi otkrili suštinu života, oni bi postali isuviše slabi, kao što si ti – pročitao mi je misli „misteriozni“.

- Dakle, Frensise, sada možeš čitati moje misli i poteze – upitah ga.

Partija je napredovala. Iako je mogao da me „čita“, trudio sam se da budem nepredvidiv. Davao sam sve od sebe. Izgledalo je sve kao pitanje života ili smrti.

- Mislim da si pogriješio. Zato prekini tako da me zoveš. Frensis nije tvoj najveći strah. Ja sam... Totalno me je zbumio.

Tada „misteriozni“ skide masku i ogrtač. Ostao sam zaprepašćen! Iznenadio me je kao niko u životu. Vidio sam sopstveni lik, kao da gledam u ogledalo. Nijesam mogao da vjerujem...

- Ko si ti? - gubio sam se.

- Kao što rekoh, istina će biti otkrivena ako i samo ako me savladaš u ovom duelu. Ja sam tvoj dio koga si pokušao da se odrekneš, Leone. Ja sam Noel.

- To si bio ti! Ti si me pratio sve vrijeme. Ti si se pojavljivao u mojim snovima!

- Tako je. Gdje god ide Leon, tu je i Noel. No, gdje smo ono stali? Da, pričali smo o smislu života. To ne treba da te brine. Sve je to u rukama sudbine.

- Ne bih se složio. Ništa nije unaprijed predodređeno – usprotivih se.
- Knjige naših života su unaprijed napisane, bolje vjeruj – navaljivao je Noel.

- Ne, dokazaću da griješi i to tako što će te savladati u ovoj „svemirskoj partiji“ – bodrio sam samog sebe, odnosno moju bolju polovinu.

Ipak, uspio je da me dekoncentriše. Napravio sam previd i shvatio da neću moći odbraniti mat u narednom potezu. Da li je ovo kraj za mene?

- Oštara borba, Leone, ali bojim se da je gotovo – slavio je Noel.

Došao je red na mene. Nijesam imao gdje da igram. Samo sam zatvorio oči i čekao. Osjećao sam da je sve bilo uzalud, ali makar sam se borio do samog kraja. I tada, svemir mi je poslao jasnu poruku.

- Šta će biti, Leone? Rekao sam ti, ne možeš se sakriti od sudsbine. Suoči se s njom. Sve je vodilo do ovog trenutka. Zato hajde, povuci taj posljednji potez. Koga ili šta čekaš? – provocirao je Noel.

- VRIJEME- povikao sam - Žao mi je, Noel, ali budućnost se mijenja!

I tada, snagom svemira, šahovska tabla se proširila. Imao sam gdje da se povučem. I ne samo to, Noel je bio u nevolji. Ostavio je sve figure nezaštićene. Unervozio se. Sada sam ja bio taj koji napada, a on nije mogao da se odbrani. Matirao sam ga!

- Izgleda da ti je tvoja sudsbitina okrenula leđa, Noel. Da li to znači da sam upravo pobijedio sudsbinu – rekoh mu.

On se samo zlokobno smijao. Začudila me je njegova reakcija.

- Možda si uspio da me pobijediš danas, ali nijesi razmišljao o tome šta si sve izgubio na ovom putu. Zapamti moje riječi: svjetlost možeš izvući iz tame, ali ne možeš izvući tamu iz svjetlosti...

I nestao je. Razmišljao sam o onome što mi je rekao. Kao da mi je otkrio ono za čime sam tragao. Put se morao nastaviti. Morao sam naći način da ispravim neke stvari iz prošlosti. Djelovalo mi je kao da sam sâm. I jesam bio sâm.

Ne mogu vam opisati koliko su mi falili roditelji, Lola, gospodin Džonson, pa čak i onaj pokvarenjak Frensis. Tragao sam za nečim što ne postoji. Pitao sam se da li ja uopšte postojim... Tada sam naišao na stranca koji me pozdravi i upita šta tražim usred pustog svemira. Mogao sam isto da ga pitam.

- Tragam za onim što sam izgubio. Tama me je obuzela – odgovorih mu.

- Ja sam Bajron, čuvar ovog univerzuma i znam kako da ti pomognem.

- Hvala Vam, ali ne znam može li iko pomoći nekome ko traga za „apsolutnom istinom“...

- To je vrlo složen pojam, dječače. Vidim da težiš otkrivanju istine o smislu života. Vjeruj mi, poenta života je poentu otkriti. – savjetovao me je Bajron.

- Ja sam se uvjeroj dosad da život nije kao matematička logika. Sve je nekako relativno. Sve je pogrešno i ništa nije pogrešno – zaključih.

- Pametan si, dječače, samo upamti da se svjetlost i tama odnose kao život i smrt. Svjetlost teži širenju, a tama zbijanju. Zajedno čine neraskidivu cjelinu. Po tom principu i čovjek funkcioniše. Noel te nije napustio i nikada neće...

Moram reći da me je Bajron zaista inspirisao. Ostala je još jedna stvar da se obavi prije nego što se vratim u svoju stvarnost. Ponovo sam ostao sâm. U tom trenutku obasja me neka svjetlost. Vidio sam toliko boja – sada razumijem. Odjednom sve oko mene postade bijelo. Došlo je vrijeme da se ponovo sretнем sa svojom drugom polovinom.

- Ne ostavljam me ovdje, Leone, molim te. Poludjeću! – reče mi Noel.

- Zato i jesam ovdje, prijatelju. Idemo kući!

Idućeg dana, nakon časa matematike, porazgovarao sam sa profesorom Džonsonom o svemu što se dešavalо. Nijesam mogao da mu ne kažem za ovo putovanje, mada nije izgledao pretjerano začuđeno. Djelovalo mi je kao da je znao za svaki djelić moje avanture.

- Znači tako, dragi Leone... – reče profesor.

- Prošao sam kroz jako težak period. Patio sam, borio sam se da bih na kraju ipak stigao do cilja. Neke rane nikada ne zarastu, ali život mora da se nastavi – rekoh.

- Tako je, dječače, jer da bi čovjek otkrio dimenziju svoga duha, njegova duša mora da bude nesalomljiva ili će biti iskvaren i uništen – nadovezao se gospodin Džonson.

- Slažem se, jer često pomislimo da smo dostigli svoje granice. U tome nema istine, uvijek se možemo usavršavati. Šta Vi mislite o svemu tome? – ređala su se nova pitanja.

- Savršenstvo je samo put do jedne zamišljene beskonačnosti. A težnja da se njoj približimo i tako pomjerimo sopstvene granice čine nas boljim – bio je jasan profesor.

Na rastanku mi je poručio da zadržim knjigu koju mi je dao. Pretpostavljam da je ovo bio samo početak i da su predamnom novi izazovi. Kao što vrijeme neprestano teče, tako ni mi nikada ne stajemo. Upravo ta tvrdnja me navodi na činjenicu da smo svi mi putnici, samo nekada na to zaboravimo. Ipak, ostaje jedna misterija koju moram riješiti...

- Profesore – uletio sam u kabinet – imam još jedno pitanje za Vas.

Unutra nije bilo nikoga, na moje veliko iznenađenje.

Kuda li je otisao? Na tabli je neko nacrtao isti znak koji me je toliko proganjao. Pogledao sam u knjigu. Više nije bila prazna. Nešto je bilo zapisano na njenoj prvoj stranici:

„Realnost kroji imaginaciju - imaginacija podstiče stvarnost“

Tarik Idrizović

Prvi razred

JU Gimnazija „Miloje Dobrašinović“

Bijelo Polje

KUPE BROJ SEDAM

Ovo su dani puni euforije, smijeha, ciljeva... Oni dani kada se polako bližimo famoznom svijetu odraslih. Proslava osamnaestog rođendana. Hodnici gimnazije siti su rođendana, glavna su tema. Malo mi je i smetalo što se toliki značaj daje običnom rođendanu, ali sada vidim da nije tako. Dok se priča kakav će ko rođendan da napravi, trudim se da ne kažem, ujedam se za usnu, ali nažalost ne uspijevam.

Kao da se takmiče ko će bolji, luksuzniji, čuveniji rođendan da napravi. Svakom je cilj da se o njegovom rođendanu priča, da ima najbolje fotografije i dekoraciju... To me nekako pritiska, žeilm da i moj rođendan bude na tom nivou. Društvo je u stvari organizator naših rođendana. Oni, većina.. Kao pojedinci nijesmo imali pravo glasa, društvo i okolina su imali velike ideale, a moje mogućnosti su bile dosta manje. Toliko manje, da su mi ti ideali izgledali jezivo. Bili su suviše jaki da im se oduprem. Sa druge strane, sva ta simbolika osamnaestog rođendana, nadjačala je moj razum.

Tog dana sam se vratio iz škole poslije podne, umoran, ali opet uzbuđen i nekako srećan što završavam gimnaziju. Toliko dobijenih petica, urađenih testova, odgovaranja, druženja... Opet svemu tome nije kraj, za manje od mjesec dana nastavljam još većom dinamikom, upisujem fakultet u drugom gradu. Konačno ću učiti ono što volim i ono za šta sam se zalagao. Ideja o rođendanu i velikoj proslavi je još uvijek tu, u mojoj glavi, ne napušta me. Kao tihi neprijatelj luta mojim mislima.

Na ulaznim vratima kuće, majka me dočekala u sličnom raspoloženju. Bila je i ona nasmijana, vjerovatno da je i kod nje vladao neki lijep osjećaj kad svoje treće, najmlađe dijete šalje na studije. Naš uspjeh je bio njena sreća.

„I kako prolaze posljednji dani u gimnaziji? Sve sam ti lijepo oprala i spremila za Podgoricu, sve je čisto i složeno u sobi“, rekla je i nastavila da lupa šerpama u kuhinji.

Odgovorio sam nekako hladno jer sam očekivao da će me pitati nešto u vezi sa rođendanom.

Osjetila je hladnoću mojih riječi. Nijesam htio prvi da pokrećem tu temu, čekao sam da dođe tata sa posla. Njih dvoje su bili povezani, ono što je mislila majka, bilo je i tatino mišljenje. Mrzjelo me da dva puta ponavljam istu priču. Majka kao da je osjetila moju težnju i naum, postavila je distancu u dijalogu. To često radi. Ubrzo sam začuo tatine korake uz stepenice, bilo je tačno pet sati. Već petnaest godina u isto vrijeme dolazi sa posla; ne postoji nešto što bi mu odvuklo pažnju da se zadrži, takav je i to sam oduvijek volio kod njega. Koliko god težak dan bio za njega, koliko god bio umoran, dolazio je stalno sa osmijehom i na pitanje koje ja najviše volim: „Kako si?“, odgovor je uvijek bio: „Dobro sam.“

Iako nije uvijek bio dobro, znam to. Zahvalan sam što imam tu njegovu osobinu da uvijek pričam pozitivno, jer onako kako želimo tako ćemo se i osjećati. I on je počeo istu priču o fakultetu, rekao je kako ćemo majka i ja krenuti ujutru dok još nije toplo. Potvrđio sam to onako nezainteresovano, mučno mi je bilo da se i dalje pravim da me ta priča interesuje.

Rekao sam: „O fakultetu je sve jasno. Krećemo sjutra, nema potrebe da to po čitav dan ponavljam, nego što se proslave mog rođendana tiče sve sam zakazao, svi iz odjeljenja su pozvani, rastajemo se uskoro, dosta njih će ići u Beograd na studije, pa sam sve pozvao.“

Tišina. Čutali su oboje, nekoliko minuta, smisljali su šta će da mi kažu, ali nijesu morali. Ubrzo mi je sve bilo jasno. U trenutku kada su se pogledali bez govora, shvatio sam da to nije moguće. Kada se tako pogledaju, nemaju odgovor koji bih mogao da prihvatom, ali ja osjetim njihove riječi i misli. Djeca poznaju svoje roditelje. Znam ih i previše.

Tata je počeo, zamuckujući: „Pa, mi, mi smo mislili da je bolje da to bude manja proslava sa nekoliko tvojih najbližih prijatelja, a taj novac koji bi se beskorisno potrošio, uložimo za studije.“

Onda je nastavila majka: „Da, i zar nije bolje da proslavimo u krugu porodice, atmosfera će biti lijepa, pa sa društvom možeš poslje.“

Da, plašio sam se da će dobiti ovaj odgovor. Često smo svjesni situacije, ali uprkos tome trudimo se da je promijenimo. Mislio sam da će u trenutku smisliti nešto i da to neće dozvoliti. Ljutito sam bacio stolicu na kojoj sam sjedio i izašao iz kuće. Tipično. Kada sam ljut najviše volim da šetam sam, osjetim puls prirode i povežem se sa njom. Mogu da je čujem, kada mi ne odgovaraju ljudi, utjeha mi je priroda. Ona me uvijek razumije. Još mi se nije desilo da ne smiri moje srce.

Imate jedan propušten poziv od TATA.

Korisnik MAJKA je zamolio da ga pozovete, pisalo je na ekranu mog telefona. Nijesam ih pozvao, ljutnja me uvijek dugo drži, mrzim tu svoju

osobinu. Žalim što mi je manjkao razum ovih dana kada mi je bio najpotrebniji, žao mi je što nijesam razmišljao van okvira i dalje od svog nosa. Bilo je milion razloga da se ne ponosaš tako, ali ja nijesam prepoznao nijedan.

U naletu tog bijesa, u deficitu razuma odlučio sam da krenem za Podgoricu. Nijesam htio da me majka vodi. Želio sam da ih kaznim - sebičnost je vladala mojim umom. Na sajtu sam provjerio da je prvi voz za pola sata. Uzeo sam svoje kofere i zaputio se ka stanicu. Nijesu znali da sam otišao, ali sam im napisao poruke sadržine: „Hvala vam najmiliji moji, što ste i onaj posljednji tračak djeteta ubili u meni, hvala vam što mi nijeste dozvolili da imam ono što zaslužujem. Nijesam tražio puno, samo da se ne izdvajam iz većine. Izgleda da ne znate kakvo je društvo danas. Lako je vama kad ste bili tinejdžeri prije četrdeset godina. Otišao sam vozom, ne brinite!“

Povremeno bih razmišljao koliko je lakši život tinejdžera bio nekada, koliko su manja očekivanja bila, kako se lakše bilo svemu prilagoditi. Savremeni svijet je nezahvalan, traži puno, a daje malo.

Voz je bio na stanicu, onaj stari, pun grafita različitih boja, još kao mali putovao sam njim. Kada ste nesrečni, čini vam se da su svi oko vas nikada srećniji, nasmijaniji i ispunjeniji. Subjektivni osjećaj ili realnost, ne znam baš. Željezničke stanice su mi uvijek bile inspirativne, vozovi su uvijek imali neke autentične priče. Ovog puta ne, sve mi je bilo tiho, monotono, jednolično... Nijesam uspio da pronađem život u prostoru, trenutku ili, pak, vremenu. Postojao je, ali je bio skriven, možda negdje, nekad, davno. Ušao sam u voz i sjeo u prvi kupe do vrata, nijesam htio ni da tražim idealno mjesto. Prije je i ugao pod kojim padaju sunčevi zraci na moj prozor mogao da bude odlučujući da zaobiđem taj kupe. Ovog puta sve je bilo drugačije, a opet isto. To me je umaralo, jer je bilo dobro skriveno.

U kupeu broj sedam su bile dvije starije žene koje su neprestano pričale o nekom psu, koji ih je napao dok su dolazile na stanicu. Baš su bile pod utiskom. Uzeo sam slušalice u nadi da će mi muzika otvoriti vrata nekog drugog svijeta. Voz je išao sporo, na stanicama je bilo dosta ljudi, svi su negdje žurili... Konduktori su išli jedni za drugim, imalo ih je dosta, pričali su hodnikom neke viceve, koji nikom nijesu bili smiješni.

Voz se bližio Podgorici. Vozio je sve sporije i sporije, putnici su se gledali u čudu, vozio je tek tako da se kreće, ali toliko sporo da je bilo čudno. Jedna starica se uplašila da možda ne dođe do još neke nesreće, da se ne ponovi ono iz prošlosti. Najzad, na nepreglednoj šumskoj čistini voz je stao. Desilo se nešto u potpunosti iracionalno, znam da mi je racionalnost falila tog dana, ali ovo je ipak bila realna iracionalnost.

Voz se na toj šumskoj čistini okrenuo, iako nijesu postojale šine u suprotnom smjeru, putnici su počeli da vrište, djeca da plaču. Ja sam, još uvijek u šoku, skinuo slušalice iz ušiju i izašao u hodnik. Svi putnici su bili tu, gledali su kroz prozore i tražili neko razumno objašnjenje u moru neobjašnjenog. Nije postojao taj zakon fizike i kinematike koji bi objasnio ovaj preokret u nazad. Toga smo svi bili svjesni i upravo to je bilo izvor našeg straha.

Odjednom, ja postajem glavni lik ove priče. Muk, tišina, otkucaji srca lagano ubrzavaju, krvni pritisak raste zajedno sa strahom, dišem glasnije i jače. Okrećem se i shvatam da sam sam. Nema nikog u vozu. Voz je isti, ali ja sam njegov jedini putnik, od punog voza ostao sam samo ja.

Kako? Šta? Gdje su toliki putnici?

Pitanja su se nizala, ali odgovora nije bilo. Napolju je postalo mračno. Voz je išao brzinom svjetlosti, toliko brzo da se ni sjenke nijesu vidjele, išao je u nekom nepoznatom smjeru, prema nekoj mističnoj destinaciji. Bilo mi je čudno zašto toliko žuri. Počeo je ponovno da usporava na isti način kao i prije. Ovog puta sam se plašio da se zaustavi, nijesam znao šta će me čekati kad otvorim vrata. Voz je stao.

Kao omađijan sam krenuo ka vratima. Oklijevao sam da otvorim. Ruka se našla na gvozdenom stubu, otvorio sam. Bilo je puno ljudi. Stanica u Bijelom Polju. Neka druga godina. Neko drugo vrijeme. Drugi ljudi i drugačiji stil. Gledao sam ih i analizirao, prolazio pored njih, ponеког i namjerno okrznuo, ali ništa, prolazili su pored mene kao pored duha. Nijesu osjećali moje prisustvo...

Negdje su devedeste, muškarci su u flanelskim kariranim košuljama, vojničke čizme ili Martinke, kosa im izgleda masno, a možda je i bila. Djevojke u komotnoj, širokoj odjeći, mrežastim čarapama, razbarušene kose... Sve je odisalo duhom prošlosti. Otpovnik vozova je rekao da voz na prvom peronu, trećem kolosijeku kreće za Bar u devet i dvadeset pet. Na šalteru je radila mlađa žena. Pozdravio sam je i pitao koji je datum. Naravno, nastavila je da prodaje karte, ne obraćajući pažnju na mene. Lupio sam jako na staklo šaltera, toliko jako da se polomilo. Gospoda se uplašila i promrmljala sa putnicom koja je uzimala kartu da je možda bio manji zemljotres. Postao mi je jasno da sam nevidljiv. Nijesam previše razmišljaо kako sam zalutao toliko godina unazad, znao sam da i to ima neku simboliku i razlog. Sve što se dešava ima svoj uzrok, tako i ovo moje putovanje, trebalo je da ga otkrijem.

Na šalteru je bio kalendar na kojem je pisalo 1994. godina. Krenuo sam pješke prema mjestu gdje su moji roditelji tada živjeli. U tom periodu su imali moju sestru i brata, a trebalo bi da čekaju bebu.

Jednoj ženi na ulici je pozlilo. Svim silama sam htio da joj pomognem kao jedina osoba u njenoj blizini, ali nažalost, nije mogla da me vidi. Odvukao sam je do jedne prodavnice gdje je imalo dosta ljudi. Najzad su je ugledali i pozvali hitnu pomoć.

Nastavio sam dalje prema porodičnoj kući. Velika je bila vrućina, vjerovatno je bila sredina ljeta. Postajalo je nepodnošljivo. Ugledao sam kuću izdaleka, ta kuća još uvijek postoji na tom mjestu, samo što je renovirana. Vidio sam majku. Htio sam da je pozdravim, krenula mi je suza i neki neopisiv osjećaj srama. Tresla je neke tepihe na ogradi, nekako kao da je bila potištена. Bila je trudna. Čudio sam se kako može da radi po kući sa tolikim stomakom. Kada je završila, ušla je u kuću.

Posmatrao sam nekoliko minuta kuću i dvorište, na baštenskom stolu su bili tanjiri i nekoliko čaša. Neko je sjedio prije mog dolaska. Otvorio sam vrata i ušao. Moji brat i sestra su bili pored majke, dok je ona ležala na krevetu i plakala. Tražila je da joj donesu tablete protiv bolova. Bio sam uplašen, iako svjestan da se to već dogodilo, imao sam utisak da se upravo sada sve to dešava. Pitao sam se šta je razlog njene boli... Kada je popila tablete, kao da je prestala bol ili se makar umanjila. Zaspala je.

„Da samo hoće da posluša doktore i sačuva svoj život. Kakav će i nama i toj bebi biti život bez nje. Ubija sebe, a da nije ni svjesna“, izgovorila je sestra tražeći od brata bilo kakav odgovor.

Tada sam shvatio da je problem trudnoća, u stvari razlog njene boli sam ja. Sjeo sam na stolicu, zaboravljujući da će ih škripanje stolice uplašiti, mada oni nijesu opažali ništa. Čuo sam očeve korake u pet sati. I tada je dolazio u isto vrijeme. U ruci je nosio kesu punu tableta i neki papir, pretpostavio sam da je nešto od ljekara. Još uvijek sam samo sjedio na stolici i nijemo sve posmatrao, uz istu onu dozu sramote ili griže savjesti zbog svojih postupaka.

Otac je poljubio brata i sestru, prišao majci i rekao joj da popije tablete jer je čuo da su dobre. Mora da pročita izvještaj ljekara i doneše konačnu odluku:

„Moraš odlučiti, tvoj život ili njegov. Nema više vremena, bubrezi ti polako otkazuju, pritisak ti je sve visočiji. Dobro razmisli, koliko nam značiš i šta bismo ova djeca i ja bez tebe?“

Nikada veću težinu na svom srcu za osamnaest godina nijesam osjećao. Prisustvovao sam trenutku odluke o sudbini nerođene bebe. Sudbini koja je bila u majčinim rukama. Sopstvene sudbine. Slučajni ili ipak putnik sa razlogom, šta sam bio? Ni sam ne znam.

Na ljekarskom izvještaju je pisalo: *Pacijentkinji predloženo uklanjanje ploda zbog ugroženog zdravlja. Treća anestezija može dovesti do potpune disfunkcije bubrega. Odluku donijeti u što kraćem roku.*

Majka je papir bacila na sto. Glasno je zaplakala. Grcala je:

„Kako mogu to da traže od mene. Plod, kažu? Kakav plod, to je već formiran život, kako da ubijem život u meni? Osjećam kako me udara, vidjela sam njegovu sliku, čula sam otkucaje njegovog srca. Već ga volim. Kako ubiti nešto što voliš? Uljepšaće moj život, biće moj drugi dječak i ime sam mu dala. Ne, biram život, možda se i ja izvučem. Nije to ni rizik, samo velika ljubav, jer za ljubav on će biti i rođen, i vjeruj, nekada ćemo zajedno sa njim slaviti njegov osamnaesti rođendan. Biće to mala proslava, ali će imati priču. Tada ću ga ponosno zagrliti i reći mu za priču iz devedeset četvrte godine. Zajedno ćemo slaviti i biti srećni. Prvo će slaviti sa nama svoj i moj život, pa onda sa društвom. Obećavam. Javi ljekaru da odbijam prijedlog. To je moja definitivna odluka.“

Ruka mi se tresla, prsti su mi drhtali na stolu. Jako je bilo teško slušati nešto tako. Mnogo sam bio ljut na sebe jer sam bio takav prema nekom ko je žrtvovao svoj život zbog mene. Žalio sam što sam onog dana odbio majčin poziv. Žalio sam što sam onako hladno odgovarao osobbi koja je plakala zbog mene, osobi koja je mogla da izgubi život zbog mene. Nekad izgleda da je potrebno da se dogodi nešto fantastično, iracionalno i neobjašnjivo da bi čovjek dobio razum. Vrijeme je konstantno, vrijeme nikada ne staje, ljudske vrijednosti su iste i prije četrdeset godina i sada, samo što je vrijeme te vrijednosti promijenilo. Zašto sam upao u iskušenje vremena? Je li postojala mogućnost da se oduprem toj zamci, ili je ipak i to dio vremena.

Putovanja, nijesu to samo putovanja do nekog drugog grada, države, ili možda putovanje kroz vrijeme. Ne, nije ovo moje putovanje kroz vrijeme, ovo je moje putovanje kroz moje misli, moju dušu i mene samog. Najteža su ona putovanja od glave do srca. Ponekad je bitno ići na ta putovanja kroz sebe samog, kroz um i dušu, na putovanja na kojima nećemo upoznati druge ljudi, već nas same. Putnik sam koji je upoznao svoju porodicu, njihovu vrijednost, svoje mane i vrline.

Voz, kupe broj sedam, željeznička stanica, stara kuća, put... Samo su neki od detalja mog putovanja. Tu sam, u kupeu broj sedam, ispred mene su iste one dvije starice, stigle su do trenutka kada su gađale psa šeširom. Konduktor je išao hodnikom. Vrijeme se vratilo, 2022. godina je. Odmah sam pogledao na telefon. Iz kupea broj sedam izašao sam kao neka druga osoba. Putovanje je stvorilo novog mene i pomoglo mi da taj novi Ja dobijem sve vrijednosti.

„Vozovi su zaista najljepše prevozno sredstvo”, ostaje zauvijek moja rečenica.

Maša Rovčanin

Treći razred

JU Gimnazija „Slobodan Škerović“

Podgorica

AD VITAM AETERNAM

Crkvena zvona odavno su otkucala ponoć, a uske kamene ulice Svingstauna su utihnule. Jedino osvjetljenje dolazilo je od par fenjera, zaboravljenih na prozorima zatvorenih radnji, koji nijesu smetali dvijema figurama da se neprimjetno kreću. Jedna je visoki čovjek, duge crne kose u isto tako crnom i dugom kaputu koji je gotovo dodirivao zemlju. Drugi je bio mladić, takođe u tamnom, koji se uz muku trudio da drži korak sa svojim saputnikom. O čovjeku se veoma malo znalo, mada se govorilo mnogo. Niko nije znao odakle je ili kuda ide, a o njegovom se prisustvu saznavalo tek nakon što bi otišao. Pričalo se da nikada ne ostaje dugo na jednoj koloniji i da se u isto mjesto ne vraća dva puta, pa je tako među ljudima bio poznat kao *Putnik*. Jedino što se zasigurno znalo bilo je da njegova glava vrijedi mnogo novca i da je vjerovatno najtraženija osoba u ovom dijelu kosmosa. Pa ipak, činilo se da njega ništa od toga ne dotiče. Bio je smiren i tih; rijetko je govorio, a kada i nešto kaže to je bilo vrlo kratko i neodređeno.

Odmicali su tako brzim koracima dok se najzad ne zaustaviše pred teškim drvenim vratima jedne kolibe. Zamračeni prozori i neosvijetljen prilaz ulivali su nemir u žile mladića, koji se sav stresao zakoračivši naprijed. Vrata su se otvorila prije negoli su uspjeli i da zakucaju i za njima su se isto tako brzo zatvorila. Pod prigušenim svijetлом lampe mladić ugleda čovječuljka u bijelom mantilu. Ovaj ga, činilo se, nije ni primijetio – bio je okrenut ka njegovom saputniku.

„Pa, Rajkeru?“ izusti dok mu je nogu nervozno cupkala u mjestu.

„Oh, Stju, drago mi je da te vidim“, uzvrati Putnik podrugljivo.

„Pobogu, čovječe...“, sada već usplahireno poče čovječuljak.

„U redu je, u redu je“, Rajker ga prekide pokazujući na torbu u mladićevim rukama, „sve je tu. Priđi, Hauarde.“

Mladić spusti torbu na sto, a njihov domaćin je brzo uze i poče prebrojavati novac. Nakon nekoliko trenutaka zadovoljno klimnu glavom i uz riječi „Brzo se vraćam“ napusti prostoriju. Sada već mirniji, Hauard poče razgledati sobu u kojoj se nalazio. Ustajali vazduh miješao se sa

neprijatnim mirisom bilja, a zidovi sa kojih se gulila farba, sto i par stolica nijesu popravljali utisak. Želio je da što prije napusti ovo mjesto i, na njegovo olakšanje, ubrzo se iza ugla pojavio Stju. Bez riječi predao je jednu bočicu Rajkeru koji se okreće i napusti kolibu.

Ponovo su bili na ulici, mada je Hauard bio nervozniji nego ikada. Iako Putnik nije ništa rekao, mladić je bio prilično siguran da zna šta slijedi. *Ako saznaju..., ponovo se stresao. Samo ako saznaju da imamo dekanijum, letjeli su mu misli. Oni ga žele... Ali za šta? Da nas sve porobe?! Ne, ne, ne. Rajker to neće dozvoliti. Ali šta on planira? Kada bi barem jednom rekao o čemu se radi. Pa neće valjda sam protiv Ibisa i svih njegovih pristalica...? Šta li im je sve obećao pa su i dalje uz njega?! Mrtvi smo, mrtvi. Rajker kao da je osjetio Hauardov duševni nespokoj, pa mu se po prvi put nakon dužeg vremena obratio:*

„Huarde, neću te lagati - imamo mnogo toga na svojim leđima, ali molim te nemoj zaboraviti zašto ovo radimo“, poče on: „Stotine nedužnih ljudi, djece... Oni za njih ne mare. Ti to najbolje znaš.“

I zaista, znao je. Postao je siroče sa samo tri godine, kada je njegova matična planeta uništena pod vođstvom Ibisa u takozvanom „Trećem prevratu“. Porodice se nije sjećao, niti je o njima bilo šta znao. Rečeno mu je da je vjerovatno posljednji preživjeli sa svoje kolonije i da nažalost nemaju nikakvih pouzdanih informacija vezanih za njegov sada nepostojeći zavičaj. Odrastao je usamljen. Nijesu ga odbacivali, ali ni u potpunosti prihvatali. Uvijek se osjećao drugaćijim, sve dok nije upoznao Rajkera. Bilo je to slučajno, ili kako je on sebi to objašnjavao – sudska. Obojica su bili sami, bez bližnjih i mjesta koje bi smatrali domom. Hauardu je bilo samo četrnaest godina kada je počeo raditi za Rajkera, mada je Rajker za njega prvo bio porodica, pa tek onda šef.

„Ti znaš koliku moć daje samo jedna kap dekanijuma. S ovom boćicom mogao bi zbrisati pola galaksije ako se bilo ko usprotivi njegovoj tiraniji“, nastavi on. „Zato je se moramo što brže otarasiti. Hajde.“

Čulo se škljoc portometra i Rajker pokaza na upravo otvoren portal. Ovaj dio Hauard je mrzio mada je, imajući previše drugih problema na umu, bez riječi zakoračio unutra.

Ubrzo se našao u mračnoj sobici. Bila je prazna, ali su se kroz tanke zidove čuli glasovi i bučan žamor. Trebalо mu je malo vremena da stane na noge, mučen vrtoglavicom koja ga uvijek prati na ovakvim putovanjima. Pretpostavio je da se nalaze na spratu jedne od gospodinica na Stejn koloniji. Sjetio se da je Rajker govorio nešto o nabavci najnovijeg eloskopa, za koji se tvrdilo da može gotovo u potpunosti sakriti tragove portometra. Ubrzo će se saznati da imaju dekanijum, pa putovanje portalima

više neće biti sigurno – Ibisovih sljedbenika bilo je u svim sferama društva pa su tako imali pristup i državnim uređajima za praćenje. „Još kada bi u potpunosti preuzeo vlast...“ razmišljaо je mladić.

„Ovuda“, reče Rajker, pokazujući na balkonska vrata. Tiho se išunjaše napolje i spustiše na zemlju. Bilo je veoma toplo i priyatno za razliku od Svingstauna i Hauard za trenutak zastade da udahne malo svježeg vazduha, ali mu Rajker odmah dade znak da požuri. Nebo je poprimalo purpurno-zlatnu boju nagovještavajući zoru koja je polako svitala. Trudili su se da ne izlaze iz sjenke i budu što manje upadljivi. Rajker se svakog trenutka okretao i trzao na svaki šum, što je Hauardu bilo vrlo neobično. Ubrzo uđoše u jednu od radnji u Ulici Olma. Svi zidovi su bili prekriveni velikim redovima polica na kojima su se nalazili najneobičniji predmeti, a u centru se nalazio visok pult iza kog je stajao prodavac. Znalo se da se ne bavi baš najčistijim poslovima, pa ipak, bio je vidno uzinemiren njihovim prisustvom.

„Šta želite od mene?“, upita nestrpljivo. „Molim vas odlazite. Ne mogu vam pomoći.“

„Potreban nam je eloskop, model X45T da budem precizan“, poče Rajker, ali mu ovaj ne dopusti da završi.

„Mi takve naprave ne prodajemo“, reče, „a sada, doviđenja.“

„Vidite, mi smo čuli drugačije“, mirno nastavi Rajker, „a osim toga spremni smo da platimo“ i izvadi vrećicu punu čistih dijamantata iz svojeg kaputa.

„Pa ja... kada baš toliko navaljujete...“, zatečeno krenu prodavac. „Mogu provjeriti u magacinu, ali ništa ne obećavam.“

Za nekoliko trenutaka vratio se sa najnovijim modelom eloskopa, zgrabivši vrećicu i metnuvši je ispod pulta. Rajker se samo podrugljivo osmjehnju i zahvali na pomoći.

Kako je već gotovo svanulo, Putnik zaključi da povratak u gostioniku nije baš najpametnija ideja pa tako otvori portal na uglu Olmove ulice i za par sekundi obojica nestadoše. Kao i obično, Hauardu ovakvo putovanje nije prijalo, ali sada kada su imali eloskop, osjećao se spojkojije nego inače.

„Gdje smo?“, upita Hauard zbumjeno pokušavajući da razbistri glavu.

„U vozu, na putu do Kejlsitija. Ne postoji direktni portal“, odgovori Rajker. „Znaš kakvo je to mjesto...“

„Kejlsiti? Zašto tamo?“, upita mladić sa očiglednom nelagodom u glasu.

„Zbog toga što je to jedino mjesto na kom možeš uništiti supstancu poput dekanijuma.“

„Uništiti? Zar je to uopšte moguće?“

„Nije lako, ali da, moguće je, a uostalom nemamo mnogo izbora. Prosuti ga ne možemo – dovoljno je toksičan da pobije sve živo u cijelom jednom solarnom sistemu“, reče Putnik, „a vječno se kriti od Ibisa – je nemoguće.“

U tom trenutku osjetiše nagli trzaj – voz se zaustavio. Hauardovo srce poče brzo da kuca. Imao je loš predosjećaj.

„Šta se dešava? Zašto smo stali?“, upita mladić dok mu je krv jurila u glavu.

„Psst! Pronašli su nas. Drži...“, prošaputa Rajker, spustivši vrećicu na njegovo krilo.

Otkriveni su. *Kako je to moguće?*, nekontrolisano su se rojile misli u Hauardovoj glavi. *Sada nema izlaza. Gotovi smo. Dekanijum... Obojicu će nas ubiti. Svi ti ljudi koji će tek da stradaju... Šta da radimo? Šta to Rajker pokušava? Pa on otvara prozor!* Tada ga Rajker zaista povrati u realnost. Otvarao je prozor i spremao se da iskoči. Hauard se u nevjericu pridiže i prije nego što je uspio bilo šta da izusti, Putnik šapatom reče:

„Ostani tu i šta god da se desi ne izlazi iz voza.“

„Ali...“

„Nema vremena za razgovor, obećaj mi.“

„Rajkeru...“, zausti on gotovo molečivim tonom, ali mu ovaj ne dopusti da govori.

„Obećaj!“ I po prvi put u njegovom glasu nije bilo one smirenosti; ovo više nije bila molba već naređenje, pa tako Hauard samo klimnu glavom.

Privukao se prozoru i gledao kako Rajker odlazi. Ispred njega se nalazio cijeli odred na čelu sa Ibisom. Nikada prije ga nije video tako izbliza, pa taj prizor ispuni njegovo biće neočekivanom mržnjom.

„Bježiš Putniče? Od mene?“, obrati se Ibis Rajkeru uz pokvaren smješak, dok je ovaj samo čutao.

„Sigurno se pitaš kako smo te našli, zar ne?“, nastavi on. „Nema veze, svakako ču ti reći. Neću dozvoliti da umreš u neznanju.“

Na ove riječi Hauarda obli hladan znoj, a Rajker je samo mirno stajao u mjestu, kao i uvijek.

„Sjetili ste se eloskopa, pohvalno“, reče, „ali očigledno da nijeste računali na tog malog prevaranta sa Stejn kolonije. Vidite, poslovanje sa njim je veoma nepreporučljivo.“

„Prodao nam je pokvaren eloskop“, bjesnio je Hauard u sebi, „stradaćemo zbog njega, svi će stradati...“

„A sada - dekanijum“, zapovjedničkim tonom izgovori Ibis, ali je Rajker i dalje stajao ukočen u mjestu.

„U redu, ako tako želiš“, reče dajući znak jednom od vojnika kraj sebe. On krupnim koracima priđe Rajkeru, pretrese ga i izvadi plavičastu bočicu iz džepa njegovog kaputa. Tada mu Ibis ponovo dade znak rukom i u djeliću sekunde, koji je izgledao kao vječnost, Rajker pada na zemlju. Portali se otvoriše i uz rečenicu koja je ostala u mom srcu duboko urezana, svi oni nestadoše.

Ispustio sam glasan krik. Da, ja, Hauard. Istrčao sam napolje i stroštao sam se pored Rajkera koji je već gubio svijest. Teško je opisati ono što sam osjećao. Nije to bila ni samo tuga, ni samo mržnja. Osjećao sam sve to, a u isto vrijeme nijesam osjećao ništa. Samo praznina, očaj. Dozivao sam ga, ali njegove oči kao da su gledale kroz mene, u daljinu, u zvjezdano nebo. Izgubio sam porodicu još jednom. Izgubio sam i majku, i oca, i starijeg brata. Jecao sam i uporno dozivao njegovo ime, ali je on bio sve dalji i dalji. I taj... Taj stvor... Kako je samo mogao sa takvim gadnim podrugljivim osmijehom...

„I umrije Rajker, *veliki Putnik.*“

Boljeli su me te riječi. Vjerovao sam im... Ali one su bile *samo djelično* tačne. Zaista, Rajker je te noći preminuo, izdahnuo po posljednji put i iskrvario na mojim rukama. Ali ne i Putnik. Ono što Ibis nije razumio bilo je da Putnik nije smrtan čovjek od krvi i mesa. I istini za volju ni ja to do tog trenutka nijesam razumio iako je Rajkeru, čini se, to sve vrijeme bilo na umu. U vrećici koju mi je dodao pronašao sam bočicu. Da! Bila je to plavkasta staklena bočica dekanijuma! Mora da ju je Rajker zamijenio naslutivši svoju nesrećnu sudbinu. Osim nje, pronašao sam i portometar i eloskop koji nam je onaj odvratni prevarant prodao. Znao sam da je samo pitanje vremena kada će Ibis razotkriti ovu spletku pa tako nijesam imao ni trenutka za gubljenje. Morao sam ostaviti Rajkerovo beživotno tijelo koliko god da me to boljelo. Znam da bi on to želio. A i pored toga nijesam više mogao dopustiti osjećanjima da me vode. Od sada pa nadalje ja sam prvo Putnik, pa tek onda Hauard, isto kao što je to bio i Rajker i kao što će to biti neko poslije mene.

U čast mom dobrom prijatelju, sada nastavljam putovanje koje je on započeo i dajem svoju riječ da će ga završiti.

Željana Cmiljanić

Drugi razred

JU Srednja elektro-ekonomска школа

Bijelo Polje

OŽILJAK SUDBINE

Spuštenе glave sjedio je za svoјim radnim stolom i iznervirano gledao u list papira ispred njega. Vrteći olovku među prstima osvrnu se na gomilu zgužvanih papira razbacanih po podu. Začula se škripa vrata, a zatim i lagani muški glas.

„Danijele? Idemo na biljar?“

Danijel iznervirano baci olovku na drugi kraj sobe, no ona zapade iza kreveta.

„Idemo“, prošeta do ormara, navuče jaknu pa se pozdravi sa drugom.

Užurbanim koracima obojica izađoše iz zgrade. Idući do lokala vladala je neprijatna tišina, propraćena šuštanjem i mirisom oktobarske kiše. Danijel se promeškolji pa izvadi telefon iz džepa.

„Dejane, ja za sat vremena imam predavanje“, reče, pa vrati telefon u džep.

„Kakvo je to predavanje uopšte?“, upita i baci brz pogled na obližnju fontanu.

„Nemam pojma, slučajno sam se prijavio na to čudo...“, reče smrknuto.

„Pa kad si mutav. Al dobro.“

Uđoše u lokal, raskomotiše se, pa dohvatiše štapove. Nakon prve partije na Danijelovom licu se primjećivao blagi osmijeh, al Dejanu kao da je bilo svejedno.

„Daj Deki brate, potrudi se malo. Je l' realno da si ovoliko loš?“, provocirao ga je, ali uzalud.

„Nemoj da zakasnиш na ono predavanje...“ htjede reći još nešto, ali ga u prekide nečiji vrisak.

Samo par koraka od njih ugledali su đevojku sa strjelicom od pika-dza zabodenom u šaci. Pogledala je desnu šaku koja je krvarila, ali potpuno smirenno izvadi strjelicu, pa je pruži đevojci koja je urlikom privukla njihovu pažnju.

„Čuvaj sljedeći put“, reče poluglasno i izade iz lokala.

Danijel i Dejan su pomno posmatrali šta se upravo desilo. Danijel se odmaće od biljarskog stola i obuče jaknu.

„Idem, da ne zakasnim“, reče i ne okrenuvši se izade.

I dalje je bio u šoku zbog događaja koji mu se odigrao pred očima. Najviše ga je iznenadila hladna reakcija one đevojke, a kroz misli su mu proljetale slike njene šake iz koje je kuljala krv.

Došao je na predavanje i zauzeo jedno od prvih mjestra. Ubrzo je prostorija bila puna, ljudi su, izgleda, bili zainteresovani za ovu temu. Nekih desetak minuta nakon zbrke oko sjedenja, svako mjesto je bilo popunjeno, a na bini se pojavio visok, plavkosi čovjek, u sivom, elegantnom odjelu. Poklonio se publici pa se uspravi i zlobno nasmješi. *Ne sviđa mi se ovaj čovjek*, pomisli Danijel.

„Zdravo svima i dobrodošli u našu malu aktivnu radionicu! Tema ovogodišnje radionice je ista kao i svake godine! A to je... fantastična istorija! Svako od vas će dobiti svoju temu, ako neko ima istu temu, može da radi u timu, ako želi naravno. Takođe, imamo i nagrade za one koji se dokažu, pa se potrudite. „

Nakon kratkog govora čovjek ispari sa bine a svjetla se upališe. Na stolu ispred svakoga nalazio se po papirić. Danijel je iznenadeno buljio u svoj papirić, dok su mu se po glavi vrzmale svakakve misli. *Šta je ovo kog đavola? U šta sam se ja uvalio sad?*, pomisli pa uze papirić i ni ne otvarajući ga zamišljeno izade iz doma kulture. Sjede na obližnju klupicu u parku i otvori papirić iz kojeg iskoči još jedan papir presavijen na četvrt. Pisalo je „putovanje kroz...“. On u nevjericu pogleda, pa pomisli „Putovanje!? Putovanje kroz ŠTA?“

Skrenu mu pažnju papir koji je ‘iskocio’, pa ga razvi da baci pogled. Nacrti stvari ‘za pronaći’. Sve su izgledale toliko staro i dotrajalo, a na to mu je prva asociacija bila muzej. Bacao je lagane korake na putu do muzeja. Stao je ispred ulaza razmišljajući zašto se uopšte trudi oko ovoga, kao da je bio općinjen.

Magla se polako spuštala nad gradom, a ispred Danijela se pojavi tamna ljudska figura. Đevojka je ubrzano išla ka njemu spuštene glave. U jednom momentu učini mu se poznata osoba. Uvjeren je da je već sreo, iako nije znao de. Nije se pomjerao sa mesta. U prolazu ga zakači ramenom i okliznu se. Uhvatio je za ruku prije nego je dotakla zemlju.

Danijel je pokušavao da shvati odakle je zna, pri tome osjeti toplotu koja se širila dlanom. Pusti joj ruku, a zatim pogleda u dlan na kojme su ostali tragovi krvi. Prisjeti se dešavanja u lokaluu. Đevojka skloni raščupanu kosu i pogleda ga hladnim, prodornim očima.

„Hvala“, reče kratko i ostade ukočena u mjestu.

„Nema na čemu. Pazi kuda ideš sljedeći put“, drsko odgovri bacivši brz pogled na njenu šaku. „Zar ne bi trebala da zaviješ to?“

„Ne“, odgovori, stegnu šaku i sakri je u džep.

„Okej. Šta god...“, reče i okrenu se, pa nastavi laganim koracima do muzeja, dok mu je kroz kosti prolazila jeza.

Đevojka je još uvijek stajala u mjestu zagledana kroz maglu. Misli su joj oblijetale kao tamni oblaci oko glave. *Što je ovo bilo? Ko je ovaj čovjek? Zrači potpuno drugačijom energijom od svih ovih ljudi do sad,* prebaci kosu naprijed preko ramena i navuče kapu sa dukserice.

„Sudbina, možda?“ reče više za sebe, okrenu se i užurbano nestade.

Danijel uđe u muzej i otvori papir sa nacrtima. Sve je bilo mirno, svaki korak je odzvanjao kroz prazan hol. Na dnu papira opazi njemu dobro poznat znak - dva puta zaokruženo razgranato drvo, sa natpisom, koji nije mogao protumačiti. Šetao je od police do police i tražio predmete na nacrtima i od svega toga našao je samo jedan mali žeton sa ugrađenim kristalom na poleđini. Pažljivo ga je osmotri, izvadi telefon i načini par fotografija.

Već par dana Danijel je razmišljaо zašto uopšte pravi ovo istraživanje? Šta zapravo istražuje i koja je svrha tog truda? Nije mu stalo do nagrade, jednostavno ga je vukla značajka. Po glavi su mu šetale misli o putovanju kroz vrijeme, dimenzije, no znao je da ništa od toga ne postoji. Razmišljaо je kako su to samo bajke za đecu, gluposti, čisto gubljenje vremena, a opet... nije bio siguran.

Sjetio se kako je onaj plavušan na ‘predavanju’ odjednom nestao. razmišljaо je da li je u pitanju specijalni efekat, hologram, ili možda nadljudsko biće. Povrh svega toga, maštao je o tome kao mali, a i pojabilo se toliko njemu poznatih znakova.

Izašao je napolje da prošeta ne bi li raščistio um i donio odluku. Po mislima mu se vrtio žeton i džepni sat koji je jednom prilikom našao ispod mosta i zadržao, a imao je isti znak. Uputio se ka tom mostu. *Ako postoji putovanje kroz vrijeme, mogao bih da izmijenim nešto što... ipak ne, bolje ovako,* pomisli. U razmišljanjima stiže do mosta. Stade neđe po sredini kad mu sa leđa pride neko. Osjetio je njezino prisustvo. Naslonjen na ogradu mosta, zagledan u dubinu rijeke, uzdahnu prije nego što izgovori:

„Ko si ti? Nikada te ranije nisam viđao u ovom gradu“

„Zovem se Lucija. Nijesam odavde, zato me i nijesi viđao“, odgovori umirujućim tonom i nasloni se na ogradu pored njega.

„Odakle si?“, upita jer je zavladala neprijatna tišina.

„Iz Crne Gore“

„Šta radiš sada u Bosni?, upita i baci brz, neprimjetan pogled na nju.

Nastade minut čutnje, nakon čega se Danijel snuždi, jer je ovim pitanjem vjerovatno zavirio u njenu privatnost.

„Izvini, ako je nešto privatno. Ne ulazim u to“

„U redu je. Nema potrebe za izvinjavanjem, ovđe sam zbog istraživanja“, reče u jednom dahu, „A ti si?“

„Danijel“, kratko odgovori.

„Pa Danijele, čini se da imamo istu temu na radionici...“, nije ni stigla završiti rečenicu kada je Danijel prekide.

„Otkud ti znaš koja je moja tema na radionici?“, ishitreno upita, na šta se Lucija samo nasmješi.

„Ostavio si mi nešto slučajno kad smo se sreli zadnji put...“ reče i izvadi okrvavljeni papirić iz džepa i pruži mu ga. „Bio ti je u ruci kada si me pridržao, a zbog krvi je ostao u mojoj ruci. Nijesam ni primjetila dok nijesam ruku izvadila iz džepa.

„Jako čudan način saznanja“, odgovori drsko i uze papirić.

„Sadbina, možda...“, reče Lucija zamišljeno.

Danijel prečuta. Nakon tih riječi se zagledao u medaljon oko njenog vrata. Svaka šara bila je kao i na nacrtu koji je dobio.

„Tvoj medaljon... jedan je od tragova, je l' da?“, upita nesigurno.

„Jeste. Oćeš da radimo u timu?“

„U timu? Kao... zajedno u timu?“, začuđeno je gledao.

„Da. Ali... ja ne učestvujem za nagradu. Imam privatne razloge u koje neću da te mješam. Ako si zainteresovan da popričamo o tome?“ gledala ga je čekajući neku reakciju.

„Ne učestvujem ni ja zbog nagrade... takođe imam svoje razloge zbog kojih učestvujem. Mislim... slučajno sam se prijavio na ovo čudo. Mislio sam da je neko predavanje, no poslije me je zainteresovalo. Ako ćemo poštено da sarađujemo onda prihvatom timski rad“, nakon svega izgovorenog podiže glavu i pogleda Luciju ravno u oči.

„Imamo dogovor onda.“

Rukovaše se.

„Mogu li da te pitam još nešto?“

„Pitaj, iako već jesi, al' pitaj“, pogleda ga naslućujući pitanje.

„Kakav čudak stane ispred table za pikado i strjelica mu probije ruku?“, upita polako prisjećajući se događaja iz lokala.

„Čudak, kažeš?“, Lucija nasloži smorenu facu i pokaza mu dlan na kojem je još uvijek bila svježa rana, iako malo manja. „Zarasta brzo, tako da ne brinem.“

„Onog dana si izvadila strjelicu kao da je tuđa ruka, a ne tvoja. Naravno da je čudno.“

„Ma kolika bol da je u pitanju, o tome se čuti. Ne pokazujem svoje slabosti, a šta su dvije kapljice krvi uostalom. Mali savjet, treniraj svoje tijelo da može da izdrži sve vrsti boli, ojačaćeš.“

„I dalje te smatram čudakom“, blago šokirano reče Danijel.

„Znam, hvala“, odgovori Lucija sa smješkom.

Njen odgovor mu izmami neprimjetan blagi smješak. *Čudne li osobe*, pomisli, ništa ne reče.

„Sva ova radionica je čista laž i prevara“, reče Lucija Danijelu dok je nervozno švrljala po svom rokovniku.“

„Kako misliš?“, upita Danijel, pomno je posmatrajući.

„Svi zapravo imaju istu temu. Onaj plavušan, koji je održavao radio-nicu ono veče, Mihajlo Vlahos... e pa, njegovi preci i porodica su godina-ma izučavali i izumjeli sve predmete za putovanje kroz vrijeme i dimen-zije. On lično hoće da se vratи u prošlost kako bi spasio svoju ženu, ako mu to ne uspije vjerovatno bi zamjenio dimenziju đe bi sve bilo suprotno od ovoga trenutno.

„Je l' on lud?“, Danijela je sve ovo dočekalo kao hladan tuš.

„Vjerovatno, al' sva ova radionica je laž i obmana, iskorištava ljude jer nije sam sposoban da se žrtvuje. Grčka posla“, reče Lucija, pa baci pogled na medaljon.

„On je grk?“, upita Danijel, još iznenađeniji.

„Da“, reče Lucija pa se nasmješi. „Što si toliko šokiran?“

„Kako da ne budem? Kao da se nalazim u nekom filmu...“, glasno opsova i pogleda u telefon da provjeri koliko je sati. „Koliko postoji tih predmeta? Na mojim crtežima su samo tri.“

„Postoje četiri predmeta. Medaljon, žeton, džepni sat i prsten. Prsten je kod Mihajla.“

„Medaljon je kod tebe, kod mene džepni sat, a žeton u muzeju...“, tu ga Lucija prekide.

„Žeton nije u muzeju, da jeste već bi bio kod Mihajla.“

„Jeste u muzeju, video sam svojim očima“, reče Danijel ubjedljivo.

„Video si lažnjak. Pravi žeton je kod mene“, nasmješi se i pogleda u Danijela, no ipak kao da je gledala kroz njega.

„Daj, ne zezaj se sad...“

„Imamo jedan zadatak koji samo ti možeš da ispunиш i kada se vratiš u sadašnjost da uništiš ove predmete.

„A ti?“

„Šta ja?“, Lucija iznenađeno podiže glavu.

„Šta će biti sa tobom?“

„Ja ču... nije to bitno. Šta god da se desi, uradi kako smo se dogovorili.“

Danijel na sve ovo prečuta, iako je i sam znao da neće moći da uradi kao što su se dogovorili. Nije mogao da zamisli da sam uništava sve te predmete, nije znao ni kako. Do prije mjesec dana nije ni vjerovao da je putovanje kroz vrijeme moguće, no sada, ne zna kako da se ponaša i šta da radi.

„Pa kada se vraćemo? Imaš sve to isplanirano ili?“, upita ne očekujući neki konkretan odgovor.

„Sjutra idemo. Nemamo više vremena“, reče Lucija odlučno.

„Sjutra?“, Danijel nije znao šta da odgovori na ovo.

„Da.“

„Onda idemo na biljar večeras“, reče Danijel, ne znajući da li će uopšte preživjeti sve to u prošlosti, sjutradan.

„Ja to ne umijem da igram“, poče se Lucija braniti.

Osjećaj nesigurnosti i osjećaj da će nešto krenuti naopako, Danijelu se uvukao u kosti. Nije znao da li mu je prije do toga da je sav trud uzaludan, ili da će neko izgubiti život u prošlosti, pa samim tim i u budućnosti. Gledao je kada će stići Lucija, jer sam nije znao kako da otvorim portal. Ubrzo stiže i Lucija. Preko blijedog lica prelazio je talas izmorenosti. Iz džepa je izvadila žeton i pružila ga Danijelu.

„Evo, žeton!, reče, „Ovdje treba da se prebacimo.“

„Kako?“, Danijel je gledao u žeton i sat.

Ona priđe i lanac od sata mu okači oko vrata pa provuče i svoju glavu kroz isti lanac, otvorii džepni sat pa ubaci u njega žeton i zatvori misleći na događaj iz prošlosti koji treba da sredi, znala je da je upalilo onda kada se čulo glasno ‘cak’. Momenat kasnije, našli su se u vrtlogu vremena, sivi talasi su obhvatali čitav most. Kada su se prebacili u prošlost zadovoljno se pogledaše.

„To je to. Evo nas“, reče Lucija sa osmjehom.

„Oho, kako dobro“, Danijel razvuče osmjeh od uha do uha.

„Idemo do trafike da vidimo koja je godina, da nijesmo omašili“, reče Lucija i odvuče Danijela za ruku.

Došli su na obližnju trafiku i tražili novine. Bila je 2000. godina, što je bio siguran znak da su se vratili u pravo vrijeme. Lagano su prošetali gradom i osmotrili teren. Imali su još par sati da saznaju kako doći do Mihajla, pa sjedoše u kafiću da se opuste prije nego se bace u akciju.

„Istorija koju znamo o svijetu je lažna, baš zbog osoba kao što je on. Pola je izmišljotina, jer su ljudi mijenjali prošlost, pa samim tim i budućnost, mijenjali dimenzije. Sve je zamršeno isuviše...“, reče Lucija posmatrajući entrijer kafića sa početka vijeka.

„Pa sad... ne znam šta bih rekao. Mogu da se složim, ali nijesam proživio istoriju i nemam dovoljno dokaza da bih se složio“, reče ispisivi gutljaj kafe pa spusti šolju.

„Čas prije popi tu kafu...!?, Lucija baci iznenaden pogled na Danijela, zbog čega se osjeti kao da je nešto skrivio.

„Pa mislim... šta fali? Kafa ko kafa... Pretpostavljam da ćeš ti da gnjaviš pola sata...“

„Je li ovo bio ‘šah-mat’ na moju kritiku?“

„Možda“, nasmješi se i sa uživanjem pogleda u šolju koju je spustio na stol.

Ostali su bar još sat vremena u kafiću dok se u obližnjoj ulici nije začula buka.

To je to. Počelo je, pomisli Lucija.

Otrgnu medaljon sa vrata i predade ga Danijelu. Izvadi tetejac koji je skrivala ispod duksa i sakri se iza obližnjeg auta. Čekala je da u gužvi prepozna Mihajla da ne bi promašila. Začuo se pucanj, a zatim i Mihajlov vrisak. Lucija je predpostavljala ishod događaja pa izade iza kola zbog boljeg nišana, ali je neko uhvatilo Danijela. Cijelo tijelo joj je bilo pod trncima, nije mogla dopustiti da Danijel u svemu ovome strada. Spusti pištolj na zemlju i podiže ruke u vazduh. Danijel hitro izvadi nož iz džepa i posjeće napadača po struku, kome oslabi stisak. Lucija dohvati pištolj ispali u Mihajla, pa u iznenadnog napadača.

Samo tren kasnije Lucija pade na koljena, pogođena centimetar ispod grudnog koša. Danijelove ruke su je čvrsto držale dok su joj se misli odmotavale. Srce joj je obuhvatilo kajanje zbog mnogih prečutanih stvari. Kada je htjela da ih izgovori, nije imala snage za to.

Ulično svjetiljke su osvjetljavale Danijelovo lice. Jedino to je vidjela u ovom trenutku. Tek sada je primjetila sjaj Danijelovih bademstih očiju. Posebno ožiljak na čelu, isti kakav je imala ona, pa ga je skrivala kosom. Nije čula niti jednu jedinu njegovu riječ, a izgovorio ih je mnogo. Skupila je atom snage da podigne ruku i dotakne taj ožiljak nakon čega ruka skliznu niz njegov obraz.

„Idi kući...“, reče tiho, dok joj se suza slivala niz obraz.

„Ne idem“, progovori Danijel sa mukom u glasu

Ona nije slušala. Pritisnu sat uz žeton, a zatim Danijel blago ispari.

Pet mjeseci kasnije

Danijel je vrtio olovku u ruci dok je pokušavao da se fokusira na crtanje. Sa radija su se čuli stihovi „...Volio bih da si tu....“, kad se u momentu začu zvono na vratima. Bezvoljno ustade da ih otvori, ali kad viđe ko je na vratima uspaničeno zatvori.

„Još sam i poludio, prividaju mi se stvari. Bolje od ovoga nije moglo“, promrmlja.

Opet se čulo zvono propraćeno veoma poznatim glasom. Opet otvori i stade gledati, misleći da mu se priviđa.

„Jesi li dobro?“

„Lucija, reci mi kako da te sklonim iz misli jer mi se priviđaš“, reče krajnje smirenog, kao da je sve normalno.

Lucija priđe bliže i lupi mu šamar.

„Jel boljelo?“, upita.

Danijel iznenadeno pogleda Luciju. Osjetio je bol, ali nije znao da li mu se i to pričinjava ili je stvarna. Toliko je želio da je stvarna da nije znao šta osjeća. Samo privuće Luciju u dug zagrljaj. Na njegovom licu se oslikavalo previše emocija.

Izgleda da je za neke stvari vrijedno rizikovati..., pomisli Lucija.

Ajla Šabović
Treći razred
JU Gimnazija „Miloje Dobrašinović“
Bijelo Polje

PISAC I DEMON

Godina 1665.

Krećem se ka istočnom Londonu, najsironašnjem dijelu grada prepunom beskućnika, skitnica, lopova... Ruski trgovac, s kojim imam sastanak, očekuje, rijetko pero bijele vrane. Kočija se zaustavlja ispred paba. Gurnuh oronula vrata. Zapahnu me miris jeftinog alkohola i suve krvi. Matori gazda odvodi me pozadi. Uši mi para iritantno kikotanje nekoliko oskudno odjevenih dama oslonjenih na šanku.

Ulazim u separe. Ispred mene čovjek masne, crne kose. Oči mu zasijaše, krive usne saviše se u osmijeh. Truli zubi i težak zadah izazavaše mi mučninu. Pogađanje otpoče. Ni sam ne znam koliko sam vremena potrošio sa matorom budalom, ali konačno dobih ono za šta sam došao. Pero neprocjenjive vrijednosti. Zlatan vrh produžavao se u savršenu lepezu ušuškanu u satenskoj kutiji. Crveno mastilo, kao i držač za pero, dopunjavali su sliku.

Zadovoljan uzeh svoj kaput i krenuh. Zaustavi me snažan tresak. Okrenuh se. Ugledah starca ispred čijih nogu je stajala knjiga. Bijela, oivičena zlatnim ornamentima, dok se u centru nalazio grb sa šest mjesecih faza i krvavo crvenim safirom. Podigoh je, polako, pažljivo zavirih unutra... na moje veliko razočarenje sve stranice su bile prazne. Pozvah starca nekoliko puta... niko mi ne odgovori... kao da je volšebno nestao.

Mladić nezadovoljno pljunu i krenu niz stepenice koje su vodile ka izlasku iz neuglednog paba. Ubrzo nestade u gužvi sa bijelom knjigom u ruci.

Klaus Kirelson, mladić duge kovrdžave kose i brilljantno zelenih očiju. Porijeklom iz porodice uglednih grofova, čiji je otac protjeran jer je oženio sluškinju na njihovom imanju. Dovitljiviji od ostale djece, izvanrednih fizičkih sposobnosti i mašte koja bi zapanjila svakog ko bi ga sreo. Ovaj glas stigao je do djede koji ga je sa osam godina odveo od roditelja, uprkos njihovom protivljenju. Uz najbolju moguću edukaciju,

završio je školovanje. Nasledio je porodičnu vinariju, najpoznatija vina u Engleskoj i postao istaknuti pisac.

Godinu dana ništa nije napisao... prljavi jezici su počeli da šire priče kako je njegov rad plagijatorski. Danova i noćima pred praznom hartijom... sjedio je... misli previše mutne i neopipljive. Drijema na-slonjen laktovima na teški drveni stol u kancelariji.

Neočekivan osjećaj hladnoće trgnu me iz dubokog sna, tijelo mi je u grču... osjećam trnce u prstima. Protegnuh se. U staklu vidim svoj odraz, koji gledam svakog prokletog jutra... i, nešto od čega mi se zaledi krv u grudima. Iza mene stajala je sjena poput dimne zavjese sa crvenim očima... nešto čovjekoliko... instiktivno zgrabih krst sa svog radnog stola u bjesomučnom pokušaju da se zaštitim. U tom tenutku proguta me tama i do mene doprije glas...

- Zanimljivo je kako ljudi pokušavaju da se zaštite od mene komandom tupog drveta... ne razumiju. Ne brini prijatelju siguran si... ja sam neko poput tebe. Ludi stvaralac...

„Ne.... ne... skloni se od mene... skloni se... nestani!“

„Polako, diši! Ne želim ti zlo... dokazaću ti to.“

Sjena nestade. Na njenom mjestu pojavi se čovjek mojih godina, plave kose i očiju. Bio je od glave do pete u bijelom. Lice anđela... ali sve andeosko u njegovom biću gubilo se u tim plavim očima, koje su skrivale nešto duboko u sebi.

„Pa sad upoređivati me sa đavolom bilo bi malo pretenciozno i sumnjam da bi mu se dopalo.“

Veselo glas trgnu me iz razmišljanja. Grlo mi je suvo, vid mutan, a misli potpuno bez reda. Prilazi mi polako, sagnuvši se, pruži mi ruku. Pokušavam da se odmaknem. Začuh Marine odsečne korake ispred vrata. Već sljedećeg trenutka je ušla. Obuze me strah... tako mlada djevojka ne zaslzuje da bude ubijena od strane ovog bića... šta god ono bilo. Ona protrča kroz plavokosog čovjeka i zabrinuto se nagnu naga mnom. Tek tad shvatih da se sve vrijeme valjam po podu.

Ona ga ne vidi, on je plod moje mašte... nemoguće... lud sam... lud. Na njena pitanja samo grozničavo odgovorih i naredih joj da izađe. Ostadoh sam. Drhtavom rukom podigoh šolju čaja koju je unijela, poznat miris me umiri, ali ne zadugo.

„Da sam na tvom mjestu ne bih to pio. Mješavina arsena i cijanida će te ubiti za manje od sat.“

„Zašto bih ti vjerovao?“

„Stvarno si tvrdoglav čovjek... hajde prospi ga u onu vazu tamo. Vidjećeš šta će se desiti za petnaest minuta.“

Sjedjio sam kao prikovan na stolici, ne vjerujući šta se dešava oko mene. Nezadovoljan manjkom reakcije, on podiže šoljicu i prosu vruć čaj po orhideji u uglu. Zaustavih dah. Pogledi nam se sretoše. Rukom pokaza ka zidnom satu, koji se najednom pomjeri petnaest minuta unaprijed. Oko mene se čula buka... jeziva... nedefinisana... Cvijet poče da vene a kroz sobu se raširi jak miris otrova.

Budim se u svom krevetu. Dobro je... sve je bio samo san.

Tog dana Klaus je napisao pjesmu o smrti i odnio je u dnevni list čiji su zaposleni to sa zadovoljstvom prihvatili. Pri izlasku u rukama je nosio mnoštvo papira. Spotače se i papiri se prosuše po ulici. Uz težak uzdah mladić ih poče kupiti. U trenutku osjeti nečiju nogu na svojim leđima. Ovo ga natjera da izgubi ravnotežu. Završi sa koljenima u blatu. Ispred njega je bio Bart Delvije, njegov rođak po ocu. Debeli čovjek, pogurenog stasa, sa licem koje je neodoljivo podsjećalo na prase. Iz usta su mu se kidale riječi...

„Naslijede... moje... kmet... ti nijesi njegov unuk...“

Pokušao je uz pomoć malog džepnog noža da se odbrani od Barta, ali uzalud. Nikogović je poveo policajce koji su ga odvukli u stanicu, na opšte zadovoljstvo prisutnih zatvorenika. Klaus podiže glavu. Odmjeri ljudi oko sebe... i svako odvratno lice osta duboko urezano u njegovom sjećanju.

Tako u prljavoj zatvorskoj čelji... nakon nekoliko sati mučenja, napravismo dogovor.

Prošle su dvije nedjelje od kada sam sklopio dogovor sa Aleksejem. I dalje mi ne izlazi iz glave ono što je rekao. Obećao mi je remek djelo... zauzvrat moram da mu obezbijedim duše, koje će postati likovi u našem romanu. Sa bijele knjige, čiji je vječiti zarobljenik, skinu crveni safir i dade mi ga uz instrukciju da svaki novi lik mora da ga ima. Ovo mi zaista zadaje glavobolju. Protrljah oči kao da će to otjerati sve moje probleme. Okrenuh se papiru koji me već dugo čeka. Na samom vrhu - koverta. Bila je od gospode Delvije. Jadna žena se duboko izvinjavala zbog neprijatnosti koje mi je zadao njen muž. Pozva me na bal u čast udaje njene sestre. U desnom uglu, na dnu, stajao je današnji datum, osam sati.

Obukoh odijelo i pozvah kočijaša. Prošlo je par sati od kako sam stigao. Muzika je prijatna, ljudi veseli. Dvoranom odjeknu aplauz kada orkestar završi valcer. Razgovarao sam sa čerkom francuskog ambasadora. Priđoše gazdarica i njen muž. Javna je tajna da je ona muškarac u ovoj kući. Osmijehnuh se. Njen muž mi se izvini, ali nekako preko volje, kao dijete koje je mati na to natjerala. U čast našeg pomirenja pružih mu ukras za kragnu. Veoma mu se obradovao...

- Crveno mi ističe oči, - reče gospodin Delvije, s osmijehom.

Bal se utihnuo. Pijani Bart Delvije završi u bašti... on je jedan od onih ljudi koji su veseli kad su pijani. Plesao je i mirisao ruže. Jedan trn mu se zakači za raspasan kaput. Otrgnu ga i leže na travu pored ružinog grma. Pijan, nije osjetio kako mu se korenje zavlači u nogavice i polako zalazi u kosu. Jedino što ga je trgnulo iz polusna bio je jak bol koji lomi kosti. Vrištao je i zapomagao... korenje se pelo sve više i više. Na ivicama njegovih iskolačenih očiju bile su sitne trnovite ružine grane koje su nalazile put ka njegovoju nutrini. U ustima osjeti mahovinu koja je polako ispunjavala njegov dušnik... gaseći život u njemu. Sljedećeg jutra nađen je mrtav. Uzrok smrti - nepoznat.

Dan nakon toga, postade dio romana i gospođa Ana, dobro poznata po aferama koje se dešavaju iza leđ njenog muža. Šteta nije joj bilo spasa... voz je bio previše brz. Zatim gospodin Votson, plemić iz južne Engleske, jedan od onih ljudi koji se bolje ophode prema životnjama, nego prema ljudima. Nažalost dugo nije hranio pse. Likovi su ubrzalo popunjavalni prazne stranice bijele knjige, oivičena zlatnim ornamentima, u čijem centru se nalazio grub sa šest mjesecnih faza i kravuo crvenim safirom. Popunjavalni su je ljudi, različitih naravi i statusa.

Još jedno divno veče u Parizu. Versaj blista. Kralj se potrudio da pokaže svu moć francuske monarhije. Čuo sam da se njihovi posjedi na novom kontinentu neprestano šire. Osjetih blago tapkanje po rame-nu, bila je to gospođica Žozefina. Na momenat sam prestao da dišem kada sam pogledao u oči boje čokolade. Njen osmijeh mamio je i moj.... dok me je i najmanji pokret njenih lokni omamljivao. Dugo smo plesali te večeri, čini mi se da nikada nije bila ljepša nego tada pod svjetлом svijeća u versajskim baštama. Sljedećeg dana na sastanku prišao mi je ambasador Fransoa.

„Reci mladiću, planiraš li ti da se ženiš, čovjek bi pomislio da neko poput tebe već i djecu ima... uskoro će biti prekasno.“

„Gospodine trenutno radim na jednom djelu, ali ne brinite već sam odabralo divnu damu i njoj ću ostati vjeran.“

„A, ko je dama?“

„Gospodine, to je pitanje lične prirode.“

Podoh ka vratima, i ostavih starca sa zadovoljnim smiješkom.

Pariz je bio bajan, ali ono što nas je sačekalo u Londonu ne bih ni sanjao. Osuda inkvizicije zbog vješticiarenja, bez mogućnosti da se brani. Evo nas opet u jednoj prljavoj samicici, stoji pored prozora, i razgovara sa Žozefinom. Nikada ga nijesam video tako srećnog, osim kada je sa njom. Oči bi mu doobile poseban sjaj, a sa lica nije mogao da izbriše osmijeh. Njene posjete bile su jedino vrijeme kada bi prestao da piše. Bio je ubijedjen ako završi roman da će biti pomilovan.

Neće!

Crkva radi samo ono što će joj donijeti još više novca... kada ga ubiju svi njegovi posjedi će postati njihovi. Ona je samo farsa za bogaćenje sebičnih, a religija obično oružje za postizanje cilja.

Jednog jutra dželat je ušao u samicu i odvukao Klausa na gubilište. Nije se protivio. Pred londonskim tornjem uzdignuta je lomača... tako su se rješavali vještice i vještaci. Ulice su bile pune. Svi uživaju u tuđoj patnji. Vezali su ga... spališe nagomilana drva.

„Vruće je... veoma je vruće... umirujuća toplota me podsjeća na djedov kamin. Koji dim?! Ko bi rekao?!“

Otvorih oči u nadi da će vidjeti tu masu koja gleda spaljivanje jednog monstruma... sretoh se sa pogledom anđeoskog lica, koje je bilo uz mene svakog trenutka.

„Priatelju, izgleda da nijesam uspio da napišem srećan kraj. Molim te oprosti mi. Obećaj mi samo jedno... da moje ime neće izbledjeti nakon moje smrti.“

Plamen me proguta... nijesam čak čuo ni sopstveno vrštanje...

2. septembar, godina 1666.

Počinje veliki Londonski požar. Divljač je četiri dana. Od Londona nije ostalo ni kamena na kamenu... sve je počelo sa inkvizicijom.

Moram dalje... u neko novo vrijeme... u potragu za nekom novom žrtvom... za piscem bez inspiracije...

Božana Vidović

Prvi razred

JU Gimnazija Kotor

Kotor

BILJEŽNICA GOSPODINA FREDA

*Utorak, 21. januar 3020. godine, 18:05, pokušaj 2652. Neuspješno.
Četvrtak, 18. februar, 3020. godine, 14:08, pokušaj 2653. Neuspješno.*

Ovako su izgledale neuredne bilješke našeg Freda Tomsona, čovjeka kome su dani, mjeseci, i godine prolazile u uzaludnom pokušavanju da učini ono „nemoguće”, bar su tako govorili ljudi - da je nemoguće. Tu riječ gospodin Fred je prezirao.

„Nekad su ljudi govorili da je nemoguće predvidjeti cunami, pa evo nas sad. Nekad su ljudi govorili da je nemoguće posjećivati druge planete, pa evo nas sad. Govorili su da je nemoguće popuniti ozonske rupe, pa evo nas sad“, bio je odlučan.

Ali ovo je bilo drugačije. Sve što je bilo nemoguće do sada je već postalo moguće. Niko se nije usuđivao poigravati sa ovim, bar ne od Velikog zastoja, koji je izazvao Čarls Vanager, pokušavši da zaustavi vrijeme davne 2042. Zastoj nije trajao dugo, svega dva minuta, ali zato njegove posljedice traju i danas.

Pomenuti Čarls je izgubio život, tragično, mlad, u tridesetosmoj godini, kao svi oboljeli od astme, bronhitisa, tuberkuloze, upale pluća - bilo kog oboljenja pluća. Kasnijim istraživanjima naučnici zaključuju da su unesrećeni ostali bez vazduha, jer se, valjda, njihovo disanje zaustavilo. Međutim, to нико ne može znati sa sigurnosću, jer ne postoji nikо ko se može sjećati šta se dogodilo u ta dva minuta. Takođe je posebno pogodilo ptice, skoro da su sve izumrle, ali ni to se već ne zna zašto.

Od tada svako eksperimentisanje sa vremenom strogo je zabranjeno svuda u svijetu i šire. Fred je godinama pokušavao da objasni kako se novom, modernom tehnologijom i opremom, u mnogo boljim uslovima nego tada, sa mnogo većim ulaganjima, može izvesti ovaj novi, potpuno drugačiji ogled.

Međutim, biva odbijen. I tako sâm, bez ičije podrške, on ipak ne odustaje, sanja o tome da uđe u istoriju, i našu, ali i istoriju ispisano prije njega. Pitate se kako, ili možda već naslućujete da je odlučio vratiti se hiljadu godina unazad. Imao je i plan i viziju i sredstva u maloj laboratoriji

koju je godinama opremao mukotrpnim radom, trošeći male iznose na hranu. Ovakvim načinom života postao je kompletno asocijalan, mada ni ranije nije bio naročito druželjubiv. Više nije mario za bliske prijatelje iz djetinjstva, mladosti, za kolege. Mjesto njegove supruge, njegove djece, zauzeli su ogledi, nauka, istorija... sve je nestalo sem njih. Svi ljudi, sav prostor, sve materije, ništa ne postoji, sve je mašta, sve je iluzija. Svaká skupina atoma koja postoji na Zemlji i šire, sve može biti razloženo, pa onda ponovo složeno, na nekom drugom mjestu, u nekom drugom vremenu, o da!

Ovog puta je spreman! Jednostavno je! Pripredite se istoričari sadašnji, budući, a i prošli! Spremite se da pišete paragrafe i paragrafe o putniku kroz vrijeme, putniku koji je učinio čudo, koji je dokazao da ništa ne postoji, da ništa nije stvarno!

Koncentrisan već danima u svojoj laboratoriji, od pojasa na dolje prekriven svojim urinom, ni za to nije imao vremena, konačno da ništa izvan tog njegovog svijeta ne postoji i ne može imati neku vrijednost. Uzbuđenje, strast, posvećenost, koncentracija, pažnja, misao... Čekaj! Misao! Ne smije da ode negdje ova misao! Ne smije da ode! Ne smije da padne u zaborav! Zapisao je. Sve je zapisao. Uspio je. Spasio je i nju i sebe od zaborava. Od strašnog, užasnog zaborava. Svaki detalj svog fantastičnog ogleda je zapisao. Moraju budući naučnici da znaju. Sad još samo da se putnik spremi za dugo isčekivani put. Voda, hrana, elektronski bilježnik, mada ko zna hoće li raditi u prošlosti, oni su tada koristili samo papir i olovku. Šta je sigurno, sigurno je, svesku i olovku u torbu. Ide na istraživanje svog života. Koljena mu klecaju od uzbuđenja dok ulazi u savršenu napravu. Imao je dobar osjećaj nakon mnogo vremena, imao je dobar osjećaj. Jedan! Dva! Tri! Pali!

Malaksalost, teške noge, ruke, kapci koji se jedva otvaraju... Šta se dešava? Da li je uspio? Pogleda okolo. Trava, vrućina, drveće bez titranijskog omotača, automobili na naftu, kuće iste kao u istorijskim knjigama. Da, uspio je!

Putnik je bio presrećan, uzbuđen, preplavljen strašću i ponosom. Nije znao gdje će prije... Odjednom je video električni automobil kako prolazi. Bio je zbumjen. Kako se to desilo? Pa nije ih bilo u to doba. Obljžnji znak mu je ubrzo otkrio da se nije vratio u prošlost, teleportovao se u Tumbuniju, najsiromašniju državu na svijetu. I to je uspjeh, ali naučnik bio je razočaran. To nije ono što je on htio.

Da, da, najuspješniji i najpoznatiji naučnici već duže vrijeme pokušavaju da dođu do ovog otkrića. Mogao bi da dobije brojne nagrade, mogao bi da bude poznat i dobro plaćen. Ali, za njega je ovo bila sramota, još

jedan neuspjeh koji definitivno nije htio da podijeli ni sa kim. Skrhan, uzima svoj daljinski i pritiska dugme "Back", koje ga je odvelo nazad u laboratoriju.

Nije dugo potrajal, bio je na poznatom mjestu, kad ugleda nepoznate ljude pored svog radnog stola. Dvije žene i jedan muškarac. Fred ih zbumjeno i pomalo uplašeno upita o čemu se radi, da li im je nešto potrebno? Šta rade u njegovoj kući? Ne odgovoriše mu, ali ga je muškarac snažno uhvatio za ruku i svi su se zajedno teleportovali u njihove prostorije.

Fred je bio zaprepašćen dok su oni hladni i ozbiljni. Počeo je sa gomilom pitanja: „Šta se dešava? Ko ste vi? Planirate li da mi kažete nešto? Kakvo je ovo mjesto? Zašto ste me ovdje doveli? Kako smo uopšte došli ovamo? Da li smo se mi to teleportovali? Kako vi znate za energiju teleportacije?“, iako bez odgovora nastavio je „Ja sam je danas prvi put ostvario. Da li ste je ukrali iz moje laboratorije? Tužiću vas!“

Poslije ovih riječi nijesu mogli da zadrže smijeh.

„Zašto se smijete?“, upita začuđeno Fred, „Da li ste ludi?“

Jedna od žena konačno odgovari: „Mi smo članovi vlade koja upravlja cijelim svemirom, svim galaksijama, mi se staramo o tome da sve bude kako treba, da niko ne učini nešto nepromišljeno što bi dovelo do neravnoteže. A kada to neko pokuša, upozorimo ga. Ako odbije da sarađuje, ne ostaje nam ništa drugo nego da ga pritvorimo.“

„Ne mogu da vjerujem... Nijesam imao pojma da nešto ovakvo postoji, ovo nije normalno, nemoguće je...“

„Za naše se postojanje ne zna dok to nije potrebno“, odgovari žena.

„Gluposti! Vi se igrate mojom glavom!“, razljuti se Fred. „Pa da ovakvo nešto postoji, i da jedno živo biće zna za to, svi bi znali. Niko ne bi sačuvao ovaku tajnu! Gluposti! Gluposti! Sada mi recite o čemu se zapravo radi, pa da onda lijepo odem!“

Nastala je kraća pauza, a zatim se začulo:

„Mi nijesmo nikakva tajna, niti pokušavamo da budemo. Samo ni jedan outsajder kojeg dovedemo ne ispoštuje jasno izrečena pravila! Svi prekrše dogovor! Stoga, mi moramo da ih uklonimo, kako ne bi dalje štetili ravnoteži čitavog svemira! Nezahvalnici pohlepni! Niko neće da sjedi s' mirom! Svi hoće da se petljaju tamo gdje im nije mjesto!“, reče žena ljutito.

Kada se malo smirila, odlučila je da je vrijeme da se predstave:

„Moje ime je Femija, ja sam vrhovna predsjednica. Zajedno sa Tru i Skaj držim sve pod kontrolom već bilionima godina. Mi nijesmo kao vi ljudi, ne starimo i ne umiremo, za razliku od tebe. Sada, kada znaš malo više o nama, vrijeme je da te obavijestimo da su putovanje kroz vrijeme,

ili bilo kakvi eksperimenti sa vremenom strogo zabranjeni u čitavom svemiru. Upamti, to važi za svakoga pa i za tebe. Sigurno znaš dosta o tvom kolegi, zemljaninu Čarslu Venegeru, koji je pokušao nešto slično da izvede. To je bilo vrijeme kada su kazne za ovaj prekršaj bile mnogo okrutnije, stoga mu je oduzet život i Zemlji su oduzeti mnogi njeni stanovnici... Shvatili smo da je primitivno na taj način sprovoditi pravila, tako da bi ti, ukoliko bi bio dovoljno drzak da ignorišeš naše riječi, samo bio zatvoren u Galaktički zatvor, koji nije ni nalik zatvorima o kojima si slušao. Elektrolitički talasi čine u potpunosti nemogućim bilo kakav bijeg, ali ja se nadam da ćeš ti biti dobar.“

Poslije svega što je čuo, Fred ostade tih. Trebalо mu je vremena da procesuira sve izrečeno. Ovo je bilo veliko saznanje za njega. Saznanje da postoji jedna, najveća sila koja kontroliše apsolutno sve, navelo ga je na preispitivanje svih događanja za koja zna. On je u svom životu otkrivaо mnoge lude, do tog trenutka nepoznate stvari, sve što je ostalim bićima bilo nemoguće otkriće, za ove ljude... U stvari nijesu ljudi, šta li su već, svemoćni, besmrtni... Oni su kao Bog i Isus u koje se nekad vjerovalo... Poslije duge tištine, sa uzdahom obeća: „Neću više kršiti pravila, obećavam...“

Nije znao šta više da kaže, osjećao se kao da ništa ne zna.

Femija reče: „Svaki tvoj pokret biće praćen, znaćemo ako prekršiš obećanje.“

„Neću prekršiti“, depresivno odgovori.

Osjećao se tako mrtvo, tromo. Oni ga samo poslaše nazad i on se opet našao na starom mjestu u svojoj labaratiji.

Sjedio je na podu danima u tišini, nije znao ni o čemu je razmišljao, ni šta da radi, na šta sada da se fokusira. Sve svoje izume, bilješke (bar je tako mislio), materijale... je zapalio. Nijesu mu više bili potrebni, nije znao šta će s njima, samo ih je gledao kako gore. Ubrzo su nadležni organi došli da ga uhapse zato što je nepropisno zapalio vatru. Postojala su određena mjesta, uslovi i način za paljenje vatre, kako ne bi došlo do nečeg opasnog.

Naš Fred, odležao je tri mjeseca u zatvoru, što je bila kazna za njegov prekršaj, mada mu izlazak iz zatvora ništa nije značio. I tako nije znao šta će sa sobom, toliko je mrzio sebe. Sada kada više nije stalno zaposlen, ima mnogo vremena za razmišljanje o drugim stvarima. O životu, o sebi, o ljudima koji su nekad bili sa njim, sve te „gluposti“, kako ih je on nekada nazivao, su mu bile na umu i danju i noću... Nije se ni vraćao kući, tumaraо je po gradu, prvi put u životu, bez cilja.

Sjeo je na klupu kada se umorio. Gledao je u staklo restorana. Ljudi su izgledali tako bezbrižno, kao da im ništa ne fali. Nekada nije mogao da razumje kako neko može tako da živi, ali sada razumje, lako je.

Tu u restoranu je bila i jedna žena koju je poznavao. Ona ja isto bila naučnica, i to uspješna. Na mnogo načina je unaprijedila svijet, internet je izvještavao o njoj, o tome kako su postojali dani kada ne bi izlazila iz svoje laboratorije satima, pa nekad su čak bile u pitanju godine i godine njenog konstantnog rada. Ali ona je djelovala tako smirena, razgovarala je sa ljudima, pila je kafu i jela kolač. Izgledala je pristojno, čisto, vidjelo se da je vodila računa o sebi i da je srećna. On ne pamti sebe u takvim trenucima. Kako jedna obična osoba može da se bavi njegovim poslom, a da to ne postane zavisnost? Čudno. Veoma čudno.

Posmatrajući je, gospodin Fred, iako već u godinama, tek tada je otkrio spasonosnu istinu.

U malu, neispisanu bilježnicu za koju nije znao kako je zalutala u džep vremešnog kaputa, ovog puta je zapisao: Nema tih para, ni te slave koja se može steći putujući kroz svemir i vrijeme, ako čovjek nije putnik kroz vlastiti život. Onaj ko otkrije to najteže, ali i najljepše putovanje, taj može reći da je najbogatiji, najmudriji i najsrećniji čovjek na svijetu.

Vojin Nedović

Drugi razred

JU Gimnazija „Miloje Dobrašinović“

Bijelo Polje

ČASOVNIK

Kazaljke su se tromo vukle preko kvadratne površine kojom su bile omeđene. Njihovo kretanje, Viator je pratio sa posebnom pronicljivošću. Bilo mu je interesantno koliko zapravo ljudsko vrijeme može biti relativno. U jednom trenutku činilo se poput sprintera zaobilaze pažljivo ucrtane satne linije, smještene duž ivice kvadrata. Dok bi se već u sljedećem iznurenog vukle, odmarajući dušu od neiscrpne borbe s vremenom. Viatoru je takva igra kazaljki i ljudskog vremena izgledala zanimljivo. Kakav je život kazaljke? Juriš za vremenom, a ono stalno izmiče. Pokazuješ na nešto čega već u sljedećem trenutku nema.

Zanesen pogled, povremeno su mu blokirali crveni pramenovi kose. Tačno ispod sata, stajala je mlada profesorica matematike, punijeg stasa, u tirkizno plavoj haljini. Krut pogled, obuzdavale su jedino neobično velike kockaste naočare, koje su joj lice činile odmjerjenijim, ispunjenim dozom samilosti i nesigurnosti, koju je nosila njena mladost. U prilog tome, govorila je unevijerenost s kojom je razgledala školsku tablu. Činilo se da bi svaki put kada bi bila na ivici pronalaska, samo jače zamahnula glavom u znak neodobravanja, odašiljući njenu bujnu kosu u svim pravcima. Gledala je čas u tablu, čas u Viatora. Kad god bi pogledala u Viatora, slabašno bi se iscerila, otkrivajući pravilan niz žućkastih zuba. Ali Viator je samo posmatrao. To je ono što je uvijek radio. Posmatrao, dok mu se ne naredi ili osjeti potrebu za nečim drugim.

- Pomozi joj. Vidiš da traži tvoju pomoć - šapatom je govorio glas pored Viatora.

Blago je nakrivio glavu u stranu. Djekočka punih usta, sa kosom crnom poput grumena uglja, netremice je gledala u njega. Na sebi je imala bijelu košulju, koja je po Viatoru bila barem za tri broja veća nego što je njoj to potrebno. Vidno nezainteresovan, vratio je pogled na tablu, i sada još više usplahirenu profesoricu, koja se od muke počela šetati lijevo-desno. Samo je trebao da posmatra. To je sve. Čitava smijurija koja je nastala oko zadatka, činila je da Viator brzo počne gubiti pažnju.

- Petre, da nijesi možda uočio gdje... - konačno se ote iz profesoričnih usta.

Koliko su mu samo smetala ta bezvučna ljudska imena. Pa čak i to nje-govo - Petar. Nemaju apsolutno nikakve logike. Ali dobro. Barem je konačno došlo vrijeme da okonča ovu smijuriju, i posveti se pisanku izvještaja.

- Zaboravili ste da zapišete minus u trećoj koloni ispred dvojke...

Primjesa nesigurnosti kojom je odisao njen pogled, ubrzo je zamije-nio onaj trijumfalni, kruti. Samo što ovoga puta naočare, uprkos svemu, nijesu uspjele da zataškaju pritajenu gorčinu koja se poput sjene prevla-čila nad očima boje jesenjeg lišća.

- Ah. Pa naravno. Kako sam to mogla da previdim... - naglo je sti-šala glas – Hvala na pomoći.

- Nije sramota tražiti pomoći u slučaju nužde – dobacio je mrtav ozbiljan.

Viatorov sarkazam, iznenadio je čak i njega samog. Vjerovatno je to samo zamor zbog ovolikog gubitka vremena. Ali zaista, krajnje ne-obično. Ljudske metode, sve više su mu upadale u govor. Sarkazam je prirodna odbrambena reakcija psihe protiv tuposti okruženja. Taj citat, vrtio mu se po glavi, stvarajući pred njim sliku nasmijanog čikice sa de-beлом cigaretom u ruci. Naravno, i on je bio poslat među ljude od strane Vijeća. Samo što ih je on izgleda poznavao na neki krajnje nedokućiv način. Ubrzo je i opozvan sa funkcije. Navodno, zahvatila ga je bolest koja je onemogućavala da dalje nastavi nesmetano svoj rad.

- Da... dobro. E sada možemo početi sa odgovaranjem – prekinu pro-fesorica, uz trljanje ruku, poput osobe zadovolje sobom.

Viator iskosi glavu u stranu. Pažljivo je posmatrao ostale u razredu. Čak ni nakon 17. godina službe među ljudskim rodom, nije mogao da se privikne na takvu melanholiju. Neki su pritajeno ispuštali vodene teč-nosti iz očiju. Drugi su svoje usne razvlačili koliko su mogli preko lica, praveći pravilan srpasti oblik i ispuštajući glasne neartikulisane zvuke. Treći su pak samo mirno sjedjeli, pokušavajući da se stope sa stolicom.

- Lako li je tebi kad uznemiravaš nas, a ne fitnes traku – doprije do Viatorovog uveta.

Stolica se zatetura, a Viator umalo ne posta dio poda. Osjetio je kako ga pluća stežu, a grudni koš postaje sve uži. Želudac mu se previjao u hiljade čvorova. Vazduh koji ga je napuštao, sa sobom je nosio čudan prizvuk pištanja, poput lokomotive. Ruke su se tresle, a lice poigravalo poput zemlje uzdrmane jakim zemljotresom. Iz očiju, potekla mu je voda. Bio je kao najgori spoj onoga što su ljudi radili maloprije. Ludak koji je izopačeno izvrtao glavu ka tavanici, dok ga iznutra proždire pla-men vatre, donijete iz dna devetog kruga pakla.

- Nije reakcija kakvu sam očekivala, ali eto nešto lijepo i od tebe da vidim.

Odjednom, vatra je utihnula. Njen žar osjećao je u obliku kockica koje se kotrljaju uz njegovo grlo. Svuda ostavljaju opekatine. Toliko da mu je glas bio spržen. Mogao je samo da gleda prodrone oči, koje su izgledale kao da poprimaju srpasti oblik osmijeha. Blago se uspravio, namještajući svoju izgužvanu crnu košulju. Pogled mu je poletio ka satu. Vrijeme je još uvijek izmicalo, a kazaljkama se nije žurilo. Nikada ga neće stići. *Kako li samo mogu ovako vječno juriti za njim?*

Još jednom je pogledao ka drugarici. Nije primijetio da mu je lijeva strana donje usne zadrhtala. Ispravio se u stolici i opet pogledao ka satu. Niz zategnuto čelo, osjećao je kako teče još tjelesnih tečnosti. Zaista, fascinantno. O ovome mora obavijestiti Vijeće. Fokusirao se na jednu tačku. Na najsportiju kazaljku. Njeno crnilo polako je obavijalo prostor oko njega, izmičući mu stolicu. Osjetio je kako pada, ali bez zvuka udarca. Crnilo je nastavilo da ga obavlja. Glasovi su počeli da se čine tako dalekim, nepostojanim. Odjednom, sve je počelo da se ubrzava. Crnina je prolazila pored njega, kao da je svjetlost, a glasovi postajali sve glasniji. Tamni plašt, stvarao je sićušne rascjepe, koji su sve više rasli. Najednom, zatekao je sebe kako stoji okružen dobro poznatim kancelarijskim prostorom. Glasovi su sada bili normalne jačine, ali su odjekivali kao da dopiru sa zvučnika. Dva velika, zelena televizora, stajala su okačeni na zidu boje sutona. Njihova slika, vjerno je predstavljala kazaljke u koje se Viator maločas zagledao. Ispod njih, prostirao se masivan sto od jasenovog drveta, ispučalog na krajevima. Na stolu bezbroj razbacanih papira, svaki sa dugačkim tekstom.

Hitro je zakoračio ka stolu. Ovo je bio njegov prostor. Mogao je zaista biti šta god poželi. Ali, bilo mu je najlagodnije ovako. Čak je držao i ljudski oblik. Toliko je vremena provodio gledajući ljude. Jednostavno je osjetio da je takav slijed događaja prirodan. Da će mu ovo pomoći u boljem shvatanju ljudi i njihove namjere. Tanak sloj prašine zahvatao je čitav sto. Svjedok koliko vremena Viator provodi u ljudskom svijetu. Koliko je posvećen svojoj misiji. Koliko su njegovi izvještaji Vijeću postali oskudni u odsustvu volje da se odvoji od ljudskog svijeta. Zato je ono, kako bi ga ljudi nazvali, euforično ponašanje od maloprije, bilo krajnje zabrinjavajuće. Nedopustivo za jednog člana Vijeća da se ponaša kao... Zadnju riječ progutao je kao otrov. Gorak kao istina. Misli su mu bile zbrkane. Bio je kao peron na koji pristižu vozovi, svaki sa novom informacijom koja treba da se obradi.

Naglo se uhvatio za kružnu hrastovu stolicu pored stola, tražeći pogledom olovku. Jedino što je mogao da vidi, bilo je more bjeline i prašine. U krajnjem, mogao je sebi stvoriti novu olovku. Ali bi to zahtijevalo

koncentraciju i vrijeme koje nije imao. Naposljetu, podigao je visoko pogled i duboko uzdahnuo. Samo je gubio vrijeme čeprkajući po biorakatskom proizvodu njegove karijere. Zavalio se u stolicu, skoro je oborivši. Ponovo je uhvatio sebe kako zuri u sat i kazaljke. Dopustio je sebi to zadovoljstvo.

- Još uvijek ga nijesu uhvatile. Pa ni ona tanka, najbrža među njima. Nikada ga neće uhvatiti – ponavljao je sebi naglas, poput nezadovoljnog djeteta.

Jednu ruku prebacio je do ispod nosa, stiskajući gornju usnu. Osjećao je neprijatnost u njoj, ali je stiskao. Drugom rukom, tapkao je u nepravilnom ritmu po stolu, usurpirajući tanak sloj prašine sa njega. Gledajući kazaljke, dobijao je želju da sve brže i jače lupa prstima. Ali, zašto je to radio? Šta ga je to pobogu spopalo?

S drugog kraja kancelarije začulo se kucanje. Osjetio je neku čudnu senzaciju u tijelu. Ruke su mu blago drhtale. Srce mu je lupalo brzo i jako, kao da će da polomi svaku kost grudnog koša. Uz gornji dio noge, osjećao je kako nešto gmiže. Gmiže i sabija se, ostavljajući za sobom samo jezu i drhtavicu. Okrenuo se. Na drugom kraju sobe, ukoliko se to može nazvati sobom, nalazila su se visoka, drvena vrata.

- Naprijed – drhtavo je izustio iz zategnutog grla.

Kao na komandu, vrata se polako otvorile i kroz njih prođe deset crnih, visokih figura. Na mjestu gdje bi trebalo biti lice, nalazio se izopačeni crni dim. Svaka od figura nosila je dugački kožni mantil, koji je prekrivao ono što bi trebalo da budu noge.

- Viatore, moramo da razgovaramo – odlučno najavi jedan od glasova, zvučeći kao desetine.

- Ah. Članovi Vijeća. Čemu dugujem ovakav prijem? Zaista, svaki put ste sve bolji u preuzimanju ljudske forme.

Zahtjev da članovi Vijeća ulaze u obliku ljudi, zaista je bio apsurdan, ali Viatoru mio gest. Još od prve posjete, zamolio ih je da ubuduće dolaze u ljudskoj formi. Njihova izopačenost parala bi mu oči svaki put kada se pojave. Izgleda da je svikao na ljude, i više nego što je mislio.

- Viatore, situacija je ozbiljna. U tvom radu, primijećene su izvesne nepravilnosti.

Tijelo mu je još uvijek drhtalo. Pokušao je da prikrije to, naslonivši se šakama na sto.

- Nepravilnosti? – reče izokrenuvši glavu.

- Tvoji izvještaji postaju sve rjeđi i škrtiji na riječima. Čak si koristio i neke izraze, koje ni Veliki Vijećnik nije mogao dešifrovati. Treba li da te podsjećamo šta je tvoja misija?

- Moja misija je da postanem veliki matematičar, koji će ljudima omogućiti otkrivanje formule za interstelarna putovanja. Kao što... – kao pjesmicu je sricao Viator.

- ...Kao što su tvoji prethodnici činili za sva važna otkrića ljudskog roda. Tako je. U čemu je problem, dakle?

Viator značajno podiže ruku kako bi nešto izustio, ali mu druga ruka zadrhta tom žestinom da se pronašao licem zariven u moru papira. Brzo se sabrao, uzdignuvši se ponosno kao čaplja. Članovi Vijeća domu-ndjivali su se između sebe, nekom vrstom mrmljanja.

- Upravo zbog toga sam htio da vas pozovem, gospodo vijećnici. Razlog leži u tome...

- Je li ti se ovakva senzacija javljala do sada? – oštro prekinu vijećnik

- Jeste. Maloprije. Zato i...

- Koliko dugo se ovo dešava?

Viator iskosi glavu ka televizorima. Ma koliko bio netačan, morao se poslužiti satom kako bi Vijeću dostavio tačne informacije.

- Tačno 15 minuta.

Vijećnici se počeše međusobno značajno gledati, pokušavajući da dokuće da li na umu imaju isto. Gmizanje koje je osjećao u nozi, sada mu se obavijalo oko kičme kao šal. Hladan šal, koji ga je tjerao da drhti, i od muke iz glave ispušta tjelesne tečnosti.

- Viatore, vjerujem da je u tvom najboljem interesu da podnesesh ostavku, i neko vrijeme provedeš na odmoru pod okriljem Vijeća, prekinu jedan posebno mračan vijećnik

- Zašto!? – prenu se Viator

- Viatore bojim se da ne izgledaš najbolje. Odmor bi ti svakako prijao.

Viator se kiselo osmehnu.- Hoćete da kažete da nijesam sposoban da ispunim zadatak?

Tišina je odgovarala u ime Vijeća.

- Generacijama, Vijeće služi kako bi postojala ravnoteža u poznatom univerzumu. Kako nadmoćnije vrste ne bi vladale nad slabijim. Poput ljudi. Bez naše pomoći, čovjek bi još uvijek ostao samo majmun. Sva otkrića koje ljudski svijet prepisuje sebi, zasluga su Vijeća i njegovog dobrog i marljivog rada. Tebi je Viatore povjeren najvažniji pronalazak do sada. Nešto što će ljudski rod promijeniti iz korijena. Što će ih približiti nama, vrhovnim bićima. Zato je izuzetno važno da valjano izvršavaš svoje zadatke. Podi sa nama. Veliki Vijećnik će imati razumijevanja za tebe.

Viator duboko uzdahnu. Čitavom gornjom polovinom tijela okrenuo se ka televizoru. Tik iznad zelenih ivica televizora, stajao je sat. Isti kao onaj iz učionice, samo bez kazaljki. *Kazaljke!* Zar je to rješenje svega ovoga? Citave fame oko Vijeća?

- Da li će kazaljke na ljudskom satu ikada stići i pokazati pravo vrijeme? – odsutno uputi Viator, još uvijek gledajući u sat u kancelariji.

- Bojim se da nemamo šta da čekamo Ludex, bolest ga nadjačava – začu se mrmljanje.

Viator se žustro okrenu ka vijećnicima, stežući pesnice i udarajući po stolu.

- Ne radi se ovdje o bolesti! Fino vas pitam, da li će kazaljke na ljudskom satu ikada stići i pokazati pravo vrijeme?

Siktao je na njih. Na kraju, Vijeće ja zakoračilo u njegov dom da ga optuži za tobožnju bolest. Vijećnici se međusobno pogledaše.

- Bojim se da na to nemamo odgovor

Iz dna utobe, osjetio je nalet zadovoljstva. Ponovo ga je obuzimao onaj osjećaj od malooprige. Ovoga puta će se prepustiti tom užitku. Da Vijeće ima o čemu raspravljati. Jer, kad je bal, neka je maskenbal. Smijao se kao ludak. Osoba koja je tek naučila čari smijeha i njegovog sladunjavog, opet izopačenog svojstva.

- Čuveno Vijeće nema odgovor na to? – govorio je kroz nalete smijeha – Vijeće koje tobože čuva i unapređuje ljudski rod, ne može da shvati tako morbidnu ljudsku napravu. Koliko ih je još poput mene? Oni koji su se otregnuli kontroli, i zato moraju biti smaknuti? Da ne ugroze interes Vijeća? Nije ovo bolest zar ne? Ovako se osjeća običan čovjek?

- Viatore, pričaš gluposti. Smjesta kreni sa nama.

- Nijesu ljudi tamo neka niža rasa. Oni su shvatili vrijeme. Shvatili da ga nikada neće uhvatiti, ali se zadovoljili time da postoji. Da mogu da jure za njim. Jure, dok sat istrošenih baterija ne stane u potpunosti. Njihov je život borba sa vremenom. Zato je važno da znaju koje je vrijeme. Ili barem da misle da znaju. Dok misle, postoje. To je ono od čega Vijeće strahuje. Od ljudi koji misle. Koji shvataju. One koje Vijeće ne može staviti pod svoje okrilje kontrole...

- Sad je dosta! – uzviknu Ludex i visoko podiže ruke.

Kancelarija se poče tresti. Televizori se porazdvajaše. Jasenov sto, bio je prepolovljen. Jedan dio brzopletne letjelice ka Vijeću, pretvarajući se u ogromne zidine, na čijem se vrhu nalazilo Vijeće. Drugi dio obavi se oko Viatora, stežući ga ogromnom žestinom. Gromoglasan zvuk čekića počeo je odjekivati čitavom prostorijom, koja se počinjala cijepati poput najlonu. Sve je izgledalo kao sudnica. Čak je i Vijeće imalo svoje posebne odore, blještavo bijele boje. Anđeli. Zar ih tako ne opisuju i ljudi? Nije li ovo onda ulaz u raj?

- U ime Velikog Vijećnika, i Vijeća, pozivajući se na pravo o izdaji, ovdje optuženog Viatora protjerujem iz Vijeća u ljudski svijet. Optuženom se zabranjuje moći putovanja i pravo predstavljanja Vijeća među ljudima.

Optuženi će živjeti među ljudima, bez ikakvog pređašnjeg znanja o bilo čemu.

Ostali Vijećnici, poput himne su ponavljali izgovorene riječi. Zvuk čekića, sada je bio nesnosan. Silina zvuka, rušila je zidove kancelarije, praveći ogromne rascjepe u njima. Vrata sa drugog kraja, uz tresak su se otvorila, otkrivajući prodorno blještavilo iza sebe. Osjećao je kako se njegove noge izdužuju, a glava postaje spljoštena. Ubrzo, zahvatila ga je tama. Osjećaj je bio isti kao kada je putovao u svoju kancelariju. Papiri sa stola, vrzmali su se oko njega kao vjetrom nošeni. Poslije nekog vremena, svaki bi napravio posljednji kolut, prije nego što bi ga vatrena stihija pretvorila u dio mraka.

Posljednje putovanje.

Sve je bilo brzo gotovo. Kako li se bješe zove onaj što je donio presudu? Ako ga se uopšte i sjeća. A, da, on je bio član Vijeća. Da, član Vi... Kako li se zvaše ono? Šta je Viator? Čudne li riječi. Čuš, Vi... Ne može se sada sjetiti. I tako su papiri gorjeli, a Viator pokušavao da se sjeti.

- Petre, ovo je čista formalnost, ali ajde izađi i ti da odgovaraš, kako bi potvrdili tvoje neprikosnovenno znanje – čuo se glas profesorice.

Petar je otvorio oči. Bože mili čudno li se osjeća. Kao da je život proveo plačući. Pogledao je ka satu.

- Ali ostalo je još samo pet minuta do kraja časa – branio se Petar.
- Sasvim dovoljno. Ajde, izađi.

Polako se pridigao, pridržavajući se za sto. Nije se osjećao baš najbolje. Jako je iscrpljen. Stao je pored table.

- Vjerujem da ćeš ovaj brzo uraditi – rekla je pružajući mu knjigu.

Pogledao je čudnu zbrku slova i brojeva, a zatim pritisnuo kredu o tablu. Mogao je da osjeti drhtanje i pomjeranje kazaljki na satu. Još četiri minute.

-Ovo se rješava tako što – objašnjavao je postpuak – Prvo moram da... ne prije toga...

Kazaljka se bješe pomjerila bliže zaobljenoj dvanaestici. Zažmuriо je. Morao je da usresredi svu snagu na ovo. Još jedno umišljeno „tik“ protreslo mu je tijelo. Osvrnuo se ka ostalima, pa ponovo vratio pogled na tablu. Još jednom su kazaljke bile bliže jedinstvu.

Uzdrhtao je, a zatim se izbezumljeno okrenuo ka profesorici.

- Profesorice, bojam se da ne umijem da uradim zadatak!

Konačno, kazaljke na satu su harmonično i optuženički pokazivale na broj 12, slivajući se u jedan svod crnine.

Odavde, kreće novo putovanje oko sata.

Jovana Stanišić

Prvi razred

JU Gimnazija Kotor

Kotor

BIJEG KROZ VRIJEME

Na pločniku nepoznate ulice sjedio je zgučen u zelenoj, sada prljavoj i iscijepanoj, jakni trinaestogodišni dječak. Suznih očiju u kojima je vrištala zarobljena bol, posmatrao je dječake koji su trčali ispred njega. Niz nos i po usnama mu je curila krv od udaraca nasilnika koji su se sada tako bezbrižno igrali loptom. Najednom video je kako crvena kapljica pada na pod i postaje crna. Sljedeću je uhvatio rukom. U tom crvenilu video se odraz njegove mržnje, koja se brzo, kao otrov u vodi, širila u nevinoj duši. U toj samoći koja je dozvolila želji za osvetom da mu briše suze, ponos mu nije dozvoljavao ponovo da zaplače. Nijemi pogledi puni očaja potlačenog i ostavljenog djeteta dugo nijesu kod prolaznika mogli izazvati trunku saosjećanja.

„Evo mali“, reče jedna ruka koja mu je pružala maramicu. „Za nos.“

Vidio je nasmijano lice mladog čovjeka dobromanjernih, plavih očiju, od najviše trideset godina. Sjede pored njega.

„Hvala“, odgovori mahinalno, nastavljajući da ga pažljivo proučava. Zakkao bi se da mu je odnekud poznat.

„To su oni prepostavljam“, upita, onda pogleda dječake koji su se igrali.

„Oni su ti sredili i autfit, zar ne?“

Čovjek je očito video barem dio tuče koja se tu odigrala.

„Da. A sada djeluju tako bezazleno“, procjedi dječak kroz zube.

„Nijesu, zar ne“, govorio mu je glas pun razumijevanja „Nije im ni prvi put.“

„Oni... ma samo... ne, ne mogu više. Šta sam im ja uopšte kriv? Užasni su! Mrzim ih...“, riječi su mu se kidale.

To je bio onaj prvi stepenik odrastanja kada se čovjek susreće sa boli koju mu kao iznenadni šamar obično udijeli nepravda. Bijeli svijet koji djeca vide počinju prljati tamne nijanse, koje godine ne brišu, samo podebljavaju.

„Hoću da odem“, reče poslije par minuta čutanja. „Da pobjegnem. Odselim se. Negdje gdje me niko ne zna. Gdje me oni nikada neće naći“, onda zaroni glavu u ruke kako bi sakrio suze.

„Bježanjem ništa nećeš uspjeti, vjeruj mi.“

„Stvarno!? Pa šta ti predlažeš?“, zvučao je bijesno. „Da samo nastavim? Kažeš to iz sopstvenog iskustva?“

Bio je razočaran. Čovjek mu je zazučao kao i svi odrasli. Možda je ono razumijevanje koje je od njega osjetio bilo samo prividno.

„Pa,da, u stvari, ne“, djelovao je malo zbumjen. „Znaš li priču o čovjeku koji je napravio vremeplov da bi pobjegao od rata?“

Dječakove obrve se podigše od iznenađenja. Očekivao je sve osim toga. Da li je pokušavao da skrene sa teme da bi ga oraspoložio? Bilo mu je dosta takvih glupih priča.

„Znam priču“, odgovori prevrćući očima. „Da je napravio tu spravu da bi spasio djevojku, ili da ispravi prošlost, postane bogat, ali da pobegne od rata... Iz kog je to filma? Od kog rata, uopšte?“, nekako nesvesno napuštala ga je ljutnja. Ova tema neočekivano mu je okupirala svu pažnju.

„Iz Drugog svjetskog rata, da budem precizan. Prije samog početka novih strahota, naučnik je podstaknut mislima o prošlom ratu znao da mora učini nešto. Odlučio je da napravi tu spravu kako bi sebe i svoju porodicu spasio od razaranja.“

Čovjek je bio vidno zadovoljan radoznalošću koja se u dječaku budila.

„I uspio je. Već u drugoj godini imao je mašinu koja je zaista radila. Sada je samo trebalo da zna u koju godinu da pobjegne.“

„Čekaj, stani, ako je mašina već radila, zašto je odlučio da bježi? Koji kreten! Mogao ju je upotrijebiti da promijeni prošlost.“

„A da li si ti pokušao da se riješiš njih? Da kažeš roditeljima, profesorima...“

„Misliš da nijesam“, nije se ponovo želio vraćati na to. „To je samo pogoršalo stvar. A i to nije tema!“

I ova priča bila je za njega neki vid bijega od surove stvarnosti.

„E, pa i on je pokušao. Pokušao je ne obazirući se na moguće posljedice. Otišao je u prošlost, učinio gomilu ludosti od kojih je očekivao da će promijeniti tok istorije. I onda kada je trebalo da se vrati u sadašnjost, u kojoj ne bi bilo ni Hitlera, ni granata, ni fašista, ni logora, ni rovova, u kojoj bi vladao mir, kliknuo je i pogodi šta?“

„Nemoj mi reći da je bilo još gore. Da je umjesto da popravi zeznuo sadašnjost.“

„Ne, potpuno suprotno. Sve je bilo isto. U knjigama iz istorije i stariim novinama tražio je dokaze o svom djelovanju, ali nije ih bilo. Kao da uopšte nije ni otputovao. Sve što je uradio bilo je izbrisano. Poslijе brojnih pokušaja, uvjerio se da je prošlost statična i da što god u njoj uradio pomoću vremeplova, onog momenta kada se vrati u sadašnjost, to nestaje.“

„Onda mu je mašina bila beskorisna“, dječak je zvučao tako razočarano. „Šta će mu samo da gleda sopstvene greške koje ne može da ispravi?“

„Pa, nije imao vremena ni da razmišlja o odlasku u sopstvenu prošlost. A kao što kažeš, dobro je da nije, jer bi bio smravljen sopstvenim greškama koje ne može da isprvi... pa, ko zna šta bi mu se desilo. Uvidjевši da njegovo prisustvo u prošlosti ne može izazvati nikakve posljedice, odlučio je da se sakrije u nekoj godini i u sadašnjost se vrati tek kad rat bude gotov.“

„I gdje je otisao?“, dječaka kao da je plašila tišina. Svaki put kad bi čovjek zastao, ubacivao je pitanja, kao da se bojao da će otici. „Da li je pošao kod Grka?“

„Ne, ma ti bi odmah kod Grka. Ne može to tako. Prvim putovanjem saznao je zašto je do rata uopšte došlo, video je onaj revolt i bol koji su se godinama unazad nakupljali u ljudima. Sadašnjost mu je postajala jasnija. Susreo se sa svim onim što su istorijske knjige prečutale svrstavši u nevažno. Zatim je otisao dalje u vrijeme prije Napoleonovih ratova. Dočekale su ga gilotine i vješala pored kojih je sve zaudaralo na razlivenu krv nevinih, dok su smrtnu presudu izrcali krivi. Video je još izraženije društvene stepenice i one koji stradaju ako li krenu ka vrhu i pad na dno koji slijedi. Otišao je dalje, video je Bastilju u plamenu...“

„To je onaj zatvor koji je srušen u Francuskoj revoluciji. Kad se buržoazija izborila za svoja prava“, reče dječak pokušavajući da dokaže svoju zainteresovanost za priču, jer mu se učinilo da je čovjek zažalio što je uopšte započeo.

„Da, to je ta tvrđava koja je u decenijama svog postojanja iza rešetaka sakrivenih od sunca sahranila toliko nedužnih... Naučnik je bio zgrožen svim tim. Mir je potražio na američkoj obali. I ta je zemlja pod krošnjama svojih šuma krila leševe žrtava brojnih ratova. Od borbi za nezavisnost, do građanskih ratova sjevera i juga. Ljudi su se toliko puta u prošlosti borili za samostalnost i slobodu, ali to su ipak bili ratovi. To su bila razaranja i umiranja za ideale koji nijesu u stvari ni mijenjali svijet.“

„Jer, u suprotnom se ne bi ni ponavljala?“, prekinu ga dječak koji je očajnički želio dokazati da razumije i da ne mora priču skraćivati izostavljajući onu strašnu sliku istine. „Istorija se ponavlja, jer se ljudi ne mijenjaju. Prilično je šteta što je mogućnost da putuje kroz vrijeme potrošio na ovakav način.“

„A šta je trebalo da uradi? Kada bi se baterija ispraznila, morao je da se vrati u sadašnjost i kao da je upadao u neku strašnu noćnu moru“, govorio je kao da je to sâm doživio. „Zidovi podruma u kojem je bio skriven propuštali su zvukove bombi i vrisaka, opomena na važnost njegove

misije. Prekoren od svoje savjesti, dok ga je zasipala slikama stradanja koja su se napolju odvijala, ideju o bijegu zamjenio je idejom o spasilačkoj misiji. Razaranje, najveće do tada viđeno, djelovalo mu je kao kraj svijeta, pa je tim prije osjećao potrebu da sa sobom u prošlost odvede što je moguće više ljudi, kako bi opet mogli naseliti zemlju.

„Htio je biti nešto kao Noje, je l? Samo što je želio da se spase od kiše metaka i bombi, a ne vode.“

„Pa, da, ali gdje god je išao dočekivalo ga je isto, samo su bombe mijenjali topovi, a topove katapulti, svi stvoreni da unište ono najvrednije što je ljudima dato. Vidio je i vijek koji mnogi doživljavaju kao tminu, carstva koja se neprestano uzdižu, bacajući sjenku jedna na druge. U nizu slika smjenjuju se Hlodovehova država, Konstantinopolj, Osmanovo carstvo, dvori Marije Terezije... Pred naučnikovim očima snajperi su postajali muskete, a one su se preobražavale u mačeve koji su postajali kopљa, sva smrtonosna oružja iz različitih vjekova, ali sa istom namjenom.“

„Baš je ironično, on bježi od rata, a svuda gdje dođe dočeka ga isto.“

„Vidiš mali, ne može se pobjeći od nevolja.“

Dječakov pogled govorio je da bi kao i sva djeca radije slušao neku drugu priču nego životne pouke, pa mladić zato nastavi pokušavajući da svoju priču prilagodi uzrastu sagovornika. Pričao mu je o apsolutističkim monarhijama kojima su vladala samopropozvana Sunca, koja su vjerovala da su sama država. Pokušavao mu je približiti jezu koju su u naučniku probudili prizori osvajačkih ratova evropskih kolonista. I kada ljudi ne bi ratovali tu bi ostale poštasti: kuga, glad, bolest... koje su padale sa ogrtača jahača apokalipse, koji već vjekovima nevidljivo šetaju zemljom, čekajući da dođe njihovo doba.

„Ljudi kao da od prvog načinjenog koraka pokušavaju sami sebe istrijebiti, ali im to nikako ne uspjeva. I uvijek isto – borba za moć...“

„Ne razumijem zaista zašto su im trebali svi ti ratovi. Koja je uopšte svrha toga? Na kraju su uvijek svi gubitnici.“

„Zamisli to ovako, i kod velikih postoji strah, uvijek se čini da nijesu dovoljno veliki... Slično je i sa ljudima. Osjećaju se mali, pa zato napadaju da bi potisnuli osjećaj straha.“

„Hoćeš da kažeš da mi je onaj veliki razbio nos iz straha“, dječak reče u nevjericu, krajnje sarkastičnim tonom. „Jer se bojao da će ja njemu...?“

„Da, strah je onaj nevidljivi osvajač koji stalno pokušava da zagospodari nama. Naučnika je strah pretvorio u putnika koji kroz vjekove traži ono što, kako mu se činilo, nijedan čovjek nije ni pomislio da potraži - mir.“

„I da li ga nalazi? Ma, reci mi! Zašto me tjeraš da čekam?“

„Da bi razumio kako je bilo naučniku. Otišao je on onda u ono doba koje je čovječanstvu podarilo prva slova i prve zapise, prve zvjezdarnice i hramove. Moram ti reći kroz cijelo putovanje jedino zadovoljstvo bijahu mu ti svijetli tragovi i predjeli koje je obilazio. Crno-bijele slike iz knjiga istorije bile su u živim bojama pred njegovim očima. Obišao je cio svijet, različite kulture i nevjeroatna mjesta, video različita lica sa sličnim dušama. Žalosno je to, čovjek koji je promijenio cio svijet u svojoj prirodi je ostao isti. Logori su mijenjali izgled, ali ne i namjenu... Različiti narodi igrali su iste igre tako nesvesno ponavljajući istu predstavu. Ropstvo koje ga je zgrozilo u Egiptu i Rimu, samo pod drugim imenom, u sličnom obliku zatekao je gdjegod bi otisao. Pod Akropoljem, u kolijevci demokratije, naišao je na toliko surovosti i nepravde koje samo čekaju da se sliju u bratoubilačke ratove razjedinjenih zemalja čije granice su dijelili ljudi istog naroda.“

„I gdje je imao više da pođe? Održao si mi dobar čas istorije, ali mi nijesi rekao poentu.“

„Kako si samo nestrpljiv“, odgovori mladić, koga su dječakova prekidanja i pored njegovog pretvaranja u stvari mnogo obradovala. U njima je video pažljivog slušaoca koji u priči traži nešto više od obične bajke. „Naučnik je bio slomljen svim tim putovanjima koja ga, kao što i ti doživljavaš ovu moju priču, nikuda nijesu odvela. On je video više nego i jedan drugi čovjek. Mrtva slova na papiru u najstrašnjem obliku oživljavala su mu pred očima. Poput otrova, sve to ga je ubijalo iznutra polako, ostavljajući ga bez snage da nastavi dalje.“

„Hoćeš reći lik je pao u depresiju.“

„Pa, može i tako. On je bio putnik koji se ukrcao u voz sa koga ne može da siđe. Pred prozorom redale su mu se razne stanice, sve tako odbojne i hladne. Jednom kada je pokušao da se probudi iz tog melanholičnog stanja otisao je u neku neznanu godinu.

Na livadi koja se pružala dokle pogled seže, raslo je samo jedno drvo. Ispod njega je sjedio nepoznati starac i malim nožem ljuštio jabuku. Naučnik očito istraumiran svime što je video, ostao je bez atoma snage koji bi se po ljudskoj prirodi divili ljepoti koja ga je okuživala. Nije obraćao pažnju na starca, samo se kao neka zgrada potresena brojnim zemljotresima, čiji je temelj bio uništen, srušio pored njega. Razočaranje na naučnikovom licu nacrtalo je toliko bora da mu se lik u njima gubio.

- Šta vas muči? - upita starac poslije kratkog posmatranja čovjeka koji je odavao izgled umornog putnika. Naučnik koji ovo pitanje nije čuo već mjesecima, ispričao je starcu sve, uvjeren da to ne može izazvati posljedice. Svoju bol i razočarenja kao jedini prtljag koji je nosio tokom

neobičnog putovanja ostavio je ispod drveta. Trudio se da mu objasni od kakvog užasa je pokušavao pobjeći i kako bi ga gdjegod bi došao dočekali još strašniji. Govorio je, kao da za katedrom drži predavanje, o tome kako su ljudi tokom vjekova prolili toliko krvi u besmislenim borbama da bi ona mogla obojati sva svjetska mora. Kako su, kao po nekom šablonu, stalno uništavali sve što bi stvorili. Da je ostrašćenost ljudi vodila ka rušenju svega stvorenenog i da su carstva i kraljevstva padala kao da su zidana na pijesku. Već drhtavim glasom, naučnik naglasi da bi se u svakoj naciji morao naći barem po jedan da se pokloni toj primitivnoj prirodi koju čak ni evolucija u ljudima nije iskorijenila. Žalio mu se kako je na svakom mjestu pronalazio iste probleme i ljudi koji su različitim sredstvima sprovodili ista sramna djela. Govorio mu je kako je bježao i bježao da je gotovo želio otići kad već nije mogao na kraj svijeta, jer je zemlja okrugla, onda bar na kraj vremena. Na kraju mu reče, zgadili su mu se ljudi, i time kao da je odao počast velikom stvaraocu koji je zapisao: Kakvo je remek-djelo čovjek... Pa ipak, čovjek mi se ne mili...

Starac je sa nekim neobjasnjivim strpljenjem i poštovanjem saslušao dugo i opširno, iskidano prepričavanje svog sagovornika. Nije ga prekinuo ni kad je ovaj pominjao vremeplov, bombe, podmornice, avione...

Pustio ga je da izbaci taj otrov iz sebe rekavši mu naposlijetku: - Znaš li priču o čovjeku koji je bježao od sopstvene sjenke? - Naučnik je bio zaista zbumen takvim odgovorom u vidu pitanja, ali ga je pustio da nastavi.

- Čovjek koji je išao pravo ka svom cilju poguran vjetrom, okrenuo se i na svoje zaprepašće ugledao neku tamnu prikazu iza sebe. Zgrožen tim bezličnim crnilom koje je nekako ličilo na njega, počeo je da bježi, ali da bi se uvjeroj da mu je pobjegao, stalno se okretao. Crna avet još se vukla po podu prikovana za njegove noge i pratila ga je u stopu. Njegovo kretanje izgubilo je smisao, pretvorilo se u bijeg od sjenke koji nije vodio nikuda. Kad god bi se okrenuo ona je još uvijek bila tu, povećavala se kao da će ga taj mrak progutati ili se smanjivala, ali nije nestajala. Užasnut, ali i iscrpljen ovim Sizifovim poslom koji je sam sebi dodijelio stalno je posrtao, padao, ali bi ga crni prsti u pijesku kao odraz sopstvenih, tjer-ali da nastavi. Pretrčao je milje, obišao toliko toga ne vidjevši ništa, jer njegove oči su neprekidno bile prikovane za ono užasno stvorene čije ime nije znao. Kad je naposlijetku pao iscrpljen stalnim bježanjem, dok je ustajao pogledao je u sunce. Njegova svjetlost ga je očarala. Divio se toj svjetlosti zaboravljajući na tamu iza sebe. Podigao se i vođen nekom novom snagom potrčao ka Suncu. Više se nije okretao, nije bilo straha, zamijenila ga je nada.

Starac polako spusti glavu i ustima prinese komad odrezane jabuke.

Naučnik se, prije nego što je išta stigao da kaže, vratio u sadašnjost, jer je mašina ostala bez energije. Kada je konačno uspio da je pokrene, godina je bila izbrisana. Grozničavi osjećaj ga prođe. Izgubljena među hiljadama drugačijih, ta godina mu je rekla više nego njegovo sveukupno putovanje.“

„E, ovo nijesam očekivao. Zaista nijesam. Mislio sam da će se desiti bilo šta drugo. I šta sad, samo je obustavio svoje putovanje? Prestao da živi u prošlosti?“

„Ubrzo se i rat završio, a on je gledao kraj još jedne ponovljene istorije. I, mali, da li si išta shvatio?“

„Da, da totalno skontao. Svetlost je budućnost, sjenka je prošlost. Od prošlosti... od nje se ne može pobjeći. Samo treba gledati u budućnost. Poučna priča...“

„Od problema se ne može pobjeći“, ispravi ga sa osmijehom mladić. „U kom god vremenu oni bili, uvijek su vjerni pratioci. Putovanja ne treba da budu bijeg od sjenke, već trka ka suncu.“

Dječak je klimao glavom u kojoj su se slagale sve one slike. Očekivao je priču, ali ne ni nalik ovoj. Nije zaboravio svoje nasilnike, ni udarce, ali sada na njih nije gledao kao na mrak koji će ga progutati, već ih je video kao savladanu sjenku pod svojim nogama.

Mladić je ustao kao da se spremao da krene. Zadovoljno je posmatrao promjenu koju je njegova priča probudila u dječaku. Vidjevši da će ga njegov prijatelj napustiti, da bi ga zadržao, dječak poče da postavlja nova pitanja.

„I reci mi šta je naučnik video u budućnosti. Nijesi pominjao tu mogućnost kad je rat završen, sigurno je nadogradio mašinu. Ajde, šta je video?“

„Pa, video je...“, nije htio razočarati dječaka čije su oči unaprijed govorile moguće odgovore. „Video je mnoštvo slika koje se mijenjaju svakom sekundom. Nije mogao jasno raspoznati događaje koji su se pred njim odigravali, jer bi ih odmah smjenjivali novi. Svaki postupak mijenja je budućnost.“

„Šta!?” reče dječak, napravivši jednu od onih smiješnih grimasa koje djeca obično imaju kada žele privući pažnju. Tada mu mladić pruži nešto.

„Šta ti je ovo? Neka umanjena verzija teleskopa. Da li se time služio naučnik na svojim putovanjima?“

„Ne, to je kaleidoskop. Nikad ga prije nijesi video? Pogledaj ovdje“, pokaza mu kako da ga koristi.

„Koliko boja. Kako neobične slike. Stani! Mijenaju se kako pomjeram kale.. kako god da se zove. Koje... što je ovo fora!“

„Vrijeme je kao kaleidoskop. Svaka slika koju napraviš neponovljiva je, ali ipak sve liče jedna na drugu. Ti šareni kamenčići, to su ljudi, različiti, neobični, ali vidiš šta mogu da budu zajedno. Svaki pokret kaleidoskopa mijenja sliku, tako i svaki naš postupak mijenja budućnost.“

Dok je slušao ove riječi dječak je neprestano okretnao upravo dobijenu napravu uživajući u nijansama koje su se smjenjivale. Onda se dosjeti i ne skidajući pogled upita:

„A ko si ti? Ono, kako se zoveš?“

„Ja sam putnik“, reče mladić sa osmijehom koji se raširio na licu.

Zbunjen ovim riječima dječak spusti kaleidoskop, ali mladić je već nestao.

Mirko Karadžić

Treći razred

JU Srednja mješovita škola „Mladost“

Tivat

PUTNIK

Balkan... Da li će čovjek, kap vode u ovom beskrajnom okeanu vremena, ikada odgnetnuti šta je to, kako je nastalo, i kome pripada? Za nas Slovene, Balkan predstavlja dom. Ratovima često rušenu i obnavljanu kuću koja je toliko puta gorjela, ali nikad sagorjela. Turci su ga, ipak, prozvali zemljom krvi i meda. Za njih je to bio sladak zalogaj koji im je, malo po malo, kvario zube. Za Grke, ovaj prostor bio je ništa više do zla i prokleta mjesta, nastalo kao plod borbe između dva boga. Međutim, Balkan nije ni slovenski, ni turski, ni grčki. On pripada samo sebi, i svako ko je ikada posumnjao u to duboko je zažalio...

Mnogi carevi uperili su svoja kopinja prema ovom dragulju, pokušavajući da ga osvoje. Velike vojske svojim čizmama gazile su ovu zemlju koja bi ih, poput živog pijeska, gutala i povlačila u beskrajne dubine pakla. Zbog toga ovu nepokolebljivu zemlju prozvaše neosvojivom, a narode koji tu žive prozvaše neuništivim. I ponovo niko nije umio da razumije dušu ovog krša. Pokušavajući da je shvate i kontrolišu oni joj davaše imena... Od otomana i Grka na istoku, do zapadnih nacista. Tifon, Mars, šejtan, đavo... Imena su dolazila i prolazila, ali jedno je odzvanjalo tad, kao i sad. Balkan!

Čitajući ovo čovjek bi pomislio da tu živi neka nadrasa, koja je sposobna da uništi i spasi svijet. Međutim, na vječno krvavim planinama i zemlji spašenoj hiljadugodišnjim ratovima žive sasvim obični ljudi. Oni brinu brigu kao i svi ostali narodi svijeta. Da li će poskupjeti namirnice, ko će osvojiti mundijal, ko će pobijediti na Evroviziji. Sasvim prosječni ljudi. A prosječni kakvi jesu oni ne znaju ništa! Ni zašto su tu gdje jesu, ni koja im je svrha, niti da se tačno tu pod njihovim nosem odvija bitka za opstanak čovječanstva. I upravo zaboravljanjem svoje svrhe ti slovenski narodi možda su osudili svijet na propast, a ljudski rod na potpuni nestanak.

Ali onda se jednog vrelog julskog dana rodi nada, upravo onakva kakvu su je naši preci zamišljali. Dobi ta nada ime Lazar (pomoć Božija). Tog dana počela je priča koja će spasiti svijet i dati mu još jednu šansu.

Da bi naša priča išla svojim tokom valjalo bi je početi od početka. Mali Lazar je već sa svojih šest godina bio jako zainteresovan za iskopavanja,

kao i razne misterije i legende. Često je pratilo emisije, a naučivši da čita i da pretražuje takve sadržaje. *Dječja igra*, mislili su stariji. Nijesu ni slutili da se iza njegovih interesovanja kriju snovi, često i noćne more. Lazar je više puta sanjao borbu između starca i zmije. Prepoznavši starca kao Zevsa hrabri mališan poče istraživati tajne ovih prostora. Ta njegova strast bi toliko velika da je već sa devet godina prvi put prisustvovao radovima na Crvenoj stijeni, u blizini Nikšića. Naniza se još toliko godina i dođe vrijeme za fakultet. Ta, sigurno ne za medicinu ili pravo. Naš junak, predodređeni spasilac svijeta kakvog pozajemo, upisao je arheologiju ne znajući da će mu ona promijeniti život i otvoriti prolaze u neke svjetove koje je mogao samo da zamišlja. A snovi su se nastavili. Iz noći u noć ta „zmija“ ga je proganjala. Nekada je znao i budan da je vidi. Svojim zlim očima posmatrala bi ga ispod neke rupe, iza nekog čoška ili prozora.

To je samo moja mašta! Samo glupa trauma, ubjeđivao je Lazar sebe, iako u to nije vjerovao.

Tako je jedne noći odlučio da se bori protiv toga. Naumio je da nacrtat će zmijoliko stvorene i upita ljude oko sebe da li im išta znači to lice. Pokušao je da ga zamisliti ili vidi na ulici tik ispod lampe koja je gorjela kao i obično. Međutim, kao za inat baš se tada nije pojавio. Ne-pokolebljivo i u namjeri da pomogne sebi crtao ga je cijelu noć pokušavajući da se sjeti svakog detalja. Šare na zmijskom repu, atletski građen trup, duge i snažne ruke... Tu je bila i ta lijepo oblikovana ljudska glava sa zlim, zmijskim očima. Sablasnim očima koje su ga proganjale cijelog života. Sada su osim na papiru bile u njegovoj sobi. Zurio je u njih nepomično dok se to biće kao i obično samo smiješilo i gledalo hladno u njega. Ponovo je sebe ubjeđivao da je to „samo mašta“ ali strah ga je gutao. To je trajalo sve dok nije čuo glas koji nga doziva...

„Lazare, Lazar“, čulo se kroz noć, sve dok se nije probudio u lokvi znoja, bez ideje gdje bi mogao biti crtež koji je nacrtao prošle noći. Po-red njega je stajala najbolja prijateljica Helena. Mila djevojka i njegova tajna ljubav.

„Ustaj, govedo jedno! Zakasnićemo!“, vikala je ona.

„Gdje mi to idemo?“, zbumjeno i iscrpljeno od prethodne noći upita Lazar.

„Zar si zaboravio?! Idemo u Risan. Prijavila sam nas za arheološko istraživanje Teutine palate.“

U svom bunilu Lazar je zaboravio na obećanje dato Heleni, da će poći sa njom u Crnu Goru i pomoći pri istraživanju.

Da ze zaustavimo na trenutak na Heleni. Divna ali divlja, melemna, ali otrovna. Njene crne oči i kosa često su kod Lazara budili razne misli i osjećanja kojih kao da se plašio.

Međutim, Lazar i Helena su poseban slučaj. Spoj prave brukoške ljubavi i dječje nezrelosti kakvu samo njih dvoje imaju. Kolege su se nadale da će ih jednom vidjeti zajedno, ruku pod ruku.

Po dolasku u Risan arheolozi nijesu imali vremena za odmor. Valjalo je odmah prionuti na posao. Misija tima bilo je nalaženje blaga kraljice Teute, ozloglašene gusarske kraljice koja je harala Jadranom, ali se pod nerazjašnjениm okolnostima na kraju ubila. Njeno blago već vjekovima predstavlja enigmu narodima koji žive na ovom poluostrvu ali i šire. *Šta je to tako vješto krila? Da li je to bio razlog njenog samoubistva? Da li je to stvarno bilo samoubistvo?* Ta i brojna druga pitanja upravo će pokušati da riješi tim arheologa poslat na ovu misiju.

Zadatak Lazarove grupe bilo je istraživanje nedavno otkrivene tajne podzemne prostorije u Teutinoj palati. To je bila ogromna prostorija puna oružja, ali i knjiga. Zbog toga došlo je do rasprave da li je to oružarnica ili biblioteka. Sve je išlo kao po običaju. Antikviteti su se pažljivo čistili i sortirali, a zidovi istraživali ne bi li se došlo do kakve poruke.

Lazar je nakon nekog vremena našao nešto što će promijeniti njegovo shvatanje svijeta i stvarnosti, nešto što nije mogao ni prepostaviti da će igdje vidjeti. Na zidu ispred njega našao je veliki mozaik. Starac sa srpom u ruci bori se sa stovernjem koje je pola zmija pola čovjek. Nije mogao ni da prepostavi da će njegov san biti ucrtan na mozaiku starom više hiljada godina. To ga je dokrajčilo. Pokušao je nešto da izusti, ali kao da nije znao jezik. Oči te zmije kao da su bile uprte u njega. Pokušao je da skrene pogled, ali je bio hipnotisan.

„Da li si dobro, Lazare?“, pitanjem ga iz transa trže profesor.

„Da, gospodine. Samo me zanima šta je ovo?“

„To je prikaz veoma stare borbe koja se, prema vjerovanju drevnih naroda, jednom odigrala na ovom poluostrvu. Starac kojeg vidiš je Zevs, a ovaj polu čovjek polu zmija je Tifon, sin titana. Tifon je bio ozloglašen među tadašnjim stanovništvom kao uništitelj i bog razdora. Ja, sa druge strane, smatram da nije bio tako loš. On je samo shvatao suštinu svijeta“, objašnjavao je profesor.

„Koja je to suština?!“, žustro ga je upitao Lazar.

„Suština je, dragو dijete, da nema stvaranja bez uništenja“, mirnim glasom odgovori.

Lazar bez riječi ode do svoje sobe i tako umoran leže da spava. No, prvi put poslije toliko godina on nije sanjao zmiju. Sanjao je djevojku na lik na Helenu koja neustrašivo plovi morem.

Sljedeće jutro bilo je sasvim obično za Lazara. Buđenje prije zore, jutarnja kafa i polazak na iskopine. Lazar je opsjednut time da sve bude

u redu i na svom mjestu, pa bi svakog dana odlazio na iskopine i uvje-ravao se da je sve tehnički u redu. Zora još nije svanula, a on se zapu-tio prema iskopinama. U parku, tik pored one glavne ulice, pronašao je novčić. Već na prvi pogled mladi arheolog je video da je veoma star i vri-jedan. Kada je pročitao latinski natpis: Hodie mini, cras tibi, osjeti ne-lagodu. Naš junak izgubi kontrolu nad svojim tijelom i pade na zemlju. Dok se osvijestio našao se okružen stariim kamenim kućama. Nalazio se u sred borbe. Sa jedne strane uz ulicu nadirale su rimske legije, a sa druge slabo naoružani ljudi. Predvodila ih je žena koja je imala Helenin lik, samo jačeg i smirenijeg pogleda. Dvije vojske se sudariše i nastade rasulo. Mačevi su se sudarali, a varnice su letjele na sve strane. Bilo je i mrtvih i ranjenih. Krici su odlijegali svuda.

„Helena! Helena!“, bespomoćno se Lazar trudio da je dozove. Borba je bjesnila a on je bio u centru. Pokušao je da se sakrije u jednoj od kuća, ali onda osjeti istu onu nelagodu. Pao je u nesvjest. Dok je padao pomislio je da je pogoden nekim mačem, da umire i da je to kraj. Međutim, kada se osvijestio oko sebe je video je park, par klupa i nekoliko ljudi koji su se slučajno zatekli tu u samu zoru.

„Šta se desilo, sine?“, upita jedna starija žena.

„Umor, gospođo“, odmahnu Lazar, ne znajući da li u to želi da ubije-di sebe ili nju. Kada je stigao do iskopina sve je bilo normalno. Mašine su bile tu, lokalitet okružen modernim kućama na kakve je navikao, avion je poletio iz Tivta i nadlijetao Risan... Ništa nije upućivalo na Rimljane.

Baš tog dana na lokalitetu su našli vazu staru dvije hiljade i dvjesti godina. Na njoj je bio prikazan Mars. Mars ili grčki Ares, bio je bog rata. Njega su poštovala i slavila ratnička plemena koja su često bila izlovana zbog toga. I Grci i Rimljani su se u najvećoj mjeri plašili njegovog gnijeva.

Iz dana u dan naš junak pokušavao je da zaboravi ono što je video odbacujući mistično i prihvatajući logično. Ubjeđivao se da je u pitanju premor od posla i da je sve samo običan dežavu. Dani su prolazili u radu, a noći u snovima. Većinom nemirnim i ponekad teškim. Sanjao je Lazar lijepu ratnicu, u njoj vidjevši Helenu. Bio je zahvalan što više ne sanja zmiju iz djetinjstva. Ukrzo nakon toga odlučio je da se povjeri Heleni. Ona se kao i uvijek smijala misleći da se on šali. Međutim, kada je vidjela njegovu ozbiljnost poljubi ga i reče da i ona njega često sanja. I tu se rodi ljubav koja je možda bila zapisana u zvjezdama.

Nakon nekoliko dana Lazar se oporavio i vratio na posao. Sve je išlo po planu. Otkriveno je još tajnih prostorija i tunela. Došlo se do zaključka da je istinita legenda o vezi između Risna i Orijena. To je bila stara priča mještana koju su vrlo rado i ponosno pričali. Naime, u godinama vladavine

kraljice Teute, rimske opsade bile su jako česte i grad im je vrlo vješto odolijevao. Tada su počele glasine da kraljica ima niz podzemnih tunela kojima je bila spojena sa ostatkom svijeta čak i u vremenima opsade. U ovom otkriću učestvovao je Lazar i njegov drug i saradnik Petar. On je bio još jedan od brukoša prijavljenih za ovu misiju. Smatrali su ga za glupog člana ekipe, iako se iza blesavog osmijeha krio proračunat i u nekim situacijama opasan čovjek koji nije gubio vrijeme. U istraživanju tunela nijesu vodili računa, tako da je Lazar jednom prilikom zalutao i izgubio se.

„Petre! Petre!“, uzalud je dozivao, pokušavajući da nađe pomoć.

Kada je shvatio da je ostao sam odluči da nastavi. Išao je dalje tunelom dok nije otkrio još jednu tajnu sobu. U toj sobi bili su stari spisi na ilirskom i latinskom jeziku. Pošto je dobro poznavao latinski shvatio je da se radi o borbi na Hemu, između Zevsa i Tifona, bijegu bogova, Tifonovom konačnom slomu.

„Pišem ovo pismo nadajući se da među ljudima ima dovoljno hrabrih da prihvate borbu sa vječnim zlom. Nažalost, u posljednjoj borbi između mene i mog brata doživio sam povrede od kojih se nikada neću oporaviti. Na samrtnoj postelji molim ljudski rod da nastavi borbu bogova. Ako ovo čitaš sigurno si već upoznat sa putovanjem kroz vremenska razdoblja, i da je tvoj prethodnik mrtav. Ne daj se zavarati. Nijesi ti našao novčić već je on našao tebe. U tebi je prepoznao odličnog vođu koji će jednog dana moći da me zamijeni. Protiv njegovih legija jedino oružje je bodež u ovoj prostoriji, a jedino oružje protiv njega samog načićeš na najvećoj planini vidljivoj sa mora. Na martovskim kalendama na najvećem vrhu biće osvjetljena ključaonica. Unutra će te čekati oružje koje prevazilazi sva ljudska shvatanja moći. Na, od vas ljudi prozvanom, đavoljem jezeru on spava i izolovan od svih kuje planove za uništenja svijeta kakvog poznaješ. Molim te, pažljivo vitlaj njim, i čuvaj se. Ti si sada jedina nada ovom svijetu. Ako odlučiš da potražiš pomoć bogova moraćeš da ih vodiš. Od toga dana pa do kraja svijeta. To je žrtva koju ćeš morati da podneseš. Srećno!“

Lazar je u nevjerici čitao pokušavajući da shvati ovo pismo, ali i šta da radi sa bodežom koji mu je dat. Baš u tom trenutku začu korake. Pomisli da je Petar.

„Jesi li me to konačno našao?“, upita Lazar raspoloženo.

„Jesam“, odgovori nepoznati glas, dubok poput pakla i mračan poput morskog dna.

Lazaru prođe jeza kroz kičmu. Sada to više nije bio korak, već lagani topot kopita. Lazar je sakrio bodež i krenuo prema vratima. Odjednom

nepozvana osoba uđe kroz vrata. Lazar je umalo pao u nesvjest kada je video stvorenje ispred sebe. Bilo je ogrnuto plaštom crnim kao noć. Lice mu se nije vidjelo, ali noge jesu. To su bile konjske noge... U ruci je držao crni mač.

„Konačno sam te našao“, ponovo izusti to biće, „Gospodar će biti zadovoljan.“

„Ko si ti i kome služiš?“, upita Lazar skoro smireno.

„Upoznaćeš mog gospodara ubrzo“, reče biće i potegnuvši mač krenu prema Lazaru.

„Upoznaćeš ti mog!“, doskoči Lazar i izvadi nož.

Biće povuće uz stravične vriske. „On nosi ferrum justorum (sjećivo pravednika)!“ vikao je. Lazar je polako korачao prema njemu držeći bodež visoko, dok je stvor vrištalo u agoniji. „Milost!“, molio je dok nije nestao u mraku. U tom trenutku Petar utrča u prostoriju.

„Šta se desilo?“, upita Petar zbumjeno.

„Zar nijesi čuo vriske?“, Lazar uzvrati pitanjem.

„Nikakve vriske nijesam čuo. Zar je neko vrištao?“

„Ja sam vrištao u pomoći!“, reče Lazar shvativši da on ne zna šta se dešava i sakri nož ispod bijelog kaputa.

Kada je Petar krenuo da istražuje po sobi zaključio je da nema ničega. To je iznenadilo Lazara, koji je maločas na oltaru čitao Zevsovo pismo. Kada su se vratili na površinu već je pala noć. Lazar je u žurbi krenuo prema hotelu gdje su odsjeli kako bi mogao na miru da istražuje šta je zapravo vidio u tunelu.

Nakon više sati istraživanja on naiđe na članak o slovenskoj mitologiji. Biće koje je sreo u tunelima zove se Todorac i pripada istoimenoj legiji ratnika. Njihova lica se ne znaju, a hrane se ljudskim strahom, kao i plašljivim ljudima koji bi u noći zalutali negdje. Njihov vođa je veliki Todor, čije ime je istorija zaboravila, jer je narod bilo previše strah da ga izgovore. Vjeruje se da vjekovima terorišu ljude na ovim prostorima. Lazar je, kao istraživač i naučnik, postavio sebi logično pitanje. Da li je Tifon zapravo Todor? U toj misli prekinuo ga je telefon. Skeptično ga je posmatrao, kao da je osjetio da će se nešto loše desiti. Kada se konačno javio čuo je Helenin uplakani glas:

„Petar je mrtav...“, jedva je izustila.

„Šta? Kako?!“, uplašeno je pitao.

„Ubijen je. Policija tvrdi da je ubijen mačem. Koji bolesnik je mogao to da uradi?“, pitala je Helena.

Lazar je samo čutao. Znao je odgovor, ali kome će reći da ga je ubio mitski ratnik. Pomisliće da je lud. Sada je Lazar konačno prelomio. Prihvatiće

borbu i spriječiti da iko više strada od tih stvorenja. Uradio je sve kako mu je Zevs poručio u pismu. Izračunao je tačan datum kada je Teuta bila na obali, a zatim u zoru jako stisnuo novčić i rekao „Hodie mihi, cras tibi“. Našao se na obali. Prepoznao je risansku plažu i Teutin zamak. Na zidinama je ona, predivna gusarska kraljica...

„Šta da radim? Reci mi molim te“, pitao je Lazar.

„Ti već znaš šta ti je činiti. Vidjela sam te onog dana. Hrabro si se držao. Nađi me u budućnosti i uzmi ovaj ključ. Njime ćeš otključati jazbinu, ti znaš koju. U njoj ćeš naći sablju. To je oružje kojim se ubija Tifon. Molim te, zapamti, imaš samo jedan udarac. Zarij mu mač direktno u srce. Inače će samo promijeniti oblik.“

Kada je to izgovorila bacila se sa zidina u more. U ovom razgovoru bilo je više pitanja nego odgovora. Ali Lazar, ipak, učinje kako mu je rečeno. Ubijedio je Helenu da krenu u iskopavanje morske obale. Nakon više sati pronašli su tijelo. Ono je bilo hermetički zatvoreno ispod pijeska. Pravo je čudo kako je ostalo očuvano sve te godine. Uzeo je njen ključ, dok Helena nije gledala.

Potresen smrću svog druga i nikad odlučniji krenuo je na put. Jedina osoba kojoj se javio bila je Helena, njegova nesuđena draga. Izračunao je kalende i krenuo na Lovćen. Popeo se na najviši vrh. Uz pomoć zalaska sunca našao je ključaonicu i ubacio ključ. Unutra je naišao na odaju koja je ličila na hram posvećen Zevsu. U njoj je, kao što mu je rečeno, bila samo jedna sablja. Prihvativši sablju objema rukama imao je viziju. Otkrio je mračno porijeklo Todoraca. To su duše stradalih ratnika koji nijesu bili sahranjeni, već ostavljeni da trunu na bojnom polju. Njih je Tifon zavodio obećavajući im osvetu.

Uzeo je sablju i krenuo nazad. Već je bila noć. U daljini se čuo poznati topot kopita. Samo što ih je bilo više, znatno više. Kada su ga sustigli čuo je povike poput „Ta glava je moja!“. Od straha su ga noge izdale i on je pao. Nije smio da odustane, niti da padne. U trenutku kada su ga stigli već je bilo praskozorje. Pri zamahu neprijateljevog mača on je čvrsto stegao novčić i uzviknuo: „Hodie mihi, cras tibi!“ Našao se sam, na Lovćenu u vremenu prije Hrista. Polako se srušio do prvog sela i ispitivao ljude kuda dalje. Na pola puta do drevne Budve stigao ga je umor. Pao je na zemlju. Probudio se u kući crnogorskog domaćina.

„Koja je godina?“, pitao je Lazar.

„Bog s tobom dijete. Pa dvadeset druga koja će biti.“

„Moram da idem odavde. Dok god sam ovdje vaša porodica je u opasnosti! Ne razumijete. Moram da...“, misao mu prekide topot konja i vriska.

Todorci su ubili ženu i djecu. Kada je domaćin krenuo u osvetu i njega su iskidali na komade. Jedan od njih se samo okrenuo i izdao na-redu da se povuku. Još smrti zbog njega...

Odlučan više nego ikada Lazar se odlučuje za najtežu opciju. Tražiće pomoći bogova, a za uzvrat predaće sebe. Otišao je u Risan i objasnio sve Heleni. U početku se smijala, kao i uvijek. Međutim, kada je čula za smrt nesrećne porodice uozbiljila se.

„Idem sa tobom.“, tiho je izustila.

„Ne ideš ti nigdje! Ostaačeš tačno ovdje i čekati da se vratim!“, vikao je Lazar neuspješno. Zato je morao da je veže za stolicu. Kada se udaljio zvao je policiju i prijavio otmicu. Otišao je prema Teutinoj palati gdje je izveo ritual prizivanja svih bogova. Priložio je kap svoje krvi i zakleo im se na vjernost. Tada su počeli da silaze jedan po jedan. Posejdon, Ares, Atina, Had i tako dalje.

„Povedi nas, dijete.“, reče Had.

„Zevsa smo ostavili, ali tebe nećemo.“, obećala mu je Atina.

Bogovi ga prihvatiše za novog predvodnika i krenuše prema đavoljem jezeru. Tamo ih je čekao đavo lično. Kada su stigli zle legije već bijahu postrojene po Durmitoru. Poče borba neviđenih razmjera. Kao nekad što se sa Tifonom sukobio Zevs, danas se sukobi Lazar. Ta borba bi toliko jaka da su zemljotresi i poplave uništavali cijelu Evropu. Tifonove legije bježale su pred naletom bogova koji nijesu imali milosti.

Tada se nađoše sami njih dvojica. Oči u oči... Lazar i zmija. Borba je bila velika. Varnice njihovih sablji palile su durmitorske šume. Straha više nije bilo, već samo gnijev. Sada se Tifon plašio Lazarevih očiju, vatreñih i spremnih da sjećivo zariju pravo u njegovo srce. I probao je kao nekad od Zevsa da pobegne u neko jezero, ali ne da mu junak odmora. Sa leđa mu je zario sablju pravo u srce, time je dao Atini šansu da zarobi đavola. Ona to i učinje. To jezero koje je bilo Tifonovo sklonište, na kraju mu posta vječni zatvor. Kao što Hronos leži u celiji u Tartaru, tako i u crnogorskem kršu sada vječnim snom spava najveća neman koja je hodala ovom zemljom. A naš junak sada je sjedio na Zevsovom tronu. Vratio je mir i ravnotežu svijetu, a ljudima je vratio ljudskost i slogu kako nikada više ne bi branili svijet jedni od drugih već samo od nemani koje hoće da ga unište. I kao Zevs svojevremeno posta putnik. Putujući kroz vrijeme i prostor obezbjeđivao je ravnotežu koju je stvorio, ne da jući zlu više nikad da izade iz svoje jazbine.

To je bila priča o junaku. Još jedna od brojnih koje su postale legendе. Njega istorija neće zapamtiti, ali njegovo djelo hoće. Za takvim ljudima ostaju priče, ispričane i neisričane. Ono nas uči da nijesmo neprijatelji jedni drugima. Svi smo isti rođeni i na istom svijetu živimo. Dužni smo da ga branimo. Jer ako mi nećemo ko će?

Anastasija Kovačević

Sedmi razred

JU OŠ „Dušan Korać“

Bijelo Polje

Prva nagrada

Zlatno zmajevo jaje

OKRENI KAZALJKU

Krupne kapi hladne kiše slivale su se niz prozore kuća i kvasile listove koji su pokrivali uske ulice malog italijanskog grada. Nebom su proljetala posljednja jata lastavica koja su krenula na jug. Ovom jesenjem prizoru doprinio je nježan vjetar koji je zaljuljao grane jednog steba i oduvao veliki, crveni list. Vjetar se nekoliko minuta igrao listom okrećući ga, pa je izgledao kao da igra valcer s kišom, nakon čega ga je nježno oduvao kroz otvoreni prozor male kuće u centru grada. Mokar list pade na veliku mapu koja je bila raširena na sredini stola, i razli ono što je na njoj bilo napisano plavim mastilom.

„Ne!“, zaskiča djevojka koja je sjedjela za tim stolom. Imala je dugu, smeđu kosu, zavezana u neurednu punđu, iz koje je virila olovka. Boja njenih krupnih, sjajnih, plavih očiju podsjećala je na boju vedrog ljetnjeg neba. Na sebi je imala dugu sukњu i bijelu majicu. Bila je luckasta, osamnaestogodišnja djevojka kojoj su užitak pružala putovanja i istraživanja geografije.

„Ne! Glupi list! Upropastio je moju mapu!“, vikala je ona ljutito.

Pored bezbroj ispisanih listova papira koji su bili neuredno razbacani po njenom stolu, nalazio se i članak iz novina na kojima je pisalo *Lucija, mladi istraživač, osvojila je nagradu PUTNIK GODINE – najviše posjećenih zemalja u periodu od godinu dana, a u zagлављу članka pisao je datum 21.10.1902. godine.*

Djevojka je zgrabila maramicu i pokušala da obriše vodu koju je mokri list razlio po njenoj karti. Ipak, što se ona više trudila da počisti nered, to se mastilo još više razlivalo i na kraju je potpuno upropastila kartu.

„Ne mogu da vjerujem! Sve što sam zapisala na karti je uništeno zbog glupog lista!“, bijesno je gundala dok je gužvala svoju novu, skupu kartu svijeta koju je kupila na putovanju u Egipat. Zgrabi tašnu, napusti svoju kuću i užurbano krenu niz ulicu. Njen brzi korak činio je da pokrivač od

raznobojnog lišća neprestano šuška, baš kao da joj govori nešto. Kao da je tješi zbog upropošćene karte... kao da govori da će se uskoro dogoditi nešto... nešto zbog čega će više brinuti od jednog parčeta hartije...

Djevojka gurnu teška, drvena vrata i uđe u prodavnicu. Dočeka je topao glas:

„Lucija! Kako si draga?“, reče gospodin Bruno, nježni dekica s brčićima koji je radio u prodavnici svakojakih drangulija.

Gospodina Bruna su obožavala sva djeca, a pogotovo dječaci iz njihovog kraja, jer im je uvijek dopuštao da se igraju drvenim avionima i platnenim loptama iz prodavnice.

„Vrlo loše, deda!“, mrzvoljno odvrati Lucija, „kroz prozor mi je uletio mokar list i upropastio novu mapu na kojoj sam zapisala sva moja istraživanja! Molim te, imaš li da mi prodaš bilo kakvu kartu svijeta?“, dok je ovo govorila pogled joj se fiksirao na jednom malom satu koji je stajao u otvorenoj kutiji na polici.

„Naravno, draga! Stigle su mi nove karte iz Egipta, mislim da si imala baš takvu! Želiš li da pogledaš?“, upita ljubazno gospodin Bruno, ali odgovor nije dobio.

„Lucija?“, ponovi on.

Ona ga uopšte nije gledala ni slušala, svu pažnju dobio je taj misteriozni sat. Posmatrala je u njegovom pravcu, praznog pogleda.

„Lucija!“, ponovi Bruno, ovog puta glasnije.

U tom trenutku Lucija se trgnu i promumlja:

„Deda, šta je ono?“, pokazujući na kutiju sa satom.

„To je sat koji je pripadao twojоj prabaki. Nije mi dozvolila da ga prodajem, kaže da je vrlo vrijedan... ali mislim da bi ona htjela da ga ti imaš, uzmi ga. Bolje da je kod tebe nego da skuplja prašinu u mojoj prodavnici, kada već niko ne smije da ga kupi...“, reče Bruno, sada dosta ozbilnjijim tonom, kao da je skrivaо nešto od Lucije.

„Deda, karta?“, reče Lucija zahvalnim tonom.

„Naravno!“, odvrati joj on, pakujući kutiju sa satom i mapu u veliku kesu. „Lucija!“, viknu Bruno prije nego što je ona izašla, „nemoj da uradiš nešto glupo!“

Zbunjena Lucija reče da će biti oprezna i brzo istrča iz prodavnice.

Napolju je uveliko pao mrak. Dočekalo je tmurno, maglovito nebo. Jeza je prožimala njeni tijelo, a ruke su joj drhtale od hladnoće. Osjetila je neki kamen na srcu – kao da ima nešto što ne bi trebalo da ima. Šuškanje vlažnog lišća pod njenim nogama više nije zvučalo kao nježni savjet, već kao ozbiljno upozorenje. Lila je kiša i grmjelo je. Hladne kapi kiše su se slivale niz njenu nježnu kosu. Lucija je ubrzala korak, imajući užasan osjećaj da je sat trebao ostati u Brunovoj prodavnici...

Vatra u kaminu njene kuće je tiho pucketala i buktala grijući malu sobu. Lucija sjede kraj plamena da ugrije promrzle ruke i osuši mokru kosu. Više i nije imala vremena da misli o svojoj karti i svim istraživanjima koja su propala. Njene misli bile su preokupirane brigom o tom tajanstvenom časovniku. Nježno izvadi kutiju sa satom iz kese i malo je bolje pogleda. Bila je napravljena od crvenog drveta, a u nju su bili urezani neki znakovi koje Lucija nikada nije vidjela. Iznutra je kutija bila obložena svilom, a u njoj je bio položen zlatni, ručni sat ukrašen dijamantima.

Sigurno je vrlo skup, pa zato prabaka nije željela da se proda bilo kome, pomisli, pokušavajući da ubijedi samu sebe da je deda nije lagao, i da nema ničeg neuobičajenog u vezi tog časovnika. Pošto taj mali, vrijedni antikvitet nije pokazivao tačno vrijeme, Lucija obrnu kazaljke neobičnog oblika par puta, i primijeti da na tom satu nema brojeva, već samo onih znakova kao na kutiji. Preplašena i sve više zbunjena, vrati ga nazad u kutiju koju spusti na neuredni, istraživački sto. Otišla je da spava, pošto je već bilo kasno. Prosto joj je bilo potrebno malo vremena da se smiri. Sve što se danas izdešavalо je bilo previše za nju. Da je barem znala da će ta dva bezbrižna okretaja kazaljki starog sata promijeniti njen život...

Osvanulo je novo jesenje jutro. Magla je skrila sunce koje je nježno obasjavalo modroplavo nebo. Poneki vrapčić bi bezbrižno skakutao uličicama Lucijinog kraja tražeći mrvice hljeba. S velikog starog hrasta padoše zreli žirevi. Tokom ljeta, Lucija je uživala u njegovoj hladovini. Tu je najčešće čitala istraživačke knjige ili jednostavno maštala o svojim putovanjima... Tik-tak, tik-tak... neprestano je otkucavao sat Lucijine prabake, i to veoma glasno. Odjednom, kucanje se naglo ubrza i probudi Luciju, koja jedva da se odmorila, jer nije spavala zbog tog antikviteta koji joj zadaje toliko muka. S kucanjem sata ubrza i kucanje Lucijinog srca. Prizor izvan njenog prozora je bio stravičan – svake sekunde smjenjivalo se tamno noćno nebo ukrašeno mjesecom i plavo vedro nebo ukrašeno suncem. Ona osjeti vrtoglavicu u glavi i mučninu u stomaku. Odjednom sve stade... i kucanje sata, i smjena sunca i mjeseca, i njeni vrtoglavici. Lucija otrča do prozora gdje je dočeka još strašniji prizor...

Njena mala kuća se više nije nalazila u podnožju brda u centru starog italijanskog gradića, već na ravnom, asfaltiranom trgu nekog, njoj nepoznatog, grada. Preplašena, zgrabi svoj stari ranac i u njega stavi kutiju sa satom, novu kartu svijeta, kompas i papire sa istraživanjima i istrča iz kuće.

Nade se okružena hiljadama ljudi koji su bili vrlo neobično odjeveni – žene nijesu imale duge sukњe i šešire, već kratke haljine i štikle, a

muškarci nijesu nosili odijela, nego majice kratkih rukava i šorčeve. Iako je bila zbumjena zbog svega što se dogodilo, bila je i oduševljena prizorom oko sebe. Umjesto starih, drvenih kuća kakve su bile u njenom gradu, nalazile su se visoke zgrade sa mnogo spratova. Kraj jedne velike, sive građevine, nalazio se uski vodenim kanal kojim su se kretali drveni čamci...

Nalazila se u 2015. godini, u Veneciji. Baš kada je počela da uživa u prizoru koji je okruživao, nečija hladna ruka je uhvati za rame i povuče nazad u kuću. U trenutku kada je nepoznata osoba gurnu u mračnu sobu, vrata se uz glasan tresak zatvorile i zaključaše. Lucija je uplašeno hodala mrklim mrakom pokušavajući da osvijetli sobu, pa se saplela od nešto i pala na pod iz kojeg izletje oblak prašine. Začu se ljutito paljenje šibice. Nepoznata osoba zapali vatru i osvijetli sobu. Na Lucijino zaprepašćenje, ta nepoznata osoba bila je visoka, plava djevojka, otprilike njenih godina. Nosila je tamnoplavu, usku uniformu. Duga plava kosa joj je neprestano upadala u kestenasto-zelene oči.

„Ustani, Lucija!“, reče dubokim glasom.

Lucija, ne znajući ko je ona, ni kako zna njeni ime, posluša naredbu. Nježno otrese prašinu sa sukњe i obrisa posjekotinu na ruci. Osjetivši kako joj se samopouzdanje vraća, uspravi se i pogleda djevojku u oči. Imala je svijetlo lice i rumene obraze.

„Ko si ti, i zašto si me tako nepristojno povukla ovamo?“, reče drsko Lucija.

„Bel“, odgovori misteriozna djevojka pružajući joj ruku, „tu sam da ti pomognem, ja nijesam negativac.“

Lucija se oprezno rukova sa Bel odmjeravajući je.

„U vezi s čim mi je tačno potrebna tvoja pomoć?“, upita.

„Možda želiš da sjedneš. Trebaće mi vremena da ti objasnim“, odgovori Bel, pokušavajući da zvuči što nježnije.

Lucija nesigurno sjede na fotelju, a Bel na stolicu naspram nje i poče da govori: „Dakle, sat koji si uzela iz prodavnice nije običan sat. Kao što znaš, pripadao je tvojoj prabaki, koja je bila vremenski putnik.“

Na te riječi Lucija raširi oči i promumlja: „Pričaš besmislice! Putovanje kroz vrijeme nije moguće!“.

„Hoćeš li da mi dopustiš da ti sve objasnim“, reče Bel ljutito, „putovanje kroz vrijeme jeste moguće. Jedino što za njega znaju samo određeni ljudi. Tvoja baka je bila odlična u održavanju toga u tajnosti... za razliku od njene prijateljice koja je sve upropastila... Znaš, postoje neki ljudi koji bi taj sat koristili da mijenjaju tok istorije, što bi dovelo do, blago rečeno, katastrofe. Ako neko promijeni najsitniji detalj nekog događaja, to bi moglo da napravi rupu u vremenu, a o posljedicama te rupe ne želim da govorim... Takva osoba bila je najbolja drugarica tvoje prabake,

koja je znala sve o putovanju kroz vrijeme, a željela da ga iskoristi kako bi vratila rođaku koja je davno poginula.“

Nakon ove rečenice Bel napravi neobičan izraz lica i skupi snagu da nastavi:

„Twoja prabaka joj to nije dozvolila... promijenila bi tok istorije... zbog toga je sakrila sat u Brunovoj prodavnici, jer je znala da Bruno neće nikome prodati sat. Sve do juče, kada ga je tebi dao. I to je bilo isplanirano. Ti si odabrana da uništiš sat, a ja sam tu da ti pomognem.“

Lucija je gledala u Bel i upijala svaku njenu riječ.

„Da ga uništим...?“, promuča Lucija.

„Da. Previše si mlada da brineš o njemu, a nemamo dovoljno vremena da te istreniramo. Tako opasna stvar nije dobra ni u čijim rukama“, odgovori Bel.

„Kako da ga uništimo?“, nastavi Lucija znatiželjno.

„Vidiš tu rupu u poleđini sata? Ako pronađemo dijamant koji je pripadao tom satu i stavimo ga nazad na mjesto, on će nestati u vremenu“, odgovori joj, već umorna Bel.

Lucija je zurjela u pod, zamišljeno.

„Istih si godina kao i ja. Kako misliš, premlada sam da se brinem o tom satu. Kako ti nijesi?“, upita Lucija uvrijeđeno.

„Ja ne pripadam tvom vremenskom periodu. Radim za PVP (Pomoć Vremenskim Putnicima). To je grupa ljudi koja se brine da niko nikada ne napravi rupu u vremenu. Mi biramo koliko godina želimo da imamo i kako ćemo izgledati, kako bismo se što bolje uklopili u različite vremenske periode“, reče Bel.

Luciji je bilo dovoljno. Sve ovo joj je zvučalo kao gomila izmišljotina, pa bijesno viknu:

„Dosta mi je tvojih praznih bajki! Dokaži mi da je ovaj sat vremenska mašina! Ne vjerujem ti ni riječ!“

Bel smireno uze sat i obrnu njegovu veliku kazalju tri puta, a malu pet puta. Pod kuće se poče tresti, i obori Luciju sa nogu. Ona osjeti istu onu mučninu u stomaku i strašan bol u glavi. Uši su joj zvonile i ruke tresle. Suprotno od nje, Bel je mirno stajala čekajući da se kućica smiri...

Nakon što se pod naglo zaustavi, Bel otključa vrata kućice i mahnu rukom pokazujući Luciji da je prati. Njih dvije iskoračiše napolje, gdje ih je dočekalo isto ono brdo sa hrastom, isto ono naselje, i isti onaj centar malog grada – bile su ponovo u Lucijinom starom zavičaju, koji nije izgledao isto kao i kada ga je, protiv svoje volje, napustila.

„Da li te je ikada zanimalo kako će izgledati tvoja karijera za deset godina?“, upita Bel uz sitan smješak i uputi se prema velikoj, bijeloj kući sa više spratova, koju su čuvali vojnici.

Lucija nije prepoznala ovaj prizor, ali je uzbudeno trčkarala za Bel – dopalo joj se ono što ju je pitala. Prođoše pored stražara koji nijesu ni reagovali na njihovo prisustvo.

„Ne vide nas“, reče Bel.

Vrata te veličanstvene zgrade se otvoriše i ugledaše veliku pozornicu sa više od pedeset redova crvenih sjedišta.

„Operска dvorana?“, razočarano reče Lucija.

„Ne, teatar“, odgovori Bel.

Na bini se nalazio brkati čovjek koji je prozivao mladiće i djevojke da mu se pridruže. Među njima je bila i visoka, plavooka žena, uvijene braon kose.

„Ono si ti“, nasmija se Bel, pokazujući na ženu.

„Ja?“, upita Lucija, ponosna sobom.

„Upravo smo dobili glasove. Pobjednik ili pobjednica našeg takmičenja, i novi predsjednik... ili predsjednica prestižnog Svjetskog udruženja za mlade putnike je.... Lucija Đordano!“, reče gospodin s brčićima.

Žena, kovrdžave, braon kose izađe i primi diplomu. Lucija je gledala s nevjericom. Njeni snovi su se ostvarili. Istraživanja su priznata. Njen život je bio potpun. Postala je predsjednik velikog, prestižnog udruženja. Nepomično je posmatrala sebe iz budućnosti kako drži govor zahvalnice.

„Sada mi vjeruješ?“, nasmija se Bel.

Lucija, koja je ostala bez teksta, neprimjetno klimnu glavom. Bel uze sat i umjesto da zavrти kazaljke, dodirnu dva znaka koja su bila urezana na njegovoj poleđini. Svetla se promjeniše, burni aplauz se priguši. Više nijesu bile u teatru, već ponovo u Lucijinoj maloj, radnoj sobi.

„Šta se desilo? Da li sam to stvarno ja?“, pitala je u nevjerici.

Bel strogo uzvrati: „Da, to si ti iz budućnosti. Ali nemoj da zlouputrijebiš taj sat, biće posljedica.“

Lucija nije željela da se pomiri sa činjenicom da vremenska mašina mora biti uništена. Tik-tak, tik-tak – kucaju kazaljke i remete neprijatnu tišinu.

„Gdje se nalazi taj dijamant?“, tmurno će Lucija.

„Može biti bilo gdje. U bilo kom vremenskom periodu u bilo kom gradu. Bolje da počnemo da ga tražimo“, reče Bel.

Lucija je postala sumnjičava. Kako je na misiju može voditi neko ko ni sam nema dovoljno iskustva.

„Odaber godinu od koje ćemo da počnemo“, kaza Bel uzimajući sat.

„2020.“, kao iz topa joj odgovori Lucija, koja ni sama nije znala zašto je odabrala baš tu godinu.

Bel okrenu veliku kazaljku sedam i malu dva puta. Sada je putovanje kroz vrijeme Lucija mnogo lakše podnijela – vjerovatno jer se pod samo

blago tresao. Nakon što se prestao tresti, njih dvije otrčaše do prozora i ugledaše potpuno puste ulice. Zbunjene izadoše iz kuće da bolje osmotre prizor i ugledale su... ništa. Apsolutno ništa. Sva vrata i prozori svake zgrade i kuće bila su zatvorena. Sablasnim ulicama odjekivao je huk vjetra koji je zvučao vrlo upozoravajuće.

„Koji je danas datum?“, šapnu Lucija, čiji je glas podrhtavao.

„20. mart“, još tiše joj vrati Bel.

Jedino što se moglo čuti pustim, praznim ulicama je bio eho Lucijinog ubrzanog disanja.

„Pandemija“, izusti Bel pokušavajući da što brže izvadi sat iz džepa.

Užurbano okrenu njegove kazaljke, ali prije nego što je uspjela da to dovrši nečija ruka je zgrabi otpozadi uhvatitiš njena ramena i ona ispusti vremensku mašinu.

„Pusti me!“, viknu Bel nagazivši iz sve snage cipelu svoga napadača.

Nakon toga se začuo glasan ženski krik: „Jaoj!“

Bel se okrenu i iza sebe ugleda bijesnu, riđokosu, pjegavu djevojku koja je bila odjevena isto kao ona. Lucija zgrabi sat i stavi ga u džep, nakon čega viknu:

„Ko si ti i šta hoćeš od nas?!“

„Katja, agent PVP-a“, reče riđokosa djevojka.

Bel ju je strijeljala ozbilnjim pogledom, baš kao da im to nije bilo prvo upoznavanje.

„Bel, još uvijek voliš da gaziš ljudima cipele, vidim“, reče Katja prezivo, čisteći vrh svoje čizme.

„I ti radiš u PVP-u?“, upita Lucija, a Katja joj potvrđno klimnu glavom.

Luciji zapade za oko način na koji je Bel ljuto posmatrala Katju, zbog čega je odmah postala sumnjičava.

„Šef me je poslao da ti pomognem u obučavanju Lucije“, reče Katja, zbog čega Lucija razrogači oči i reče: „Obuka?“

Katja nije imala priliku da joj odgovori jer je Bel Luciju grubo povukla za ruku i odvela nazad do njene kuće. Gurnu je na fotelju i prodra se:

„Kloni je se što više možeš! Ona je zla, čuješ, zla!“

Lucija je nikada nije vidjela ovako ljutu...

Lucija, Bel i Katja odlučiše da ostanu u 2020. godini na jednu noć, kako bi se odmorili za idući, izazovni dan.

Osvanulo je novo, tiko jutro u Rimu. Jedva da je poneka lasta preletjela nebom, a ipak, sunce je grijalo i sve je ukazivalo na vrlo lijep proljećni dan – što bi se moglo ostvariti da se Bel i Katja nijesu ponosaše kao „rogovi u vreći“.

„Ne zanima me! Ne smiješ da joj dopustiš da koristi sat bez iskustva! To nije igračka!“, urlala je Bel i probudila Luciju.

„Zašto ste toliko glasne, pobogu?“, reče ona, još uvijek bunovna od spavanja.

„Obuci se, ali budi brza. Kasnije će ti pokazati kako da koristiš sat“, reče Katja krajčkom oka posmatrajući Bel uz ciničan osmijeh.

Ne prođe ni sat vremena, a Katja i Lucija su već uveliko radile na vremenskoj mašini.

„Shvataš... Svaki mali okretaj kazaljke ima veliki uticaj na mjesto i vrijeme u koje ćeš nas odvesti. Pazi na to. I nikako ne mijenjam tok istorije. Već znaš šta bi se desilo ako to uradiš“, govorila je Katja, a Lucija je upijala svaku njenu riječ. „A sada ti“, reče pružajući nesigurnoj Luciji sat.

„Kako da nas obje povedem?“, upita Lucija uplašeno.

„Nikako. Ideš sama. Gdje god želiš“, kaza Katja ozbiljnim tonom.

Lucija ju je gledala razrogačenih očiju. Uze ranac sa potrepštinama i još jednom pogleda u Katju koja joj je klimnula glavom i uzvratila široki, ohrabrujući osmijeh. Lucijine nježne ruke u kojima se nalazila vremenska mašina su se tresle. Zatvori oči i duboko uzdahnu, pokušavajući da dovede svoje misli u red. Nježno okrenu kazaljke sata, i osjeti neobičnu vrtoglavicu i mučninu u stomaku. Iz vazduha, niotkuda stvori se veliki portal koji usisa Luciju. U tom trenutku dotrča Bel koja je bijesno posmatrala prizor:

„Kako si mogla da joj dozvoliš da ode bez nas?“

Katja zadovoljno klimnu glavom, ne obraćajući pažnju na Belino vikanje. Lucija je prvi put sama otputovala kroz vrijeme.

Isti onaj portal grubo baci Luciju nazad na zemlju, ali ovog puta se nije nalazila u Rimu, 2020. godine. U mjestu u kome se našla uveliko je pao mrak. Bio je 5. februar 2000. godine. Luciju je oduševljavao prizor koji je vidjela. S obje strane široke ulice nalazio se red crvenih, okruglih lampiona. Na gradskom trgu brušala je rijeka ljudi koja je posmatrala veliku grupu crveno obučenih plesača koji su izvodili zanimljivu koreografiju. Najednom, muzika se promjeni i na scenu stupiše plesači koji su nosili veliku figuru zmaja. Nebom buknu i zasija veliki crveni vatromet na kojem je pisalo: „SREĆNA NOVA GODINA“. Kina je odzvanjala veselim uzvicima ljudi i djece sa svih strana. Gledati i slušati ovu proslavu bila je prava čast i užitak.

Nakon što se poslužila kineskim poslasticama i pogledala program do kraja, Lucija je pronašla neko tiho mjesto – veliki most na rijeci. Sjela uz samu ivicu mosta i smireno posmatrala vodu. Njene misli su bile raštrkane na sve strane. Najviše je mučilo pitanje: *Da li zaista želi da uništi sat?* Od same pomisli da je mogla proputovati cijeli svijet u bilo kojoj godini joj je srce poigravalo. Zapravo, to je bila jedina stvar koju

je ona željela – da putuje i uživa u svim znamenitostima svijeta. Poslije cijele situacije sa putovanjem kroz vrijeme, više nikada neće posmatrati stari način istraživanja i putovanja na isti način. Srce joj je govorilo da nastavi da putuje kroz vrijeme i zaboravi na Bel i Katju, ali pamet joj je govorila da nema smisla da se krije, PVP će je pronaći. Iz džepa je izvukla sat i duboko ga zagledala. Prešla je prstom preko njegove poleđine i napipala urezane znakove. Suza joj se slivala niz rumeni obraz. Jednostavno se borila sa činjenicom da ako uništi sat koji joj je toliko značio će biti mnogo bolje za sve. Ponovo je okrenula kazaljke i vratila se nazad u 2020. da bi porazgovarala sa Katjom...

Puf! Tresnu uplakana Lucija od pod svoje kućice, gdje ju je portal doveo.

„O, zdravo Lucija. Možeš da mi pozajmiš sat?“, odmah skoči Bel.

Katja je gurnu i ona ljuto izađe iz kuće.

„I? Kako si se provela?“, s osmijehom upita Katja.

„Bilo je prelijepo. Možemo li da pričamo nakratko?“, reče brzo Lucija.

Katja promijeni izraz lica i namršteno klimnu glavom.

„Odakle se ti i Bel poznajete?“, poče Lucija.

„Iz PVP-a. Uvijek je za sebe smatrala da mi je rival. Inače mi je uvijek bila sumnjiva. Nikada mi se nije posebno dopadala. Njena prošlost i nije najsjajnija, znaš...“, odgovori Katja, pokušavajući da ne kaže više nego što bi trebalo, a Lucija duboko uzdahnu, jer uopšte nije ni obraćala pažnju na Katjine riječi.... „Šta se desilo?“, upita Katja, „Ljepša si kada se smiješ, zašto si tužna?“

Istina, Lucija je imala najsjajniji i najširi osmijeh koji su svi iz njenog kraja obožavali. Malo joj je nedostajao njen zavičaj...

„Samo, ne mogu da vjerujem da moram da uništим sat...“, reče tužno, ali ne dobi odgovor, već umjesto njega zbumjeni Katjin pogled.

„O čemu ti to?“, reče Katja razrogačenih očiju.

„Bel mi je rekla da je PVP isplanirao da vremenska mašina dođe u moje ruke kako bih ga uništila jer je opasan.“

Katja je gledala u nju razrogačenih očiju i zbumjeno rekla:

„Lucija. PVP je isplanirao da te istrenira da budeš naš novi član. Bel te je lagala! Zar ti ne znaš ništa o njenoj prošlosti?“

Lucija odmahnu glavom. Katja uze vremensku mašinu i okrenu nje gove kazaljke. Sve se tako brzo dogodilo, i posljednje što je Lucija znala je bilo to da se zajedno sa Katjom nalazila u nekoj naizgled prastaroj sobi u kojoj je, na fotelji sjedjela lijepa, mlada žena, braon kose i plavih očiju. Lucija je malo bolje osmotrla tu ženu, ličila je na nju. Soba koja ju je okruživala podsjećala je na njenu radionicu. Katja je povuče iza ormarića kako bi se sakrile.

„Ovo je tvoja prabaka. Ona je bila istraživač, baš kao i ti. U ovo doba znala je sve o putovanju kroz vrijeme. Ako nijesi znala, bila je talentovana u slikanju. Zato je koristila vremensku mašinu i na platno prenosila sve što joj se dopalo iz bilo kog vremenskog perioda. Ljudi su je nazivali avangardnom umjetnicom...“, šapatom je govorila Katja.

U tom trenutku, u prostoriju je ušla plavokosa djevojka, slično obučena kao i Lucijina prabaka.

„Preklinjem te! Rođaka je bila jedina osoba koja me je razumjela. Molim te, dozvoli mi da je spasim. Biću ti dovijek zahvalna!“, govorila je ta plava djevojka.

Luciji se polako raširiše oči i pade brada, shvatila je...to je Bel!

„Bel pripada prabakinom vremenskom periodu! Bel je njena najbolja drugarica! Ona je razlog tbo g čega je prabaka sakrila sat! Bel, Bel, Bel!“, uznemireno je šaputala Lucija.

„Smiri se! Čuće nas!“, gurnu je Katja.

„Bel, znaš da to ne smijem da ti dozvolim! Napravićemo rupu u vremenu! Znam da ti je mnogo teško što si je izgubila, ali to nije vrijedno nestanka cijelog svijeta! Pređi preko toga već jednom!“, govorila je Lucijina prabaka.

„Lako je tebi da kažeš da odustanem od toga! Ti si izdajica! Izdajica!“, urlala je Bel dok ju je Lucijina prabaka mirno posmatrala.

„Ako je neko izdajica, to si ti!“, iskoči bijesna Lucija.

„Lucija, NE!“, viknu Katja. Njih četiri su šokirano gledale jedna u drugu.

„Ko ste vi?“, upita Bel. Katja užurbano uze sat iz džepa i zgrabi Luciju za ruku, i vrati ih u 2020. godinu.

Ovog puta putovanje kroz vrijeme je bilo bolno za obje djevojke. Vrtoglavica i mučnina su bile jače nego ikada. Kada su se vratile u 2020. godinu, Katja skoči na noge i viknu iz sve snage:

„Šta nije u redu s tobom? Napravila si rupu u vremenu! Tvoja prabaka te je vidjela sa satom, promjenila si istoriju!!! Ako sada zaista ne uništimo sat, slijedi haos!“ Lucija se osjećala glupo i potišteno.

Kako su sve njene lađe mogle da potonu tako brzo? Ruke i noge su joj ostale bez snage i samo se sruči na pod. Sjedjela je na svom starom, prašnjavom patosu i slušala Katju koja je paničila.

„Kako da ga uništim?“, ravnodušno je upita.

„Ima jedan način ali ti ne mogu dozvoliti da to uradiš,“ reče Katja ljuto, „Ostalo nam je oko dvadeset minuta prije... katastrofe.“

Lucija je gledala Katju duboko u oči.

„Koji je to način, Katja?“, oštro upita Lucija.

„Ne“, šapnu ona.

„Da“, odvrati Lucija, „Ne želim da budem odgovorna za uništenje svijeta! Nikada nijesam tražila ništa od ovoga! Eto, dogodilo se samo od sebe! Spremna sam da po bilo koju cijenu sredim ovaj haos, zato bolje pričaj!“

Katja je zurila u pod, i prvi put u životu osjetila da joj opada samopouzdanje.

„Pravi vlasnik sata mora da dopusti da svoj najveći strah ta vremenska mašina upotrijebi protiv njih samih. Ti si pravi vlasnik sata u našem vremenskom periodu. Nakon toga, potrebno je fizički uništiti sat. Tada ćeš se vratiti nazad u godinu iz koje si došla, na isto mjesto, a sva tvoja putovanja kroz vrijeme biće izbrisana. Posljedica svega ovoga je... zaboraviceš da se ikakav detalj putovanja kroz vrijeme ikada dogodio u tvom životu.“, reče Katja.

Lucija je prkosno pogleda i reče: „Daj mi sat.“

Katja joj odmahnu glavom.

„Sat, Katja“, ponovi glasnije Lucija.

Ona brzo dade sat i reče: „Valjda je ovo zbogom?“

Lucija joj klimnu glavom i čvrsto je zagrli. Katja napusti kuću, ostavivši Luciju samu...

Potpuno ravnodušna, umorna i uplašena od svega što joj se dogodilo proteklih dana, bila je odlučna u tome da sat mora biti uništen. Nije imala mnogo vremena za gubljenje, jer je sudbina cijelog svijeta visila o koncu. Duboko uzdahnu i reče:

„Moj najveći strah je... razočaranje.“

Nakon toga, sat poče kucati brže nego ikad, cijela soba se zamrači i oko Lucije se stvorиše neki ljudi.

„Pogledaj je, tako je jadna. Nikada neće uspjeti. To je ono derište koje misli da zna šta radi? Da li je to ona mala koja nije postala predsjednica kluba za putovanja? Da, isto je i izgubila nagradu za najviše posjećenih mjeseta. Čujem da će da joj zabrane pristup udruženju geografa“, govorili su brojni glasovi oko nje.

„Ne, ne, ne.“, šaputala je slomljeno Lucija.

Pokrila je uši rukama, čučnula i tiho plakala. Glasovi su postajali sve bučniji, i sa pojačavanjem njihovih bolnih riječi, Lucija je sve više plakala. Najednom, sve se naglo zaustavi i soba se ponovo osvjetli. Uplakana Lucija ustade i osjetivši gnijev zgrabi sat, baci ga na pod, i nagazi ga cipelom. Ču se ogroman prasak i iz njega se proširi bijela svjetlost. Lucija pade i zažmuri čvrsto...

Krupne kapi hladne kiše slivale su se niz prozore kuća, i kvasile listove koji su pokrivali uske ulice malog italijanskog grada. Nebom su

prolijetala posljednja jata lastavica koje su krenule na jug. Ovom jesenjem prizoru doprinio je nježan vjetar koji je zaljuljaо grane jednog stabla i oduvao veliki, crveni list. Vjetar se nekoliko minuta igrao listom okrećući ga, pa je izgledao kao da igra valcer s kišom, nakon čega ga je nježno oduvao kroz otvoreni prozor male kuće u centru grada. Ne, list nije pao na otvorenu mapu i nije razlio mastilo. Pade na veliki, prašnjavi pod i okvasi ga. Priđe mu lijepa, plavooka djevojka kovrdžave, smeđe kose i reče:

„Kako lijep list!“

Zvala se Lucija i vjerovali ili ne, nekada je bila vremenski putnik. Ona se toga sada ne sjeća. Ako je ikada ugledate, dok budete prolazili njenim tihim krajem, molim vas, prenesite joj pozdrave od Katje. Mislim da bi ona to voljela. I naravno, ako sasvim slučajno pronađete, stari, vrijedni sat vaše prabake, okrenite njegove kazaljke par puta... nikada ne znate mogu li vam ti bezbrižni okretaji promijeniti život...

Tara Damjanović
Osmi razred
JU OŠ „Vukašin Radunović“
Berane

Druga nagrada
Srebrno zmajevo jaje

PRIJATELJSTVO IZ DRUGOG SVIJETA

Sjedio sam u tišini u kožnoj fotelji letjelice dok je osoblje pomagalo da se sa kolegama iz posade udobno smjestim. Srce mi je lupalo u grudima, prijetilo da će da pukne, i koliko god sam pokušavao da ga spriječim da ne kuca tako glasno, nije popuštalo. Bio sam uplašen. Ovo je bila moja prva svemirska misija i dok sam puštao misli da lutaju, nijesam mogao a da ne zadrhdim.

Misija se odnosila na pronalaženje čuvene letjelice „2503“ i njene posade, za koju se pretpostavljalo da se srušila na planetu Ros 128 b. Prije nego što se to očekivalo, snažan glas mog komandanta, gospodina Adama Luisa, odjeknuo je preko mikrofona:

„Jeste li spremni, moji astronauti, moji studenti?“, vikao je tako da mi se koža naježila. „Polijećete za minut. Želim vam sreću. Bog vas blagoslovio!“

Okrenuo sam se ka najboljem prijatelju, Krisu, za utjehu. Pogled mu je bio fiksiran na ruku, gdje je ležala crvena narukvica, a zelene, poluzatvorene oči nijesu napuštale mali predmet. Vjerovatno je osjetio da buljim jer se okrenuo da me pogleda.

„Zdravo, Felikse. Osjećaš li se nervoze, prijatelju?“, govorio je, bljesnivši svojim prepoznatljivim osmijehom.

„Zdravo, Kriće. Da, moje srce će eksplodirati dok ovako čekamo“, odgovorio sam mu kroz osmjeh.

Naša interakcija je bila prekinuta pošto je tajmer počeo da odbrojava.

„3“, začuo je robotski glas brojača, „2“, Kris mi je klimnuo glavom, a ja sam uzvratio. „1“, pogledao sam pravo ispred sebe.

„Početak!“ onda sam konačno, čvrsto zatvorenih očiju i naboranog, pjegavog nosa, krenuo u nepoznati svijet svemira.

Nakon početnog šoka od svega, trebalo mi je sat vremena da se naviknem na osjećaj da sam u vazduhu. Neki od članova posade su kontrolisali svemirski brod, dok smo Kris i ja sa strahom posmatrali kako

letimo do spoljašnjih slojeva atmosfere. Ipak, mastiljasta tama svemira bila je sve bliža i osjećao sam se pomalo na ivici dok smo joj se približavali. Kris i ja smo mnogo razgovarali, iako je to malo pomoglo da smirim divlje misli. Prije nego što smo to shvatili, već smo se rastajali od Zemlje i njenih stanovnika, a nijanse plave, zelene i žute nestajale su iz mog vida kako smo se udaljavali. Iako ćemo biti odsutni samo na mjesec ili dva, osjećalo se kao da se odvajamo od drage planete vječno, kao da nikada više nećemo vidjeti prelijepo boje i pejzaže Zemlje.

„Ljudi, iako smo u svemiru i u suštini nema dana ni noći, moraćemo da se odmorimo. Da li je neko voljan da radi noćnu smenu?“, upitala je žena sa kompletom svijetlih proteza koje joj krase zube, osvrćući se po skučenoj prostoriji.

Poslije kratke tišine, Kris je podigao ruku:

„Ja to mogu uraditi, ne brinite se“, rekao je, samouvjerjenim glasom.

Nakon što su svi otišli po vreće za spavanje, Kris je sjeo u neudobnu stolicu i počeo da pritiska dugmad. Posmatrao sam ekrane, tastature i iskačuće mape.

„Krise“, počeo sam, gledajući u njega „hoćeš li biti dobro? Mislim, nećeš uopšte spavati tokom cijele noći i već imaš problema sa spavanjem.“

Moj glas je jedva bio šapat nakon završetka rečenice. Mora da je osjetio prizvuk brige, jer je okrenuo glavu, a njegova svježe ofarbana, plava kosa, pratila je svaki pokret.

„Biću dobro, Felikse, vjeruj mi“, rekao je, ponovo se smiješći, dok su mu rupice na obrazima bile na vidjelu.

Bilo je dovoljno ubjedljivo, ali sam ipak ostao u sobi sa njim, spavajući na podu okružen toplim čebetom, jer za to služe prijatelji.

Dane na zardjalom metalnom brodu obično smo provodili sa najobičnijim stvarima, jer ljudski um ne može da funkcioniše bez nečega što bi ga zabavilo. Srećom, bilo je mnogo starih časopisa, čije su naslovnice propadale, obojene blagom, žutom nijansom, a ljudi na naslovnim stranama sada su se jedva mogli prepoznati. Bilo je mnogo staromodnih igara, a zagonetke su bile jedan od većih izvora naše zabave. Hrana je uviјek bila ista: jednostavan sendvič za doručak, konzerve od ribe i salata za ručak i voćka ili dvije za večeru. Iako ovo nije bilo ono što smo zaista planirali da jedemo, održalo nas je u životu i funkcionisanju, tako da sam zahvalan, čak i za konzerve ribe koje prezirem. Svake noći, ljudi

su se smjenjivali u kontrolisanju broda i uvjerili se da sve funkcioniše kako je predviđeno. Dobio sam priličan dio znanja o brodu od Krisa, sa kojim sam izabrao da ostanem budan svake noći. Dok je jedan sjedio na pomalo neudobnoj kožnoj stolici ispred brojnih ekrana i dugmadi, drugi je spavao na hladnom metalnom podu. Tako smo funkcionisali.

Poslije još jedne noći jedenja voća i čitanja istih knjiga, osjetio sam se pospano, kao da bi san svakog trenutka preuzeo moje tijelo i dušu. Pa, potapšavši Krisovo široko rame, upitao sam:

„Krise, možeš li da počneš večerašnju smjenu? Malo sam umoran.“

Poslao je velikodušan osmjeh u mom pravcu kao da kaže „odmori se dobro“. Zijev mi je kliznuo preko usana dok sam pronašao put do vreće za spavanje, stavivši je pored Krisovog radnog prostora. Neko vrijeme sam ga samo posmatrao kako radi, mape različitih sazvežđa beskrajno iskakačući na ekranima. Kapci su počeli lagano da mi padaju i pustio sam da me san proguta.

„Felikse, Felikse, probudi se!“ Čuo sam glas pored sebe, a nečija hladna ruka me je probudila, tjerajući da dođem sebi.

Digao sam se sa poda i pogledao oko sebe. Kris je bio taj koji me je probudio, dok je druga osoba, naizgled čovjek iz brodskog osoblja, držala pogled na jedinstvenom plavom ekranu, sa mapom sazvježđa gdje se nalazila planeta Ros 128 b.

„Približavamo se planeti, Felikse, konačno smo ovjde!“, ozario je Kris, trčeći u sobe za spavanje gdje su ostali, da im saopšti uzbudljivu vijest.

Srce mi je podivljalo, prijeteći da iskoči iz grudi čak i pri pomisli da se približavam egzoplaneti nalik Zemlji.

„Da li se ovo zaista dešava?“, pitao sam se, gledajući kako drugi ljudi na brodu dolaze da vide ekran, sa osmjesima na licima.

Konačno sam odlučio da ustanem, odvodeći svoje umorno tijelo do mjesta gdje je stajao Kris, zadržavajuće posmatrajući kako se naš brod približava stjenovitoj planeti. U osmjeh sam razmišljao o stvarima koje ćemo moći da pronađemo kada brod izđe na površinu svijeta prekrivenog kamenom.

Slijetanje je došlo ranije nego što sam ja, ili bilo ko, očekivao. To je mutno sjećanje. Oblaćili smo svemirska odijela, pomažući jedni drugima da uđemo u udobnu opremu koja će nas održavati u životu tokom našeg putovanja, dok su jedan ili dva člana posade pripremali brod za slijetanje. Kris je prišao meni, već u svom odjelu, samo mu je nedostajala kaciga. Njegove rupice su se pokazivale dok se lagano osmješivao, u pokušaju da nam utješi nerve.

„Feliks, jesli spremam?“, upitao je tiho, očima pažljivo posmatrajući moju figuru.

Drhtav dah mi je napustio usne dok sam pogledao u pod, a zatim ponovo u njega. Odgovorio sam mu klimanjem glave.

„U redu svi, budite spremni za slijetanje za minut!“, viknu čovjek sa prednje strane broda.

Za minut smo se našli na novoj planeti. Površina je bila sastavljena od stijena, različitih boja, tekstura i veličina. Nebo je bilo ogromno, bez ikakvih oblaka ili vjetrova. Blizu horizonta, tačke na kojoj se susreću nebo bez boje i smeđa zemlja, bila je šuma. Drveće je izgledalo kao da nema lišća, osim nekoliko, čije je lišće obojeno u tamniju nijansu sive. Planeta je bila pustoš od onoga što smo mogli da vidimo, sa naizgled nijednom vrstom koja bi napravila dom na njenoj površini.

„Da bi naše kolege mogle da prežive godinu dana na ovoj planeti, potreban je kiseonik.“

Moja teorija je potvrđena kada je jedna djevojka skinula kacigu i duboko udahnula, a zatim ga ispustila kao drhtavi izdah uzviknuvši od sreće: „Imamo vazduh!“

Ubzro smo se našli u krugu, planirajući sve, od formiranja grupe do potencijalnih signala opasnosti. Odlučili smo da ćemo, ako se razdvojimo, pokriti više terena i brže pronaći nestalu letjelicu. Prva grupa je bila zainteresovana da ide na zapad, dok je druga tvrdila da želi da ide na jug. Naša grupa, koju su činili Kris, Emili i Danijel, dobila je zadatak da ide kroz šumu. Uvjerili smo se da imamo sve potrebštine za preživljavanje – hranu, vodu i dva šatora ako nam treba san – i nečujno smo krenuli ka odredištu.

Neko bi mogao pomisliti da je šuma iz daleka izgledala zlokobno, ali je izbliza izgledala još strašnije. Nije bila kao one na Zemlji – tamo sam osjećao lišća koje nečujno šuška iznad moje glave, pokrivajući me svojim sjenkama kao čebetom i pomažući mi da se sklonim od užarenog, vrelog sunca. Ova me je stavila direktno pod zrake najbliže zvezde koje su, malo po malo, prijetile da izgore blijući kožu na mom licu. Nije izgledalo da su moji prijatelji u boljem stanju. Pili su iz svojih flaša kao da im je posljednji put da će osjetiti takvu hladnoću na jeziku. Emili je vodila našu malu grupu, sa Danijelom iza nje. Kris je bio na kraju grupe, sa džepnim nožem spremnim u ruci ako nas nešto napadne, što sam mu pokušao reći da se neće desiti, ali je to ušlo u jedno uvo, a izašlo na drugo.

Dok smo lutali kroz prljavu stazu šume, Emilina nogu se zakačila za širok korijen drveta i ona je pala rukom ka zemlji, a na njenom desnom dlanu počela je da se stvara grozna posjekotina. Prosiktala je, a oči su joj se zatvorile od bola. Danijel i ja smo pojurili do nje, a Kris je pratilo sa kompletom prve pomoći u ruci. Spustila se na koljena i gledala u zemlju ispred sebe. Tek kada je Kris došao i stavio njenu krvavu ruku u svoje krilo, ona je skrenula pogled, sada se fokusirajući na čovjeka koji joj liječi ranu.

„Bilo je tragova stopala“, rekla je, a tanke oči su joj ponovo poletjele ka zemlji. „Nijedan od njih nije bio naš, sudeći po tome koliko su veliki. Moramo ostati blizu ovog bića.“

I bila je u pravu. Niz ogromnih koraka vodio je dalje u šumu, nestajući u žbunju sa naše lijeve strane.

„Onda“, počeo je Danijel, popravljajući kosu boje karamele, „šta čekamo?“ i pokretom ruke pozvao nas da ga pratimo. Kris je pomogao povrijedenoj djevojci da ustane, a mi smo nastavili put sa novim nago-vještajem koji bi nas mogao odvesti do onoga što tražimo.

Hodali smo miljama i miljama, a nijesmo bili ni blizu da išta nađemo. Nijesu bili ni naši prijatelji iz drugih grupa, sudeći po beskrajnoj tišini naših voki-tokija.

„Da li je ovo zaista vrijedno?“, pitao sam se, gledajući u zemlju koja je bila posuta palim granjem.

Upravo tada se začuo prasak. Sve su nam glave poletjele ka zvuku. Zatim, mali jauk. Emili je stavila ruku na Danijelova prsa, sprečavajući nas da idemo dalje. Dok se približavala mjestu gdje se čuo jauk i biću koje ga je stvorilo čulo se još zvukova kroz usne. Emili je otvorila džep na svemirskom odijelu i njen nožić je iskočio, spremjan za upotrebu ako ono što smo čuli predstavlja prijetnju. Išla je polako, trudeći se da ne pravi buku. Približili smo se, a ono što smo vidjeli bilo je šokantno.

Pogled nam je pao na mali kamp sa šatorom i mjestom za vatru. Oko njega su bile stijene koje su služile kao stolice. Na jednoj je sjedjela vitka žena, obavijajući stopalo prljavom krpom. Pramenovi vlažne, smede kose zalijepili su joj se za čelo. Njene zelene oči su bile pune suza kad god bi pomjerila stopalo i usna joj je krvarila. Na nosu joj je bio ožiljak koji se završavao odmah ispod lijevog oka. Mora da je imala šesto čulo jer je odmah pogledala Emili, a strah joj je skoro odmah ispunio oči. Vrisnula je i pala sa svoje „stolice“, odmah jauknuvši od bola. Brzo sam joj prišao i na trenutak zadržao njeni drhtavo tijelo.

„Hej, da li bi nam dozvolila da ti pomognemo? Vjerovatno ti je stopalo slomljeno.“

Sjećam se da sam rekao, posežući da maknem pramenove kose koji su joj se lijepili za lice u pokušaju da je barem malo utješim. Slabo je klimnula glavom. Mahnuo sam rukom prema Krisu koji je kleknuo ispred nas i uzeo joj stopalo u ruke. Podigao je pogled ka njoj, oštре oči susreće oči nalik srinim.

„Ovo će malo boljeti, ali molim te ostani jaka, u redu? Uskoro će biti gotovo“, Kris je objasnio, a žena je još jednom klimnula glavom. Zatim je skinuo prljavu krpu kojom je umotala prelom i stavio joj čist zavoj.

Nakon što je Kris završio, Emili joj je pažljivo prišla.

„Kako se zoveš?“, upitala je, a njen topao pogled zaustavio se na visokoj djevojci.

„Zovem se Megi. Megi Sanders“, odgovorila je.

„Pa onda, Megi, da li bi željela da nam se pridružiš?“

Činilo se da je Megi malo razmisnila, a na njenom licu je počela da se pojavljuje nesigurnost. Emili je to shvatila kao poziv da nastavi:

„Došli smo ovdje sa planete Zemlje da pokušamo da pronađemo nestalu letjelicu, 2503, sigurna sam da ti je poznato to ime, Megi...“

„Hoćeš li da me vratiš na planetu Zemlju?“ uputa preplašena Megi.

„Da.“

Bez daljih pitanja, Megi se pridružila našoj grupi. Činilo se da je bila željna da se vrati na Zemlju.

„Momci, našli smo samo jednog preživjelog sa broda. Obavijestite ostale o ovome i budite bezbjedni dok se vraćate“, govorio je Danijel, tapkajući mali uređaj u ruci da bi ga isključio nakon što je najavio naš povratak.

Putovanje do našeg broda bilo je ispunjeno razgovorima i upoznavanjem sa Megi. Pričala nam je o svojoj majci kojoj je trebala da se vrati u Australiji, a Kris i ja smo joj se osmijehnuli, znajući da ćemo nastaviti da se družimo sa njom kada se vratimo na Zemlju. Za sada smo morali da se uvjerimo da nas ništa ne napadne u šumi. Srećom, Megi je prilično dobro poznavala ovu šumu, tako da nijesmo morali da brinemo o većim stvorenjima koja lutaju okolo. Postojala je čudnija vrsta nečega što je izgledalo kao vjeverice koje su zapravo bile prilično slatke.

Čim smo se vratili na brod, bili smo zasuti pitanjima.

Jadna Megi, pomislio sam, gledajući je kako se bori da odgovori na svako pitanje koje joj je bilo upućeno.

Konačno smo počeli da letimo nazad na zelenu, plavu i žutu planetu koju smo nazivali domom. Činilo se kao da se Megi navikla na čvrsto tlo jer je, čim smo polejteli, izgubila ravnotežu i pala. Zakikotala se i

ustala, pazeći da više ne padne. I ja sam se nasmijao njenoj nespretnosti, a i Kris. Činilo se da se njih dvoje dobro slažu, i to uglavnom zbog njihovih sličnih života.

Neki od članova posade su bili zaduženi za brod, dok su ostali čvrsto spavalii. Umjesto da budem samo ja pored Krisovog radnog prostora je zaspala i Megi. Umjesto da se samo ja i Kris igramo slagalicama, Megi se borila da nađe određene riječi sa nama. Umjesto da to budem samo ja, sada se Megi žalila na ribu koju smo jeli svaki dan. Osjećalo se kao da je dio mene bio potpun kada smo bili zajedno Kris, Megi i ja. Imao sam osjećaj da možemo da zgazimo svaku lošu stvar koja nam se nađe na putu, da ćemo biti najbolji prijatelji do kraja vremena.

To je, zaista, bilo prijateljstvo iz drugog svijeta.

Viktorija Šćepanović
Deveti razred
JU OŠ „Risto Manojlović“
Kolašin

Treća nagrada
Bronzano zmajevo jaje

PUTNIK

Stari Arčibald je mirno sjedio pored peći. Lagano se klatio i razmišljao. Ta razmišljanja su ga previše mučila. Ustao je i otišao po šoljicu čaja. Bio mu je potreban nasljednik.

Džordž Krosfild je bio jedan izuzetno pametan dječak. Malo travap doduše. Bio je tipičan četrnaestogodišnjak. Uvijek je nosio majice na pruge i nije bio naročito popularan u školi. Jedva je imao prijatelja. Mnogi su ga smatrali štreberom. Nije bio štreber, ali je volio da uči i saznaje nove stvari. Naročito je volio istoriju.

Jednoga dana, kada se vraćao iz škole, zaustavio ga je visoki starac, duge bijele brade.

„Zdravo momče“, pozdravio ga je Arčibald. Njegove plave oči su pažljivo proučavale dječakove oštре crte lica. „Šta želiš da budeš kad porasteš?“, upitao je Arčibald.

Mladi Džordž je bez razmišljanja odgovorio.

„Želim da putujem. Želim da budem putnik.“

Arčibald je zadovoljno klimnuo glavom.

„Imam ponudu za tebe dragi dječače. Želiš li da putuješ kroz vremena i prostor?“

Džordž se i dan danas tačno sjeća tog događaja. Samo dvije godine su prošle od tada. Sjeća se, kako je sav uzbuđen i veselo, prihvatio starčevu ponudu. Bio je počastvovan kada mu je predao Demetron.

Arčibald je bio putnik. Živio je u sadašnjosti, a putovao kroz prošlost. Putovao je kroz razne djelove prelijepo planete. Bio je na samrti kada sam ga upoznao. Nije mi uspio mnogo reći o sebi i svojoj čudnovatoj napravi.

„Kazaljka je na zelenom polju“, govorio je. „Ako želiš u prošlost okrećućeš kazaljku na žuto. S druge strane su cifre kojima ćeš izabrati datum i godinu, a ispod geografsku širinu i dužinu.“

„Čuvaj se, mladiću, da ne ostaneš zaglavljen. Ne smiješ mijenjati tok istorije“, odzvanjalo mi je u glavi. Prije nego je uspio izustiti još neku riječ, starac je zatvorio oči i napustio ovaj svijet.

Treba da pokušam da koristim demetron. On će mi omogućiti da ostvarim svoj san. Arčibald mi je to omogućio, iz razmišljanja me je prekinuo majčin ljupki glas.

„Džordže, večera je spremna!“

Otkako nas je otac napustio, majci je mnogo teško. Pokušava da vodi računa o kući i imanju. Dajem sve od sebe da joj pružim što više pomoći. Raspitivao sam se o našoj rodbini, ali nemamo bližih rođaka.

Nakon što smo se smjestili za stolom, započela je:

„Idem neko vrijeme kod gospodina Fernandija da radim. Loše stojimo s novcem. Jedan posao nije dovoljan za izdržavanje imanja.“

„Kako ćeš uspjeti da radiš dva posla i još vodiš računa o imanju?“

Na to pitanje oči su joj se suzile. Osjećao sam njenu patnju.

„Uspjeću nekako, nemoj da se brineš.“

Kako mogu da se ne brinem? Moja majka se muči kako bi uspjela da održi imanje. Teško joj je da bilo što proda. A ja sam skoro beskoristan.

Odlučio sam da ranije odem u krevet. Po glavi su mi se motale razne misli. Moram da pokušam. Otvorio sam vrata ormara i izvadio demetron. Prisjetio sam se Arčibalдовih riječi i počeo da pomjeram kazaljku. Pomjero sam je na žuto, i izabrao 432. godinu prije nove ere. Moje odredište je bila Grčka, Atina. Nakon što sam sve ispunio, pritisnuo sam veliko ljubičasto dugme za koje sam smatrao da je pokretač. Odjednom, počeo sam osjećati vrtoglavicu, a kapci su mi postajali teški...

Bude me topli sunčevi zraci koji vješto prate put do mojih očiju. Lijeno otvaram oči, a blagi povjetarac mi miluje obraze. Kada sam otvorio oči, osjetio sam težak osjećaj u grudima, a moj dah je bio isprekidan. Ispred mene je bila ogromna neobična građevina. To je Partenon. Ali kako?

Trebalo mi je par minuta da dođem svijesti. Pa naravno, demetron. Uspio sam. Putovao sam kroz vrijeme i prostor. Vjerovao sam u tu mogućnost koja se ispostavila tačnom. Vratio sam pogled. Nevjerovatno. U mojoj sadašnjosti, postoje samo ostaci ovoga hrama. Građen je klasičnim stilom koji predstavlja najznačajniju građevinu dorskog stila. Na hramu se jasno vide dva ukrasna vijenca koji se zovu akroteriji. Ulaz u hram je predstavljala lako prepoznatljiva trostepena osnova. Stubovi su uzljebljeni i bez podnožja. Imali su četvorougake kapitele na vrhu. Izgledao je božanstveno. Bio je okružen mnogim Grcima i Grkinjama.

Posmatrajući ih, shvatih da nijesam prikladno obučen za tavku priliku. Zato se uputih prema mermernom hramu posvećenom grčkoj boginji Ateni.

Morao sam biti obučen u odjeću koja odgovara tom vremenu i mjestu. Nijesam znao kako to da izvedem. Odlučio sam da se vratim i kada nabavim idealnu odjeću, samo skoknem nazad u prošlost. Na Demetronu sam namjestio sve potrebno kako bih se vratio u svoje vrijeme i pritisnuo sam dugme. Sljedeće čega se sjećam jeste gusta magla koja mi lukavo prelazi preko očiju i povećava vrtoglavicu.

Povratak u sadašnjost bio je sličan odlasku u prošlost. Osjećao sam umor. Jedva sam gledao, jer su mi kapci bili otežani. Ubrzo vratih energiju i nađoh odgovarajuću odjeću. Savršeno su odgovarali odjevni komadi sa školskih predstava. U mojoj podsvijesti, osjećaj mi je govorio da treba sačekati. Narednog dana ču ponovo otici u Grčku. Ne bih rekao da je baš bezbjedno tako putovati za redom. Pošto je već poprilično kasno, otišao sam da legnem. Mjesec se lukavo smiješio, a ja sam utonuo u duboki san.

Naredni dan je bio izrazito zamoran. U školi smo imali mnogo zadataka i novih lekcija. Čitavim putem do kuće sam razmišljao o Demetronu. Kako? Zašto? Zašto baš ja?

Brojna pitanja su mi se vrzmala po glavi.

Kada sam stigao kući, majke nije bilo. Pretpostavio sam da je na poslu. Bilo je vrijeme da se vratim u Grčku. Ovog puta je bilo dosta lakše.

Bio sam na istom mjestu kao i prošli put. Posmatrao sam prizor oko sebe. Sunce je radosno obasjavalo zemljane površine. Duvao je nježni povjetarac, a radoznale ptice su živahno cvrkutale. Osjetih uzbudjenje u okruženju veselog stanovništva veličanstvene Antičke Grčke. Bio sam odlučan u tome da uđem u hram. Ali prije toga, htio sam da detaljnije proučim metope. U nazužem smislu, metope su glineni ili mramorni reljefi koji su bili poput nekih dekoracija antičkih hramova. Njima su najčešće prikazivane scene iz mitologije. Metope istočne strane su prikazivale Gigantomahiju, bitku između Olimpijskih bogova i divova. Metope sjeverne strane su bile scene iz Trojanskog rata. To je jedan od najznačajnijih događaja grčke istorije. To je bio rat između ahajskih Grka i stanovnika Troje. Trojanski princ Paris je iz Sparte oteo ženu kralja Menelaja, Jelenu. Mikenski kraj Agamemnon, brat kralja Menelaja, krenuo je u pohod da oslobođi Jelenu. Grci su deset godina bezuspješno opsjedali Troju. Grčki vojnici su se sakrili u unutrašnjost ogromnog drvenog konja, koga su prethodno dali na dar boginji Ateni. Trojanci su

mislili da su pobijedili i da su se Grci predali, pa su konja trijumfalno unijeli u grad. Tokom noći Grci su izašli iz konja i zauzeli Troju. Zaista domišljato.

Vratio sam se razgledanju Partenona. Na zapadnoj strani je slikovito prikazana bitka između Atinjana i Amazonki. Amazonke su žene ratnice. Vjerovalo se da vode porijeklo od boga Aresa i nimfe Harmonije. Južne metope označavaju bitku protiv kentaura, stvorenja koja su pola ljudi, a pola konji.

Ulez u glavni dio hrama bio je s istočnih vrata. Iza vrata bio je predulaz. U središtu te prostorije nalazila se statua boginje Atene od slonovače i zlata, visine oko dvanaest metara. Napravio ju je cijenjeni vajar Fidije. Okružena bijelim goleim stubovima i brojnim šarama po zidovima, statua je odavala osjećaj moći i počasti. Nakon obilaska hrama, izašao sam impresioniran načinom građenja i kreatvinošću starih Grka. Kako mi je samo dragو što sam ovo vido.

Pri izlasku iz hrama zadesila me je zanimljiva situacija. Majka je vikala na kćerku govoreći nešto poput:

„Uvijek grijesиš, treba da se uozbiljiš i potrudiš!“

U tom trenutku se pojavi bjelobradi starac i reče uzrujanu ženi:

„Nemojte vikati na dijete gospođo. Greške su stepenice savršenstva“, dodao je uz blagi osmijeh i oštar pogled.

Žena na to ništa ne odgovori, već uze dijete za ruku i udalji se. Starac se zatim okrenu prema meni i uputi mi pogled pun nade i brižnosti. Podsjetio me je na Arčibalda.

„Ne zadržavaj se mnogo sinko“, rekao je.

Ubrzo nestade iz mog vidokruga pa sam se pitao je li bio stvarno tu.

Mirnu šetnju grčkim ulicama prekide piskutavi glas govoreći:

„Eno ga! On je uzeo moje smokve! Hvatajte ga!“

Ugledao sam pozamašnu grupu vrlo sposobnih Atinjana kako jure prema meni. Uspaničio sam se i počeo da trčim niz uske ulice. Izvadio sam Demetron iz tkanine koju sam nosio u ruci i vratio se kući. Obilazak je bio impresivan.

Majka me je dočekala s ljutitim izrazom lica.

„Pa gdje si ti sve ovo vrijeme?“, bila je zabrinuta.

„Ja...ja...“, nijesam znao šta da kažem.

„Ti... ti... ovo ti je posljednji put da si čitavi dan bio odsutan i nijesi se javio. Znaš li ti koliko sam se brinula?!“

„Znao sam to sasvim dobro. Malo sam se zanio“, malo više, pomislih, osjećao sam kako me je boljelo oko srca što sam tako preplašio majku.

„Izvini“, rekao sam suvo, ne znajući šta drugo da joj kažem.

„Nećeš da mi kažeš gdje si bio?“

„Ne bi mi vjerovala“, to je tačno, ona nije tip osobe koja vjeruje u nemoguće.

„Dobro“, rekla je s razočarenjem. Ustala je i krenula ka vratima od trpezarije. „Ja ču sjutra biti odsutna cijeli dan. Vodi računa o imanju.“

„Hoću“, rekao sam trudeći se da prepozna izvinjenje. „Laku noć majko.“

„Laku noć Džordže.“

Sljedećeg jutra sam osjećao ogroman umor. U kući je vladala hladnoća, a kiša je nesebično plavila puteve. Ubrzo sam krenuo u školu. Po ovakvom vremenu najradnije bih ostao kući. Potrebno je da predem tri kilometra kako bih stigao do škole. Dosjetio sam se nečega. Zašto ne bih oputovao kroz vrijeme, a kasnije se vratim negdje u blizini škole? Samo ču kratko.

I tako, uzeo sam Demetron i za godinu stavio 1632. nove ere, a za mjesto Japan. Ponovo taj osjećaj. Malakslost, vtroglavica, bjelina...

Ovoga puta je dolazak k svijesti bio iznenađujuće teži od prethodnog. Bio sam u tamnici. Počeo sam da razmišljam o godini i mjestu koje sam izabrao. Šta mi bi da Japan izaberem? O njegovoj istoriji slabo što znam. Idući put idem u Egipat. Nego, nije ni bitno, svakako se brzo vraćam.

Začuo se jak udarac i pred mnom se pojavila vitka figura obučena u nešto poput oklopa. Pa da, to je samuraj! 1632. godina je period samuraja. Na šlemu su bili bivolji rogovi od rezbarenenog i pozlaćenog drveta. Grudni oklop je ukrašen pločicama od zlata međusobno vezanim čvorovima od crvene svile. Štitnici za ruke su kombinacija metalnih pločica i klasične verižnjače. Rukavice su takođe pravljene od metalnih pločica povezanih žicom. Kusazuri, tj. sukna, razdijeljena je na više djelova radi lakšeg kretanja. Praktično je čitav bio od oklopa. Uputio mi je supilan pogled i izašao. Stvarno bih volio da ostanem. Što ču sa školom? Zakasniću. Hitro sam na Demetronu namjestio kazaljku.

Probudio sam se u školskom toaletu. Nijesam imao predstavu o tome koliko je sati. Prolazeći kroz dugi mračni hodnik, shvatio sam da se održavaju časovi. Zakasnio sam.

Pokucao sam na vrata učionice i začuo zvuk odobravanja.

„Dobro jutro nastavniče, izvinite što kasnim“, rekao sam drhtavim glasom.

Bio je to nastavnik matematike. Dođavola, kako kod njega zakasnih?!?

Njegove zlokobne tamne oči su prelazile preko učionice sve dok se nijesu susrele sa mojim. Usta su mu se izvila u ironičan osmijeh, a zubi su mu bili neprirodno bijeli. Bilo je nešto kod njega što mi se nije

dopadalo. Možda je razlog za takvo mišljenje jedinica koju ne uspijevam da popravim dugo vremena. Može biti i nešto drugo.

„Pa dobro jutro, Džordže“, podrugljivo mi se cerio. „A zašto kasniš?“

„Zbog vremena. Trebalо mi je više vremena nego obično da dođem“, kazao sam ono što mi je prvo palо na pamet.

„Aha, aha. Pa, ne možeš da prisustvuješ času. Ovo ti je neopravdani. Možeš to da nadoknadiš tako što ćeš danas ostati šesti čas i uklanjati žvake sa stolova i stolica. Slažeš li se?“

Bijes je kipio iz mene. Koliko samo prezirem nastavnika Dereka.

„Doći ћu“, rekavši to, izšao sam iz učionice.

Ostatak časova se nekako odužio. Na red je došla i moja kazna na šestom času. Ušao sam u učionicu, a Derek je već bio тамо. Ostavio sam torbu i krenuo da uklanjam žvake. Stvarno, današnji učenici ne umiju ni da se ponašaju. Derekov duboki glas je odjeknuo prostorijom.

„Ne, ne, nijesam te zbog toga zvao Džordže. Žvake su sada skroz nebitne. Dobićeš čak i opravdani. Vidiš, Džordže, ja želim da ti pomognem. Ništa više sem da ti pomognem“, rekao je to prilično osjećajno. „Znam za Demetron koji ti je dao stari Arčibald. Ah, jadan on. Kako ga je samo smrt stigla. Baš žalosno. A bio je on dobar. Bio mi je učitelj, znaš?“

Ja sam bio isuviše zbumjen da bih bilo što rekao. Primjetio je moju zbumjenost.

„Vidim da si zbumjen. Očekivano. Kada sam bio tvojih godina, upoznao sam Arčibalda. Ponudio mi je da putujem kroz vrijeme. Kroz prošlost. Budućnost je neizvjesna, pa stoga njome nije moguće putovati. I tako, uživao sam u tim godinama. Grčka, Egipat, predivna Indija... njima sam uvijek ponovo odlazio. Ali, kao i uvijek, sve što je dobro kratko traje. Povjavili su se neki ljudi u odijelima i bijelim maskama. Ni dan danas im ne znam ime. Vodili su borbu protiv Arčibalda i zaprijetili mu da mi oduzme Demetron. Možeš li da zamisliš?“, počeo je da se smije zastrašujuće.

„Ja sam“, nastavio je, „navodno umalo promijenio tok istorije ubivši jednog idiota od vezira kojeg su oni kasnije oživjeli. Zaista smiješno“, dodao je ponovo onim smijehom. „I tobož ћe, ako se to ikada ponovo desi, dati minimalnu pomoć za spas od propasti svijeta uzrokovanu promjenom toka istorije“, zastao je kao da se premišlja. „I tada mi je Arčibald oduzeo Demetron.“

„Zašto si ubio tog vezira?“

„Pokušao je da ubije jednu ženu. Morao sam da ga zaustavim. To je bio jedini način.“

„Kako uopšte znaš da imam demetron?“, upitao sam ga jedva iščekujući odgovor.

„Vidio sam te. Grčka, 432. godina prije nove ere. Kakva slučajnost!“, oči su mu zasijale.

„Imam Demetron. Lično sam ga napravio. Vjeruj mi, ne želiš da znaš kroz što sam sve prošao kako bih ga stvorio. Ali, ne može se porediti sa pravim Demetronom. Jednim jedinim. Onim koji ti drži u lijevom džepu svojih pantalona.“

„Šta želiš od mene?“, upitao sam ga gubljeći strpljenje.

„Oh Džordže, moj dragi Džordže. Mislio sam da si pametniji. Pa kako ne vidiš... da mi je potreban demetron?“

„Da je Arčibald želio da ga imaš, dao bi ti ga.“

Oči su mu postale tamnije.

„Ali, jadni Arčibald je preminuo prije nego li je uspio da mi ga uruči.“

Koliko god Derekova priča zvučala ubjedljivo, ne vjerujem mu. Kod njega ima nešto što nije kako treba. Osjećam tako. A prije ću povjerovati svojoj intuiciji nego njemu.

„Ne vjerujem u tvoju priču, Dereče. Nećeš dobiti demetron.“

„Ah... baš šteta. Pokušao sam na lakši način.“

Iz džepa je izvadio vrećicu punu rozikastog praha i punuo ga ka meni. Osjećao sam se izuzetno teškim i malaksalim, a oči su mi se lagano sklapale...

Probudio sam se u bolnici. Odmah sam znao šta je Derek uradio. Uzeo je Demetron. Moram nekako da ga zaustavim. Ali, pri pokušaju da ustamem, mene je zaustavila medicinska sestra.

„Ne, ne, gdje si krenuo?“, upitala je prijekorno. „Moraš da odmaraš. Onesvijestio si se.“

U tom momentu je u prostoriju ušla moja majka.

„Oh Džordže, pa šta ti se desilo?“

Kada je to upitala, medicinska sestra ju je izvela da joj, pretpostavljam, kaže da sam se onesvijestio. Nijesam mogao da gubim vrijeme. Derek je vjerovatno negdje kroz vrijeme i ko zna što je naumio. Moram da ga zaustavim.

Majka je ponovo ušla u prostoriju. Rekla mi je da mogu da idem kući. Pomogla mi je da se spremim i izašli smo. Nije me ništa pitala. Samo mi je, kada smo došli kući, skuvala čaj.

„Doktor je rekao da ti je samo malo pao pritisak“, rekla je nježno dajući mi šolju čaja. „Nemoj da se brineš, nije to ništa strašno“, dodala je uz osmijeh.

„Zar ne bi trebalo da si na poslu?“

„Da, ali su me zvali iz bolnice, pa sam morala da dođem. Sada ću da se vratim. Pokušala sam da dobijem slobodan dan, ali bez uspjeha.“

„U redu je, biću ja dobro.“

Poljubila me je u obraz i otišla. Odjednom sam čuo glas koji me dozivao. Govorio mi je da zatvorim oči i da se opustim. To sam i uradio.

Na kamenu kod ivice izuzetno strme padine, sjedio je oronuli visoki čovjek. Bio mi je okrenut leđima.

„Nemam vremena za pitanja Džordže“, započeo je. „Ne vjeruj Dereku. S razlogom mu je oduzet Demetron. Sada, uživa putujući kroz vrijeme. Moraš da ga zaustaviš. On je zao i podmukao. On zapravo ne zna što želi. Vjerujem da želi moć. Voljan je uništiti naš svijet. Ti, Džodže, imaš moć da putuješ kroz vrijeme i prostor bez Demetrona. Uz pomoć svog uma. Takvi kao ti, putnici, ne rađaju se baš često. I ja sam bio putnik. I dalje sam. To je nešto što ti niko ne može oduzeti. Snagom uma ćeš zaustaviti Dereka. Slušaj šta ti intuicija govori.“

Starac je nestao, a sve što sam vidio bila je crnina.

To je bio san. I to san u kojem mi se javio Arčibald. Moja intuicija mi govori da je Derek u Mađarskoj i to u 1888. godini nove ere. Samo sam zamislio da sam tamo i da nalazim Dereka.

To je ono što sam stvarno želio. Snaga volje. I u tome sam uspio. Bio sam u Mađarskoj. Ugledao sam Dereka kako stoji pored malog jezera.

„Znači, uspio si“, rekao je to s dozom nepoštovanja. „Ne možeš da me zaustaviš.“

„U čemu da te zaustavim? Šta uopšte hoćeš da postigneš?“

„Moja želja je da putujem. I uspio sam. Imam Demetron. Ali ti...“, oči su mu se još više zatamnile, „Ti mi predstavljaš problem. Sve dok postojiš ja ne mogu da budem miran.“

„Pa, i ti meni predstavljaš problem. Slagao si me, onesvijestio, uzeo Demetron i otišao. Ja ne vidim svrhu.“

„Pa, nemaju svi ambicije.“

„Koja je tvoja ambicija?“

„Zar nije očigledno? Da upravljam vremenom i prostorom. Ti si sada jedini na svijetu s tim moćima. Pravi putnik. Spriječavaš me u mom cilju.“

„Nije na tebi da upravljaš vremenom i prostorom. Moram da te zaustavim.“

Iz džepa sam izvadio oštrice s namjerom da tako prikujem Derekove rukave za drvo. On ih je nevjerovatnom brzinom izbjegao.

„Njesi ti jedini s moćima Džordže“, na licu mu se pojavio ciničan osmjeh.

Iz njegovih dlanova je isijavala ljubičasta svjetlost koja se formirala u veće lopte. Te lopte su isle prema meni. Zaklanjao sam se iza drveća.

„Prestani Dereče, promijenićeš tok istorije!“, pokušao sam da ga urazumim.

Treba da učinim nešto da zaustavim Dereka, ali ne i da ga povrijedim. Jedino što mi je palo na pamet bilo je... Na trenutak sam zastao premišljući se da uništим Demetron. Posljedice nijesu bitne ako će to spasiti svijet od propasti. Primijetio sam da ljubičaste kugle ne lete više prema meni. Dereka nije bilo. Otišao sam u Grčku, iste godine kao i prvi put...

Duvaо je snažan vjetar, a Derek je čvrsto stajao na prostranoj žućka-stoj livadi. Bilo je vrijeme da se Demetron uništi. Odjednom, u glavi mi je došla misao o tome šta će moja majka da radi kada me ne bude bilo jer, uništenjem Demetrona, ja i Derek ostajemo u prošlosti. Nepostojanjem Demetrona, moje moći blijede i nestaju. Iz mojih dlanova zračila je plava boja. Gađao sam Dereka, a on se vješto okrenuo i izbjegao. Uzvratio je. Bili smo na livadi. Nema drveća. Sve sama golet. Nemamo gdje da se sklonimo. Između nas je započela borba. Njegove kugle su bile jake i izuzetno brze. Ja sam bio tek početnik.

Izvio sam ruke u pomalo neprirodan položaj i, prilično hitro, pogodio Demetron. Moje kugle su se pretvorile u laso kojim sam dohvatio Demetron. Derek se zaustavio i nijemo me gledao.

„Neces to učiniti. Neces moći da se vratiš. Putnici zavise od Demetrona.“

„Znam da neću moći da se vratim. Kao što nećeš ni ti.“

Podigao sam Demetron u vis i pojavili su se ljudi u odijelima i bijelim maskama.

„Siguran si da želiš ovo?“, upitao je jedan od njih.

„Da“, odgovorio sam.

„Ne“, ubacio se Derek, „On ne zna što priča. Ne želimo da ostanemo zaglavljeni u prošlosti.“

Čovjek s bijelom maskom me ponovo pogledao i u djeliću sekunde, od Demetrona je ostao samo prah. Ljudi u odijelima su nestali.

„Ne!“, uzviknuo je Derek. „Ne, ne, ne... da li si svjestan šta si uradio?! Mi... mi smo zaglavljeni u prošlosti. Zauvijek!“

Na trenutak mi se činilo da je ispustio suzu. Doživio je neuspjeh.

Barem je svijet bezbjedan. Tok istorije nije promijenjen. Nije došlo do smaka svijeta. Moja majka je na sigurnom. Ipak, bilo je potrebno žrtvovanje. Morao je neko.

A zašto baš ja?

Pa, nikada neću saznati. Možda, da nijesam bio putnik, možda bi bilo drugačije. Samo možda.

Laura Bilafer

Deveti razred

JU OŠ „Narodni heroj Savo Ilić“

Kotor

**Treća nagrada
Bronzano zmajevo jaje**

SVE JE RELATIVNO

Marion je žurnim koracima išla prema vratima Univerzitetske biblioteke. Kao i svakog utorka, poslije predavanja, mahnula je prijateljima i sa osmijehom ušla u ogromnu prostoriju gdje su se u nedogled nizale police sa knjigama. Ušla je, zatvorila vrata za sobom i duboko udahnula ustajali vazduh u biblioteci. Tad joj se vratio osmijeh, ali i neki poseban mir je zavladao njenim bićem. Tu ravnotežu, tijela i uma je dostizala samo u ovim prostorijama.

Brzo je koračala prema prozoru biblioteke vadeći iz ranca mrvice hljeba. Pitala se da li je njeni prijatelji, dva sivo-plava goluba, već čekaju. Da, bili su tu, na prozorskoj dasci, grijući se na podnevnom suncu. Grlica je imala bijelu trakicu oko vrata, baš kao neki modni detalj. Golub, tek bijelu šaru oko noge. Pružila je ruku i istresla mrvice iz ruke. Golubovi su je sa zahvalnošću gledali i kljuckali preostale mrvice hljeba. Marion je pomislila, gledajući ih, da svako treba da ima svoju srodnu dušu sa kojom bi u miru provodio vrijeme. Mahnula im je i otišla prema policama za knjige. Prije no što će se odmaknuti od prozora ugledala je divnu šarenu dugu preko neba. Činilo joj se da jedan krak tog prelijepog polukruga završava iznad biblioteke. Bila je očarana ljepotom i bojama duge. Još jedan razlog za zadovoljstvo i radost.

Danas je bila puna neke neobjašnjive energije i željela je neki avan-turički roman. Da, tražiće danas takvu knjigu. Bila je odlučna. Prišla je policama i počela da prelistava. Pod ruku joj je došla knjiga iz oblasti naučne fantastike. Nije voljela pretjerano modernu fantastiku, gdje vladaju čudna, ružna bića. Nije bilo vila, čarobnjaka, simpatičnih ili strašnih vještica o kojima je voljela da čita. Bliža joj je bila i beletristika, sa romantičnim završecima. Pa ipak, nije se moglo reći da je čitala samo laganu književnost. Naprotiv, voljela je i dobru dramu i komediju, pa čak i tragediju.

Listala je knjigu sa interesantnim naslovom *Putovanje u budućnost* i par rečenica ju je zainteresovalo, ali nije bila sigurna. Taman, kad je krenula da zatvori knjigu, na jednom zaista interesantnom mjestu, gdje se junakinja probijala kroz šumu, bježeći od nepoznate opasnosti, iza jedne police srušila se na pod djevojka odgurnuvši pri tome Marion u stranu. Marion je bila uplašena. Djevojka je stigla niotkuda. Šokirala je svojom pojavom. Pri tome je Marion mislila na njen neobičan "upad" u prostor i vrijeme. Sitna djevojka, veoma kratke kose, kao dječak, sa neobično velikim, plavim očima, osvrnula se po biblioteci. Bila je i obučena prilično jednostavno. Pantalone su joj bile prljave i ponegdje poderane. Pogledala je u Marion i uzbudeno progovorila:

- Uspjela sam da pobjegnem. Ne boj se, neću ti ništa loše uraditi. Zovem se Alba i bježim od neprijatelja, iz Obrnutog svijeta.

Didirnula je Marion po ramenu, kao da joj se izvinjava. Osvrnula se po prostoriji i uočila veliki sat koji je otkucavao. Začulo se dva puta jako udaranje čekića o ploču koji je davao zvuk.

- Ah, dva je sata znači, baš sam se dugo skrivala.

Za sve to vrijeme Marion je zapanjeno posmatrala. Bila je visočija od nje, sa gustom crnom kosom i zelenim očima. Gledale su se. Proučavale su jedna drugu. Alba je posmatrala neke stvari na stolu i podigla je stoni kalendar, na kome je pisalo 2026. godina.

- Voliš stare stvari, konstatovala je.

- Pa, to je ovogodišnji kalendar, ohrabrla se Marion.

Alba je još jednom uzela kalendar, stavila ruku na usta i rekla:

- Vratila sam se tačno sto godina unazad. Ja živim u 2126. godini.

Sada je Marion bila zaprepaštena.

- Hoćeš da kažeš da si stigla iz budućnosti, pa mi sad tu prosipaš pamet.

Alba je slegla ramenima:

- Da, šta mogu. Tako je. Došla sam, vjerovatno, sa dugom. Da sjem se, tamo gdje sam bježala primjetila sam čudno kretanje vazduha i tu sam uletjela. Mora da je to bila crvotočina kroz koju sam se provukla.

- Ali, нико do sada nije pronašao nijednu crvotočinu u našem vremenu, odgovorila je Marion.

- Kod nas su to normalne pojave, mi putujemo crvotočinama sa jedne na drugu stranu svijeta i u prošlost i u budućnost. Uzela je jabuku koja je stajala na stolu u košarici i sa zadovoljstvom je zagrizala.

- Divna jabuka, nisam jela još od prije neku noć. Znaš šta bi se moglo desiti, obratila se ona Marion, - Ako se otvorila crvotočina, moguće da je još neko uskočio u ovaj prostor i vrijeme.

Marion je posmatrala zbumjeno.

- Hoćeš da kažeš da je još neko možda sa nama.

- Pa, da, nije nemoguće. Hajde da pogledamo.

Marion je pošla da pretraži biblioteku. Alba ju je povukla nazad prema stolu i rekla:

- Sjedni tu. Sad ćemo provjeriti.

Mahnula je rukom i ispred nje se pojавio veliki virtualni ekran. Prstima je plela po vazduhu ispred ekrana i odjednom su ugledale cijeli grad, a onda se brzinom munje (tako se činilo Marion) taj prostor sužavao sve više, na sve manje dijelove grada. Alba je letjela prstima i mislima iz jednog dijela svijeta u drugi. Marion je ugledala Ajfelov toranj i shvatila da su u Parizu. Pojavila se crvena tačkica i Alba je išla za njom. Uvećala je sliku i Marion je odskočila od virtualnog ekrana. Na njemu je Napoleon Bonaparta (prepoznala ga je po slikama) stajao ispred Trijumfalne kapije, koja je posvećena francuskim vojnicima, i gledao spomenik sa turistima koji su posjetili Pariz. Neki su ga prepoznavali tražili su da se slikaju sa njim. Sa rukom savijenom u laktu, baš napoleonski, on je pristajao. Ljudi su ga posmatrali kao glumca, koji odlično glumi u njegovoj vojničkoj uniformi. Slikali su, snimali, pravili šale. Sve je to posmatrao više nego zbnjeno. Nigdje nije bilo njegove carske vojske.

Ostavile su ga samog ispred Trijumfalne kapije da se snalazi i kretnule dalje na putovanje.

- Ovo je sasvim nevjeroyatno, govorila je Marion zbnjeno.

- Idemo dalje. Traži crvene tačkice po ekranu, uputila je Alba Marion.

- Evo, pokazala je rukom Marion.

Ecran se otvorio na ogromnoj Rusiji. Idući za tačkicom, stigli su u Moskovski metro. Tu za jednu šipku iznad glave u podzemnom metrou držao se Kutuzov.

- Kutuzov, uzviknula je Marion.

- Je li to zaista Kutuzov? Pa on nije stajao ni kad je vodio odlučujuće bitke, kao što je Borodinska. Znaš, Alba, na velikoj slici Borodinske bitke, Kutuzov na vrhu brijege sjedi u stolici, dok se ruske i francuske trupe bore.

- Znam, Marion. Ovo je i za njega veliki šok. Kako li je on došao ovdje, vjeruj mi ni ja nemam pojma. Ali izgleda, lakše je doći iz prošlosti u budućnost, nego obrnuto. Šeretski se osmjehnula, ne bez zabrinutosti.

- Izgleda da sam ja izuzetak.

- Ma ne brini, tješila je Marion. Naći ćeš ti put ka svom vremenu. Ne sumnjam u to. Ali...

Htjela je reći povedi me sa sobom, ali zaustavila se na vrijeme. Nije znala šta je tamo čeka. Znala je da je strah ono što uglavnom

sreže čovjekove snove. Zbog toga se saplićemo i stalno vraćamo u prošlost. Bila je ljuta na sebe što nije iskoristila priliku, ali biće pažljivija.

- Gledaj, uzviknula je Marion, uradiću nevjeroatnu stvar kad mi se već pružila prilika.

- Koji je tebi najomraženiji lik iz istorije? Po mom mišljenju, ima ih nekoliko. Ali za tebe?

- Hitler, kao iz topa odgovorila je Marion.

- Hajde da ga potražimo. Čudne su stvari u pitanju. Moguće da se i on smuca po Njemačkoj.

Na ekranu je bila prikazana Njemačka. Tu je bila i crvena tačkica. Išle su prema njoj. I evo, ispred velikog Berlinskog zida stajao je Firer i sa nevjericom gledao. Vikao je na njemačkom:

- Smaknite ovo. Ovoga nije bilo. Dovucite topove, dovezite tenkove, uništite ovu prepreku. Odmah, odmah, odmah... - Turisti su se smijali i gledali sa zanimanjem. Neko je imao aparat koji je odmah izrađivao slike. Slikao je Firera, a zatim je mlatio slikom po vazduhu, kao da je vruća, pa je treba ohladiti. Ali, tako se nekad razvijala takva slika. I hop, slika je tu, ali Hitlera na njoj nije bilo. Čovjek je bio iznenaden. Pokušaće još jednom...

Alba se nasmiješila i to je Marion dalo ideju.

- Može jedan selfi Alba?

- Može, rekla je Alba sigurno. Šta god hoćeš. Marion je našla ugao i svojim mobitelom uslikala sebe i Marion i virtuelni ekran ispred. Pogleđala je u ekran. Sve je bilo tu.

- Hajde da se malo našalimo, reče Alba. Znaš, ja sam poznata u svom kraju zbog nekih moći koje imam. Bolje da ne moraš saznati šta sve mogu. Ali i tehnika je mnogo napredovala za ovih sto godina. Prevukla je rukom preko ekrana, kao da nešto hoće da uhvati i dogodilo se čudo. Za Marion, šok i nevjerica. Biblioteka se napunila neobičnim likovima. Šetali su se tu rimski imperatori u togama, turski sultan Sulejman sa sabljom. Na jednom stepeniku stajao je Aleksandar Makedonski, a ispred njega američki kauboj sa Divljeg zapada. Nikola Tesla je u ruci držao otvorenu svesku u koju je nešto zapisivao. Gledao je u plafon sa nevjericom i sva ta svjetla koja su bacala prigušenu svjetlost. Ajnštajn se počešao po razbarušenoj kosi i iznenaden ličnostima oko sebe vikao:

- Da, to je to. Sve je relativno. I vrijeme i prostor i granice... Potvrdio sam svoje razmišljanje. Sada mogu da umrem. - Nije znao da se to davno dogodilo.

Na drugoj strani Napoleon i Kutuzov su isukali mačeve, a Hitler je u njih uperio pištolj. Pucao je bez oklijevanja i onda ništa. Meci su prošli kroz tijela Napoleona i Kutuzova, a oni su se i dalje gledali neprijateljski.

U opštoj zbumjenosti koja je nastupila zbog prisutnih likova, ogledala se zapanjenost na svim licima. Kao da su bili statisti neke velike istorijske drame koja tek treba da se dogodi.

Napoleon je okrenuo leđa Kutuzovu i pošao prema Aleksandru Makedonskom. Htio je da ga pita kako je došao do Indije, jer je i on imao takve pretenzije. Aleksandar nije znao koje taj mali brko isred njega, te ga je jednostavno odmaknuo ispred sebe. Najveća uvreda za Firera.

Neki su dobacivali: - Ne na Aleksandra, loše ćeš proći.

Narcis se ogledao u ogledalima kojih je bilo nekoliko.

- Da, tako sam lijep, niko mi nije ravan. Ova spravica je prava stvar. I jedno malo ogledalce sakri u svoje odijelo. Sad može stalno da vidi koliko je lijep. Ne mora ići do jezera.

Asterix i Obelix su samouvjereno hodali prostorijom. Nedostajala im je šuma i livada, ali čarobni napitak je bio sa njima. I Doli je tražila svoju crvenu cipelicu u društvu strašila. Toliko stvarnih ličnosti i nestvarnih likova iz romana i filmova.

- Da li je ovo moguće, pitala se Marion, držeći se rukama za glavu. Mora da sanjam. Uštinula se, ali ništa se nije dogodilo.

Odjednom je nastala gužva. Kroz prostoriju je trčao mladić i mlatio rukama. Vikao je: - Alba, Alba, našao sam te. Ali pogledaj, vikao je očajno, - nijesmo ga se riješili. On me prati.

Alba je mahnula rukom i sve do tog trenutka prisutne ličnosti su negdje nestali. Ostao je samo mladić i za njim ljigava odvratna zvijer, sa rastavljenim čeljustima, dok joj je niz tijelo slijevala zelenkasta sluz.

- Pojavila se odjednom iz Obrnutog svijeta kod nas i ja sam morao da te nađem. Ja nemam moć da se borim sa njom.

Alba je uzbudjeno vikala:

- Brzo se penji ovamo. Daj mi prostora. Šta da uradim sa njom?

Gdje god je pošaljem biće nevolja i nepobjedivo zlo za sve i svakoga?

- Nemam pojma, Alba. Vrati ga svijetu njegovom.

- Znači, u Obrnuti svijet?

Stvor se za to vrijeme približavao. Nikada nešto slično Marion nije vidjela i bila je mnogo uplašena. Vukla je Albu za ruku: - Učini nešto, ako možeš!

- Pustite da napravim plan, vikala je već i uplašena Alba.

- Kakav plan, vikao je mladić, upotrebi svoje moći!

Alba je brzo rukom ponovo vratila virtualni ekran i žurno po njemu prebirala tražeći Obrnuti svijet.

Marion je vidjela crn ekran i tek neke odvratne sjenke kako promiču zaraslim šumama. Oborenio drveće je pomalo umiralo, a svud su

se nalazili raskomadani dijelovi nečeg neprepoznatljivog. Nije željela da gleda, ali znatiželja je uvijek jača od straha.

Alba je otvorila portal ispred stepenica u biblioteci nadajući se da će stvor uletjeti u zamku, ali ne. Stvor je skočio i zakačio se jednim pipkom za ogradu. Marion je dohvatala stolicu i iz sve snage udarila po sluzavom pipku koji je ostao na ogradi, a stvor je upao u portal koji je Alba u međuvremenu dovukla ispod njega.

Na virtualnom ekranu su ugledali kako stvor u Obrnutom svijetu, izlazi iz jednog ogromnog stabla obraslog paučinom. Brzo je Alba locirala to mjesto.

- Tu vam je znači portal za naš svijet. Sada ih imamo. Potrčala je prema mladiću koji je dolazio. Zagrlili su se. Nježno ju je pomilovao po kosi i poljubio u obraz.

Za to vrijeme Marion je i dalje posmatrala crni ekran. Pitala je Albu:

- Je li ovo Pakao?

Kada je stvor upao u Obrnuti svijet na njega je skočilo nekoliko isto tako odvratnih stvorova. Nije dalje željela da gleda i okrenula se svojim gostima. Mladić se predstavio kao Brenan. Osmjehnuo joj se i čestitao na odličnoj snalažljivosti. Držao je Albu za ruku i Marion je shvatila da će i oni odletjeti ko zna kud, nekud u svoj svijet, baš kao i ona njena dva golubića. Alba je odgovorila na njeno pitanje o Obrnutom svijetu.

- Znaš onu košaricu na kompjuteru? Sve što ti nije dobro ili ti više nije potrebno, bacis u košaricu. Poslije je zaboraviš isprazniti i tu se svašta dogodi. Kompjuter ti zabaguje, neće da ti daje potrebne informacije, jednostavno rečeno pokvari se. Naš Obrnuti svijet je naša košarica. Svašta smo bacali u njega. SVE što nam nije bilo potrebno. On je sada mutirao i počeo da nam pravi velike probleme.

- Šta ste sve bacali, pitala je Marion zabrinuto.

- Svakakve otpatke: hranu, zle ljude, opasne životinje, sukobe koji su se završavali bez dogovora ili su trajali godinama, glad, siromaštvo, svakaku nesreću, uragane, poplave, zemljotrese... Vratilo nam se kao bumerang. Niko nije shvatio da stvari treba riješavati i popravljati. Otišli smo predaleko. Stvorili smo prividno savršen svijet, ali istovremeno i Obrnuti svijet u kome je naša loša stvarnost mutirala i postala prijetnja za nas, slegla je tužno ramenima.

Marion se umorila od događaja. Pomislila je da ta budućnost u kojoj žive njeni novi drugari i nije tako privlačna kako je očekivala. Nije više imala želju da posjeti Albin i Brenanov svijet budućnosti.

Kao da joj je čitala misli, Alba je sklopila svoj virtuelni ekran i rekla:

- Evo, kišica prestaje, duga se ponovo vraća, otvorice se crvotočina.
Moramo je pronaći. Vratićemo se po tebe kada budeš spremna da kre-
neš u avanturu. Ne brini, dobro ćemo te čuvati.

Nestali su iza jedne police. Kao da se za trenutak osjetio mali propuh u prostoriji i Marion je prešla rukom preko očiju. Shvatila je da smo svi samo putnici i gosti koji na ovoj divnoj planeti Zemlji provode neko vrijeme i onda dolaze drugi. Ostavila je izabranu knjigu na policu i uzela prvu sljedeću. Kad je izašla ispred biblioteke sve je bilo kao i inače. Pogledala je na sat. Sat je pokazivao da se u biblioteci zadržala samo deset minuta. Nasmiješila se izašavši u park ispred biblioteke, obasjan suncem, dok su se posljednje kapljice kiše presijavale na granama, a duga, velika prelijepa duga se gubila. Bilo bi tako dobro upozoriti svijet na opasnost od neodgovornih postupaka. Razmisliće o tome malo podrobnije. Pogledala je ponovo telefon i potražila je sliku sa Albom. Vidjela je Albu i sebe. Dovoljno da shvati da nije sanjala. Nasmiješila se i ne znajući, na glas progovorila:

- Sve je relativno...

Nina Vuković

Deveti razred

JU OŠ „Veljko Drobnjaković“, Risan

Kotor

**Treća nagrada
Bronzano zmajevo jaje**

POVRATAK U SADAŠNJOST

On tada nije znao da će da me upozna i ubije do kraja dana koji je počeo baš kao i svaki drugi. Nije znao, niti je mogao da prepostavi da će sopstvene odluke i slijepo želje da ga dovedu do toga. Nije očekivao da će njegov život uskoro biti izokrenut. Milan je upravo krenuo na fakultet i živio je miran, dosadan život. Naizgled se nije isticao ni po čemu. Međutim, smatrao je da je sreća svuda sem ovdje i sada. To je ono što ga je uništilo. Ali, krenimo od početka.

Bezbržno je sjedio i čekao da se predavanje završi. Nestrpljenje mu je obuzelo tijelo. Igrao se olovkom, cupkao nogom o drveni pod i učestalo gledao u sat na svom zglobu, kao da bi to učinilo da vrijeme brže prođe. Je li sat sprava koja pokazuje vrijeme, ili određuje vrijeme? Za one posebne, izabrane, to nije važno. Za njih je sat nešto treće, sa čim će Milan uskoro biti upoznat.

Prodorni glas profesora odzvanjao je amfiteatrom tokom Milanovog omiljenog časa - istorije. Volio je uzbuđenje koje bi mu se uvuklo pod kožu samo slušajući o bitkama i davno prošlim dobima. Nostalgija za nečim što nikada nijeste proživjeli je neobično osjećanje. Jak osjećaj čežnje i pripadanja mjestu ili vremenu koje je uvijek bilo, i uvijek će biti van vašeg domaćaja. Instinkt da pripadate nekom drugom, boljem vremenu. Miljanu je ovo osjećanje bilo poznato i vrlo postojano u njemu samom.

Sat je počeo da ga dekoncentriše. Kožni kaiš bio je previše zategnut. On je nespretno pokušavao da ga olabavi. Iznenada, tanke kazaljke više nijesu pokazivale koliko je sati. Počeće su da se neprirodno brzo okreću i da mijenjaju smjerove. Sat kao da je živio sopstveni život. Nije ga bilo moguće kontrolisati. Kaiš je sve više stezao Milanovu ruku. Kazaljke su se obrtale sve brže, sve dok nijesu dostigle toliku brzinu da ih je bilo teško vidjeti. Milanovi otkucaji srca kao da su se trkali sa kazaljkama zbog straha koji je osjećao. Niko od njegovih kolega nije primjetio njegov nemir,

crvenilo njegovog lica, niti znoj na istom. Riječi profesora počele su da se mijesaju sa glasovima iz daljine. Amfiteatar je počeo da blijedi. Zamijenili su ih glasovi nepoznatih ljudi koji su postajali bučniji i sve bliži, sve dok potpuno nijesu preplavili Milanov um. Uhvatio se za glavu zbog pritiska, a sat se nije umirivao. Milan je od bola počeo da se presavija i čvrsto je zatvorio oči.

Atmostef se iznenada promjenila. Taj djelić trenutka poveo je Milana na put po vremenskoj liniji. Našao se između onoga što je bilo i onoga što će biti. Između proteklih odluka i budućih mogućnosti. Došao je do početka i kraja, i video ono između. Napokon, on je ostavljen u dalekoj prošlosti bez objašnjenja.

Milan to još uvijek nije shvatio. Polako je otvarao oči i bio zahvalan što je nepodnošljiv bol popustio. Napokon se osvrnuo oko sebe, a kada više nije video drveni sto ni učenike, počeo je da paniči. Umjesto poznate učionice, oko njega su se našle nepoznate kuće i puteljci. Sve je bilo napravljeno od kamena i izgledalo je zastarjelo i nerazvijeno. Od iznenađenja i zbumjenosti nije mogao da se pokrene.

Gdje je i kako je završio ovdje?

Pitanja su se nagomilavala, a odgovora nije bilo. Instinkt ga je naveo da pogleda u sat, na kojem je bila zalijepljena cijeduljica. Na njoj je pisalo "Atina, antička Grčka". Zdrav razum mu nije dozvolio da pomisli da je zaista u Staroj Grčkoj, državi koja odavno ne postoji. Da li je mogla biti sučajnost što je bio baš ovdje?

Antička Grčka je od malena budila posebne iskre radoznalosti u njemu. Ta zemlja heroja uvijek ga je zvala i privlačila ka sebi. O njoj je učio i dozvoljavao sebi da o njoj sanjari. Često bi se u tome izgubio. Skinuo je cijeduljicu i uvidio da je sat pokvaren. Bespomoćno se naslonio uza zid i potonuo u sopstvenu zbumjenost.

Nakon pola sata razmišljanja o logičnim objašnjenjima, shvatio je da ih nema. Ovo definitivno nije bio san. Možda je pao i povrijedio se. Možda je sad u komi, a ovo je halucinacija. Bolji zaključak nije imao, ali je odlučio da makar uživa u ovoj halucinaciji dok traje jer se ipak nalazio na mjestu kome je posvetio mnogo svog vremena i misli.

Odvojio se od kamenog zida i krenuo u razgledanje. Zaključio je da je vrlo rano, zbog male količine svjetlosti i činjenice da napolju još nije bilo ljudi. Uočio je javna kupatila, uglavnom jednospratne kuće i razne statue. Neke od ovih prizora video je u istorijskim knjigama i muzejima, a sada su bili živi i pred njegovim očima. Šetao je dugo i osjećao bol u nogama, a bio je i žedan. U međuvremenu je primjetio da ne nosi svoju odjeću, već veliki komad platna, lanenu tuniku do koljena i kožne sandale kao pravi

Grk. Bar ljudi neće da ga gledaju čudno ako ga primjete. Već se pomirio sa tim gdje se nalazi, ali se i dalje pitao kada će da izade iz ovoga što je i dalje smatrao halucijanijom. Nije znao šta ga čeka. Nije znao da ga ja čekam.

Jutro je oživjelo, a sa njim i ljudi. Milan je prvo uočio ženu duge riđe kose i blagog, okruglog lica. Izlazila je iz višespratne kamene kuće. Imala je ploču kao krov i veliki ovalni otvor kroz koji je izlazila i uputila se ka dvorištu. Neki zidovi kuće bili su ukrašeni šarenim pločicama. Divio se njenom izgledu.

Svaku oduku koju je do sad donio, donio je i svakog drugog dana kog sam ga iščekivao. Međutim, u ovom trenutku je uradio nešto drugačije. Odlučio je da pride ženi i popriča sa njom kako bi saznao gradske novosti. Možda za vas ovo ne djeluje kao nešto posebno i važno pominjanja. Međutim, za mene, koji gledam isti scenario iznova i iznova, svaka promjena i nova odluka je velika. Pažljivo sam ga posmatrao. Prišao je ženi i uputio joj pozdrav. Srećom, ona je bila priyatna i raspoložena za razgovor. Iako Milan prije toga nije ni razmišljao o jezičkoj barijeri, shvatio je da nekim čudom govori grčki.

- Dobro jutro. Kako ste danas? - nervozno joj se obratio Milan.

Ona ga je začuđeno pogledala, ali mu je brzo odgovorila.

- Vrijeme je lijepo, a to svakako utiče na raspoloženje - reče uz osmijeh, ali joj se izraz ubzo promijenio. - Nažalost, ne pomaže trenutnim okolnostima i situaciji. Smijem li da te pitam odakle dolaziš? Nije sam te vidjela u okolini, a koristiš i neke izraze koje do sad nijesam čula - reče žena radoznalo.

Milana je obuzela nervosa zbog pitanja, ali se brzo umirio i odgovorio.

- Putnik. Ja sam putnik. Htio sam da Vas pitam, ako biste izdvojili par trenutaka da mi pojasnite kakva je to situacija u ovom gradu. Samo sam u prolazu, ali smatram da je bolje da budem upućen u dešavanja.

- Hoću, mada sam bila sigurna da čak i ljudi iz drugih gradova moraju znati. Da budem iskrena, nijesi izabrao ni dobro vrijeme, a ni dobro mjesto za putovanje. Trenutno u Atini vlada rat za jedan dio zemlje. U početku smo se nadali da neslaganje neće proizaći u nešto veliko, ali je postalo jako ozbiljno i opasno čak i za civilne. Mislimo da će general danas okupiti vojsku i krenuti u napad. Pored toga vladaju i razne bolesti. Na njih smo bar navikli - žena je izložila situaciju zabrinuto.

- Hvala Vam puno i izvinite na smetnji. Ja ču sada da krenem dalje - odgovori joj Milan ne znajući šta drugo da kaže.

Kada je htio da čuje novosti, mislio je na neku aktuelnu predstavu, a ne na rat i bolest. Nadao se da ni jedno ni drugo nijesu toliko ozbiljni i

još uvijek pun nade i očekivanja, krenuo je dalje. Na kraju krajeva, osjećao se kao da pripada ovom drevnom dobu, i iskoristiće ovu neobičnu situaciju najbolje što može.

- Sačekaj! - uzviknula je dobroćudna žena. Njena crvena tunika do članaka odisala je mirisnim uljima koje su Grci posebno voljeli. - Uzmi ovo. Biće ti potrebno.

Milan je klimnuo glavom u znak zahvalnosti.

U tom trenutku nijesam pomislio na to za šta će mu biti potreban predmet koji mu je Grkinja pružila, a koji je on zahvalno prihvatio. Nijesam shvatao posljedice u promjenama njegovog ponašanja, a zasigurno nije ni Milan. On je razmišljao o tome kako će da izgradi novi život u Antičkoj Grčkoj. Htio je da postane filozof. Možda se pitate zašto nije mislio na to kako da se vrati svom starom domu. Istina je da nije imao želju za tim. On je sada proživljavao svoju maštu, želje i čežnje. Htio je da obide i proživi ljepote Stare Grčke i postane dio nje. A ja? Ja sam se smijao njegovim planovima i nestrpljivo ga čekao.

Sada se uputio ka trgu. Sve građevine bile su slične kao kuća one žene, sem nekih glavnih gradskih objekata koji su se isiticali raskošnim stubovima. Milan je imao priliku da vidi sve za čim je toliko žudio. Slavna Antička Grčka, sjajna kao biser koji je napokon imao u šaci.

Pun uzbudjenja, krenuo je da razgleda trg koji se punio ljudima. Priзор nije bio onakav kakav je zamišljao. Nije video ljudе kako njeguju svoja tijela i umove, ni one koji vajaju poznate figure drevnih Grka. Nije bilo traga poznatim grčkim komediografima. Šetao je ulicom i upijao dešavanja oko sebe.

Gdje su bili inspirisani pisci koji su prenosili mitove o titanima? Ili atletičari izvajanjih tijela - primaoci svečanog lovorođenog vijenca zbog nadljudskih postignuća? Nije bilo ni filozofa oštih umova, izgubljenih među slavnim mislima koje ćemo citirati. Umjesto svega toga, video je narod koji pred njegovim očima pati i umire zbog podivljale kuge. U blizini nema Grka starijeg od trideset godina. Milan se rastužio kada je shvatio da je to zbog kratkog životnog vijeka prouzrokovanoj bolestima za koje lijek ne postoji.

Ljudi su izgledali ispijeno i beživotno. Neki su uplašeno trčali po trgu tražeći pomoć, dok su drugi patili u tihoj muci.

Imaću sreće ako se ne zarazim, pomislio je Milan.

Nije prepoznao svijet koji se nije poklapao sa onim što je učio i znao. Na uglu grada nazirala se postrojena vojska. Vojnički šljemovi su se presijavalii pod atinskim suncem. Oni uskoro neće štititi ljudе, već leševe koji će pasti u zaborav prije nego što se ohlade.

Milan se sklonio sa trga, zaprepašćen onim što je vidio. Polako mi se približavao, a da to nije ni znao. Bio je gladan i žedan, ali se trudio da o tome ne misli. Sem toga, u njemu je vladao i unutrašnji nemir. Ni jedno od njegovih očekivanja nije bilo ispunjeno. Prošlost u kojoj je mislio da će naći spokoj, pružila mu je sve sem toga. Sakrio se iza jedne zabačene građevine daleko od trga. Spustio je pogled i sjetio se svog sata. Kako bi se samo ovi ljudi iznenadili da ga vide.

To bi moglo da bude opasno, pomislio je. Ipak, odlučio je da ga ne skine sa ruke. Kada je vratio pogled ispred sebe, ovaj dovoljno čudan dan postao je još nevjerovatniji. Od straha zbog prizora pred sobom, zateturao se unazad i počeo da se okreće oko sebe kao da želi da provjeri da li još neko vidi ono što i on. Milan se našao licem u lice sa samim sobom, ili verzijom sebe. Milan i ja napokon smo se srelj!

Iako smo se i ranije sretali, u meni je vladao osjećaj da će danas biti drugačije.

- Šta... Kako... Ko... Kako je ovo moguće? - mucao je Milan zbumjeno.

Znao sam da je bio pogubljen i šokiran, čuo sam ovo i ranije.

- Slušaj, znam da si zbumjen, ali nemam vremena da ti odgovaram na pitanja. Moramo da odemo odavde prije nego što se zarazimo, poginemo ili tako nešto - užurbano sam govorio mlatarajući rukama po vazduhu zbog uzbuđenja što ga ponovo vidim.

Primjetio sam da posmatra moju ruku. Vjerovatno je uvidio da je jedina razlika među nama to što ja nemam sat. To što ja više nemam izbor, a on ima, iako to nije znao. Ne znajući šta da radi, pružio je ruku ka meni očekujući da će da prođe kroz mene i da time potvrdi da je sve ovo san.

- I prošli put si to pokušao. Ne, ovo nije san i prije nego što pitaš, nije ni halucinacija.

- O čemu ti to pričaš? Kakav prošli put? - Milan je htio da zaplače zbog besmopoćnosti i zbumjenosti koje je osjećao.

Stavio sam mu ruke na ramena da bih ga malo umirio.

- Ovo je treći put da si ovdje jer nikada nijesi ispunio zadatak.

- Koji zadatak? Zašto ga nijesam ispunio?

Primjetio sam ljude kako šetaju ka nama i zaključio da treba da odem na neko skrivenije mjesto.

- Ovdje nije bezbjedno. Prati me. Znam da je šuma u blizini, a tamo nas niko neće vidjeti.

Milan je klimnuo glavom i krenuo za mnom. Uputili smo se ka visokom drveću. Čuo sam kako je glasno disao i osjećao sam njegov nemir. Našli smo se među sjenkama visokog drveća. Iza sebe sam ostavio tragove svojih strahova i kajanja, i bio spremjan da odgovorim na Milanova pitanja.

- Moraš da me ubiješ. To je zadatak koji moraš da ispunиш kako bi sebe napokon oslobođio odavde. Moraš da prekineš ovaj začarani krug.

- Da te ubijem? Ne razumijem zašto to moram da uradim. Zar ti nijesi ja? Ne bih li time ubio i sebe?

- Ne baš. Ja sam prošla, loša verzija tebe, dio tebe koji te sputava i kog moraš da se riješiš kako bi nastavio dalje. Čak i da hoću, ja ne mogu da odem, ja nemam sat. Ti si sadašnjost. U tebi je moć, ti imaš sat.

Šum tamnog drveća oblio me jezom. Milan je bio previše zauzet razmišljanjem da bi to primjetio.

- Pomenuo si da sam ovdje već bio i da nijesam ispunio zadatak. Zašto?

- Prvog dana, nijesi htio da se vratiš kući jer si mislio da će ovdje život da bude savršen. Mislio si da je verzija vremena i mjesta koju si imao u svojoj glavi stvarna slika. Ali nije. Tada sam shvatio da ne smijem da ti se predstavim previše rano, kao što sam tada učinio, već kad uvidiš da to nije tako. Nostalgija i mašta eliminišu istinu. Morao sam da te pustim da je vidiš. Da se uvjeriš u sve loše ovog mjesta. Zatim, drugi put, tako sam učinio. Napokon si htio da se vratiš kući, ali nijesi imao kako, odnosno čime da me ubiješ. Tada se sve opet ponovilo, i evo te ovdje, treći put.

Neko vrijeme nije postavljao pitanja. Pretpostavljam da je dobio previše dijelova slagalice odjednom, i da je sad pokušavao da ih složi.

- Zašto smo uopšte ovdje? Zašto baš ja?

- Slušaj me pažljivo. Znam da sam ti rekao da sam ja prošla verzija tebe, ali dio mene živjeće u tebi sve dok me napokon ne odbaciš. Ja predstavljam sve strahove i greške koje sam učinio i zato završio ovdje, a koje ti imaš priliku da ispraviš. Ja sam ovdje kako bih te naučio lekciju.

Stisnuo je usne i klimnuo glavom. Čekao je da nastavim.

- Ja sam u svom životu bio nezadovoljan, kao i ti sad. Nijesam ni pokušao da ga popravim. Žalio sam se kako ne pripadam savremenom dobu i osjećao sam se kao da živim tuđi život. U početku sam samo povremeno plivao ovim mislima, ali su me preplavile dok nijesam u potpunosti potonuo. Što je najgore od svega, ja to nijesam primjetio. Mislio sam da je problem u vremenu i mjestu u kom živim, a ne u meni samom i načinu mog života. Sat je to čuo. Nijesam jedini koji je pao u ovu klopku, ljudima se to često dešava. To je naša narav - rekao sam uz tužni uzdah.

Nije više gledao u mene. Pogled mu je bio pričvršćen ka vlažnom tlu pod našim nogama. Izgledao je kao da rovari po mislima, pitanjima i čeka da mu zemlja da odgovor. Umjesto nje, ja sam nastavio da govorim. To je sve što je od mene i ostalo. Greške, kajanja, lekcije. Za razliku od mene, on počinje od lekcija i na tome sam mu zavidio.

- Žalimo se na današnji dan, a sjutra čemo da ga posmatramo sa nostalgijom. Biramo da obrišemo loša sjećanja i pamtimosamo dobre trenutke. Kada se ti dobri trenuci spoje, prikazuju jednu savršenu sliku koja nikada nije ni postojala. Zaustavljamose na toj slici i ne gledamo van njenog okvira. Nostalgija nas zasljepljuje tako da ne vidimo istinu. To nas sprječava u tome da budemo prisutni sada. Zbog toga stariji ljudi kritikuju mlađe jer misle da su živjeli mnogo bolje. Zato sam ja umislio da pripadam nekom drugom dobu. Postao sam tako nesrećan. U potpunosti sam prestao da živim u sadašnjosti.

Na licu sam mu primjetio saosjećajnost. Shvatao je osjećanje koje sam opisivao. Samo što je on mogao ovo da zaustavi time što bi odvojio mene od njega.

- Razumijem to i siguran sam da bih učinio isto ponovo da nijesam imao priliku da naučim od tebe.

Mjesečina mu je sada obasjala lice koje je odisalo iskrenom zahvalnošću. Odjednom se namrštilo kao da je pronašao rupu u mojoj prići.

- Ipak, mi smo ljudi. Napravljeni smo od sjećanja. Zar ne možemo da se vraćamo na njih i lijepa osjećanja koja bude u nama?

- Naravno. Međutim, mi smo takođe i opsensivni i često pretjerujemo u svemu. Zato je važno imati balans, ne dozvoliti sebi da odlutaš i uvijek biti svjestan da je ono što je najvažnije danas.

Blagi osmijeh ocrtao mu se na licu.

- To ima smisla. Ali... sat? Kako je sat ovo mogao da uradi?

Ni sam nijesam u potpunosti razumio moć sata. Pomirio sam se sa tim da je to nešto van ljudskog shvatanja. Nešto daleko iznad nas, što prati ili gradi naše korake i smije se našim planovima i očekivanjima. Ipak, potrudio sam se da sve objasnim najbolje što sam mogao.

- Sat je živ, on posmatra i sluša. Prati osobe poput nas. Onda, jednog dana, odluči da nas zarobi negdje na vremenskoj liniji i nauči nas lekciju. Kada me je sat ostavio ovdje, sa mnom je ostavio i znanje koje sam morao da prenesem tebi. Međutim, ja sam prošlost. Više nijesam imao sat kojim sam došao ovdje. Ali svako zaslужuje drugu priliku, pa si ti sadašnja verzija koja može da nauči od mene i postupa bolje. Ti imаш sat. Ti imаш moć. Ti možeš da spasiš sebe, jer za tebe nije kasno - objasnio sam pun entuzijazma.

U ovoj apsurdnoj situaciji Milan je počeo da se kikoće. Namrštilo sam se i pitao ga šta je smiješno.

- Samo... teško mi je da povjerujem u sve ovo. Ali takođe, teško mi je da ne povjerujem, s obzirom na to da sam ovdje i pričam sa samim sobom. Kako bih to uopšte objasnio drugačije?!

Neko vrijeme smo stajali u tihom, obostranom razumijevanju. Povremeno su se javljali neprijatni glasovi vrana. Ne brinite, nijesu naslutile nikakvu tragediju jer sam već znao šta me čeka. To nijesam ni smatrao tragedijom, već oslobođenjem od sadašnjeg Milana, koje je bilo potrebno i meni i njemu. Ja ga više neću vući unatrag, a on će moći da nastavi dalje. Volim da mislim da su vrane samo htjeli da nam poruče kako nijesmo bili sami u toj crnoj noći. Možda su osjetile da u šumi nijesu bila dva čovjeka, već jedan usamljen čovjek koji je pokušavao da se spasi sam od sebe i kom je bila potrebna utjeha.

Milan je napokon prekinuo tišinu.

- Rekao si da će se vratiti pomoću sata, ali moj sat je pokvaren.
- Zato moraš da me ubiješ. Tek kada to uradiš, kada me odvojiš od sebe, sat će proraditi i više nećeš biti zaglavljen u prošlosti.

Vidio sam odlučnost u njegovom pogledu. Bio je spreman da ode. Iznenada, sjenka razočarenja pala mu je preko lica.

- Postoji problem. Ja i dalje nemam čime da te ubijem, kao što nijesam imao ni drugog dana.

Tada je predmet iz njegove tunike zasijao.

- Imaš! - rekoh uz osmijeh - Danas si uradio nešto što nijesi pretvodna dva puta. Začudio sam se i nijesam znao šta će to da promijeni. Ali sada znam.

Shvatio sam da svaka naša odluka, bila ona mala ili velika, mijenja ishod događaja. Mi donosimo odluke, nosimo svoj sat i time gradimo sopstveni put. Da li je sat već odredio te odluke, ili zaista imamo potpunu slobodnu volju, u to nijesam siguran. Ipak, siguran sam da ne treba obraćati previše pažnje na sat, da nas ne bi povukao previše naprijed ili previše nazad, što on često zna da uradi.

- Šta sam to drugačije uradio danas? - Milanovo pitanje vratilo me je iz razmišljanja.

- Danas si odlučio da započneš razgovor sa onom ženom. Ona ti je zatim dala bodež kako bi mogao da se odbraniš na svom putu. Sada će ti koristiti za nešto drugo.

Razumio je šta sam govorio. Sada je držao nož u ruci, spreman da napokon uništi ovaj pakao koji sam stvorio.

- Hvala ti. Spasio si me - rekao je drhtavim glasom.

Prinio je nož ka mom stomaku. Osjetio sam njegovu oštrinu i pritisak koji mi je stvarao na koži.

- Ne. Ti si spasio sebe. I, Milane, ne zaboravi da nikada ne gledaš u sat predugo. On jeste velikodušan, i daje priliku za ispravljanje grešaka. Ipak, nije milosrdan i pamti. Neće se plašiti da te ponovo nauči lekciju ako napraviš istu grešku.

- Biću obazriv.

Stavio sam ruku na ranu i osjetio toplu tečnost. Pogledao sam u Milana posljednji put. Bio je zahvalan, ali mu neću nedostajati. To mu ne zamjeram. Kapljice krvi pale su na hladnu zemlju, a za njima i ja.

Milan je gledao smrt svog dvojnika. Jedini način da pobjegne iz halapljivih kandži prošlosti bio je da ih sam uništi. Čovjek je svoj najveći neprijatelj, ali jedino sam može spasiti sebe.

Nepomično je stajao pored tijela. Pogledao je u sat, i od iznenade-ja širom otvorio oči kada je shvatio da ponovo radi. Mogao je da čuje sopstveni puls od uzbudjenja. Kazaljke su počele da se neprirodno brzo okreću, a sada je znao šta to znači. Vratiće se svom starom životu. Vratiće se sadašnjosti. Nikada nije mislio da će zbog toga biti srećan. Bacio je još jedan pogled ka onom drugom Milanu, ka prošlosti i drevnoj Atini, a zatim je zauvijek napustio.

Čulo se zvono koje je označilo kraj predavanja. Milan nije mogao da vjeruje da je zaista ponovo u učionici. Pogledao je u svoj sat i sa olakšanjem zaključio da radi normalno. Odlučio je kako ga više neće koristiti da bi provjerio koliko je sati bilo ili koliko će sati biti, već samo da pogleda koliko je sati sada.

Nasmijao se ironiji u tome što će sat koji ga je učinio putnikom kroz vrijeme i prostor, od sada podsjećati da živi isključivo ovdje i sada.

Tesa Mirošević
Osmi razred
JU OŠ „Njegoš”
Kotor

ANTISVIJET

Tamo daleko, mnogo *dalje* od naše Zemlje i svačijeg Sunca, postojao je jedan kolibri. Ali ne onakav kakvog sada zamišljate - punog energije, u neprekidnom letu, čak i dok se sladi šećerom, i sa srcem koje lupne 1260 puta u sekundi. Ne, on nije bio takav kolibri. On je bio potpuno drugačiji: bez energije, jedva se kretao i skoro nikad nije jeo. I ako bi jeo, to je uglavnom bila jako zasoljena hrana. Čudno, zar ne? A što ako bih vam rekla da taj kolibri nije jedino stvorenje koje je potpuno suprotno od onih koje gledamo svaki dan? Taj kolibri živi u našem antisvijetu. I, kao što sam već rekla, u njemu je sve suprotno od svega onoga što je nama poznato. U stvari, gotovo sve.

„La-da-du-du-di-di-daa...“, Kolibri je pjevušio i teškim koracima šetao pored rijeke. Bilo je kasno proljeće i bližilo se ljeto, pa je morao da sakupi hranu. Da, i to je bilo suprotno.

„Mmm...“ - srećno je promrmljao ugledavši vodene trave u rijeci. I baš kada se spremao da kljunom dohvati travu, ugledao je nešto jako čudno. To nešto je nestvarno mnogo liči na njega, ali u isto vrijeme i ne. Izgleda kao njegov odraz, koji je, kada ga je spazio, brzinom svjetlosti odletio.

„Čekaj...“, polako je rekao odrazu, plašeći se da ga ne izgubi, ali je bilo prekasno. Stajao je na tom mjestu dugo i nepomično, sve dok mu nada da će ga ponovo vidjeti nije izblijedjela na popodnevnom suncu.

Za to vrijeme, tačno hiljadu i trideset i tri pasjih koraka, odnosno petsto dvadeset i devet zamaha kolibrijevih krila dalje, Pas i Lisica su vodili jedan ne toliko zanimljiv razgovor.

„Ali, obećao si!“, viknula je Lisica Psu, koji ju je gledao odsutno.

„Mislio sam da je do sada svako naučio da ja nikad ne ispunim svoja obećanja“, uzvratio je hladno Pas.

„Slušaj, ovako više ne može. Uzeo si mi skoro svu hranu koju sam imala, a bliži se ljeto. Moraš sad da mi...“, Lisica je nastavila.

Pas je zjevnuo, ali ne iz dosade, već zato što je polako gubio strpljenje.

„U redu, slušaj Lisice, ja isto nemam mnogo hrane. Biće sreća ako i ja preživim.“

„Ah ti...“, sada je Lisica počela da reži, ali joj je pogled odlutao, da li iz nemoći ili znatiželje, plaćim se da to nikad nećemo sazнати, i zastao na njoj nepoznatoj, a nama sad već dobro poznatoj ptičici. Kolibri, koji je tek doletio s rijeke i sletio na borovu granu da odluči što će dalje, primjetio je Lisicu nešto kasnije. Da bi uvažio njeno prisustvo, koje u stvari nije ni želio, Kolibri joj se ljubazno obratio:

„Dobar dan, što se dešava?“

„Da li imаш možda viška hrane?!“, promrmljala je Lisica, kojoj je sad bijes izbjiao iz očiju. „Izvini, samo sam jako uplašena...“

„Razumijem...“, odgovorio je Kolibri, prije nego je uspjela da dovrši rečenicu, što mu se učini veoma čudno.

„U redu, sad... Što ćemo s hranom?“, Lisica je nastavila pogledom uprtim u Psa, ne obraćajući više pažnju na Kolibrija.

„U redu, doniječu...“, započeo je Pas, ali ga je Lisica prekinula.

„Znam da nećeš... To stalno govorиш, i što si na kraju uradio? Ništa. Apsolutno ništa. Ne ostavljaš mi drugog izbora... Zvaću Kokošku.“

„Šta?!“, povikao je Kolibri, i tako se na teatralan način uključio u razgovor između Lisice i Psa.

Da, pogodili ste, jedna kokoška je u ovom svijetu kraljica životinja!

„Ooooh-ho-ho, trebao bi da vidiš svoje lice, Psu!“, trijumfalno je rekla Lisica. „U redu, znaš šta? Daćeš mi svu hranu koju imаш. Ako to ne uradiš, zovem je.“

„Ali...“, nemoćno je izustio Pas, prije nego što ga je Lisica, sad već s visoko uzdignutom njuškom prekinula.

„Psu, imao si svoju priliku, ili bolje reći prilike. Hajde, šta čekaš?“

„Da jabuke padnu sa drveta“, izustio je Pas i prasnuo u smijeh. Ispostavilo se da ni spomen Kokoške ne može promjeniti njegovu čud. A čud ga je naučila, između ostalog, i dobroj glumi.

„AAAAAAA!“, zagrljala je Lisica i otrčala u žbun, koji se tresao od vrištanja sve dok nije ostao bez ijednog lista.

„Pa“, Pas se obratio Kolibriju, poslije nekoliko minuta gledanja u žbun, „moram da krenem. Vidimo se.“

„Čekaj“, rekao je Kolibri, „mogu ti pomoći ako ti meni pomognes.“

„Slušam“, odgovorio je Pas, koji je bio uvjeren da je upravo izustio veštvo prikrivenu laž.

„Vidio sam nešto veeeoma čudno u rijeci. Biću iskren, iako ćeš možda pomisliti da sam lud... Bilo je to kao... da... sam video sebe.“

„Pa da, to je vjerovatno bio odraz“, rekao je Pas iznervirano, ali i zbunjeno da još uvijek sluša riječi koje izlaze iz Kolibrijevog kljuna.

„Ali ne, Psu, ne slušaš me. To jeste bilo **kao** da sam video sebe. Ali suprotnog! On je bio brz, i pun energije, i brz, i brz...“, pričao je Kolibri sad već munjevitom brzinom.

„Čekaj, zar ne vidiš da si se promijenio? Sada si i ti takav!“, prokomentarisao je Pas gotovo ushićeno, što je za njega bilo krajnje nesvojstveno.

„...I brz, i... Čekaj, što?!... Pa da! Nekako si u pravu!“, srećno je zaključio.

„Pa naravno da sam u pravu, čak bi se i ona naivčina od Lisice složila sa mnom!“

„U redu, prati me, molim te. Moram biti siguran da nijesam lud...“ rekao je kolibri. „Molim te? Volim te!“. Sada je napravio preslatku facu kojoj ni jedan živi stvor ne bi mogao odoljeti.

„Ako mi budeš sakupio hrane, važi?“, Pas nije odustajao, „Lisica je izgleda na dijeti, sakupila je samo povrće.“

„Vaaaži“, srećno je rekao Kolibri, mahnito zamahnuvši krilima, dok ga je Pas tromo pratnio kopnenim putem.

I tačno nakon napravljenih hiljadu i trideset i tri pasjih koraka, odnosno petsto dvadeset i devet zamaha kolibrijevih krila u suprotnom smjeru, Kolibri i Pas stigli su na odredište.

„Evo, tu smo“, rekao je Kolibri, sletjevši na obalu rijeke.

„Da, ali ja baš nemam namjeru da ovdje dočekam zimu. Znaš, ko zna kad...“, Pas je počeo da se žali, ali su ga prekinule kapi vode, koje su ga iznenada poprskale. Bio je to talas koji je rijeka napravila. To nije bilo uobičajno čak ni u ovom svijetu. Voda je oživljela i zauzela oblik malog zmaja. I prije nego što su postali svjesni što se dešava, obavila je Kolibrija i Psa i progutala ih.

Voda je, sasvim očekivano, bila puna trave i riba. Ali sasvim neočekivano, na njenom dnu nalazio se dvorac, providan i čvrst kao led. Bio je okružen nepreglednim svemirom, a zvijezde su visile svugdje oko njega.

„Dobro si obavila posao“, rekao je grubi glas, iako su riječi oda-vale nježnost.

„Vi sada treba da ste veoma uplašeni“, glas je bio oštřiji.

„Da, u pravu ste“, rekao je Kolibri iznenađujuće smireno, dok je Pas čutao, još uvijek zbnjen.

„Dajte da se predstavim“, reče ogromni gmizavac ustajući sa njenog prijestola, „Ja sam Erah. Nadzirač svega što postoji. Posjedujem i dar da mijenjam oblike“. Zatim je isturila prednju desnu nogu, zamahnula njom i promijenila je u krilo.

„Vidjela sam da si saznao za tajnu najveću od svih“, izgleda da se obraća Kolibriju.

„Koju tačno?“, upitao je brzo.

„Da nijesi jedini...“, rekla je Erah šapatom.

„Mislite, da ja nijesam jedinstven? Da ima više mene?“, promrljao je Kolibri nesigurno, dok je Pas zbumjeno posmatrao.

„Tako je. A ako ima više tebe, onda ima i više svjetova, zar ne? Vidiš, moj posao je da nadzirem sve svjetove u isto vrijeme, dok ne primjetim neku promjenu. I tako, poslije trista hiljada godina i devet dana, i očiju umornih od ponavljanja, došao je taj dan na koji sam bila upozorenata.“

„Greška između svjetova?“, napokon je Pas odlučio da ne bude samo posmatrač.

„Tako je“, potvrdila je Erah, „Ali postoji još veći problem“, nastavila je u dramatičnom tonu. „Ja nemam moć da putujem kroz svjetove, već samo da gledam u njih.“

„Kako to?“, povikali su u glas Kolibri i Pas.

„Pa, svaki put kad trepnem, što je veoma rijetko i opasno s obzirom na prirodu moga posla, uvijek mi pred očima bljesnu iste riječi: *Ovdje ćeš da ostaneš, dok ne nadeš sebe.* Pretpostavljam da se još uvijek nijesam pronašla, jer i dalje ne mogu da napustim ovo mjesto. Što znači da ne mogu da ispunim svoju ulogu do kraja – da riješim problem ukoliko ikad najdem na njega... Zato ti, u stvari vi, morate to da uradite umjesto mene.“

„Iskreno, meni i dalje nije jasno koji je to problem“, rekao je Pas nevoljno.

„Kolibri, taj odraz, koji si video prošle noći...“, nastavila je Erah.

„U stvari, bilo je danas oko podne...“, Kolibri ju je ispravio.

„Kako god, ja volim da malo začinim stvari. Ali da, taj odraz si bio ti iz druge dimenzije, odnosno svijeta. I nekako ste zamijenili osobine. Sad, kako i zašto se to desilo, ja nažalost, ne znam.“

„Što moramo da uradimo da riješimo taj problem?“, upitao je Kolibri odlučno, sa nadom u očima.

„Srećom, vas je dvojica. Jedan od vas mora da nađe tog drugog kolibrijia, a drugi mora da nađe sferičnu svjetlost. Znam, znam, zvuči kao da je u pitanju Sunce ili sijalica, ili svitac možda, ili...“

„Ili možda da se koncetrišeš!?,“ Pas je prekinuo ljutito, ali Erah je samo nastavila:

„...ali nije. To je Kristal - čudna energija praskozorja koja ima moć da ostvaruje želje, ali samo plemenite.“

Na ove riječi, Pas pokuša da sakrije razočarenje.

„Mogu li ja da nađem ne-sebe, molim te?“, molećivo je upitao Kolibri.

„Uspori malo, ptico! U redu, idi ti. Iza ove zavjese je portal koji vodi do tog svijeta. Čekaj... Evo ga“, Erah se udaljila od prijestola, napravila par nesigurnih koraka u desno i otkrila portal. „Da bi našao verziju sebe koju si video, moraš da pratiš rijeku.“

Kolibri nije mogao da skine pogled s čudnog odsjaja, koji se prelamoao kao svjetlost kroz prizmu. Portal ga je privlačio kao svijeća moljca. Oči mu zablijesnuše. Ubrzo, bez razmišljanja zakorači u nepoznato.

„A ti, kuco, evo“, Erah je prišla drugom portalu, koji se nalazio iza prvog. Na njegovom mjestu bilo je samo crnilo.

„A, ma daj!“, uzviknu Pas iznervirano.

„U ovom svijetu postoji samo jedna staza, a na kraju te staze ćeš naći kristal. Ali pazi! Svaki korak koji u njemu napraviš će se u vašem svijetu mijeriti satima, umjesto milimetrima. Zato bolje požuri.“

Pas se zagledao u čudnu tminu, koja je gutala svaki dijelić svjetlosti koja bi pala na nju. Oči mu se zatamniše. Ubrzo, i prilično iznenađujuće, Pas je bez razmišljanja zakoračio u nepoznato.

U portalu je Kolibri, prateći tok rijeke, sa znatiželjom posmatrao svijet koji se razmotavao pred njim. Bio je to svijet potpuno drugačiji od njegovog. Sve je suprotno od onoga što je poznavao. I napokon je našao ne-sebe, na borovoj grani nedaleko od rijeke.

„Hej, ja, mislim ti!“, uzviknuo je.

„Hmm?“, Irbilok je uzvratio polako.

„Jesi li ti ja?“, upitao je Kolibri.

„Zavisi iz kog ugla posmatraš stvari...“, odgovorio je Irbilok.

„Jesi li ti ugledao nešto čudno u vodi?“, nastavio je s pitanjima Kolibri.

„To je jedino što mi je ostalo u sjećanju“, odvratio je Irbilok.

„Vidi, moraćeš da mi vjeruješ. Podi sa mnom, idemo do... O ne!“, uzviknuo je Kolibri bespomoćno, kada je primjetio da je svijet u kojem se našao bio milijardu puta veći od hiljadu četinarskih šuma, a portal manji od bora.

„Slušaj, trebaće nam baš dugo vremena da nađemo portal. Jesi li spreman na to?“, obratio se Kolibri ne-sebi.

Irbilok je samo klimnuo glavom. Baš u tom trenutku, pojavila se Sjenka. Sjenka bez tijela.

„Treba li vam pomoći?“, upitala je glasom koji se ne može opisati rijećima. Što je bilo jako čudno. Glas koji briše riječi...

„Tehnički... da“, odgovorio je Kolibri.

„Da nađete portal?“

„Da. Ali kako ti znaš za portal?“

„Vidjela sam te kako izlaziš iz njega“, odgovorila je Sjenka. „Ali je nestao ubrzo zatim. Postoji, međutim, još jedan način da se vratiš oda-kle si došao. Svaki svijet ima svog čuvara. Čuvar ovog svijeta je Feniks. I on može da te odvede do Srži.“

„Ali, što je to Srž?2, upitao je Kolibri.

„Srž, tačnije Srž broj 1F, jer u svakom svijetu postoji po jedan, je mjesto u kojem se nalazi direktni prolaz do Erah. Nešto kao ekspresni portal“, obasnila je Sjenka.

„Ti poznaješ Erah?!” iznenađeno je upitao Kolibri.

„Naravno. I znam još ponešto o njoj, kao na primjer da, ako se desi preklapanje između dva ili više svjetova, onda Erah mora to da popravi“, dok je izgovarala njezino ime, Sjenka se zatamnila i nadvila nad Kolibrijem.

„Da, samo što sam ja ovdje umjesto nje. Ona trenutno prolazi kroz egzistencijalnu krizu... Ideš li s nama?”, upitao je Kolibri.

„Naravno! Iskreno, baš sam se počela dosadivati ovdje sama“, odvratila je Sjenka.

I tako su počeli njihovo putovanje. Letjeli su i lebdjeli kroz šume i iznad rijeke, sve dok napokon nijesu ugledali vatrenu pticu. Stajala je iznad jedne pećine, raširenih krila, kao da je znala da dolaze. Ili je samo voljela da se kao paun šepuri. Plašim se da ni na ovo pitanje nećemo nikada dobiti odgovor.

Bio je to prizor pred kojim se obično ostaje bez riječi, ali je Kolibri uspio nekako da iz svoga kljuna ispusti jedno visoko *o*.

Ušli su u ogromnu pećinu čiji su zidovi bili prekriveni stalaktitima, mahom vatrencrvenim, kakva je uostalom bila i boja čuvara ove pećine, rijeke i šuma.

„Pretpostavljam“, obratio im se Feniks, „da želite da vas odvedem do portala?“

Članovi družine, osim Sjenke, koja se sve vrijeme krila iza Irbiloka, su sinhronizovano klimnuli glavom.

„Znao sam“, nastavio je Feliks tužnim glasom, „da će ovaj dan jednom osvanuti.“ Zatim je vještim i laganim zamaskima krila počeo da gradi portal sjedinjujući vatru i stalaktite u vatreni vir. Bio je ljepši od najljepšeg vatrometa.

Irbilok je stajao nepomično, osjecajući se isto kao i onog davnog dana kad je prvi put ugledao vatru – očarano i preplašeno u isto vrijeme. Taj osjećaj mu je prekinula nelagoda, koja se prišunjala sa spoznajom da se Sjenka sve vrijeme, od kad su ugledali Feniksa, krila iza njega. Nešto nije bilo u redu, osjećao je to. Okrenuo se ka njoj i izustio: „Sjenko, što to...“

„Aha, vidim te“, odjednom je iskočio Feniks ispred Irbiloka, gledajući preko njegovog ramena.

„Da, gospodaru“, odgovorila je Sjenka tužno.

„Znaš da ne smiješ da prolaziš kroz svjetove. To je bila tvoja kazna. Zato je tvoje tijelo poslato kroz portal, a ti si ostala u ovom svijetu“, govorio je Feniks, dok je vukao kljunom za sobom.

Kolibriji su čutke posmatrali.

„Molim te, pusti me...“, plakala je Sjenka.

„Ne, ni riječi više od tebel“, zagrmio je Feniks. Ali onda se iznenada zaklašlao. I još jednom. I još jednom. I tako još ne znam koliko puta. Sve dok napokon nije prestao i pretvorio se u pepeo.

„O bože!“, krikule su ptičice u glas.

„Ne brinite“, počela je da ih tješi Sjenka. „Oživjeće. On to stalno radi. A sada, moram da idem. Adios!“

To je bilo posljednje što su čuli od nje prije nego što je uskočila u portal.

„Požurite!“, uzviknuo je Kolibri, obraćajući se Ibriloku, koji ga je bez razmišljanja poslušao i za njim prošao kroz portal.

U djeliću sekunde našli su se u Erahin dvorac. Tamo su bili Sjenka, sakrivena ispod prijestola, Pas i Erah.

„Što. Si. To. Uradio?!“, rekla je Erah okrenuta ka Psu.

„Poželio sam želju“, nehajno je odgovorio.

„Slušaj, Psu, niko ne može više puta da poželi želju iz Kristala“, rekla je Erah sa strpljenjem, suzdržavajući se da ga ne upita šta je poželio.

„Erah?“, izustila je Sjenka tiho, ali dovoljno glasno da je Erah čuje.

„Ko... O, ne!“, zaprepašćeno je uzviknula Erah, shvativši napokon značenje riječi koje su je stalno proganjale u mraku. Zatim je neka čudna sila počela da vuče Sjenku ka Erah. Obje su pokušale da pobegnu jedna od druge, ne zato što su to željele, već zato što su morale.

Ali uzalud.

I onda su se ujedinile. Ali Sjenka se nije poklonila Erah. Nije se namjestila iza nje, već je istupila ispred nje. Onda je počela polako da se povećava. I povećava. Za to vrijeme Erah se smanjivala. I smaljivala. Sve dok Sjenka nije postala Zvijer, a Erah njena sjenka.

Zvijer, koja je poprimila izgled čudovišne lignje, je počela da uništava sve oko sebe ogromnim pipcima. Pas je, držeći Kristal u šapi, upitao Kolibrija: „Šta ćemo sad?“

„Ne znam“, odgovorio je Irbilok, misleći da se obraća njemu.

Na svu sreću, Kolibriju je mozak radio munjevitom brzinom: „Da li je to *onaj* kristal?“

„Da“, odgovorio je Pas, dok je Irbilok samo klimnuo glavom.

Umjesto da im Kolibri objasni kakve to veze ima sa bilo čim, uzeo je kristal i dok je trčao prema Srži, doviknuo: „Samo joj odvlačite pažnju dok se ne vratim!“, zatim je nestao.

Pas je odmah krenuo u napad, kao po komandi (valjda neke stvari nijedan svijet ne može da iskorijeni), ali je Irbilok samo stajao. Nije znao kako da se bori. Bolje reći, zaboravio je. Jednom je bio poput kolibrija iz

našeg svijeta, borben i neustrašiv, ali sad je sve suprotno od toga. Njegovo srce je kucalo sporo, ali je ipak kucalo za njegove nove prijatelje. Zato je i on odlučno krenuo u napad.

Zvijer je pipcima, koji su se sada pretvorile u kandže, uhvatila Psa, i prinijela ga svom ogromnom kljunu, koji se sada pretvorio u čeljusti. Ali umjesto da ga jednostavno pojede, htjela je da ga učini dijelom sebe. Irbilok je s ogromnim strahom napao Zvijer i nekako je uspio nogom pogoditi u oko. Ispustila je Psa i krenula ka ptičici. Onda ju je Pas spasio. Sve tako, u krug dok Irbilok nije shvatio da je Kolibri ponio Kristal kod Feniksa.

„Psu“, rekao je, „moraćeš da nastaviš da se boriš sam.“

„Čekaj, kako to misliš?!“, promumlao je Pas, jer su mu zubi bili zarijeni u Zvjer. Irbilok se, nažalost, kretao toliko sporo, da je u jednom trenutku zaboravio kuda je krenuo. Na svu sreću, mumlanje Psa ga je podsjetilo, pa je nakon nekoliko minuta napokon prošao kroz portal. Kada je stigao, video je vatrenu pticu, umornog pogleda uprtog u Kolibrija.

„Žao mi je...“, rekao je Feniks. „Da bi Kristal djelovao, jedna duša mora da se pretvori u želju.“

„Samo jedna?“, promrmljao je Kolibri.

„Samo jedna“, sumorno je odgovorio Feniks.

„Mogao bi opet da oživiš, kao i prije, zar ne?“, upitao je Feliksa, ali je već znao odgovor.

I onda je Kolibri duboko uzdahnuo. Znao je da bi bilo najbolje da samo poželi da se ovo nikad nije ni desilo, ili da poželi da se Sjenka uništiti. Ali ne. Bio je toliko povrijeden od cijelog putovanja, bio je umoran od toga da ne zna stvarno ko je on, da li je Erah stvarno bila tama, da li je Pas samo mislio na sebe... I samo je šapnuo u Kristal:

„Želim da se svi svjetovi zatvore... Zauvijek...“

Na te riječi svi portalni su se zatvorili. U svakom svjetu, i u Erahinom dvoru takođe, dok su redom Pas, Zvijer i Irbilok pali kao pokošeni, jer su u njemu bili tuđinci. Gotovo u isto vrijeme, Feniks se pretvorio u gomilu pepela. Ali ovaj put zauvijek. Sićušna kiša suza iz Kolibrijevih očiju plju-skala je svuda naokolo.

„Mi ovo nijesmo očekivali“, rekao je Kristal.

„Kako to misliš mi?“, upitao je Kolibri.

„Mi smo sve duše2, započeo je priču prvi glas, „Koje su u njemu bile zarobljene...“, nastavio ostali glasovi, „Na početku vremena, Erah je bila vrhovna čuvarka svih svjetova. Putovala je kroz njih, nesmetano i često. I uvijek u društvu svoje sjenke, vjernog prijatelja. Čuvari su je gledali kao čudaka, pa je zbog toga žarko željela svoju sjenku da oživi“, preplitali su se glasovi, „Na kraju je naišla na prodavca. Rekao je da

može da joj da čudesni kristal koji ispunjava želje i to bez ikakve cijene. Ali je i dodao da djeluje samo ako zarobi u njoj dušu. To je bila zamka, znala je i ona sama. Ali njena želja da ne bude više sama bila je jača od razuma. Tako je jednog dana uzela okrugli kristal, mračniji od tame, oštiri od najoštijeg noža. Zaželjela je želju da mašta postane stvarnost. Ali ta jedna želja ju je promjenila. Htjela je još... I još... Pa je uzimala sve dok od nje ne ostade ništa osim tijela. Dok joj je sjenka pomagala, mi, čuvari, smo se borili protiv njih. Ali avaj! Borba je djelovala kao da traje čitavu vječnost. Sve dok prodavac nije uzeo plavi kristalčić koji mu je visio oko vrata ljepši od neba, dublji od najdubljeg okeana, i zarobio nas u kristal želja. Erah i njenu sjenku je odvojio. Nove čuvare svjetova odredio, koji su znali samo ono što im je prodavac rekao.“

„Znači... Ovo je kraj?“

„Da“, rekli su svi glasovi kao jedan, prije nego što su utihnuli.

Kolibri se samo sruši. Nije znao što da radi. Kao da je zaboravio kako da diše. Iako jeste prestao da diše. A oči su mu se mirno sklopile.

Kako bi mnogi pomislili, mrtav je. Ali ja bih rekla da je možda samo utonuo u san. Neko bi mogao pomisliti da će ponovo da se rodi, jači i moćniji. Ili da će neko, bilo ko pronaći prodavca i ispraviti nepravdu.

Znate što? Ja nijesam sveznajući pripovjedač i ovdje nema tačnog odgovora. Ovdje postoji samo ono u šta vjeruješ.

Marija Rovčanin
Osmi razred
JU OŠ „Oktoih“
Podgorica

NA POLUOSTRVU EVERET

Prošle su pedeset četiri godine od mog posljednjeg putovanja. Bio sam mlad. Volio sam da putujem, a mjesto me nikad nije držalo. Porodicu nisam imao, a ni mnogo prijatelja – putovanja su mi pričinjavala jedino zadovoljstvo... sve do dana kada sam se zaputio na poluostrvo Everet...

Uzjahaо sam svog crnog pastuva, jutra te davne 1814. godine. Vidjeli bismo po kojeg prolaznika kako tumara ulicom, mada je bilo hladno. Odora mi se vijorila na vjetru, a osjećao se oštar miris smoga i prašine koja se dizala iza nas. Čule su se kapi kiše kako udaraju o limene krovove kuća. Prozori su bili zamagljeni od studeni... Pastuvu sam davao komande gledajući u svoj kompas. Bio je to stari kompas, dotrajaо i napukao sa jedne strane, ali svakako još u upotrebi. Išli smo ka zapadu, a po mojim proračunima trebala su nam dva dana da stignemo na odredište.

Putovali smo dok nije pao mrak. Oluja tada poče da jenjava. Zapalio sam vatru i skinuo odoru sa koje se cijedila voda. Bijaše mi žao pastuva. Mora da je dobro ogladnio, a ja nijesam imao šta drugo da mu dam do sirovog parčeta mesa koje smo podijelili. Umorni, zaspali smo tu, pored puta. Ujutru su nas probudili siromasi koji su išli od kuće do kuće, moleći za parče hljeba i čašu vode. Osjećao sam se pospano, a vjerujem da je i pastuv. Namjeravao sam da stignemo na poluostrvo do zalaska sunca, te tako nastavimo put.

Vrijeme nas je poslužilo nešto bolje nego prošlog dana. Tek poneka kap kiše bi pala, a i vjetar je bio blaži. Kako smo se sve više udaljavali i išli ka zapadu, tako su i ulice postajale puste. Kuća nije bilo, a ni ljudi. Nailazili smo samo na male drvene kolibe. Nekima je nedostajao zid, a nekima vrata. Druge su bile sa razbijenim prozorima ili skroz srušene. Sunce je zašlo, a svuda oko nas bila je pustoš. Bilo je tiho. Čulo se samo kako pastuv svojim kopitim korača po lokvama. Na trenutak sam pomislio da smo na pogrešnom putu, mada me kompas nikada prije nije prevario. Nakon par sekundi u daljinu sam video iskrivljen znak na kome je krupnim slovima pisalo „Everet“. Slovo „R“ samo što nije otpalo, ali se jednim krajem čvrsto držalo za ekser kojim je bilo prikovano za tablu.

Približili smo se. Pored znaka se nalazila ograda, takođe stara i obavijena bodljikavom žicom, a iza nje je bilo mjesto, nalik na grad. Pastuv se protivio da nastavi put, stajao je u mjestu i odlučno odbijao da zakorači unutra. Zato sam sjahao, privezao uzde za ogradu i zakoračio u ovo, naizgled, jezivo mjesto.

Odmah na ulazu, sa desne strane, nalazio se dućan. Gurnuo sam vrata kako bih ušao. Čulo se škripanje, kao da ih niko nije otvorio godinama. Unutra je bilo usko. Nije bilo osvijetljeno, a prašnjave drvene police bile su pune suvenira i rukotvorina. Ono što me najviše fasciniralo bili su dragulji i komadi nakita napravljeni od dragog kamenja. Prva osoba koju sam video nakon dužeg vremena je starija žena koja je radila u dućanu. Bila je u bijedoj plavoj haljinici, sa mnogo zakrpa. Oči su joj bile iskolačene, a usta velika. U rukama je držala crnog mačka i milovala ga grubim rukama.

„Odakle Vas put dovodi, mladiću?“, upitala me umiljatim glasom, na čudan način se oblizujući, veoma dugačkim jezikom.

„Dolazim iz Barnabasa“, odgovorio sam.

„Mogu li znati povodom čega ste ovdje?“, nastavila je ona, gledajući me sa očima punim oduševljenja.

Pokušao sam da ispratim sva njena pitanja, ali ih je neprestano postavljala. Počeo sam da osjećam vrtoglavicu, jer sam bio mrtav gladan. Morao sam da je prekinem. Zamolio sam je da mi objasni kako da stignem do najbližeg restorana. Ona mi je sa zadovoljstvom učinila tu uslugu. Iz poštovanja sam kupio broš sačinjen od sijajućeg safira, zahvalio se i napustio radnju.

Teškim koracima sam se zaputio ka restoranu. Zvao se „Maverik“. Gledao sam širom otvorenih očiju, ne bih li ugledao taj natpis. Starica mi je rekla da se nalazi tri ulice odatle. Naišao sam na veliku zgradu. Prislonio sam čelo uz staklo i zavirio unutra. Porodice su uz večeru uživale u prijatnoj atmosferi i muzici. Pomislio sam da sam na pravom mjestu. Tako je i bilo. Na najvećem zidu restorana nalazio se natpis „Maverik“. Svjetla su bila prigušena, a orkestar je svirao umirujuću muziku. Veliki svijećnjak u uglu je gorio dok su kapljice voska padale na pločnik. Konobari su užurbano primali porudžbine gostiju i raznosili jela. Bacio sam pogled na jedan od stolova i pljuvačka je već počela da mi ide niz usta.

Kada sam ušao unutra svi su se okrenuli ka vratima i iznenadeno me pogledali. Orkestar je prestao da svira, a među gostima je počelo gundjanje. Prvo su gledali u mene, a zatim jedni u druge. Osjećao sam se nepriyatno dok sam bio u centru pažnje. Svi su govorili sa takvim uzbudnjem, da nijesam mogao prepoznati nijednu riječ. Prepostavio

sam da se u ovom malom gradu svi blisko znaju, pa su začuđeni što me vide prvi put.

Ubrzanim koracima krenuo sam da zauzmem sto. Sjeo sam i uzeo meni, pretvarajući se da se oko mene ništa naročito ne dešava. Tada cijela stvar poče da se vraća u normalu. Orkestar je nastavio sa sviranjem. Gosti su se utišali, mada sam i dalje osjećao njihove radoznale poglede. Čekao sam kelnera, čežnjivo gledajući u tanjire ostalih mušterija. Čovjek preko puta mene jeo je kobasicu. Dok sam gledao kako pravi ogromne zaloga, nijesam mogao da ne primijetim njegove neobično velike očnjake.

U meniju su se nalazila svakakva jela. Nijesam mogao da odlučim šta će biti. Da li će to biti čufte u paradajz sosu, lazanje, ili pak medaljoni u saftu... Okrenuo sam se da pozovem kelnera, a on je stajao tik uz mene, dok je glavu gotovo naslonio na moje rame. Uplašeno sam odskočio od stola, pokušavajući da ne ispustim glasan krik. On reče da je gledao između kojih jela se dvoumim, te da mi preporučuje da uzmem kavijar, njihovo tradicionalno jelo. Poslušao sam ga. Nakon par minuta na mom stolu se pojavio pun tanjur ovog ukusnog jela. Pojeo sam sve i popio par čaša vina, dok mi je ljubazni kelner pravio društvo. Rekao mi je da tako umoran ne smijem ni razmišljati o povratku nazad.

Poveo me u sobu koja se nalazila blizu restorana. Pridržavao me dok smo se peli uz stepenice. Soba je bila prostrana, sa velikim krevetom po sredini. Crveni baldahin je visio sa njega, a zavjese na prozorima su bile iste boje. Pored kreveta se nalazio mali drveni kredenac, a na njemu noćna lampa.

Rekao mi je da se raskomotim i da se osjećam kao kod kuće – što sam i učinio. Sazuo sam čizme i legao u krevet. Dušek je bio udoban, a pokrio sam se sa tri debela perjana jorgana. Ubrzo sam utonuo u dubok san...

Probudio sam se i ustao iz kreveta. Poslije dugog i napornog putovanja, konačno sam bio odmoran. Raširio sam zavjese i otvorio prozore kako bih udahnuo svjež vazduh. Nijesam osjećao glad, i dalje me držao kavijar koji sam pojeo sinoć. Obuo sam se i izašao iz sobe. Sunce je granulo, a duvao je blag vjetar. Prije svega sam htio da odem u restoran i zahvalim se kelneru na sobi koju mi je izdao.

Začudilo me što nije bilo mušterija. Sinoć je gotovo svako mjesto bilo popunjeno. Ogromni svjećnjak se ugasio; instrumenti su bili naslojeni na zid, a po stolovima su ostali tanjiri sa skorelim ostacima hrane. Pošao sam u kuhinju, ne bih li tamo pronašao kelnera. Ni tamo nije bilo

nikoga. Osjećao se miris začina i mesnatih ostataka bogatih jela koja su se služila prošle noći. Odlučio sam da ih stavim u kantu i ponesem pastuvu. Nijesam znao da li sam ja jedini ustao, mada je bilo već deset sati, ali ni na ulicama nije bilo žive duše. Na svakoj kolibi prozori su bili zatvoreni, a zastori spušteni. Kao da su svi negdje otišli.

Stigao sam kod pastuva i našao ga privezanog za ogradu. Još je spa-vao, pa sam mu počeo milovati grivu. Čim me nanjušio, ustao je i stavio mi glavu na dlanove. Dao sam mu meso. Ostao sam sa njim još malo nakon što je sve pojeo. Zatim se sjetih suvenirnice u kojoj sam bio juče. Htio sam da provjerim da li je u njemu starica sa kojom sam razgovarao. Kada sam ušao, nje nije bilo. Sunčevi zraci su padali na prašinu koja se nalazila po cijeloj radnji. Kao i prošlog puta, privukli su me tajanstveni predmeti sa polica. I sam sam prezirao radoznale ljude, ali nijesam mogao odoljeti želji da proučim svaku sitnicu koja se tamo nalazila. Na prvoj polici ležali su zupčanici svih veličina. Bili su napravljeni od olova. Odmah do njih bili su noževi različitih oblika i materijala. Neki su bili kratki i oštiri. Neki džepni, a neki kuhinjski. Bilo je dosta alata – čekića, eksera, bušilica... U drugom dijelu se nalazio nakit. Pored mog broša, bilo je i drugih – od rubina, dijamanata i ostalog dragog kamenja. Osjećali su se opojni mirisi čajeva koji su bili pakovani u male kesice. Postojalo je više ukusa: od kupine, đumbira, hibiskusa... Na posljednjoj polici sjedjele su lutke, vjerovatno namijenjene za lutkarske predstave, jer su imale dugačke kanape privezane za ruke i noge. Bile su od drveta i prefarbane purpurnim bojama. Prva lutka bila je obučena u rozu haljinu i imala dugu tamnu kosu, druga je bila u istoj haljini, samo ljubičastoj i sa kosom privezanom u punđu. Od dasaka koje su ležale prislonjene uz zid, odlučio sam da napravim pozornicu. Ovaj proces je potrajan. Iskorisito sam alat kako bih pričvrstio daske. Pomučio sam se dok sam našao nešto što bih iskoristio kao zavjesu. To je na kraju bilo parče crne tkanine koju sam našao ispod polica. Privezao sam je za malu pozornicu i uzeo lutke...

Vrijeme je teklo, a ljudi nije bilo...

Svaki kutak dućana sam pretražio, a i lutkarske predstave su mi dosadile. Sjeo sam na prašnjavi pod i počeo razmišljati. Gledao sam kroz mali otvor na jednom od zidova dućana (vjerovatno je to nekada bio prozor, ali je sada bila samo pukotina u zidu). Zalasci sunca na ovom mjestu zaista su magični...

Moje misli prekinuše stravični zvukovi koji su dopirali negdje iz radnje. Bili su tako prodorni. Sav preplašen, skočio sam na noge. Bilo

je to nešto strašno, predosjećao sam. Ovdje, gdje sam se osjećao tako prijatno i ugodno, odjednom sam počeo osjećati jezu. Opreznim koracima sam se kretao prema dnu prostorije. Pod je škripao pod mojim nogama. Znao sam da bi jedina ispravna odluka bila okrenuti se i otići iz ovog jezivog i užasnog mjesta, ali radoznalost mi to nije dopuštala. Na samom kraju prostorije ugledao sam kovčeg. Iz njega su dopirali ovi nemirni i divlji zvuci. Sada su postajali sve jasniji. Kovčeg se otvorio i, na moje veliko čuđenje... starica je bila u njemu.

Ukočio sam se u mjestu, ne mogavši da izustim ni jednu jedinu riječ. Polako je ustajala iz kovčega i sve vrijeme me gledala, oblizivajući se. Primicala mi se laganim koracima i podrugljivo se smiješila, pokazivajući svoje duge, debele očnjake. Kada se približila toliko da sam bio satjeran uza zid, izmakao sam se i potrčao. Bio sam preplašen, pa su mi se noge saplitale jedna o drugu. Na izlazu sam se okrenuo, a ona je trčala za mnom. Potrčao sam ka pastuvu kako bismo odmah krenuli. Sa te strane, u susret mi je dolazio još jedan vampir, ne skidajući pogled sa mene. Nijesam znao šta da radim. Srce je počelo jako da mi lupa, a kapi znoja lile su niz čelo. Morao sam da nađem rješenje.

Trčao sam brže nego ikad. Napolju se već smrkavalio. Iz svake kolibe izlazila su ta hladnokrvna stvorenja i probadala me pogledima. Htjeli su da me učine jednim od njih. To nijesam smio da dozvolim. Krenuo sam ka sobi. Dok sam se peo uz stepenice spustio sam pogled i video masu kako se penje za mnom. Bio je tu i kelner, gledao me žednim očima kao da mi je najveći neprijatelj – i jeste bio.

Prišao sam vratima sobe i počeo prepipavati sve džepove, u nadi da će pronaći ključ. Ispao je na pločice i odmah sam ga dograbio. Pokušavao sam da ga ubacim u ključaonicu, ali ruke su mi drhtale od straha. Peli su se tako polako, ali odlučno, dok mi se krv ledila u žilama. Konačno otključah sobu i sav zaduhan uletjeh unutra.

Bio sam tako bijesan na sebe. Svi su bili tako ljubazni i milosrdni, a to je samo bila njihova maska. Prvo besplatna večera, a onda soba – od početka je trebalo da mi bude jasno da je sve to samo jedna zamka. Sve najgore misli motale su mi se po glavi. Razmišljao sam šta da uradim ali mi ništa nije padalo na pamet. Ponestajalo mi je vazduha. Čuo sam grebanje po vratima, a par ruku koje su se provukle, vidjeli su se iznad praga. Brzo sam nešto morao preuzeti. Pogledao sam kroz prozor, jer je on bio moj jedini izlaz. Svi oni su skakali jedni preko drugih pokušavajući da uđu u zgradu.

Otvorio sam prozor laganim pokretima kako me нико ne bi čuo. Isplanirao sam da izađem i koračam po gredi koja se pružala duž čitave

zgrade, a da se pridržavam za crijeplj. Oduvijek sam imao strah od visine, ali sam morao ostati pribran kako bih neprimjetno stigao do pastuva. Greda je bila stara, kao i sve drugo u ovom gradu, pa sam hodao kao po iglama. Teško da sam mogao ostati smiren u takvoj situaciji. Kada sam došao do ivice zgrade morao sam da siđem. Prvo sam se spustio na balkon koji je bio ispod. Sa zidova je visila paučina, a pod je bio od mermerna. Pogledao sam put ulaza u zgradu i sve je bilo kako treba. Mislili su da sam u i dalje u sobi i bijesno se gurali, udarajući jedni druge. Preskočio sam ogradu i našao se sa druge strane balkona, na par metara od tla. Nijesam imao drugog izbora sem da skočim, pa sam to i uradio. Bila je to velika greška: jedna mermerna pločica odvojila se od poda i razbila o zemlju.

Krenuli su za mnom, svi do jednog. Nijesam gledao put kojim sam išao, od brzine nijesam ni mogao da ga vidim. Pastuvu sam bio sve bliži. Znao sam da mu moram odvezati uzde, ali kako to uraditi kada je iza mene letjela duga povorka vampira koja je žudjela za mojom krvlju? Čuo sam njegovo uplašeno njištanje. Konačno sam ga vidi, pokušavao je da se odvoji od ograde.

Baš kada sam pomislio da sam se spasio i da će u sekundi napustiti ovo nepodnošljivo mjesto, jedna vampirica dograbila mi je rukav. Koža joj bi potpuno bijela, a lice zborano i zastrašujuće. Odupirao sam se, ali nije bilo dovoljno. Imala me u rukama. Otkinula je dio odore svojim dugačkim, ogavnim kandžama i zagrizla moju ruku. Otimali su mi se stravični urlici, ali uzaludno. Čvrsto me držala i Zubima prodirala sve dublje u moje meso. U očima joj se vidjelo zadovoljstvo. Otrgao sam se, ali je bilo kasno. Niz njena usta tekla je moja krv. Smijala mi se podrugljivo, a zloslutnim glasom dobacivala:

„Proklet si, putniče. Pobjegni od nas, ali od sudbine ne možeš pobjeći.“

Nijesam imao volje da odvežem pastuva. Skočio sam na njega i snažno očupao uzde.

Putovali smo nazad. Zamahivao sam uzdamu i davao komande pastuvu, ali je on išao sve sporije. Veličanstveni galop zamijenio je hodanjem, a kopita su počela da mu klecaju. Sišao sam da vidim šta mu je. On pade na sred druma, a ja za njim. Glavu mi je položio na krilo i počeo tiho da njišti. Ispod njega se nalazila lokva krvi, a na grudima začeta rana. Povrijedio se pastuv. Moj dobar, hrabri pastuv. Nešto mi se čvrsto steglo u srcu, a nijesam mogao da govorim. Njegova rana boljela me više od moje. A bio mi je najbolji drug...

Ležao mi je u krilu i izgledao žalosno i nemoćno. Nisam imao duše da ga gledam, uvihek je bio tako neumoran, tako istrajan, odan i nesebičan.

Kroz sve naše zajedničke pustolovine stajao je ponosno i dostojanstveno. Godine mu nijesu mogle ništa. Nije zaslužio ovakav kraj. Suze su mi tekle niz lice i padale na njegovo sjajno krvzno. Oči su mu svjetlucale, a griva mu se presijavala na mjesečini. Zagrljio sam ga čvrsto.

Sljedećeg jutra probudio sam se i nastavio put pješice. Nijesam ni pogledao ka pastuvu, bilo bi to previše bolno za mene. Zaustavio sam kočijaše i uputio se ka Barnabasu. Trudio sam se da niko ne primijeti moj ožiljak. Nijesam video ništa oko sebe. U mojim očima bila je samo magla, a i dalje sam osjećao taj ugriz na svojoj ruci.

Stigao sam kući. Stigao sam, ali zašto je bolje?

I sada, u osamdest šestoj godini života, ožiljak je tu, i dalje onako crven i svjež kao i prvog dana. Sve ovo pišem da olakšam jadnu i izmučenu dušu jer godinama sam se nadao da će nestati, da će sve to biti samo jedna ružna uspomena. No, posljednjih dana stalno je čujem. Čujem njen glas i njene riječi tako jasno. Vidim njena krvava usta kako mi se zlokobno smiješe. Vidim njenu, poput kreča bijelu, kožu... Kao da me priziva, kao da me čeka. Svakim danom osjećam da je bliže, mogu da osjetim trulež njenog odavno mrtvog tijela... I bojim se.

Nina Doljanica

Osmi razred

JU OŠ „Narodni heroj Savo Ilić“

Kotor

PUTOVANJE UNIVERZUMA

Kada neko spomene putovanja, svi najčešće pomislimo na provod u nekoj drugoj državi, možda čak i na drugom kontinentu. Putovanja obično planiramo svojom voljom, ali šta ako ste postali putnik bez značja, putujući sa mjesta na mjesto, ne znajući da ste vi u mogućnosti da promijenite putanju? Šta ako je jedna nesreća dovoljna da okrene cijeli život naopako i da postanete turista, a da to niste željeli ili planirali?

Petnaestogodišnja Aurora se pitala isto, trenutno gledajući svoju planetu, svoj dom, kako nestaje. Mjesto na kome je odrastala već petnaest godina, zahvaljujući klimatskim promjenama i dugotraјnom po-većavanju prosječne temperature vaduha, planeta Zemlja se zagrijava i postaje nenaseljiva.

Od kada je bila mala, Aurora je imala želju da postane naučnica, da pomogne svojoj planeti. Ta odluka je bila rezultat toga što nije mogla spasiti svoje roditelje. Kada je imala samo deset godina, bila je suočena sa tragedijom koju nikada neće zaboraviti. Njeni roditelji, staratelji, čuvari, su preminuli u udesu. Osjećaj krivice je udario mladu djevojčicu kao prasak munje i od tada nikada sebi nije mogla oprostiti. Da im Aurora nije tražila da podu da pokupe novi naučni set i dalje bi imala svoja dva najbolja prijatelja uz sebe. Objasniti desetogodišnjakinji da to nije njena krivica bilo je nemoguće, ma koliko njeni baka i djed to pokušavali. Od nesreće, Aurora je živjela sa njima koliko god su pokušavali da se osjeća kao kod kuće, djevojčica je željela da vrati život od ranije. Sada, gledajući na to, pet godina kasnije, vjerovatno je mogla biti bolja prema ljudima koji su dali sve od sebe da zaboravi na udes, ali nikada nije. U snovima, mislima, osjećaj krivice i odgovornosti je pratio i nije planirao da je ostavi na miru.

Kada je imala samo dvanaest godina, Aurora je vidjela na vijestima dvije naučnice kako pričaju o globalnom zagrijavanju. Međutim, kao i očekivano, niko im nije vjerovao jer su svi mislili da su one samo dvije žene koje žele slavu. Mlada Aurora im je itekako povjerovala. Pošto je cijeli život posvetila nauci i inženjerstvu, odlučila je da sebi zada mali

zadatak. U podrumu kuće njenih staratelja nalazila se laboratorija, za koju oni nijesu znali. Ako stvarno dođe do zagrijavanja, to bi značilo da nijedno živo biće ne bi opstalo, došlo bi do izumiranja ljudske rase. Posljednje tri godine, mlada naučnica je posvetila sklapanju svemirskog broda. Niko nije smio da zna sta se zapravo događa u podrumu, jer bi pomisili da je skrenula sa uma. Međutim, već kada je imala četrnaest godina primjetila je da se nešto mijenja. Životinje su počele da izumiru, vode je sve manje, led se topi, i Aurora je znala sta će se desiti za manje od godinu dana. Ako se temperatura vazduha naglo povisi, neće ostati ni jedno ljudsko biće. Pokušala je da priča sa bakom i djedom, profesorima u školi, ali нико nije ozbiljno shvatio četrnaestogodišnju djevojčicu koja priča o globalnom zagrijavanju.

Međutim, 2022. godine je sve imalo smisla. U junu je došlo ono čega se Aurora najviše plašila. Ljudske aktivnosti koje su povećale količinu ugljen dioksida su dovele sve stanovnike planete u neviđenu opasnost. Svemirski brod još uvijek nije bio u potpunosti spremjan, ali je znala da nema vremena za gubljenje, pa je Aurora ispričala ukućanima o svom planu. Ono što je zbulilo mladu naučnicu, jesu osmjesi na njihovim licima i riječi koje su izgovorili:

„Da li ti stvarno misliš da mi nijesmo znali šta se već tri godine dešava u našem podrumu? Naravno da smo znali i toliko smo ponosni na tebe. Toliko daleko si dogurala, ali odavde ćeš morati sama. Naše putovanje se završava, dok tvoje tek počinje. Mi smo već stari i ne bi bilo u redu od nas da ti trošimo kiseonik i namirnice kada bi svakako imali još jako malo vremena. Do sada si uspjela sama, i dalje ćeš!“

Šokirana Aurora nije znala šta da kaže. Znali su? Ne žele da podu i spasu svoje živote? Umjesto bilo kakvih riječi, zagrlivši svoje čuvare, u djevojčicinim očima su se formirale dugotrajno skupljane suze. Nakon par minuta, rekli su joj da mora da krene i koliko god je željela da se odupre, znala je da su u pravu.

U njenom svemirskom brodu ima kiseonika za najviše dvije osobe, dok hrane ima jedva i za jednu. Prihvatajući bolnu istinu, Aurora se okreće i posljednji put pogleda nasmijana lica svojih staratelja. Namjestivši svoj svemirski brod, osjećala se krivom jer spašava samo sebe, ali je znala da ako iko sazna da je napravila svemirski brod bez znanja vlade, bila bi u velikoj nevolji.

Pošto se od malena pripremala da upravlja svemirskim brodom, nije imala nikakvih poteškoća. I tako je poletjela, sa svoje planete, svog doma, ostavljavajući sve koje voli za sobom. Bol u srcu je bila nezamjenljiva, dok joj je razum govorio da mora da se koncentriše i prvo dođe do

odredišta, pa će se onda sažaljevati. I jeste. Stigla je zdrava, bez ikakvih problema. Međutim, sada je bila sama. Po njenim proračunima, imala je otprilike pet godina da proveđe u svemiru i tek onda bi mogla da se vrati. Pet godina samoće, toliko vremena da se osjeća krivom zbog ostavljanja svih voljenih osoba.

Svaki dan je provela isto, budila se, doručkovala, gledala Zemlju, posmatrala zvijezde, provjeravala da li je sve u redu sa brodom i brojala količinu hrane. Gledajući svoj dom kako izumire, sjećala se svih uspomena sa roditeljima, bakom i djedom, prijateljima, životinjama. Misleći o tome kako ih je sve ostavila, u njenom srcu se stvarao čvor koji je gušio. Razdire je pomisao na beživotnost sa kojom će se susresti kada se vrati. Prisjeća se svega što se dogodilo u njenom životu, ni ne sluteći da je njena priča tek započela.

2027. je godina.

Tačno pet godina je prošlo od Aurorinog puta sa Zemlje. Ponovo su izrasle šume i drveća, dok su stepе i pustinje uljepšavale kontinentalni dio planete, ljepota okeana je svojom kristalno plavom bojom dočaravala svoju životnost. Mamilo je sve to Auroru iz dana u dan, ali je ona odlučila da čeka još malo prije nego što se vrati. Toliko uspomena, dobrih i loših, nije bila sigurna da li će moći da podnese toliku težinu, ali će pokušati. I nakon par mjeseci, jeste. Put do Zemlje je bio lakši nego kada je letjela sa nje, vjerovatno jer je ranije bila petnaestogodisnjakinja bez pravog iskustva, a sada sa punih dvadeset godina ga ima.

Kada je stigla na destinaciju, prvo je htjela da posjeti svoju staru kuću u kojoj je živjela sa roditeljima. Tada su se u Aurori probudila drugačija osjećanja. Srce joj se steglo, disanje ubrzalo, zjenice raširile, dok joj je adrenalin udarao u bubrege. U početku je mislila da halucinira, kao posljedica dugog vremena provedenog van atmosfere, međutim, sve je izgledalo tako stvarno. U kuhinji je stajala njena mama, dok je na kauču odmarao i čitao novine njen tata. Ovo ne može biti stvarnost, ponavljala je, ali ni sebi nije vjerovala. Kada su je ugledali bliјedu, odmah su dotrčali da joj pomognu. Zbog dodatnog šoka, onesvjestila se. Nakon par sati se probudila.

Gledajući naokolo, shvatila je da je u svojoj staroj sobi. Samo što soba nije izgledala kao nekada, već kao što je maštala da će biti dok je bila djevojčica. Po zidovima je primijetila fotografije na kojima se nalazila starija Aurora, koja je do sada bila u svemiru, sa svojim prijateljima, porodicom. Ništa nije imalo smisla. Odjednom, neko je pokucao na vrata.

Njena mama, koju je izgubila prije tačno deset godina, ušla je, a licem joj se širio iskreni osmijeh. Kada ju je pitala kako je, Aurora je počela ispituje o globalnom zagrijavanju, kako je ona živa, ako je premi-nula u udesu prije deset godina?

Dok ju je mama, Andromeda, gledala izbezumljeno, naučnica je shvatila nešto. Ako se globalno zagrijavanje nikada nije ni desilo, da li to onda znači da su joj baka i djed i dalje živi? Nakon što je skupila dovoljno hrabrosti da pita, mamin odgovor ju je još jednom porazio. Nažalost, nijesu više živi, ali sada barem zna da ona nije ta koja ih je ubila prije pet godina ostavljajući ih. I dalje je imala previše pitanja, ali prvo je odlučila da izađe da pogleda kako stoje stvari sa ostalim djelom grada.

Dok je prolazila pored svoje stare škole, slučajno je oborila nekoga. Kada je digla pogled, pomislila je da će opet pasti u nesvijest. Djevojka koja je izgledala isto kao ona, je sjedjela na podu, čekajući da se izvini. Prije nego što je shvatila šta je radila, Aurora je trčala nazad do svog sve-mirskog broda. Kada je ušla, nije znala gdje ide, ali je bila sigurna u to da planeta na kojoj se nalazi, nije planeta na kojoj je odrasla. Uplašena od nepoznatog, Aurora bježi i dolazi nazad u svemir. Pokušavajući da nađe logično objašnjenje,obilazi zadnji dio broda.

Za svih pet godina, rijetko kada je dolazila u ovaj dio broda, uplašena od toga šta će vidjeti. Međutim, sada je bila zahvalna sebi. Ugledajući tačku koja svijetli, zbog nekog nepoznatog raloga, naučnica odluči da je prati. Nije znala kuda ide, da li samu sebe vodi u propast, ali je sigurno prijatnije nego na planeti na kojoj je bila.

Prateći tačku već par mjeseci, Aurora je sa teleskopa uspjela vidjeti prizor koji joj je probudio divljenje. Nova planeta Zemlja, koja izgleda ista kao stara. Uplašena da je na novoj planeti gora situacija nego na prethodnoj, Aurora sjedi u dubokim mislima.

Da li je moguće da pet godina ona posmatra drugu planetu? Da li je ovo planeta na kojoj je odrasla?

Zbunjena i uplašena, naučnica ide ka planeti. Ne znajući šta da očekuje, spušta se na planetu. Ni jednog živog bića, Aurora je shvatila da je ona posmatrala pogrešnu planetu. Iako i dalje nije znala kako je toliko udaljena bila od nje, bila je srećna da je konačno u svom domu. Nije bila sigurna gdje je sletjela, ali je to mjesto izgledalo kao pustinja. Nakon ne-kog vremenskog perioda istraživanja, shvatila je da se nalazi u najvećoj pustinji na svijetu, Sahari.

Znala je da ne može zauvijek da ostane u pustinji, krenula je da traži izlaz. Međutim, kada se okrenula bila je zaslijepljena svjetlošću. Naučivši iz prethodnih avantura da prati svjetlost, Aurora je krenula

tim putem. Pješačila je i pješačila, ponestajalo joj je vode i osjećala je malaksalost u mišićima. Još samo par koraka je bilo dovoljna da ugleda blještavu knjigu kako leži na tamnom podu. Uzevši je, tvrde korice su joj prošle kroz prste. Otvorivši punu knjigu, naučnica je bila zadržljena njenim sadržajem. Konačno je sve počelo da ima smisla. Djelovi slagalice koji su joj falili da sve shvati, nalazili su se u njenoj ruci.

Knjiga je govorila o paralelnim univerzumima. Iako Aurora nije znala mnogo o alternativnoj stvarnosti, bila je ubijeđena da planeta na kojoj se nalazila je dio te realnosti. Odlučivši da zadrži knjigu, naučnica nastavlja dalje. Danima i danima je pješačila i kada je konačno vidjela izvor vode, srce joj se ubrzalo. Nije bila u mogućnosti da vidi ovakav priзор već šest godina i sada kada je konačno tu, iskoristiće svaki momenat. Kada je skočila u rijeku, tijelo joj je bilo opušteno. Njen um je konačno bio slobodan. Barem se tako osjećala dok je plivala.

Kada je izašla iz vode ispustila je snažan vrisak kada je vidjela nepoznato lice kako gleda u nju. Strah joj proletje kroz tijelo, ali odlučno pomisli da joj je dosta da se krije i da bježi. Aurora je krenula iz sve snage da udara nepoznatog dječaka. Iz svoje torbe je uzela spravu za šokiranje i nepoznanik je pao na pod onesvješten. Kada se probudio, Aurora je već nestala. Dani su prolazili, a nju su mučile misli o nepoznatom momku. Po prvi put nakon šest godina vidi ljudsko biće iz svoje stvarnosti i ona odlučuje da ga šokira? Bila je uplašena, ali nije mogla da ne razmišlja o njemu.

Prošlo je već par sedmica, Aurora je preživljavala od povrća kojeg ja nalazila u šumama i uvijek je spavala pored potoka ili nekog izvora. Dok je bila u potrazi za hranom, naišla je na pećinu. Izgledala je veoma prostrano tako da je odlučila da tu prespava naredni period. Međutim, dok je spavala čula je kako joj neko prilazi. Ovaj put ostajući mirna, čekala je njegove korake. Kada je vidjela ko je, zbog nekog razloga se opustila. To je bio dječak sa izvora. Čim je ugledao njen lik, krenuo je da bježi i Aurora ga nije osuđivala. Da je neko nju šokirao spravicom toliko jako da se onesvjeti, vjerovatno bi i ona hitro odjurila. Međutim, kada mu je rekla da je u redu i da ne treba da se plaši, vratio se.

Nakon što su se upoznali, saznala je da mu je ime Hugo i da je stariji od nje godinu dana. Hugo je isto bio darovito dijete koji je poslušao naučnice koje su upozorile svijet na predstojeću opasnost i napravio je svemirski brod. I on je završio u paralelnom univerzumu, samo što na planeti koju je on posjetio nije bilo okeanije, cijela zemlja je bila kopnena.

Podijelivši svoju priču sa nekim, Aurora je shvatila koliko toga je preživjela. Bilo joj je dragو što konačno ima prijatelja i činjenica da su

prošli kroz slična iskustva ih je zbližila još više. Kada je Aurora rekla Hugu za knjigu, on ju je veoma čudno pogledao. Kada ju je zamolio da mu da knjigu, Aurora se u početku dvoumila, ali je na kraju popustila. Hugo je izvadio istu knjigu i prstima joj ukazao na to da tiho priča, što ju je uplašilo i zbumilo. Nakon par minuta čutanja, Aurora ga je konačno pitala šta se događa. Hugo je prstima izbrojao do tri i onda joj je signalizirao da trči. Nije bila sigurna da li da ga sluša, ali kada je vidjela da se cijela pećina srušila, bila je jako zahvalna što jeste.

Nije se samo pećina srušila, već je i tlo krenulo da se drma. U početku je mislila da je samo običan zemljotres, ali kada je vidjela da se cijela zemlja trese shvatila je da je pogrešno. Hugo joj je rekao da moraju odmah doći do njegovog broda jer je veći i ima više kiseonika, a to znači da ima i više zaliha hrane.

Kada su ušli u brod, Hugo je spojio zadnje stranice njihovih knjiga na kojima je pisalo:

„Kada ljudska rasa
vidi univerzuma više,
Znaj da kraj svijeta
ubrzo se piše...”

„Kraj svijeta!”, uzviknula je Aurora.

Tada joj je Hugo objasnio da nije samo kraj svijeta kojeg mi znamo, već svih paralelnih univerzuma. U tom trenutku ugledali su mnoštvo manjih planeta, koje su se sudarile jedna sa drugom, a taj sudar je bljesnuo kao prasak najstrašnije munje. Gledali su uplašeno kako se najmanje pedeset planeta razorilo u ništavilo. Poslije toga ni jedno ni drugo nijesu ništa rekli, jer su znali da riječi ne mogu opisati osjećanja i emocije koje preovladavaju.

Pošli su da spavaju i kada su se probudili, njihove knjige su drhtale. Kada je Aurora otvorila svoju knjigu u njoj se nalazio njen crtež kako stoji u svemirskom brodu kao malena djevojčica sa petnaest godina i gleda kako globalno zagrijavanje uništava njen svijet. Dok se na drugoj stranici nalazila slika kako gleda u planetu koje se pretvaraju u ništavilo. U Hugovoju knjizi se nalazilo isto, samo što je on bio stariji kada je prvi put poletio. Tada nije mogla, a da ne pomisli, šta ako nije sletjela na paralalnu planetu.

Mladi naučnici bili su zbumjeni, ali im je bilo lakše jer su zajedno usred tog haosa. Dogovorili su se da će život nastaviti ovdje, u svemиру, jer ih je on služio bolje od bilo koje planete. U početku je bilo teže navići

se na Hugov brod, jer je bio jako dobro isprogramiran tako da nije bilo mnogo problema. On je takođe imao dosta zaliha hrane i vode. Prvih par godina im je bilo teže da žive zajedno u svemirskom brodu, ali su vremenom uspjeli da rade zajedno. Aurora je uglavnom pazila put i gledala ima li meteora ili bilo kakvih drugih poteškoća, dok je on vodio računa o namirnicama i tehničkim stvarima.

2068. je godina.

Danas je Aurorin jedini prijatelj, Hugo, preminuo. Posljednjih četrdeset godina su proveli zajedno radeći kao tim. Naučnica u srcu osjeća istu rupu koju je osjećala kada su joj roditelji preminuli, kada je morala da osudi baku i djeda na smrt, kada je opet vidjela lica svojih roditelja, kada je gledala kako se svijet uništava oba puta. Ista praznina koja je Aurori toliko poznata.

Cijeli život je provela radeći na tome da postane naučnica i u nekom drugom univerzumu vjerovatno i jeste. Ali nikada nije shvatila da je ona samo putnik. Putovala je kroz osjećanja, planete, univerzume, realnosti, ali ono što je najbitnije jeste da je ona svoj vođa. Nije dopustila da bude turista života, pa čak je ni alternativne realnosti nijesu uspjеле kontrolisati.

Aurorina pustolovina se završava, dok putovanje univerzuma tek počinje...

Gracija Bajo
Deveti razred
JU OŠ „Njegoš“
Kotor

SVEMIRSKO PUTOVANJE

Tamna noć prekrila je London, kiša je nemilosrdno udarala o krovove kuća, ali jednom naučniku to nije smetalo.

Doktor Vajl, bavio se najnovijim izumom. Upravo je stvorio mašinu za putovanje svemirom. Bila je napravljena tako da kada uđe, samo treba da kaže ime planete koju želi da posjeti, i povuče ručku.

„Eureka!“, uzviknu on.

Uze astronomsku kartu i pažljivo je prouči.

Otići ću na Mars. Zanima me da li tamo ima tragova kiseonika. Konačno ću postati slavan, imaću čime da se pohvalim, mislio je. Uđe u svemirski brod i uzviknu:

„Na Mars!“

Za trenutak se našao na Marsu i izađe na tlo Crvene planete. Izneđeno i veselo je posmatrao ovu lijepu planetu. Pijeska je bilo posvuda, brdašča su okružila Mars, a bilo je i jezera punih crvene vode. Izvadi instrumente i poče da mjeri masu, gustinu i da provjerava ima li kiseonika na toj planeti. Okolo je gledao čudne biljke na kojima su stajali insekti. Bili su kamuflirani, sa glavicama i dva para nogu, izgledali su slični insektima na Zemlji. Žive ispod pijeska i iz njega izlaze da bi se hranili opruženim listovima biljaka. Ali čim je utvrdio da tu nema kiseonika, strašno stvorene se pojavi na vrhu brda. Bilo je veliko, sa osam nogu, dvije glave, četvoro očiju i bodljikavim repom. Naučnik odmah uze kamenu i uslika ga, zatim brzo pokupi instrumente i vrati se u vremeplov. Čim je ušao povikao je:

„Na Jupiter!“

Odmah se pojавio na Jupiteru, najvećoj planeti Sunčevog sistema. Provjeravao je ima li kiseonika na toj planeti. Kada je potvrđio da ni ovdje nema kiseonika, odlučio je malo da prouči Jupiter. Zadivljeno je gledao njegove ljepote. Vidio je vulkane, narandžasto kamenje, bijele vodene površine. Nakon kratke šetnje ugledao je čudne biljke. Jedna je bila mala, zelena, sa stabljikama spojenim u zvijezdu, a listovi su visili po pijesku. Druga je bila velika, plava, sa listovima povijenim uvis, a

imala je i bodljikavi populjak, koji je imao oblik kvadrata žute boje. Treća je bila najčudnija: korijen joj je bio na površini, a stabljika i listovi su bili ispod površine. Onda je još malo prošetao i ugledao vodene površine, u kojima se nalazi bijela voda. Pogledao je unutra, i video neobična stvorenja, mala, nalik na ribe. Ponio je šiljate štapove i ulovio jedno. Pažljivo ga je gledao. Imalo je rog, a umjesto škrga imalo je sićušna pluća. Bilo je mekano kao svila, sa jednim okom, ustima sa trideset zubića i imalo čudno ispupčenje ispod pluća. Uhvatio je i jedno veće stvorenje, ljubičasto, sa troje očiju izbačenih iz tijela. Tijelo i oči spajala je tanka nit. Na zadnjem dijelu imala je uvijen dlakav rep. Na leđima su se nalažile plave grančice, sa malim listovima. To stvorenje je imalo dvije noge sa kandžama na dnu. Slikao ih je kao i biljke, a zatim odnio u svemirski brod. Otišao je još malo da obide ovu planetu. Odjednom je video jaje:

„Ovo mjesto je zaista neobično, koliko samo ima biljnih i životinjskih vrsta.“

Ali čim je krenuo da uzme jaje iz vulkana izade zmaj. Veliki, sa pet glava, a na svakoj glavi imao je po dva peraja. Na leđima je imao stalagmite, sa svakog je kapala voda. A iz usta je izbacivao munje. Doktor ga brzo uslika, vrati jaje na svoje mjesto, a zatim pojuri u svemirski brod.

„Na Saturn!“, povikao je tresući se od straha.

Spustivši se na Saturn, ponovo je počeo da provjerava ima li kiseonika. Nakon što je utvrdio da ga nema, otišao je da istražuje. Pošto Saturn ima prstenove od komada leda i čestica prašine, počeo je da ih obilazi.

„Veličanstveno je“, govorio je sebi dok se ogledao u prstenovima ove planete.

Na njima je bilo trave, bijele kao snijeg, koja je lepršala po laganom vjetru. Divio se njihovoj ljepoti, kruni ove planete, a onda se vratio na površinu Saturna. Pijesak je letio zbog laganog vjetra, jezera su se talasala. Drveće je bilo veliko devet metara, a iz rupa je izvirala voda, krošnje su bile pune zanimljivih ptica. Velikih nogu, bez kljuna, sa tri oka i dva prsta na svakoj nozi. Video je crve, gliste, guštare i ostale životinje koje su gmizale uokolo. Obilazeći ovu lijepu planetu, ugledao je lokve zelenе vode. Izbacivali su je vulkani uskih otvora. Jezera koja je video bila su plitka, te se u njima nastanile samo biljke. Tu su živjeli i sisari nalik mačkama: s tri oka, jednim uhom, bez repa i kljunom kao tukan, dvije noge bez kandži. Kada se približio da uhvati jednu, ona kao da je nestala. Okrenuvši se, napravila je mali vrtlog, a potom nestala.

„Ova stvorenja su zaista čudna“, promrmljao je naučnik. U blizini je video još stvorenja koja su ličila na mačke, ali nije im se približavao. Krenuo je da se penje uz drveće kako bi video šta se nalazi u tim krošnjama.

Popeo se i iz daljine video gnijezdo ptice, napravljeno od materije koja je ličila na staklo. Tu je ptica donosila crve i gliste za ptiće. Sav prostor gustih krošnji ličio je na džunglu. U njemu su potočići, plavi kamenčići, bijela zemlja iz koje su virile sitne biljke, nalik na alge. Međutim, ptica je vidjela doktora kako je posmatra i fotografise, pa je krenula kandžama prema njemu, da ga napadne. U brzini se okliznuo i pao na tlo.

„Dobro, dosta sam video, vrijeme je da pođem na Uran“, zaključi on, i vrati se u raketu s bolom u ledima i posjekotinama na rukama. Srećom, ponio je prvu pomoć i ostao u mašini da se odmori.

Poslije kratkog vremena viknu:

„Na Uran!“ i povuče ručku.

U trenutku se našao na Uranu. Izađe iz rakete i poče posmatrati ovu planetu. Sva je plava i hladna, sa temperaturom oko 0°C. Na ovoj planeti je video nešto što nije na prethodnima. Vidio je ostrva. Svemirski brod je sletio na kopno, a oko njega se nalazilo more.

Kako će sad pronaći put do obale?, pomislio je.

U blizini se nalazilo drveće, visine oko metar. Tada naučnik uze sjekiru i poče da siječe. Brzo je iscijepao stablo, ali iz korijena odmah izraste još jedno drvo. Napravio je čamac da se prevezе do obale. Dok je veslao imao je utisak da ga nešto prati. Onda je prestao da vesla, ugledao je kako se plava voda talasa i odjednom se povukla. Nastavio je da vesla i opet je osjetio da ga nešto prati. Stao je, voda se ponovo talasala, ali sada se nije povukla. Iz vode je izašlo stvorenje nalik na foku. Imalo je zube duge pola metra, snažan rep i dugačke oštре peraje prekrivene krljuštim. Skočilo je na čamac i krenulo da napadne doktora. Perajama ga je udarilo po nozi, a on je pao na pramac i zamalo upao u vodu. Izvadio je nož i krenuo da se bori sa zvijeri. Nakon duge borbe, naučnik ubode životinju u vrat i ona je pala u vodu.

Put do obale je bio jeziv, jer je sada voda imala ljubičastu boju. Crvena krv iz foke se sjedinila s plavom bojom vode. Iako povrijeđen, doktor se odveze na obalu. Duž obale su se nalazile duboke rupe. Pogledao je unutra i video dugačko stvorenje slično zmiji, sklupčano unutar rupe. Podiglo je glavu i širom otvorilo usta i izbacilo dugačak crni jezik. Podiglo je i rep, na čijem vrhu se nalazila bodlja koja se račvala na još tri manje. Krenulo je ka naučniku, a on se baci nazad, uprkos bolovima koje je osjećao. Potrčao je ka čamcu i brzo ga porinuo u more. Stvorenje nije plivalo za njim, pa ga je naučnik, kada se udaljio od obale, uslikao. Poslije se vratio na kopno i počeо da provjerava ima li kiseonika, ali nije ga pronašao. Uđe u raketu, uze opremu prve pomoći i odmori se. Ubrzo je povikao:

„Na Zemlju!“

Naučnik se vratio u London oduševljen, ali i umoran zbog napornog putovanja. Izade iz rakete, skide svemirsko odijelo i baci se na fotelju.

„Uspio sam, našao sam život na ostalim planetama Sunčevog sistema. Sjutra ću oticí u Akademiju da objavim svoja otkrića“, odlučio je.

Nakon tih rječi večera i leže u krevetu. Zaspao je čim je legao. Uzbuđen i nestrpljiv, narednog jutra otiašao je u Akademiju i ponio fotografije biljaka i životinja koje je vidio na drugim planetama. Ponio je i neke biljke i životinje koje je uzeo tokom proučavanja planeta. Članovi su se oduševili njegovim otkrićima, te je doktor Vajl postao počasni član Britanske Akademije.

Njegova otkrića promijenila su svijet nauke, posebno fizike, astronomije, geografije i biologije.

Tako je doktor Vajl postao slavan, a izum je nazvao „Svemirski putnik“.

Milica Kovač

Sedmi razred

JU OŠ „Narodni heroj Savo Ilić“

Kotor

DNEVNIK PUTNIKA

„Bio je to posljednji dan ove školske godine. Cijelo školsko dvorište obasjavalo je sunce. Čim je zvonilo za kraj časa, svi su veselo istrčali na polje i radovali se ljetnjim avanturama... Odnosno, svi osim mene. Meni je isto raspoloženje i kada sam u školi i kada sam kod kuće. Uglavnom, niko ne obraća posebnu pažnju na mene. Ne čudim se, stidljiv sam i introvertan i uopšte nijesam dobar u komunikaciji sa ljudima. Baš zato mi je i ovaj dnevnik koji trenutno pišem ja, Stiven (Stiv) Radmilović, postao najbolji prijatelj.

Nikada nijesam upoznao svoju majku. Živim sa ocem Markom, mada, on rijetko kad priča sa mnom. Ako mi nešto kaže, onda je to uvjek neka uvreda ili kritika. Samo on zna šta se desilo sa mojom mamom, ali nikome ne priča o tome. Nikada nijesam imao priliku da saznam nešto više o njoj.

U školi se generalno i ne družim ni sa kim. Većina me neprestano ogovara, bacaju mi stvari, dobacuju mi neželjene komentare, nazivaju me pogrdnim imenima. Jedini iz odjeljenja koji nikada ništa pogrdno nije rekao meni ili iza mojih leđ jeste dječak Branko. On ne priča mnogo sa mnom kao sa ostalima, ali mi nikada nikakvo zlo nije nanio.

Ja nijesam veliki avanturista kao ostali petnaestogodišnjaci. Uvijek mislim da će se nešto loše desiti i zato ne prihvatom rizike. Danas ću otici da istražujem tavan - to je barem bezbjedno.“

Tako je Stiv preturao po kutijama i starim stvarima, ali ga ništa nije zanimalo, sve dok nije pronašao kutiju na kojoj piše „Hana Marković Radmilović“. To je bila njegova mama. Radoznalo i užurbano je otvorio prašnjavu kutiju, nadajući se da će dobiti neke informacije o majci. Unutra su se nalazile samo pohabane fotografije iz Engleske. Stiven je živio tamo prvih godinu dana svog života, a zatim su se preselili.

Mislio je da u kutiji nema ničega osim tih fotografija, međutim, na samom dnu, prekriven iscjecanim novinama, nalazio se sat. Bio je

neobičan jer je osim časova, pokazivao dane, mjesecu i godine. Pripadao je Hani. Ono što je dječaka zaprepastilo jeste to da taj sat i dalje kuca i pokazuje: 15. jun, 2022, 16.45. Pokazivao je trenutan datum i vrijeme! Stiven je bio zbumen. Znao je da mu otac neće otkriti nikakve informacije, te je sam pokušao da prokrijumčari sat.

Sjedio je na podu malog tavana držeći u ruci misteriozni sat. Međutim, tišinu je prekinula buka velikog zemljotresa koji je potresao dječaka. Prozori su se širom otvorili i duvao je jak vjetar zbog kojeg nije mogao ništa da vidi. Haos je prestao par sekundi kasnije, ali više ništa nije bilo isto...

Nalazio se u nepoznatoj prostoriji, a u ruci je i dalje čvrsto držao sat. Nije imao ideju gdje je, ali njegovo razmišljanje je prestalo kada su dvoje ljudi naglo ušli u sobu. Stiven, zbumen, nije znao šta da radi, te je počeo užurbano i uspaničeno da im objašnjava šta se dešava. Međutim, oni nijesu obraćali pažnju na njega. Oboje su bili ljuti i raspravljeni su se:

„Ne želim ni da čujem, Marko, gotov argument! Neću promijeniti mišljenje!“

„Hana, znam da je teško, ali moramo to da uradimo, to je jedina opcija!“

Stiv je zapravo stajao u mjestu... Prepoznao je imena, zatim i lica sa starih fotografija. Oboje roditelja su stajala kraj njega. To je bio prvi put poslije dužeg vremena da uživo vidi svoju mamu. Uzbudjen, potrčao je put nje, ali umjesto čvrstog zagrljaja, njegovo tijelo je samo prošlo kroz tijelo njegove majke. Pokušavao je da je dozove, ali se niko nije okrenuo. Kada je pogledao na sat, zaprepastio se - pokazivao je: 15. jun, 2009, 16.45. Tada je on imao samo dvije godine. Otišao je ka ogledalu koje se nalazilo na drugom kraju sobe, očekujući da će vidjeti svoj odraz lica, ali na ogledalu ga nije bilo.

Stivu su knjige bile dobri prijatelji i čitao je naučnu fantastiku o putovanju kroz vrijeme, te je bio uvjeren da ga je misteriozni sat vratio u prošlost i da kao duh, može da posmatra dešavanja. Mnoge misli su mu se preturale po glavi i nije mogao da vjeruje u kakvoj situaciji se našao. Rasprava njegovih roditelja se nastavljala:

„Ja ču to uraditi, Marko!“, glasno reče Hana.

Stiven nije imao ideju o čemu pričaju, ali je bio znatiželjan pokušavajući na taj način da sazna šta se desilo sa njegovom majkom koja je u tom trenutku brzo izašla iz sobe, a njegov otac za njom. Dječak ih je pratio. Marko je uporno ubjeđivao Hanu da odustane od namjere, ali je njegove riječi nijesu doticale. Bila je odlučna i znala je šta treba da uradi.

„Zbogom, Marko“, tužno reče i izade iz kuće.

Njen muž je, sa suzama u očima, nepomično stajao na pragu i gledao kako odlazi. Zaustavila se kod Đavolje pećine, duboko uzdahnula

i ušla unutra. Stiv, koji ju je sve vrijeme pratio, ovoga puta se dvoumio. Nikada ranije se nije usudio ni približiti ovom mjestu jer je unutra bilo veoma mračno, a razne priče su kružile o njemu. Neki su smatrali da unutra živi čudovište - Đavo, mada se vjerovalo da je to samo mit. Međutim, sada, kada je svjestan da je putovanje kroz vrijeme moguće, velika mogućnost je bila da su i čudovišta stvarna. Iako je dječak trenutno duh, njegova pesimističnost ga je navodila na misli da će se nešto loše desiti, a opet, znao je da mu je ovo jedina prilika da sazna šta se desilo sa njegovom majkom.

„Preuzmi rizik, ili izgubi šansu“, rekao je sebi i hrabro utrčao unutra.

U pećini je mrkli mrak, ali ovoga puta se nije brinuo jer on je duh. Pratio je svjetlo baterijske lampe svoje mame. Veliki put su prešli i napokon su stigli do samog centra pećine. To je bio jedini osvijetljeni dio. Čuvši da je neko došao, iz tamnog tunela na svjetlost izađe ogromno stvorene crvenih očiju i oštih zuba. Imalo je šest ogromnih nogu i jedan par krupnih ruku. Stiva je prodrmala jeza čim ga je vidio. Htio je da pobegne, ali je strah paralisaо njegove noge i on je u mjestu stajao i nepomično posmatrao. Vidjevši ko je došao, Đavo je sa zlim osmijehom na licu rekao:

„Dakle, odlučila si...“, glas mu je bio dubok, zao i podmukao.

„Da, molim te, nemoj ubiti mog sina, ubij mene umjesto njega!“, reče Hana.

Stiven je zaprepaščen stajao u mjestu i, čuvši to, počeo da doziva majku i da joj govori da to ne radi. Ali uzaludno, niko ga nije mogao čuti.

„U redu onda, ali on ili bilo koji drugi član tvoje porodice ne smije nikada doći ovamo jer inače će i njih ubiti“, reče čudovište. „Sada je vrijeme da riješimo sve.“

Đavo podiže ruku na kojoj se nalazila oštrica i zamahne njome pravo put Hane.

„NE!“, vikao je Stiv, ali sve je već bilo završeno.

Prije nego je dječak uspio bilo šta da uradi, iz njegovog džepa ispade sat i nasta zemljotres, isti kao i maloprije. Opet se našao na tavanu svoje kuće. Suze su mu klizale niz lice i odmah je potrcao kod oca.

„Zašto mi nikada nijesi rekao?! Zašto si krio to od mene?!“

„O čemu pričaš?“, upita ga otac, iznerviran dječakovim ponašanjem.

„Da je... Da je mama umrla.“

„Jer nijesi dovoljno zreo da razumiješ, jer si ti samo razmaženo derište“, vikao je. „Kako si uopšte saznao?“

„Ovaj sat... On... On me je vratio u prošlost i video sam šta se desilo.“

„Slušaj“, poče Marko, malo smirenijim tonom, „Tvoja majka je, prije trinaest godina, pronašla taj sat i uz pomoć njega je vidjela šta se dogodilo njenim roditeljima koje je takođe ubio Đavo. Jedini način da se on pobijedi jeste da se uzme Kamen Anđela i da se njime pogodi pravo u oko, ali taj kamen se nalazi u samom centru pećine. Gotovo je nemoguće doći do njega. Tvoja majka je pokušala, a kada je tamo došla, čudovište ju je dočekalo i reklo da će ubiti ili nju ili člana njene porodice, a najčešće ubija djecu. Nije razmišljala o sebi, već je došla kući da se pozdravi sa nama i preuzela je žrtvu. Ja i dalje ne razumijem zašto je dala život za nekoga poput tebe. Ja sam joj rekao da to ne radi, ali nije slušala.“

Stiv briznu u plač i kroz suze reče:

„Ja bih radije da me je čudovište ubilo, nego... Nego da budem ovdje sa tobom!“

I dječak brzo otrča u svoju sobu. U dnevniku je napisao sve što mu se izdešavalо i što je osjećao toga dana...

„Ja sam kriv za sve. Da nije bilo mene, moja majka bi i dalje bila živa. Učinila je sve što je mogla. Žrtvovala se za moj beznadežni život. Bila je jedina osoba koja me je voljela i sada je više nema... Zbog mene. Siguran sam da u meni ima nešto što čini zlo ljudima oko mene, zato me svi izbjegavaju...“

Stiven je nastavio da krivi sebe. Stranice dnevnika su mu bile mokre od suza. Tek nakon nekog vremena, kroz glavu su mu prolazile misli o Kamenu Anđela i o tome kako da pobijedi čudovište. Znao je da to ne može sam da učini, te je okupio sve stanovnike toga mjesta i ispričao im šta je doživio. Ali, umjesto pomoći i podrške, svi su se počeli smijati i rekli mu da ih ne uznemirava svojom maštrom. Dječak ih je ubjedivao, ali uzalud. Ispričao im je i za zemljotres, ali se ispostavilo da niko drugi nije to osjetio. Ljutit, Stiv ode kući.

Njegova razmišljanja je opet prekinuo potres i vjetar. Ovoga puta, nije se uspaničio, a kada se potres smirio, dječak se nalazio u istoj prostoriji gdje i ranije. Brže-bolje je pogledao na sat koji je ovoga puta pokazivao 16. jun, 2022, 17.15. Ovoga puta je propušten u budućnost, ali samo jedan dan unaprijed. Mislio je da se ništa nije promijenilo ali, kada je pogledao kroz prozor, zaprepastio se.

Đavo je sa svojom armijom razrušio čitavo selo gdje je Stiv živio. A ono najgore je to što su ubijali i ljude i djecu. Trava je bila krvava, a i nebo je izgledalo isto tako. Dječak je istrcao iz kuće i čuteći posmatrao. Tada je čudovište pogledalo pravo u Stivena, oči u oči, a njega prođe

jeza od glave do pete vidjevši ga. Ovoga puta dječak nije bio duh, već je stvarno bio u svome tijelu. Đavo se zaletio put njega, ali u tom trenutku se ponovo zemlja zatrese i Stiv se vrati u sadašnjost. Bio je potresen onime što je video. I to je zapisao u dnevnik...

„Moram nešto učiniti, inače će svi biti mrtvi. Ali, ovo je sigurno bilo samo predviđanje, jer budućnost ne može biti zasigurno unaprijed nametnuta. Mogu nešto promjeniti.“

Bio je nesebičan, htio je da pomogne ljudima koji su ga maloprije ponižavali. Stiv je još jednom zatražio pomoći stanovnika, ali mu opet nikو nije vjerovao. Bili su ljuti, vrijedali su ga i došaptavali se.

„Znam da je u ovo teško vjerovati, ali poznajem ga, on ne voli da je u centru pažnje i ne bi stvarao paniku da nije nešto ozbiljno“, čuo se glas i tada, iz te gužve, ispred svih istupi visoki dječak, smeđih očiju i kose – Branko, jedini koji je bio dobar prema Stivenu.

„Vjeruješ mi?“

„Da, i mislim da bi ostali trebali. Moramo svi da sarađujemo. Ne-mamo puno vremena“, reče i okrene se gomili ljudi od kojih niko nije vjerovao u priču putovanja kroz vrijeme.

„Zato ja idem upravo sad, pa makar morao sam!“, reče dječak i potrča put Đavolje pećine, a Branko je trčao za njim. Stadoše ispred i Stiv krene da ulazi, ali ga njegov prijatelj zaustavi:

„Jesi li siguran da je ovo pravi način? Prema tvojim pričama, skoro je nemoguće uspjeti preživjeti.“

„Skoro nemoguće, ali ipak ima nade. Ovo nam je jedini način. Znaš kako kažu: Preuzmi rizik ili izgubi šansu...“

„Preuzmi rizik i izgubi život“, reče Branko.

„Dovoljno dugo sam se krio u svojoj mračnoj sobi, vrijeme je da uradim nešto po čemu će me pamtitи. Jednoga dana, ne znam kad će to biti, ali svi ćemo napustiti ovaj svijet i hoću mom životu da dam neki smisao. Ovako ću pomoći svima ostalima i niko od njih neće umrijeti od strane ovog čudovišta“, ponosno reče Stiven.

Njegov prijatelj klimnu gladom i podje s njim. Imali su baterijsku lampu pa su osvijetlili prolaz. Oko njih je vladao mrak i čuli su mnoge glasne i uznenimirujuće zvukove. Najzad, došli su do centra pećine. Duboko su uzdahnuli i krenuli po Kamen Andjela koji se nalazio na drugom kraju. Potrčali su po njega, ali im put prepriječi Đavo koji je ubijao svakoga pred sobom. Krenuo je da ih ubije oštricom sa ruke, ali su se izmakli na različite strane. Mahao je i nogama, pokušavajući da ih udari, ali su oni bili spretni i vješto su izbjegavalni. Pošto su se razdvojili, neprijatelju je bilo teže da ih uhvati. Oprezno su trčali ka cilju. Padali su, ali bi u istom

momentu ustajali i neumorno nastavljali dalje. Par puta ih je čudovište ogrebalo, ali nijesu se zaustavljali. Napokon su došli do Kama na Andela, ali Đavo tada krenu put obojice. Međutim, Stiven je dobio nečekivanu snagu i golin rukama je uspio da zadrži velike ruke čudovišta. Vidjevši to, Branko je brže-bolje uzeo kamen, ali bilo je prekasno - neprijatelj je oštice sa nogu zabo u Stivenov stomak. Prijatelj malog dječaka je bio precizan, te je pogodio čudovište tačno u oko. Stiven je pao na pod, sav okrvavljen. Jedva je mogao da priča.

„Branko, hvala što si bio dobar prema meni i hvala što si pošao u ovu opasnu avanturu sa mnom, ali mislim da je vrijeme da se pozdravim sa tobom...“

„Stivene, prestani tako da govoriš, izaći čemo odavde i bićeš dobro“

„Ne brini, vidjećemo se ponovo... jednoga dana, a ja će te čekati, zajedno sa mojom mamom i ostalim anđelima. Smrt je samo još jedna staza na kojoj se svi moramo naći. Otvori moju torbu i uzmi dnevnik, u njemu su napisane moje avanture, a ti možeš dodati i ovu pustolovinu. Neka ti to bude uspomena na mene. Još jednom ti hvala što si mi bio prijatelj, jer sada će otici srećan i zadovoljan. Sav težak teret koji nosimo postaje lakši kada ga podijelimo sa prijateljem, zar ne? Izgleda da sam ipak i ja jedan od putnika. Donedavno sam bio putnik kroz vrijeme, a sada sam putnik do zvijezda, putnik do Raja. Zbogom, Branko!“

Na okrvavljenom podu ostade hladno i nepomično dječakovo tijelo.

„Zbogom, moj prijatelju“, sa suzama u očima reče Branko, u čijem se srcu počela stvarati vizija o tome šta je zapravo život i kakav ožiljak on može ostaviti.

Pogledao je korice dnevnika na kojima je pisalo:

„*Zivot je velika avantura i svi smo mi putnici, željeli to ili ne, ali pored sve surovosti i teškog bremena koje nosimo sa sobom kroz ovu nepredvidivu pustolovinu, moramo ostati jaki i ono najvažnije – moramo ostati dobri i pošteni ljudi!*“

Zlata Marković

Deveti razred

JU OŠ „Njegoš“

Kotor

PUTNIK

U zvjezdanom svemiru bili su ravnoteža i jednakost u svakom univerzumu i zvjezdanom skladu. To su čuvali i očuvali samo oni sa šifrom „Putnik“. U početku ih nazivahu „Putnik I“, „Putnik II“, „Putnik III“ i tako redom; ali zbog njihovih genijalnih sposobnosti i vještina najbolji dobiše i imena. Tako će ih predstaviti:

Svetlosni Zrak, obasjavao je i davao život svima u svemiru. Bio je žućkastog tena, u nekoj neobičnoj svjetlucavoj uniformi; Noćni Čuvan, na tamnoj strani je čuvaо sve. Imao je taman ten i imao je strijеле koje su neprijatelje pogađale direktno u srce; Vodeni Šetač, na tamnoj i na svijetloj strani je pokretao život. Bio je vješt, ali blagog srca; Sjajni Um, bio je rješenje svih problema koji su prijetili Zvjezdanom svemiru. Nosio je stalno zelenu odoru; Vječiti Borac, nikada nije priznavao poraz. Bio je bijelog tena i nosio je crveni plašt sa crnom odorom.

Oni svi zajedno, imali su moć koja je davala život i pokretala Univerzum. Desio se nesklad...

Sjajni Um poželio je prevlast u ravnoteži, tako što će od svih prijatelja Putnika, koji su imali čarobne moći, dobiti njihovu snagu za sebe. Tako je smatrao da samo njegov Um drži taj sklad i započeo je borbu u sazvježđu zvanom Mliječni put, na Plavo-Zelenoj planeti.

Taj Zvjezdani svod je bio mlad, a u njemu još mlađa Planeta. Na njoj je život bujao. Stanovnici Planete bili su sretni, voljeli su se, radovali se i svjetlosti i tami, a poštivali su vodu jer im je ona život pokretala. Iz plavog dijela planete hranili su se čudnim bićima koja su nazvali ribe. Bilo ih je mnogo. Pili su vodu jer im je ona trebala za život, a zeleni dio planete je davao razno bilje, isto tako i život koji je bio i sladak i gorak i ljut i kiseo...

Sjajni Um došao je i pomjerio sklad Planete. Pojavio se u obliku vođe koji je bio strašno pametan i okupio i podijelio, i posvađao i razbolio sve i napravio nesklad. To se sve dešava u vremenu Planete zvanom GENESIS - početno doba.

Sjajni Um uspio je da okupi oko sebe jedan dio stanovnika Planete i dao im moć vatrenu, da mogu vatrom vladati. A sa druge strane zatrovaо je vodu i ubacio neistinu da su svi oni koji djeluju bez vatrene moći jedni, lako lomljivi, zbog toga jer nemaju moći i nijesu uzvišeni kao vatreni ljudi. Sa ovim načinom postigao je veliki nesklad koji je širio bolest i svađu to jest rat.

Ti ljudi koji su vatrom vladali, a bilo ih je mnogo, napravili su oružje u obliku vatrenog bodeža, velikog i malog, letećeg vatrenog bodeža i vatrenih kugli. Pošto je zatrovaо vodu, istovremeno, bolest je počela da se širi i velika muka i smrt je zavladala Planetom. Toga užasa nijesu bili spašeni ni vatreni ljudi. Da bi haos i nesklad bio potpun, nekada Sjajni Um danas već Mračni - naučio je svoje sljedbenike, kako je jedini način da prežive da vode rat oruđem što im je on napravio.

Vatreni ljudi su čuvali neke čiste i rijetke izvore vode i borili se sa svima koji su htjeli da dođu do njih. Nijesu znali da je Mračni Um zarazio sve tako da su sva živa bića na Planeti prenosioci. Tako se uspio zaraziti i zeleni dio Planete, sve ljuto, sve slatko, sve gorko, sve kisjelo. To malo čiste vode što je ostalo, trebalo je stanovnicima Planete da se liječe, ali pošto je borba bila krvava, strašno teško su dolazili do nje.

Tako se odigralo jedan od većih sukoba kod Bijelog izvora. Došli su nenaoružani stanovnici Planete da uzmu vodu, a izvor su čuvali vatreni ljudi. Borba je počela u svitanje i bila je strašno krvava. Vatreni ljudi su branili izvor kao da to nijesu njihovi prijatelji. Ubijeđeni da rade pravu stvar, vaterni ljudi i njihovi vatreni bodeži su parali tijela bezpomoćnih ljudi, leteći bodeži su i u daljini prosipali smrt i sijali strah, a vatrene kugle su pravile pravolinijske brazde pune pepela, tako da je sve zeleno bilje na njihovoј putanji bilo uništeno. Svi ti stanovnici koji su došli po vodu iznureni od bolesti i gladi, ozlojađeni su na ono što dojučerašnji prijatelji brane, optimaju i uništavaju.

Pokušali su da ih nagovore, da zamole, da bi vratili svojim prijateljima istinu i ravnotežu u njihove živote. Oni ih nijesu slušali, već ih skoro sve poubijali. Dok su, stanovnici Planete tražili tu posljednju trunku života koja bi im pomogla, koja bi ih spasila.

Borili su se sve do noći, iako nikako nisu mogli da shvate i razumiju zašto se njihovi dojučerašnji prijatelji tako ponašaju, sve je bilo posmatrano od strane Mračnog Uma koji je i pripremao iznenadenje za svoje nekadašnje prijatelje, znajući da će oni osjetiti poremećaj u Mliječnom putu. Osmislio je mračne okove koje mogu da sputaju magiju njemu srodnih Putnika. Iznad Bijelog izvora, Mračni Um hrabrio je vatrene ljudе da rade pravu stvar, kako bi bili što brutalniji i bezosjećajni. Znajući

da će ta borba dozvati one, sa kojima je do juče dijelio prijateljstvo... Vatreni ljudi su ga slušali i kako se noć primicala tako se i boja Planete mijenjala u crvenu.

Osjetivši to, Vodeni Šetač i Noćni Čuvar krenuli su prema Mliječnom putu. Putovali su kroz zvjezdani tunel. Približavajući se Planeti već je zavladao mrak, ali vatreni ljudi su obasjavali Bijeli izvor koji je tada bio crven. Mračni Um je znao da njih dvojica dolaze, pa je odlučio da napravi nevidljivi plašt kako ga ne bi vidjeli sa okovima. Kada su došli iznad izvora, nekoliko vatrenih ljudi naučenih od Mračnog Uma sačekali su Vodenog Šetača i Noćnog Čuvara, govoreći kako im vatreni ljudi ne daju vode. Pošto je to bila prevara Mračnog Uma, on je uspio da okuje dvojicu Putnika i njihove moći pretočio u sebe.

Osjetivši moć dvojice Putnika u svom tijelu poželio je još više da se dokopa moći i druge dvojice. Tako da kreće u prelazno doba MARVEL, na istoj Planeti ali u drugom vremenu.

Vatrenom ljudima dodaje veću vatrenu moć. Pravi im neprobojna kola vatrene moći, leteće zvijezde nalik padalicama, a pred jutro je napravio najsnažniju vatru koja će svojim dimom zakloniti svjetlost.

I to nije bilo dovoljno, jer se desio još jedan, veći nesklad. Drugi ljudi su počeli da pristupaju vatrenom ljudima. Htjeli su i oni da ovlađaju vatrom jer su vidjeli da je njihovo brojno stanje desetkovano. I sad brojno veći i tehnički snažniji, snadbjeveni raznim oružjem, posvađani i podijeljeni stanovnici Planete su krenuli ka potpunom uništenju. Sada borba više nije bila kod Izvora i zbog vode, već je borba bila da unište jedni druge. Planeta je izgubila sjaj plave vode u vatri, a zeleni dio u dimu. Sve njihove borbe, kojih je bilo mnogo, su bile teže i brutalnije kako je dan odmicao. Koristila su se sve novija oružja. Krv, čemer i jad su obavili Planetu, a dim je zaklanjao svaki zračak svjetlosti. Mračni Um znajući da će uskoro prizvati Svjetlosnog Zraka, sprema najmračnije oruđe koje je stvorio, najsnažniju vatru da bi otežao put Svjetlosnom Zraku i uspio ga uhvatiti i uzeti mu moći.

Svetlosni Zrak osjetivši problem, a izgubivši kontakt sa zarobljenim Putnicima, odluči da krene prema Planeti. Međutim, on je putovao zvjezdanim portalom. Kada se dovoljno primakao, Mračni Um naredi podanicima da upotrijebe najsnažnije oružje - veliku vatru koja je proizvela ogroman dim i zaklonila put Svjetlosnom Zraku.

On je došao da pomogne svojim prijateljima stanovnicima Planete, ali poslije vatrene lopte koja je zaklonila svjetlost, nije mogao ni da sanja

kolike su razorne moći toga oruđa bile. Većina stanovnika Planete je nestala. Njena boja bila je crveno-crna od krvi i vatre. Na sve strane ljudi su zvali u pomoć Svjetlosnog Zraka. Na mjestu gdje su bili najglasniji, čekalo ga je iznenađenje. Mračni Um sa vatrenim ljudima je spremio isto što i prijašnjim borcima, okove koji će ga sputati i prenijeti njegovu moć na sebe. Opet sa svojim plaštom sačekao je Svjetlosnog Zraka da se dovoljno približi da ga uhvati. Uzevši njegove moći još bahatiji, žedniji, snažniji i suroviji, Mračni Um želi moć zadnjeg borca, da bi bio vladar Zvjezdanog svemira, svih galaksija i svih živih i mrtvih bića. Otvara se treće doba Planete odnosno trajni mir...

Trajni mir MAŠER, a u njemu žive kiborzi i mašine. Pravim neskladom uspijevaju pridobiti za sebe mašine - jer su oni bili najjači i počinje dijeljenje i djelovanje. Sada već svi stanovnici Planete imajući tamne moći prijašnjih doba, početnog i prelaznog, srušili su trajni mir i počinje tamno doba Mračnog Uma. Zvjezdani svemir je počeo da se trese od nesklada jer je moć stanovnika Planete bila beskonačna. Sva ta oruđa i oružja, sva ta doba koja dolaze i odlaze su se udružila i načinila najtamniji, najsuroviji i najteži period Planete.

Mračni Um je svoje prijatelje mašine-stanovnike vodio do najvisočijeg mjesta na Planeti i upravljao neskladom tako snažno, da su vibracije u zvjezdanom svemiru samo rasle. Osjetivši to, Vječiti Borac znajući svoje prijatelje, krenuo je kroz vrijeme kao posljednji Putnik prema Planeti.

Prolazeći zvjezdanim tunelom kroz početno doba i vidjevši sav haos, znao je da će ta borba biti velika i teška. Tada je našao i svoje prijatelje Noćnog Čuvara i Vodenog Šetača i oslobođio ih svojom snagom. Oni su mu prepričali sav haos, nepravdu i velika zlodjela koja je napravio njihov nekadašnji prijatelj Sjajni Um. Sve zarad većih moći i želje da bude vođa Zvjezdanog svemira, kojega bi on uredio po svojoj volji. Vječiti Borac zatim je osmislio da vrati okove u prvobitno stanje, kako bi ih iskoristio da zarobi Mračnog Uma.

Vječiti Borac je posnuo prolazeći kroz posljedice na Planeti, ali se još više razljutio i osilio. Ali, Putnici, njegovi prijatelji, pripremili su ih upotrijebe i iskoriste protiv Mračnog Uma. I da moraju da nađu Svjetlosni Zrak jer im je onisto potreban za borbu.

Sad su već sva trojica zajedno krenula na put da traže Svjetlosnog Zraka. Na tom putu pojavio se veliki dim iz prelaznog doba. Vidjevši to, uputili su se ka dimu. Sve ono što su u okovima nijesu iskusili Noćni

Čuvar i Vodeni Šetač bilo je porazno, što se desilo u prelaznom dobu na Planeti. Ona odavno više nije bila plavo – zelena već, crveno – crna. Prolazeći kroz sav taj dim, trojica prijatelja postaše još silniji. Naišli su na jedan tračak svjetlosti kroz tamni dim, a to je bio njihov četvrti prijatelj, Svjetlosni Zrak, koji je pokušavao da se otrgne iz okova. Oni su ga oslobodili, nakon toga im je ispričao šta se sve desilo i kako je otisao da spasava živote, a onda ga je zarobio Mračni Um nekim čudnim okovima i uzeo mu moći.

Udruženim snagama, Vječiti Borac smišlja kako će ga sa prijateljima obuzdati, moćnog Mračnog Uma, da ga okuju i povrate svoju snagu.

Na taj način, Vječiti Borac se izjasnio, pošto ga Mračni Um očekuje, da kreće sam kako bi ga primamio u okove. Oni mu čuvaju leđa. Sada već spremni za borbu, stižu u trajni mir koji liči na tamno doba. Planeta se tresla. Osjećajući gdje se nalazi Mračni Um, dogovor je pao da se Svjetlosni Zrak, Noćni Čuvar i Vodeni Šetač sakriju ispod najvisočijeg mjesto gdje je bilo njegovo sklonište, a da ga Vječiti Borac napadne.

Vječiti Borac išao je naprijed sa odlukom o pobjedi, jer on nikada ne odustaje, za nevine stanovnike, za ovu Planetu, za ovaj Zvjezdani svemir. Kada se popeo na sami vrh, Mračni Um spremno ga je čekao. Desio se sudar dva snažna borca, sve na Planeti se zaustavilo. Svi su posmatrali borbu dobra i zla.

Vječiti Borac, iako moćima slabiji, voljom snažniji, borio se kao da ima prednosti od samog početka. Borba je trajala i trajala...

Njegovi prijatelji Putnici kroz vrijeme, čekali su pogodan trenutak da bi mu mogli pomoći, ali i želja Mračnog Uma da ovladaju njegovim moćima pravila je borbu još težom i surovijom. Mračni Um je pokušao sa mašinama, kiborzima, strijelama, vatreñim kuglama i svim oružjem i oruđem iz sva tri doba, da uništi Vječitog Borca, međutim, kad su se približili ivici, Vječiti Borac je dao znak trojici prijatelja koji su krenuli ka vrhu. U jednom momentu, na izmaku snaga i jednog i drugog, Vječiti Borac je okrenuo Mračnog Uma i gurnuo ga sa ivice ravno u okove koje su pritegli prijatelji Putnici. Desilo se.

Kraj je nemiru i neskladu.

U momentu kada je Mračni Um pao u okove, moćna energija trojice prijatelja se počela vraćati. Kada je Mračni Um shvatio da ovoga puta nije dobio bitku, počeo je i da se pravda i moli za obnovu prijateljstva, da kod njega vlada pomračenje uma i da krivica ne pada na njega, i mnogo sličnoga. Ali ne, nije bilo milosti.

Dok je on molio okovan, na njega se spustio sjajni zrak, koji je okove pretvorio u sjajni kavez. Ovakvim događajem bilo je jasno da mu preostaje da počne da radi dobra djela, jer je zatvoren u sjajnom kavezu gdje nema tame, hladnoće, mržnje, ničeg zlog. Iako je bio zatvoren, Sjajni Um je sjajan, ali isto tako i nadalje Mračan, jer je sa sobom ispod odore, neprimjetno sačuvao jednog podanika, mašinu koja ostade sakrivena i neprimjetna.

Kako se sklad polako vraćao u Zvjezdanom svemiru i Planeta povratila svoje boje, takvom obnovljenom životu radovali su se svi stanovnici. Radovali su se prijatelji Putnici. Osim jednog... Od njega je samo zavisilo do kada će mir trajati.

Andjela Vulović

Deveti razred

JU OŠ „Veljko Drobnjaković“ Risan

Kotor

PUTNIK 34

Mnogo volim da putujem. Predivno je upoznavati nove krajeve i nova prostranstva. Nekada su, čitala sam, ta putovanja bila drugačija. Krstarilo se brodovima, putovalo vozovima, letjelo avionima... Upoznавale su se razne kulture.

Ali, ovog momenta, ja sam putnik kroz vrijeme. Sve se odvija jako brzo i teško je zaustaviti trenutak.

Prolazeći pored laboratorije u centru grada, moju pažnju privukao je oglas koji se stalno prikazivao na bilbordu:

„Hitno potreбni saradnici na projektu!“

Oglas sasvim nerazumljiv i nedorečen. Kao meteor, kroz glavu mi je proletjela misao. Kakvi saradnici? Kakav projekat? Šta ti naučnici opet fantaziraju? Nemir mi je razaraо um.

Moralu sam da odem do laboratorije i lično saznam kakva je to nova smicalica na kojoj naučnici rade. Ušla sam u laboratoriju koja je ličila na neki svemirski brod, nešto nestvarno. Djekoјka koja me sačekala na ulazu je stajala za staklenim šalterom, obučena u plavu uniformu koja je ličila na one koje su nekada nosile stjuardese.

„Lijepo je biti putnik kroz vrijeme! Izvolite!“, obratila mi se riječima.

Začudila sam se. Ova žena se bavi mnome. Kuda me zove da putujem, promislila sam.

„Putovanje je i prošlost i sadašnjost i budućnost!“, izustila je ljuba-zna djekoјka, prije nego što sam išta uspjela da pitam.

Primjetila sam da se iza njenih leđa nalaze velika siva, metalna vrata, iza kojih se čuo žamor. Vrata su se najednom otvorila i pred mnom se stvorio simpatičan čikica u bijelom mantilu, začešljane sijede kose, sa okruglim naočarima na vrh nosa, nalik na čuvenog profesora Baltazara, iz dječijeg crtanog filma.

„Dušo draga, izvoli“, obratio mi se divnim, zvonkim glasom. „Nudim ti“, nastavio je, „divno i, za ljudski um, nestvarno putovanje. Želim da ti dočaram jednu pustolovinu. Ti si izabrana! Dođi, sve će ti objasniti!“

Iako sam po prirodi avanturista i volim izazove, mogu vam reći da sam sada prvi put bila zatečena i od ovakve njegove izjave zaledena.

Kako mogu otići negdje, kada ni sama ne znam kuda? Kako sam baš ja izabrana? Koja to nevidljiva ruka i ljudski um baš mene ubacuju u nešto novo, strano?

Ipak, otišla sam za profesorom. Ušli smo u lift koji se strmoglavu spustio u podrum u kojem je bila ogromna laboratorija koja je izgledala kao da je napravljena na nekoj drugoj planeti, potpuno nestvarna, protezala se na nekoliko hiljada kvadrata.

Ovoliki prostor ispod zemlje... Koliko sam puta prošla ovuda, a da nijesam ni pomislila, a kamoli znala da je ispod mene čitav jedan naučni grad? Ne, ovo nije stvarno. Ovo se ne dešava. Nemoguće je!

„Nemoguće je!“, viknula sam glasno.

Desetoro ljudi sa čudnim naočarima, obrijanih glava, koji su buljili u računare na stolu ispred njih, začuđeno su podigli glavu, pogledali me kratko i opet nastavili posao. Njihova lica bila su bezlična, ružna, ispijena. Izgledali su kao živi roboti.

Otišla sam za profesorom dalje. Došli smo do prostorije u kojoj se nalazila kapsula u koju mi je profesor rekao da uđem.

„Sada tvoje putovanje počinje!“, uzviknuo je.

Bez imalo straha, ušla sam i smjestila se u čudnu kapsulu. Čuo se prasak i nastao je mrak. Nepoznata tama u meni je probudila veliki strah. Nijesam znala gdje da krenem, niti šta da radim. Odjednom, sva svjetla su se upalila. Svjetlost mi je prikazala razne sprave koje su se nalazile oko mene. Tu je bilo bezbroj kapsula, mašina, metalnih naprava i slično.

Bila sam jako začuđena. *Mora da sanjam*, pomislih. U tom trenutku, na drugom kraju prostorije začuh šuškanje.

„Ko je to tamo?!,“ povikala sam drhtavim glasom.

Tek što sam uspjela da sklonim pogled, ispred mene se stvorilo zeleno biće, crvenih očiju, sa krilima i kapicom na glavi, nalik magičnom patuljku.

„Ja sam Artur, a ti mora da si Freja, ona odabranica. Dobrodošla u galaksiju 34“, reče vedrog duha, sa širokim osmijehom na licu.

„Galaksija 34?! Pa gdje sam ja ovo?“, upitah ga, ponovo, plašljivim glasom.

„Ništa nemoj da brineš, sve će ti objasniti.“

Artur je uzeo stolice za sebe i mene, te je piskavim glasom počeo da priča.

„Znaš, svijet nije onakav kakvim ga svi zamišljamo. Nije tako bijedan i dosadan, već se u njemu kriju razna bića. Ona su samo privremeni gosti, jer zapravo žive u čovjeku nepoznatim svijetovima. Ti se trenutno

nalaziš na jednom od njih koji se zove Galaksija 34. Svoju avanturu ćeš ovoga puta provesti samo na ovoj Galaksiji. Ona je jedna od...”

Artur ne uspije ni da dovrši rečenicu, kad ga ja prekidoh i rekoh: „Ali možeš li mi objasniti nešto više o sebi i zašto sam ovdje?!”

Artur zastade, pa mi reče: „Kao prvo, ja sam putnik.“

„Putnik?”, začuđeno ga zapitah.

„Da, putnik”, odgovori on. „Putujem kroz galaksije i kroz vrijeme. Ja sam vladar svih galaksija i mogu se teleportovati na bilo koju od njih i u bilo koje vrijeme. To može biti sadašnjost, budućnost ili prošlost. Kao drugo, ti si ovdje zato što si izabrana da stvorиш novi svijet na kojem neću vladati ja. Na njemu ćeš vladati ti, Freja. Ti ćeš postati drugi putnik. Vidiš, već si uspjela da se sama teleportuješ ovdje. To od sada možeš da radiš i bez kapsule jer je sada teleportovanje tvoja moć. Vjeruj mi, biće ti vrlo zanimljivo.“

Moj izraz lica se promijenio u roku od jedne sekunde. Bila sam šokirana. Ništa mi se nije činilo stvarno.

„I... Šta sad treba da radim?”, upitala sam ga, sa dosta panike u glasu.

„Pa, sada ću ti dati pet minuta da se sabereš i da se opustiš. Nakon toga, moraću da ti saopštим nešto vrlo opasno i teško. Tačnije, reći ću ti koji je tvoj jedini zadatak ovdje, koji ćeš morati da obaviš kako bi stvorila svoju Galaksiju.

Kada mi je Artur ovo saopštio, moje srce je počelo još jače da kuca.

„Znam da te je sada veoma strah, ali vjerujem i siguran sam da ćeš ti to lako riješiti. Nijesi bez razloga baš ti izabrana“, reče mi umiljato osmijehnuvši se.

Uzvratila sam osmijehom i odlučila da se polako smirim. Tada je on otisao u drugu prostoriju.

Kada je prošlo pet minuta, Artur je došao kod mene.

„E sada, da se vratimo na temu“, rekao je. „Pred tobom je jedan veliki zadatak. Da bi otvorila svoju galaskiju, moraćeš da se boriš sa majkenšima. To su ogromna crvena zastrašujuća bića, sa oštrim zubima i kandžama. Ima ih troje i iza njih se nalazi staklena kapija koju treba da otključaš, kako bi otvorila svoj svijet. Oni na vrhu nosa imaju po jedan rog. Ti rogovi su im upravo slaba tačka. Moraš uspjeti da ih otkineš, kako bi se ključ za kapiju stvorio ispred tebe.“

Čim sam čula riječ „zastrašujući“, preplaviše me strah i jeza.

„Arture, jesli si siguran da ću ja to moći da uradim? Na koji način uopšte treba da se borim sa njima? Hoću li imati neko oružje?“

„Već sam ti rekao, Freja. Ništa nemoj da brineš. Sve će biti u redu sa tobom. Tvoje jedino oružje će biti mač pomoću kojeg ćeš im otkinuti

rogove. Koristi moć teleportovanja. Ona će ti pomoći kada te majkenši napadnu. I još jednom, zapamti. Ne plaši se, sve će biti odlično!“, izgovori on ljubazno.

Artur je toliko bio dobar prema meni, da me apsolutno ničega više nije bilo strah. Rekao mi je da će borba biti danas, te me je smjestio u moju sobu. Odlučila sam da legnem i malo odspavam.

Tek što sam zatvorila oči, začula sam Arturov glas.

„Freja, budi se! Vrijeme je!“, vikao je on.

Hitro sam ustala iz kreveta. Zapitala sam kako je moguće da je već pao mrak.

„Draga, ovdje vrijeme veoma brzo prolazi. Nemoj ništa to da te čudi“, kroz smijeh mi odgovori.

„Sada treba da krenemo. Sprovešću te kroz lavigint na čijem se kraju nalazi onaj mač. Kada stignemo, ugledaćeš jedna mala drvena vrata. Iza njih se nalaze majkenši. Odmah ćeš ući i započeti borbu. Ja ću biti iza vrata. Ako osjetim da ti treba pomoći, teleportovaću se do tebe i spasiću te.

Ubrižno smo stigli. Uzela sam mač od dragog kamenja, pozdravila se s Arturom i ušla u prostoriju kroz ona vrata. Kada sam ušla, tu nije bilo nikoga. Razgledala sam sa svih strana, međutim, ništa nisam ni vidjela ni čula. U jednom trenutku sam začula jak tresak. Okrenula sam se i našla „oči u oči“ sa jednim od tri opasna čudovišta.

Moje tijelo obuzela je jeza. Majkenšev krvoločni pogled me je skamenio. Međutim, ostala sam hrabra i odlučila da iskoristim priliku. Brzo sam podigla mač, zamahnula i otkinula jedan rog. Čim sam to uradila, majkenš se pretvorio u pepeo.

Bila sam presrećna i divila sam se sebi. Bila sam ponosna što sam već uspjela da savladam jednog protivnika. Spustila sam rog na zemlju i krenula da napadam drugog majkenša.

Na svu sreću, i njega sam odmah savladala.

„Arture, ne znam da li me čuješ, ali savladala sam ih dvojicu. Ostao mi je još jedan. Poželi mi sreću!“, glasno sam izustila, u nadi da će me Artur čuti.

Pošto mi je ostao još samo jedan, mislila sam da će biti lako da ga savladam. Međutim, gadno sam se prevarila. Posljednji majkenš bio je najgori. Prolazili su minuti i minuti dok sam pokušavala da ga pobijedim. Teleportovala sam se što sam više mogla, ali sve je bilo uzalud. Imala sam osjećaj kao da je nepobjediv.

Nažalost, u jednom trenutku naše borbe, uspio je da mi uzme mač. Tada sam mislila da je kraj. Bila sam jako iscrpljena, umorna,

bespomoćna. Pokušavala sam da pozovem Artura, ali uzalud. Nijesam imala snage da izustim ni riječ. Shvatila sam da bi najbolje bilo da se predam.

Međutim, kada sam izgubila nadu, ispred majkenša se teleportovao Artur. Uzeo je moj mač kako bi otkinuo majkenšov rog. Kada je krenuo, desilo mu se isto što i meni. Čudovište mu je uzelo mač.

U tom momentu, Artur se samo okrenuo prema meni i umornim glasom rekao:

„Sve će biti u redu. Vratiću se po tebe, obećavam ti!“

Iza Artura se stvorio majkenš sa mačem u ruci. Tankim glasom sam izgovorila: „Arture, iza tebe, ubiće te!“ i od straha sam samo zaklopila oči.

Jedino što sam čula bio je jak udarac. Odjednom, kao da je sve prestalo. Poslije nekoliko sekundi, ponovo sam otvorila oči i imala šta da vidim. Nalazila sam se u svom krevetu, u svojoj sobi. Pogledala sam oko sebe u nadi da ću vidjeti Artura, ali uzalud. Nijesam znala šta se dešava. Nijesam znala je li sve ovo bio samo san. Bila sam mnogo preplašena i oči su mi se napunile suza.

Iz prizemlja začuh poznat glas. Bila je to moja mama.

„Gospode Bože, kakva je ovo sprava? Je li ovo neka kapsula?“, reče ona začuđeno.

Kada sam to čula, hitro sam ustala i pogledala kroz prozor. Shvatila sam da je moja mama bila u pravu. Ugledala sam istu onu kapsulu u kojoj sam se prvi put teleportovala na Galaksiju 34.

Osjećala sam se predivno jer ono nije bio san, a ja sam bila živa i zdrava. Začula sam još jedan poznat glas. To je bio Artur.

„Vratio sam se, draga, kao što sam i obećao. Ja nikad ne kršim obećanja!“, reče mi sa nikad većim osmijehom na licu.

„Vrijeme je da se vratimo. Naše avanture tek treba da počnu!“

Čim sam to čula, brzo sam strčala niz stepenice. Stigla sam do Artura i čvrsto ga zagrlila. Zajedno smo ušli u kapsulu i teleportovali se u daleke beskrajne svijetove, koje tek treba da otvaramo. Ovo je sve samo početak...

Tija Parapid
Osmi razred
JU OŠ „Njegoš“
Kotor

HOD PO MJESECU

Rekla si da ne ideš nigdje. Rekla si da ćeš biti uvijek tu pored mene, tu za mene. Rekla si da ćeš čekati da još malo porastem, da me pripremiš za svijet. Mnogo toga si mi rekla, mnogo obećala... ipak... došla je tama, pa svjetlo, pa tišina... tebe nema, prazno je, zovem te... ne javljaš se. Tražim te...

Tu si, gdje si bila sve ovo vrijeme!? Mnogo si mi nedostajala, da li si čula kako plačem? Da li si čula da te zovem, da se vratiš? Sigurno si čula, čim si sada tu, a gdje smo sada!? Negdje na pola puta-kažeš. Nema veze, nebitno je mjesto, važnije mi je da te ponovo vidim, da te zagrlim, poljubim samo onako kako ti voliš, u vrat ispod uha, da pukne, a da se ti, kao naljutiš, a u stvari, to najviše voliš. Hajde, idemo gdje želiš da idemo!? Moram priznat da si mi danas posebno lijepa, mada si ti meni uvjek bila najljepša, vidim da si stavila moj broš, sjećaš se kako smo ga pravile zajedno! Ja pravim za tebe cvijet, a ti se ljutiš jer sam mnogo ne-uredna, kažeš mi – „Mama će ti se ljutiti“ i onda se obje smijemo. Nema veze, nek se ljuti, ko joj je kriv!?

Smijemo se, tvoj smijeh odzvanja ovim prostranstvom. „Hajdemo!“ Gdje!? Bilo gdje, gdje god me povedeš, znam da će mi sa tobom biti lijepo. Ali, ipak sam ljuta na tebe. Otišla si bez pozdrava. Nijesmo uspjeli završiti našu priču. Nijesam ti rekla... Što kažeš? Da malo učutim. „Mala previše brbljaš“, da, znam. Pružam ti ruku i idemo. „Ne zatvaraj oči“, kažeš, ne plaši se, cjeli svijet je pod tvojim nogama vidiš?

„Hajdemo, pratiš li me?“ Kuda me ovo vodiš? Kako je čudna ova staza, ne vidim ništa ispod ni oko nje, nema joj kraja. Hoću li pasti? Šta je ovo, kao da su neki oblaci ili magla, tako lijepa paperjasta, mogu li protrcati kroz nju? Ne smijem!? Dobro evo neću, samo nemoj da mi se ljutiš. Dobro, čutaću, neću više brbljati, znam da te to nervira, ali ipak me pomalo strah jer ne znam gdje smo ovo sad, kakvo je ovo mjesto, i zašto smo ovdje? Želiš da me povedeš da mi pokažeš!? Važi, pratim te.

Kako smo se stvorile ovdje, ne sjećam se da smo hodale? Ma nije ni bitno jer ovo je prekrasno, tako tiho i svjetlo, kao neka čarobna igra

svjetlosti, osjećam se tako lagano, kao da lebdim..., ma ne postoje riječi kojim bih opisala ovaj prizor. Kao umjetnička slika nacrtana bojama za koje i ne znam da postoje, odiše takvom mirnoćom, takvom vanvreemenskom ljepotom sa hiljadu svitaca koje plijene svojom muzikom i poigravaju se svojim fenjerčićima da na ovu sliku daju još jedan dodir božanstvene ljepote. Uh, sačekaj, nijesmo se javile mami. Moram joj reći da si tu, mora vidjeti ovo mjesto jer mi neće vjerovati da ovako nešto postoji, opet će mi reći – „To je mila moja samo plod tvoje mašte“, ali, znaš da će se tebi obradovati, teško joj je bez tebe i ako ona voli da izigrava heroja, znaš ti nju, ipak je ona tvoje djete. „Ne!? Ne možemo joj reći!“ Zašto? Takva su pravila!? Zar na ovakvom mjestu postoje pravila? Molim te, nemoj da me zasmijavaš, ma kakav putnik, kakvo vrijeme, o čemu pričaš? Ne mogu ostati? Čekaj, ti ovdje ostaješ, a ja moram nazad? Sad me već plašiš!! Objasni mi kako si ovo uspjela i nemoj mi reći da putuješ kroz vrijeme jer ne vjerujem u to, nijesam više mala, znaš da u fantazije nikad nijesam vjerovala. Ne vjerujem ti, znaš da te mnogo volim, da mi nenormalno mnogo nedostaješ, ali ne mogu da povjerujem da je baš moguće putovati kroz ne znam što? Valjda vrijeme ili... Ne, to nije moguće. Kako? Pa gdje si bila sve ovo vrijeme, objasni mi, želim da znam i gdje ćeš sada. Posmatrala si nas? Odakle? Odozgo? I to stvarno postoji!?

Znači mi smo sada... gore... negdje tamo... visoko... ovakvo mjesto stvarno postoji, pa da, postoji, sada sam tu, sa tobom... Ne znam kako ovo da razumijem, malo sam zbumjena, ali nije ni bitno. Znaš li koliko te samo volim, koliko mi je nedostajalo ovo vrijeme sa tobom. Ne želiš da pričam više? Hajde, idemo, gdje god jer ovdje ti je mnogo lijepo, i nemoguće postaje moguće. Ne osjećam se usamljeno ni nemično, očigledno da za bol i tugu ovdje ne postoji mjesto, a i ovaj vjetar..., kakav je ovo vjetar koji mi puni pluća od kojeg se osjećam tako opušteno, tako lagano, slobodno... Želim da letim, daleko, možda i da pobjegnem iz svoje kože, barem malo, tamo, dolje, svuda je sve tako komplikovano, tužno, teško. Zašto sve mora biti tako? Kako je ovdje, kod tebe sve moguće, osjećam da mogu uhvatiti zvijezdu, dotaknuti nebo, hodati po Mjesecu..., zato si me i dovela ovdje, na ovo tajno i čarobno mjesto, izvan vremena.

Hajde da uživamo još malo, da prošetamo ovom svjetlucavom stazom i evo, možemo sjesti na ovu klupu, kao nekada kada si me vodila u park. Čutiš. Tužna si. Nemoj molim te da tugeš, ne sada, ne ovdje, ne na ovom prekrasnom mjestu, nemoj, molim te!! Tvoja ruka je u mom krilu, nije kao što je pamtim, sad je mekša, nježnija nije više

gruba, poprskana staračkim pjegama. Gledam te, izgledaš mi drugačije, ne umijem ti to objasniti, to si neka druga ti, ali opet ti, moja najmilija i najvoljenija osoba. Možda i ovo mjesto utiče na tvoj izgled, ovdje je i onako, sve nekako drugačije. Gledam te i mislim da si da si ti prava osoba za ovo mjesto, zaslужila si da budeš ovdje jer u tvom životu bilo je toliko lijepih trenutaka, bilo je tu i dosta bolnih, pa dosta dobrih i srećnih momenata, pitam se da li sam i ja zaslужna za jedan mali dio tih najljepših trenutaka. Što mi to šapčeš? Da se opustim, da osjetim? Što to!? Što je ovo, da li mi ti smiruješ otkucaje moga srca, sređuješ mi misli, kako je lijep ovaj osjećaj, kao da lebdim, kao da sam pero na ovom vjetru koji mi miluje lice i dozvoljava mi da gledam u Sunce koje treperi u bezbroj tačkica, i to mi ne smeta.

Jutro, dan, noć, sve jedno što je, lijepo je. Kažeš da se opustim, da legnem na tvoje ruke. Kako to uspijevaš?! Držiš me bez napora, kao kad sam bila mala, a tebi snaga velika. Pridržavaš me, hrabriš me sve dok ne spustim glavu, opuštam ruke i liježem na tvoje ruke kao na krevetu. Opustila sam se, osjećaš li? Nemoj da me ispustiš jer osjećam samo vrhove tvojih prstiju na leđima dok me držiš, ne znam kako ti to uspijevaš, ali osjećaj je divan, kažeš da otvorim oči i da gledam. Važi. Gledam u beskrajno plavetnilo posuto sitnim, svjetlucavim tačkama, šapućeš mi, da dobro zapamtim, da je samo to granica.

Odavno se nijesam ovako osjećala, mislim od onog dana kada si odlučila da je dosta, da je vrijeme da ideš. Sav onaj bijes, tuga, bol nestaje, osjećam spokoj, mir u duši, u svom tijelu. Nema više onog grča, bola od kojeg mi se srce cjepa. Tvoj glas me smiruje, ispunjava. Kažeš „Možeš sve što zamislis.“ Misliš? „Treba da probaš, i ako ne uspiješ, nije strašno, ustani, ispravi se i probaj ponovo“, kažeš, a znaš da to meni nije baš lako uraditi. Znaš da imam na stotine nekih strahova, od mraka, neznanja, od bola... „Nema toga što ne možeš, samo to trebaš istinski poželjeti.“

Pa, da, kao i ovaj susret sa tobom, zar ne!? Pogledaj, eno zvijezde padalice, mogu li je dohvatići? Ne? Zašto, tako je blizu, mogu da je osjetim? To je za tebe! Nemoj još da ideš, molim te, ostani još malo. Evo, obećavam, biću jaka, sigurnija, neću više plakati, ostani još malo. Molim te!! Hiljadu puta ti obećavam, bićeš ponošna na mene, poslušaću te, samo ostani... Tebi i samo tebi po hiljadu puta obećavam, samo, samo me nemoj ostavljati ponovo, nemoj da ideš, ne tjeraj me od sebe, ne moram nigdje ići. Daj da te zagrlim, još jednom poljubim, jako, snažno. Pogledaj me, ne skreći pogled, vidiš li moju tugu. Da se dogovorimo? Šta? Ovo nije rastanak, nema suza, velikih riječi, obećanja, ti ćeš biti tu, a sada da idem.

Ne, neću... Okrenuh se i potrčah mimo svoje volje, ne mogu kontrolisati svoje noge, ne slušaju moju naredbu da stanu, da me vrate nazad, kod nje. Osjećam i čujem njen osmjeh, taj divni osmjeh i ništa više. Osmjeh. Sitnica. Ipak, prihvatom, uzimam ga široko otvorenih ruku, zato što je to jedino što imam, jedino što mi srce i dušu grijije i trčim. Nije me više briga što moje suze teku niz lice, što ih svi vide, ne mogu da vjerujem da je nema, da više nikada neću poći tamo i vidjeti je. Niko to ne zna. Mislim. Niko.

Krenuh bez cilja, ulicom koja mi izgleda pustije nego ikad, mislim, ako ne zastanem, ako nastavim da hodam, trčim, šta god, neću primjetiti da svijet koji sam mislila da postoji više nije tu. Kakva zbrka u mojoj glavi. Što postoji, a što ne. Molim te, pomozi mi da shvatim, daj mi neki znak, uvjeri me da sve ovo nije samo moja pusta želja, produkt moje velike tuge i želje za tobom, javi mi nekako, bilo kako, znaćeš da si to ti, da si tu negdje, tamo, gore, svuda oko mene...

Neka čudna jeza prolazi mojim tijelom, osjećam prijatni teret na mojim ramenima, čudno šaputanje kraj mog uha... Znala sam! To si ti. Gdje si, ne vidim te? Osjećam te, čujem tvoj glas, ali ne mogu da te vidim, zašto? Zašto?

Važi, shvatila sam.

Moraš ostati, sad je to mjesto za tebe. Tužna sam. Da ne plačem? Pazićeš me!? Važi, obećavam ti, biću jaka, dobra, slušaću mamu, a kako ćeš ti to znati?

Posmatraćeš me!? Pazićeš me!? Ti si moj andeo čuvar!!! Dogovoreno, to mi se već dopada, ali mogu li te opet, nekada, posjetiti, samo na kratko, na tren....!?

Sofija Peričić

Deveti razred

JU OŠ „Branko Brinić“

Tivat

SJAJ U TVOJIM OČIMA

„Da li ćeš moći da pripremiš izvještaje o stanju na tržištu do sjutra?“

„Naravno, gospodine Kipčić. Do deset i trideset će Vas čekati u kancelariji. I da, sastanak je pomjeren, umjesto 13. marta održće desetog, dakle sjutra.“

„Molim?“

„Znam, gospodine. Ali sigurna sam da ćete stići da se pripremite, ako Vam je potrebna pomoć...“

„Ne brini, Sonja, hvala. Samo, danas je deveti mart?“

„Da, gospodine.“

„Laku noć, Sonja. Vidimo se ujutru.“

„Vidimo se, gospodine!“

Dejan se okrenuo ka prostranom prozoru koji je propuštao posljednje zrake dnevne svjetlosti u sobu. Mrzio je da telefonira van svoje kancelarije, posla i onako ima previše, pa su trenuci koje je provodio posmatrajući panoramu grada bili dragocjeni.

Danas je deveti mart. Danas je njegov rođendan. Njegov trideseti rođendan. Kako vrijeme brzo prolazi... U tom trenutku činilo mu se kao da je posljednjih par godina proveo trčeći maraton. Postao je rob sopstvene rutine, svoj život kao da je posmatrao tuđim očima. Ne sjeća se ni lica koje je susreo, ni mjesta koje je posjećivao, ma ne sjeća se ni kada se tačno doselio ovdje. Raskoš vile okružene prostranom baštom u cvatu i visokom gvozdenom ogradom odjednom se činila suvišnom. Zar zaista nema ni jedno sjećanje iz proteklih par godina koje bi izmamilo osmjeh na njegovo lice.

Bezobzirno koračajući zacrtanom putanjom zaboravio je da zastane na trenutak. Osvrne se i osjeti dašak vjetra koji bi pomilovao njegovo lice, koji bi mladiću pružio riječi utjehe ili ohrabro ga da i u najtežim trenucima ne poklekne već nastavi da se bori. Ali ne, samo je ujedno i ravnodušno koračao. Sada je ostao sam, mogao da čuje razgovor baštovana u dvorištu, glasno odzvanjane potpetica njegove služavke u hodniku, iako bio okružen ljudima osjećao se kao da je u potpunosti

sam na svjetu. Njegovo razmišljanje prekinuo je oštar ton telefonskog zvona. Gotovo bjesan podigao je slušalicu.

„Dejan Kipčić kraj telefona, izvolite.“

„Izvinite, gospodine, zaista Vas ne bih uznemiravala da nije nešto bitno.“

„Sonja, samo već jednom pređi na stvar...“

„Ne postoji ljepši način da Vam saopštим. Upravo su javili da je Vaš otac sinoć preminuo. Žao mi je godpodine Kipčić, primite moje iskreno saučešće.“

Hitro je spustio slušalicu.

Bio je šokiran. Njegov otac, mrtav. Prebljedio je, hladan znoj počeo je da obliva njegovo čelo. Sam izgovor te riječi, otac, činio mu se stran. Sada mu je bilo jasno, jednostavno se pretvorio u mašinu. Živio je kako bi čuo pohvale na račun uspjeha njegove firme, aplauze kojima su ga pozdravljeni prilikom svečanosti i naravno, da bi vidio zelene novčanice kako zauzimaju svoja mjesta u sefovima. Nije bio željan topline nečijeg zagrljaja ili razgovora sa prijateljima. Srce u njegovim grudima više nije kucalo, njegova duša zavila se crnim velom. Postao je potpuni materijalista. Trenuci istinske sreće ili ispunjenosti nijesu postojali u njegovom albumu sjećanja, već su i ona sama predstavljala crno bijele slike uredno klasifikovane, ali bez ikakvog značenja. Sa ocem je davno izgubio kontakt, odnosno prekinuo ga. Možda čak i prije nego što je upisao fakultet. Nijih dvojica su živjeli u drvenoj kolibi kraj rijeke, sasvim sami. Njegov otac jedva je sklapao kraj sa krajem. Skroman ulov prodavao bi na lokalnoj pijaci i tako zarađivao. Uvijek mu se činilo kao da bi tom čovjeku sunce i šum lišća na granama zamjenili svaki obrok. Dejan ga je zbog toga prezirao. Nije mu bilo jasno kako je njegov otac mogao da bude uvijek nasmijan i zadovoljan sa onime što ima, ako posjeduje tako malo. Zato je valjda i otišao. Kao da je osjećao da takav život nije za njega, da hoće više. Sada, valjda, ima to više. Koja je bila tajna njegovog oca, šta je tog čovjeka iscrpljenog radom ustvari činilo srećnim ako ne novac? Dejanova soba za njega je sada bila mračna i sablasa grobnica. Zaronio je glavu u perjani jastuk, pod šakom je osjećao glatki svileni čaršaf i san ga je polako obuzimao.

Samo kada bih još jednom mogao da ga vidim, samo još jednom, pomisli.

Odjednom, čitav krevet se zatresao. Dejan se naglo probudio, pokušao je da ustane, ali nije mogao. Njegove noge bile su zaledene. Njegovi dlanovi polako su uranjali u dušek. Beznadežno je dozivao osoblje, dok je njegovo tijelo nestajalo pod paperjastom masom, gubio je dah. Onda uslijedi tišina, više ništa nije mogao da vidi, ta tišina ga je plašila, srce mu je sve brže kucalo. I zatim je čuo cvrkut ptica, šuštanje lišća i to ga

je nekako utješilo. Ti zvuci su mu bili tako poznati. To su bili zvuci njegovog djetinjstva.

Crnilo pred njegovim očima postalo je opipljivo, da, to je sada samo čebe. Brzo ga je pomjerio sa lica i ugledao iznenađujući prizor. Ispred kreveta nalazio se sto uz koji su bile prislonjene dvije stolice, odmah pored stola bio je šporet nad kojim je visio par polica, na kojima su bile naređane čaše, tanjiri, činije, bakarne šerpe. Nemoguće je da se vratio u drvenu kolibu kraj rijeke? Ali sve ovo je izgledalo previše realno kako bi se prepisalo njegovoj mašti, ustao je iz kreveta i u ogledalu, sa njegove desne strane, ugledao visokog dječaka blagih crta lica, duže crne kose. U odrazu je prepoznao sebe, samo nekih petnaest godina mlađeg. Nije mogao da prestane da zagleda svoje oči. U ogledalu je mogao jasno da vidi njihov zelenkasti sjaj, odisale su čistom bezbrižnošću, toplinom i neiscrpljivom snagom. Kroz par koraka pod bosim stopalima već je mogao da osjeti dodir proljećne trave i sunce na njegovim obrazima.

Osvrnuvši se, ugledao je srednjovječnog čovjeka kako peca u sjenci vrbe na obali. Prepoznao je maskirni prsluk i crnu kosu prošaranu sjedim vlasima. To je bio njegov otac. Polako je prišao obali i sjeo uz njega. Čovjek je Dejanu uputio blagi osmjeh i pritisnuo nježni poljubac na njegovo tjeme.

„Nijesam te valjda probudio?“

„Ne, nijesi. Da li si uspio da nešto uloviš?“

„Još uvijek ne, ali hoću, osjećam to. Ne brini ti o tome Deki.“

Počeli su da rezgovaraju. Dejan nije mogao da se navikne na mio, dubok ton glasa svog oca. Nedostajao mu je, osjećao se kao da bi zauvijek htio slušati kako govori o rijeci, ribi, tehnikama lova. Pročešljali su sve moguće teme. Napolju je postajalo sve topije. Kada, odjednom, udica poče da se lagano klati na vodi. Obojica su bili iznenađeni. Dejanov otac je potegao štap i izvukao malenu ribu. Bio je tako srećan. Dejana je to zbunjivalo, on iz budućnosti nikako ne bi bio zadovoljan ovim ulovom, ali njegov otac je bio. Zatim je ponovo sjeo na zemlju i zabacio udicu u rijeku.

„Zar nijesi razočaran, kako imaš snage da nastaviš sa ovime?“

„Zašto bih bi razočaran, ulov je ulov, manji ili veći. Zahvalan sam na njemu. Takve stvari ne smiješ uzimati zdravo za gotovo. Naravno, treba se nadati najboljem, ali bez obzira na ishod nikada ne treba da poklekneš. Treba uvijek da nastaviš da se trudiš.“

„Znam, tata.“

„Ali, moraš da vodiš računa o tome da ne izgubiš sebe. Nemoj da u toj silnoj trci za uspjehom zaboraviš da uživaš u trenucima koje

proživljavaš u prisustvu ljudi koji te okružuju, jer ta pohlepa zna da izobliči čovjeka. Obećaj mi da ćeš čuvati taj sjaj u tvojim očima, taj plamen koji gori u tebi. Da ćeš uvijek na prvom mjestu postavljati duhovno, a ne materijalno.

„Obećavam.“

Tada, je ponovo osjetio mrdanje tla pod sobom i kroz nekoliko trenutaka ponovo je bio u svojoj sobi. Znao je da je davno prekršio obećanje koje je dao svome ocu, ali još uvijek može da okrene novi list, jer nikada nije kasno. Zar ne?

Marta Borović

Osmi razred

JU OŠ „Njegoš“

Kotor

PUTNIK

„Dobar dan narode. Ubistva Crvenih viljuški, se nažalost nastavljaju i to u velikom broju. Danas je ubijen dvadesetrogodišnji M.N. u zabačenom dijelu Londona“, čula sam te riječi na televiziji i vidjela zabilježeno majčino lice. Znala sam da ćemo se ubrzo seliti, jednostavno sam imala taj osjećaj.

Bio je ponedjeljak, 23.10.2035. godine.

Probudila me svađa roditelja. Raspravljaljali su oko toga gdje ćemo otići. Moja majka, Jelena B. oniža žena, plave kose i plavih očiju, je advokat, ali otkako je počeo masakr Crvenih viljuški po Evropi, ona ne radi. S druge strane, moj otac je visok, smeđe kose i očiju. Držao je restoran, ali zbog situacije u posljednje vrijeme imao je malo gostiju i naši prihodi su značajno smanjeni. Porijeklom smo iz Crne Gore. Imam mlađeg brata Petra i stariju sestru Viktoriju, koja već pet godina živi u Americi. Upravo ta činjenica bila je odgovor na njihovo pitanje - gdje ćemo. Viktorija studira u Americi i ima kuću тамо, a pošto su ubistva samo u Evropi, to je bilo naše rješenje, odlazak kod Viktorije u Ameriku. Javili smo joj da dolazimo, spakovali se i za nekoliko dana otišli.

U putu sam sve vrijeme razmišljala o ovoj situaciji i članku koji sam pročitala. Naime, jedan naučnik iz Amerike, Alfredo Koroman, je napravio pilulu nazvanu Putnik, sa kojom možeš da uđeš u tijelo druge osobe i da proživiš određenu situaciju koja te zanima. Kada bih uspjela da nabavim tu pilulu, mogla bih da otkrijem ko stoji iza ovog haosa koji se dešava.

Viktorija nas je sačekala na aerodromu i iskreno nijesam je prepoznala. Prije je bila brineta sa zelenim očima, a sada je plavuša sa smeđim očima, pretpostavljam da je stavila sočiva, ali zašto, pitala sam se. Imala je ogromnu kuću, a bila je nezaposlena. Bilo je toliko nerazjašnjenih stvari, ali u tom trenutku mi je bilo lijepo i nijesam htjela da se opterećujem. Brzo sam našla društvo i sjajno sam se zabavljala.

Jutro 27.1.2036. godine.

Tog jutra probudio me je mamin plač.

„Viktorija je mrtva, dušo, upali TV“.

„Crvene viljuške su došle i u Ameriku, ubijena je dvadesetpetogodišnja V.B. u Salemu, Oregon.“

Bila sam u šoku... Kako baš Viktorija. Bila je kod kuće cijelu noć, bar sam ja tako mislila, ništa nijesam čula, kako, kako? Mama je mnogo plakala, ubrzo je i tata stigao i kada smo mu rekli bio je neutješan. Brat se ubrzao probudio i saznao strašnu vijest. Kako, zašto, bubenjalo nam je u glavi, nijesmo je videli pet godina i sada tako da se završi, zašto...? Mnogo je neobičnih stvari bilo oko Viktorije od kada smo došli, promjena fizičkog izgleda, velika kuća, a ne radi, zašto su baš nju Crvene viljuške ubile, hiljadu pitanja bez odgovora. No, odlučila sam da sada ne razmišljam o tome, već da pomognem roditeljima oko sahrane i svega ostalog.

Prošlo je mjesec dana od Viktorijine smrti. Svakog dana idem na groblje i pričam sa njom. Iako se nijesmo dugo gledale odmah smo se zблиžile kada smo stigli, ipak je ona moja sestra. Jedne večeri sam kasno otišla na groblje, već je padao mrak. Čula sam neke korake iza sebe i odjednom me je neko uhvatio za rame i pitao:

„Aleksandra, treba li ti pomoći?“

Počela sam da se tresem od straha i bojažljivo se okrenuh da vidim ko je to. Bio je to sijedi čovjek koji mi se učinio poznat.

„Misljam da znam kako mogu da ti pomognem“, rekao je.

„A ko ste Vi?“

„Znaš ti ko sam ja, ne boj se, hoću da ti pomognem.“

Da, bio je to Alfredo Koroman, naučnik koji je stvorio pilulu Putnik. Odjednom mi se osmijeh razvukao preko lica.

„Je li Putnik u pitanju“, prozborila sam.

„Da“, rekao je sa osmijehom. „Dodi sjutra ujutru u deset u moju laboratoriju, ali nemoj na glavni ulaz, već sa zadnje strane zgrade, šifra je - miš uz pušku, miš niz pušku, izgovori to ispred vrata i otvorice se.“

Na putu do kuće sam razmišljala kako je baš mene našao, kako je znao da sam o tome razmišljala. Ujutru sam pomislila možda se neko igra sa mnom, možda je sve ovo nečija neslana šala, ali ulog je bio preveliki. Morala sam saznati šta je bilo sa mojom sestrom. Stigla sam malo ranije na dogovoreno mjesto, ali sam sačekala tačno vrijeme i rekla „Miš uz pušku, miš niz pušku“ i odjednom su se pojavila neka staklena vrata

kojih ranije nije bilo tu. Ušla sam unutra, nikoga nije bilo, sjela sam na stolicu koja je bila nevjerovatno udobna.

Alfredo se pojavio i započeo priču:

„I ti i ja znamo da su tvoju setru ubile Crvene viljuške. Pratio sam je unazad godinu dana i kao što si mogla da primjetiš bilo je mnogo nepoznаница. Došla je kod mene prije godinu dana da me nešto pita, što ti ne mogu otkriti, ali mi se učinila čudnom i od tada je pratim i gle, ona je prva žrtva Crvenih viljuški u Americi. Zato sam ti se i obratio. Ti imaš njenu krv jer ti je sestra putnik - radi na tom principu. Pošto ste u srodstvu, imate sličnu krv, ti treba da popijes "Putnika", da zamisliš neki datum, vrijeme, i dobiceš njenu perspektivu i perspektivu osoba oko nje. Nećeš moći da osjećaš isto kao i ona, ali imaćeš sliku, razumiješ me, zar ne?“

„Da, shvatam.“

Onda mi je rekao da mora da mi izvadi krv, mislila sam da će to biti samo malo, međutim, bila je to veća količina. Onda je stavio pilulu u tu moju izvađenu krv i rekao da popijem uz sok koji mi je pružio. Pitala sam ga od čega je sok, a on je odgovorio da to nije pravi sok, ali da samo uz pomoć njega Putnik radi. Popila sam brzo bez razmišljanja o tome šta pijem, samo sam mislila na to da ću najzad otkriti ko su i šta su Crvene viljuške i zašto je moja sestra mrtva.

Sljedećeg trenutka pojavljuje mi se slika moje sestre. Rano je ujutru, pet sati, sunce je tek izašlo, ona šeta po pustinji koja je oko našeg grada, odjednom je okružuje nekoliko ljudi. Nijesam im dobro vidjela lica iz Viktorijine perspektive. Odjednom se u Viktorijinim rukama pojavljuje bodljikava stvar, podsjeća na kaktus, ali nije biljka. Odjedanom počinje da se ubada tim predmetom.

Nema šanse, zašto bi se ubila, nju su ubile Crvene viljuške, razmišljam grozničavo. Ubijajući se tim predmetom ostavlja na tijelu potpis Crvenih viljuški - linija i tačka.

Zatim sam u perspektivi nekog čovjeka sa švedskim naglaskom. Sjedi u kombiju sa ostalima i pričaju o Viktoriji, kako im je bila draga i korisna, ali niko, baš niko ne smije saznati njihov identitet, a posebno ludi Alfredo.

Sljedeća je bila jedna žena, davala je Viktoriji taj predmet koji liči na kaktus. Nijesam mogla da čujem šta govori. Čekala sam da osjetim perspektivu svih aktera pa da onda donesem zaključak. Sljedeći je bio opet muškarac, samo joj je rekao da mu je žao, ali tako mora biti jer ne smiju biti razotkriveni. Ostale osobe su samo čutale.

Mogla sam da vidim kako izgledaju. Prva je bila žena plave kose, niska, na sebi je imala široku majicu i široke pantalone i govorila je sa prijetnim švedskim naglaskom. Muškarac je bio nizak, mršav, u papučama koje se nose po kući, imao je trenerku i gornji dio pidžame, što je bilo vrlo čudno, kao da su žurili i nijesu stigli da se spreme kako treba. Bile su tu još dvije žene sa poljskim naglaskom, očigledno bliznakinja, crna kosa, bijele naočare, roze majica. Bio je još jedan visoki čovjek, mršav, nosio je pantalone i košulju i imao je karakterističan britanski naglasak.

Nakon svih preživljenih perspektiva pojavila su mi se neka slova pred očima, ali nijesam mogla da razaznam šta piše. Tek kada sam se vratila u svoje tijelo mogla sam da pročitam.

„Viktorija je član Crvenih viljuški i zbog toga je ubijena da ne bi bila razotkrivena od strane doktora Alfreda.

I logično je, ko bi pomislio da je i ona uz njih kada su je ubili. I zato je ona prva žrtva u Americi. Ona je bila jedini član iz Amerike. Morala se žrtvovati jer je takav bio dogovor - ne smiju biti razotkriveni.

„Glavno si vidjela, ostatak će ti se prikazivati sljedeća tri dana i zato budi pažljiva“, rekao mi je Alfredo.

Ispričala sam doktoru šta sam sve vidjela i otkrila. Rekao je da je znao za Viktoriju da je njihov član. A ja sam i dalje bila pod utiskom Putnika. Ova pilula ti bukvalno dopušta da putuješ gdje hoćeš i saznaš šta hoćeš.

Onda mi je doktor iz zahvalnosti ponudio pomoć koju sam odbila. Ali on je insistirao jer sam testirala Putnika i dokazala njegovu efikasnost. Rekao je da će mi nešto poslati, a ja sam se pitala kako on zna gdje ja živim. Vjerovatno zna zbog Viktorije.

Onda sam ga pitala: „Mogu li da Vas zamolim da mi ništa ne šaljete, nego samo mi otkrijte zašto je moja sestra bila kod Vas?“

Pogledao me je zabrinuto i rekao: „To je tajna, obećao sam joj... ali dobro, bila je kod mene da me moli da prestanem da radim na Putniku, što me je začudilo, jer tada skoro нико nije znao za taj projekat.“

Vratila sam se kući, mojima nijesam ništa pričala. Legla sam da spavam i dobila viziju. Pojavili su mi se opet oni ljudi iz Crvenih viljuški i rekli da im je žao zbog moje sestre, ali da nijesu imali izbora, da je i doktor kriv što nije poslušao Viktoriju kada mu je rekla da prekine rad na Putniku, i još su mi rekli da pošto sam ga progutala u naredna tri dana mogu da ih pitam sve što me interesuje i da će mi sve reći. Bila sam potpuno zbumjena, bez riječi. Probalala sam narednih dana da im postavim pitanja, ali nije bilo odgovora, niti jednog. I dalje sam imala vizije, ali su to bile vizije nekih događaja sa mojom sestrom, a od ostalih ni traga ni glasa.

Otišla sam opet kod doktora u laboratoriju, rekla lozinku i ušla unutra. Nije bilo nikoga, dozivala sam Alfreda, ali ga nije bilo. Odjednom se pojavio neki meni nepoznat čovjek. Na moje pitanje ko je rekao je: „Ja sam putnik.“

Ništa mi nije bilo jasno. Onda je krenuo da mi objašnjava. On je u stvari doktorov brat, i ima tu moć kao i ja da ‘putuje’, to jest da ulazi u tuđe perspektive, a kapsula Putnik je bez ikakvog efekta. Njegov brat je želio slavu pa je pustio tu priču o kapsuli.

Zbunjeno sam ga slušala.

„Sad ču ti ispričati šta se desilo sa tvojom sestrom, ali ne smiješ nikome reći da sam to bio ja već reci da je to Alfedo.“

Moram priznati da je drugi doktor mnogo konkretniji i uvjerljiviji od Alfreda.

„Tvoja sestra je bila član Crvenih viljuški i morala je da potpiše Ugovor. Član 1. tog ugovora je da niko, nikada, ni pod kojim uslovima ne smije da sazna da je neko član. A ako se to desi, mora da izvrši ritualno samoubistvo, da bi se skinula svaka sumnja sa njih. Ona je taj ugovor potpisala još u Evropi, ali pošto nije željela da ide po Evropi i ubija ljude doselila se ovdje da studira i da im bude podrška. Sve ono što se pišta odakle joj kuća i luksuz kojim je bila okružena dale su joj Crvene viljuške. Ona je bila dosta mlađa od ostalih, ali zato su je i vrbovali jer je bila sposobna.“

Slušala sam ga s nevjericom. Onda mi je rekao da on sve to zna već duže vrijeme jer je mogao da ulazi u svakoga od njih, ali mu brat nije vjerovao, i zato sam ja za Alfreda bila idealna meta. Još sam ga pitala kako mu je pravo ime i rekao mi je da je on Eduardo Koroman. Dugo sam razmišljala i rješila da sve ovo moram ispričati policiji, bez obzira na posljedice.

Crvene viljuške su uhapšene, napokon, i to zahvaljujući meni. Postala sam heroj ne samo Oregon, Amerike, već cijelog svijeta. Bila sam heroj sa jedne strane, a sa druge strane mislila sam o svojoj sestri i o tome šta ju je natjeralo da im se priključi. Da li sam je uopšte poznavala? Ko je ona?

Moja mama je veoma teško prihvatile ove vijesti. Ništa nije jela sedam dana, samo bi pila po koju kap vode. Tata je bio razočaran zašto je njegova čerka krenula tim putem, nikako to nije mogao da shvati. Moj brat nije htio da prihvati istinu, negirao je sve, ali ja znam da će shvatiti i prihvati, jer je on najhrabriji od svih nas.

Ljudi nijesu onakvi kakvi se predstavljaju, to je nešto što moramo da shvatimo i prihvativmo. Iza svakoga od nas se krije neka maska, svako od nas ima najmanje tri maske. Onu koju svima pokazuje, onu koju nekima pokazuje i onu jednu koju samo on zna. Niko od nas ne zna tačno kakav je ko, osim ako ne nađemo nekog putnika, on sve zna. To bi rješilo mnoge naše probleme.

Ksenija Gutić

Deveti razred

JU OŠ „Vladislav Sl. Ribnikar“

Bijelo Polje

MAČUGA

Gulim jabuke sa majkom kako bismo pripremili pitu. Oblizujem usne i govorim svom trbušiću: „Kako ćemo se najesti!“

Na kori jabuke se ocrтava lik moga čiće. Gledam u jabukovu koru, pa u majku, pa opet u koru?

Uz blagi osmijeh, ona primijeti moje nanizane pokrete.

„Majko, gledaj! Evo ga čića?“

„Opet ti sa svojim ludostima...“

„Majko! Nijesu ludostil!“, kažem i pokušavam da joj poturim jabuku pod nos.

„Ti nijesi, već tvoja ljubav prema čići. Da vidim?“, odmahujući glavom reče.

Dok je majka gledala koru jabuke, kroz njene raširene zjenice, nadoh se u mračnom tunelu.

Svjetlost se pojavi u trenutku kada se ispred mene nađe čićina mačuga. Udarao je kamenčiće.

„Došla si. Hajde, idemo da obiđemo stoku, pa na ručak.“

Uspravljena čićina leđa ispred mene, zaklanjala su mi put.

„Đe su moji omladinci?“ (Tako je čića nazivao svoju raznovrsnu stoku).

Ponavljaо je čića pitanje mašući svojom mačugom u zrak.

„Nema ih... Nema ih... Ksenija, nema ih!“

„Koga bre, čića, nema?“, upitah zbumjeno.

„Mojih ovčica, kozica, konjića, koka...“ - govori čića udarajući glavom o vrh mačuge.

„Stani. Sjednimo kraj ambara. Čekaćemo da dođu. Moraju doći!“, puna dječje nade smirujem voljeno biće.

Znala sam da njegova djeca, među kojima je i moj otac, preživljavaju zahvaljujući njegovim "omladincima".

Posmatram pašnjak. Primijetih crveni kanap koji ga ograničava. Skrenuh pogled desno. I tamo je bio kanap! Oko mi pogleda lijevo... opet crveni kanap. Zbumjena trepnuh.

„Čića, gledaj! Naše imanje je ograničeno crvenim kanapom... Neko je sigurno igrao tenis, pa je ovo iskoristio kao teren.“

On ustaje. Vidim mu lice i nebo iznad sebe.

„Nije ovo tenis, sine, ovo su oni... Kako ranije nijesam shvatio?!“, čudnim glasom će čića.

Iza naše kuće, pojaviše se dva čovjeka u crnom. Nose dokumenta.

„Gospodine!“, svečano se obratiše.

„Nijesam ja gospodin. Ja sam Ivan.“

„To je moj čića!“, uzviknuh.

„Dobro. Ivane-čića, ovo imanje od danas pripada nama. Ovdje će se izgraditi etno-selo.“

„Znači, tu će moji omladinci biti?“

„To je čićina stoka!“, dodah hitro.

„Neeee! Tu će biti oni čiji đon vrijedi više od cijelog sela.

„To je moje imanje, nećete mi ga ponovo oduzeti! Đe ću ja sa mojim omladincima sada? Ko vam je dozvolio da činite ovo?“

„Neko ko je iznad tebe“, cerekajući se završiše razgovor i već počeše sa radovima.

Pogled mi ode visoko iznad nas. I tamo je bio isti onaj kanap.

Iznenađena, uzdahnuh duboko. Kakvi su ovi ljudi što i vazduh ocravaju crvenim kanapom.

„Vratite nam omladince, vratite mi imanje! Od toga nam porodica živi. Hej, čića, pa kaži nešto!“

Čića čuti... Pljunu, prebac me preko leđa i krenu. Počeh mlatarati rukama.

Kući smo. Ručak je na stolu. U tišini se čuje samo naše mljackanje. Čića čuti. Nakon ručka, sjedosmo kraj ognjišta.

„Pa dobro, čile moj, đe nestade twoja snaga? Imao si puno pravo da vratиш svoje imanje! Ovo nisi ti!“, ubjedujem ga.

„Milo moje, nije ovo prvi put. Borio sam se sa ovom vražjom silom dugo. Moraš da shvatiš da sila zakon mijenja. Nemoćan sam sprem' njih. Znaš, ta pravda je jako dosadna i upitna. Onaj koji stvara nepravdu, ne osjeća krivicu. Onaj koji je pretrpio istu, borbom za nju, postaje još gori od njega. Može biti bolji, samo ako prođe krugove iskušenja.“

Ponovo mračni tunel... Pa svjetlost. U svjetlosti kamen. Na njemu napisane čićine rečenice: *Onaj koji stvara nepravdu, ne osjeća krivicu. Onaj koji je pretrpio istu, borbom za nju, postaje još gori od njega. Može biti bolji, samo ako prođe krugove iskušenja.* Kamen pada na tlo, a ruku mi pruža prađed, pračića Ilijia.

„Idemo dalje“, reče praděd, tajanstvenim glasom.

Prekoračih kućni prag, i sjedoh kraj ognjišta. Nikoga nema. Samo ja i praděd.

„Eto, dijete moje. Ja sam sam. Moja žena me je prevarila prije dvadeset godina. ...Dovodio sam djecu iz škole, to im je bio prvi put u školi... Jedva sam se izborio za njihovo školovanje... morao sam ostaviti sve zarađ toga... Dočekala me je sa drugim čovjekom i potpuno mirna, rekla - Napuštam te. Djeca idu sa mnom. - Molim?! Postoji valjda neka pravda i zakon. Ja ću istjerati pravdu!, govorio sam razočarano. Na to mi je njen ljubavnik rekao - Kakva crna pravda? Ja sam priznati činovnik! Mogu ostvariti sve što poželim! Šta ćeš? Ako zaželim nećeš imati ni posla? Nema ti pravde. Pun samopouzdanja je bio ljubavnik moje tadašnje žene.

Od tada, nijesam vidio svoju djecu ni na fotografiji. Nadam se da su makar dobri ljudi i da imaju osnovno obazovanje za koje sam se borio...

„Tvoj sin, a moj čića, je najbolji čovjek na svijetu“, utješih ga.

Mrak. Hodnici tunela. Kamen sa porukom: *Onaj koji je organizovao nepravdu, ne osjeća krivicu. Onaj koji je pretrpio istu, borbom za nju, postaje još gori od njega. Može biti bolji, samo ako prođe krugove iskušenja.*

Ženska izborana ali nježna ruka, odvede me u kućaru sastavljenu iz jedne prostorije. Desetoro djece sjedi poređano, grublje rečeno, nabacano na klupi.

„Ko ste vi? Je li ovo neki školski čas? Manite me škole...“, ne dovrših rečenicu.

„Ne, draga. Ja sam majka tvoga pradeda. Ovo su moja deca... Sami smo. Moga muža su jedne večeri izveli vojnici i ubili ga pred mojim očima. Plakala sam, molila sam...“

„Zbog čega su mu to učinili?“, upitah.

„Ha? Jadi li ih znali! Tako to biva. Moda. Najgori vode kolo. Ako nijesi sa njima, nijesi nigdje. A on je bio porodičan čovjek, sklapao je kraj sa krajem da bi prehranio svoju djecu. Volio me kao Boga... bio je najbolji otac svojoj djeci. To ONI ne oprštaju. Zločinci sada žive najbolji život...“, ubijena nepravdom govorila je.

Vrtlog tunela se nastavlja. Kora jabuke je ponovo ispred mene. Na njoj piše:, „*Onaj koji je organizovao nepravdu, ne osjeća krivicu. Onaj koji je pretrpio istu, borbom za nju, postaje još gori od njega. Može biti bolji, samo ako prođe krugove iskušenja.*

„Majko, otkud ti ovdje?“, upitah.

„Ja sam kraj ovog tunela kroz koji si morala proći. Slušaj: Tvoj otac i ja smo čekali tvog brata četrnaest godina. Za to vrijeme, žene koje su se bavile starim zanatom ostajale su u drugom stanju. Rađalo se bezbroj djece u porodicama gdje su se roditelji razvodili, gdje nije bilo ljubavi. Tvoj otac i ja smo čekali, strpljivo... Došli ste tvoj brat i ti. Nepravdom kroz koju smo prošli, pobijedili smo sebe. Zato si prošla kroz ovaj tunel. Možda nećeš pobijediti nepravdu, ali si pobijedila sebe i to je najbitnije!“, ovim majka završi moj put kroz prošlost.

Tunel je život. Ja sam samo jedan čovjek. Junaci svih ovih priča su prepreke koje nas oblikuju u čovjeka. Kamen je početak. A čičina mačuga je... Šta vi mislite?

Jovana Milović

Osmi razred

JU OŠ Mileva Lajović Lalatović

Nikšić

SUSRET

Oskar je je imao dva sina. Stariji Osion, visoki crni mladić, bio je veoma razvijen i izuzetno lijep. Mnoge djevojke su se zaljubljivale u njega. Viktor, mlađeg sina, Oskar je dobio sa drugom ženom i Osion ga još od malih nogu nije podnosio.

Majke su im mlade preminule, obje od neizlječive bolesti, pa im je očinska ljubav značila sve. Otac im se posvećivao, udovoljavao im, povlađivao, ali je Osionova priroda bila takva da je vremenom postao uobražen i gord. Volio je da troši novac, putuje, provodi se s društvom do kasno u noć. Često bi se kući vraćao pijan, nekad i pred samu zorou. Koristio je svaku priliku kad je otac odsutan da mlađeg brata omaložava, govori mu da je slabici, a često ga je i psovao. Viktor se nije mnogo branio, ali se izjedao iznutra, trpio i patio. Tako su prolazile godine.

Oskar je još iz mladosti bio bolešljiv, a kad je ostao sam sa sinovima, sve više mu je ponestajala životna snaga. Čilio je, malaksao, postajao nezainteresovan za svijet oko sebe i brzo stario. Osjetivši da mu se bliži smrt, jedne hladne decembarske noći pozvao je sinove da mu priđu.

Napolju je grmjelo, a tamni gusti oblaci nadvili su se nad gradom. Munje su prijeteći parale nebo i osvjetljavale zamak. Krupne kišne kapi snažno su udarale u kupole i oluja je bila sve veća. Kao da je priroda predosjećala njegovu smrt. U bolesničkoj sobiucketala je vatra, a mlađići su sjedjeli pored očevog kreveta. On je izvadio hartiju iz koverte ukrašene pozlaćenim slovima. Bio je to testament. Po njemu je Osion naslijedio velike posjede i svo zlato, dok je Viktoru pripalo malo imanje i nešto novca. Te večeri Oskar je zatvorio oči i zauvijek zaspao.

Nepravedna podjela imovine stvorila je još veći jaz među braćom. Iako su živjeli u istom domu, njihovi susreti i razgovori bili su rijetki, hladni i zajedljivi, a netrpeljivost je postajala nepodnošljiva.

Ne mogavši više da trpi uvrede svog brata, Viktor je odlučio da ode nekud, daleko. Jednog ranog hladnog jutra, kada se zasigurno ne zna šta prva dnevna svjetlost obećava, mrzovoljan, povrijeđen i razočaran, uzja-hao je konja i odjezdio u nepoznato.

Minulo je od toga dana dosta vremena. Niko nije znao gdje je, kako živi i da li je uopšte živ...

Osion je i dalje živio po svojim navikama, raskalašno i ludo i ne pitajući se šta se desilo s njegovim bratom. Činilo se da ga je i zaboravio jer ga nikad ni pred kim nije pomenuo. Ali...

U grad je jedne kišne noći, baš onakve kao pred Oskarevu smrt, doputovao jedan čudan čovjek. Predstavio se kao izaslanik iz jednog dalekog kraja, koji je došao zbog nekih važnih ugovora. On je kroz narod pronio priču o Viktoru. Saznalo se da je oženio prelijepu djevojku, postao uspješan u mnogim poslovima, te da je postavljen za vladara jedne bogate zemlje. Saznalo se i to da nema djece, ali da ga svi vole i cijene zbog njegovih dobročinstava, blage naravi i velikog srca.

Međutim, kako su godine prolazile, u Viktoru su se javljali čudni osjećaji zabrinutosti, nezadovoljstva i ljutnje na brata čija poniženja nikad nije mogao da zaboravi.

Osion se vremenom sve više prisjećao svojih loših postupaka i nije znao sebi da objasni zašto je bio toliko ohol. Mnoge noći provodio je u kajanju i patnji. Sve više se preispitivao, razmišljao o prošlosti, objašnjavao sa sobom. Noći su mu postale besane, mučne i trajale su cijelu vječnost. Javilo se kajanje, gorko i neumitno. Počeo je da se povlači u sebe i više gotovo nigdje nije izlazio. Ljudima je postajao sve tajanstveniji. I zaista, Osion je sve više vremena provodio u samoći nadvijen nad knjigama, zamišljen i pomalo rasijan...

Jedne noći, kada je legao da spava, Viktoru iznenada dode vilenjak. Vitkim tijelom je izvodio kojekakve pokrete kao da pleše. Koža mu je bila hrapava i blijeda. Njegove velike zelene oči odavale su dobrotu. Usta su mu bila sićušna, gotovo da se nijesu ni vidjela. Nije bio visok ni pola metra, a bio je tako lak, okretan i živahan. Stavi mu na krevet prozirni ogrtač i reče kako je to poklon koji će ga spasiti. Misleći da mu se ruga, Viktor mu ljutito reče da nema potrebe da ga spašava jer je on slobodan i nema neprijatelja. Vilenjak se samo blago nasmiješi i nestade.

Svake noći od tada Viktor je sanjao brata. U snovima Osion ga je molio da mu oprosti, a on je samo odmahivao glavom. Ti su ga snovi iscrpljivali, nanosili bol, i često se budio izmučen i nezadovoljan. Jedne noći odluči da obuče vilenjakov ogrtač. Čim je to učinio, ne govoreći ništa, pojavi se otac. Izgledao je uzinemireno. Prije nego što će nestati tri puta prošaputa: *Pronadi put spasenja!*

Kada se Osion probudio jednog teškog, olovnog jutra, pored njega je bio onaj isti vilenjak koji je posjetio i Viktora. Dade mu prozirni ogrtač i reče kako će mu on pomoći da se osloboodi griže savjesti i da bude

srećan. Ogrnuvši ga isto veče, Osion je vidio oca. Priznao mu je svoje grijehove, izrazio kajanje, tražio od njega savjete. No, otac sa njim nije progovorio ni riječi. Samo ga je prijekorno gledao. Prije nego što su se rastali, otac je tri puta prošaptao: *Pronadi put spasenja!*

...Kada je vilenjak ponovo došao da posjeti braću, nije ih našao u svojim domovima, ali je znao gdje su. Znao je i da im više neće biti potreban. Nestao je. Zauvijek. Ispunjen i zadovoljan...

Neka čudna snaga povela je braću na ispravan put. Koračali su sigurno, odvažno, slobodno. ojavljivale su se prve zvijezde na nebu. Čudan sjaj razlio se plavim prostranstvom. Sve je nagovještavalo neobičnu ljepotu te večeri.

Osion i Viktor su se našli jedan pored drugoga. Grlili su se i umivali suzama radosti.

Nikola Đurđevac

Osmi razred

JU OŠ „Mileva Lajović Latalović“

Nikšić

POBJEDA

Živio je nekada davno, iza sedam brda, kraljević Ivan. Bio je veoma častan i ugledan mladić. Mnogi su mu zavidjeli. Poštovao je svoju porodicu, ali i druge ljude u okruženju. Krasile su ga mnoge vrline. Ljudi su mislili da treba da se ponaša uzvišenije s obzirom na položaj u društvu. Međutim, on za to nije mario. Ostao je skroman, dobrodušan i čovjekoljubiv.

Jednog jutra u dvor dođe vještica. Istog trenutka sunca nestade, pojavise se tamni oblaci i začuše gromovi. Od silne jeke činilo se da tlo podrhtava. Ona reče da ako kraljević ne pronađe zlatni medaljon na kraju mračne šume i ne donese ga, pretvoriće njega i sve dvorjane u patuljke. Nastade tišina. Zavlada tuga i briga. Nakon nekog vremena kraljica se rasplaka. Znala je da je magična šuma veoma opasna, da kraljević mora proći kroz čopor vukova, zamak zlih vila koji čuvaju zmajevi i pored džina, kojeg ne bi smio da probudi. Dugo su viječali šta da rade. Kraljević je znao da mora postojati neko rješenje i odlučio je da krene na taj opasan put, s vjerom da će uspjeti.

Naredne noći Ivan je malo spavao. Sanjao je kako ga na početku šume dočekuje biljka ogromnih moći koja mu ne dopušta da ide dalje, kako ga steže oko vrata prijeteći mu i nanoseći bol. Usred noći, srećan što je sve samo san, Ivan ustade da bi se pripremio za teško i neizvjesno putovanje. Razmišljao je o svemu što ga čeka, ali se nijednog trenutka nije kolebao.

U osvit zore krenu na put. Poslije višečasovnog pješačenja stigao je pred kapiju šume. Bila je strašna, tajanstvena. Zavijao je čopor vukova. Iako ga je obuzela jeza, znao je da mora naprijed. Čekao je da padne noć, da šuma utihne i da nađe spasonosni puteljak. Kretao se oprezno osluškujući svaki šum. Noge su mu klecale, tijelo podrhtavalo, a na čelu mu se pojaviše graške znoja.

Pred samu zoru stigao je pred zamak zlih vila. Tu mu se ispriječi drvo sa puzavicama umjesto grana i upita ga kuda je krenuo. Kaza da je u njegovom dvoru bila vještica i da mu je rekla da ako ne nađe zlatni

medaljon, biće pretvoren u patuljka zajedno sa ostalima. Drvo riješi da mu pomogne i obeća da će ga svojim dugim, moćnim puzavicama prenijeti preko zamka i spasiti od zmajeva. Tako i učini. Uspjelo je da ga prenese, a da ga vile nijesu ni primijetile, no zmajevi jesu. Iz usta su im prijetili vatreni plamenovi i svakog časa se činilo da će im prepriječiti put. Međutim, puzavice su vješto izbjegavale vatru, udaljavale ih svojim listovima koje su čas krile, a čas pokazivale u svom čudesnom obrtanju i izvijanju. Kad vidješe kako im izmiču i da im ne mogu ništa, zmajevi odustaju. Samo jedan je i dalje osvetoljubivo jurio put kraljevića. Taman kad je pomislio da je uspio da se osloboди opasnosti i da će ubrzo biti na kraju šume, iznenađen i prestravljen, Ivan pade pravo pred džina. Jednim mahnitim potezom zgrabi mladića i silovito ga baci u dvorac. Od velikog treska svi se uplašiše. Vještica je došla brzinom vjetra i sve dvorjane pretvorila u patuljke.

Bili su nemoćni, izgubljeni i ogorčeni. Ovila ih je tuga. Stvari su im odjednom postale duplo veće. Nijesu mogli da se naviknu na takvu naglu promjenu, niti su mogli da se pomire sa činjenicom da će tako provesti ostatak života...

Kraljević predloži da odu kod Gordog, čarobnjaka koji voli patuljke, nadajući se da im on može pomoći. Putovali su danima da bi stigli do njega. Pred sam kraj dugog putovanja ugledaše visoke planine čija je modrozelena boja bila sve jasnija što su im se bližili. Na jednoj od njih podignut je ogroman zamak sa mnogo tornjeva i kula, opasan visokim zidovima. Na njima su visile duguljaste lampe neobičnih oblika. Bezbroj malih slabo osvijetljenih prozora se dizao visoko prema nebu. Na vratima zamka koji je čuvaog ogroman troglavi pas, stajao je natpis sa imenom čarobnjaka Gordog. Pored njega su morali proći tiho koristeći čarobnu lampu koju su ponijeli da bi postali nevidljivi. Tako i učiniše. Tek kada su otvorili vrata, pas se okrenu, ali se istog momenta začudi jer nikoga nije video. Patuljci su se našli u velikoj dvorani.

Unutrašost je bila obasjana hiljadama svjećica, a zidovi ukrašeni portretima poznatih čarobnjaka. Crveni tepih koji je počinjao od vrata, vodio je do centra dvorane gdje se nalazila svečana stolica na kojoj se sjedio čarobnjak. U rukama je držao dugački štap neobične snage. Patuljci mu priđoše s poštovanjem, moleći ga u glas da im pomogne. On klimnu glavom rekavši da je to moguće samo ako najveći od njih zaledi vješticu koja je postavila uslov za pronalazak zlatnog medaljona. Svi pogledaše u kraljevića. Čarobnjak mu dade čarobni štap i poželje sreću.

Kraljević se veoma brzo nađe na dvoru. Nedaleko od njega stajala je vještica zajedljivo se smijući i govoreći kako je došla da ih posjeti. Ivan

je, kako ga je čarobnjak savjetovao, pokušao da je zaledi. Vještica malo ustuknu, pa onda poče bacati gromove na njega, ali mu nije mogla nadući. On još jednom upotrijebi štap i nađe se tačno iza nje. Sada je bila uznemirena i predosjećala je nevolju. Počela je da se osvrće oko sebe i da se trese od straha. Shvatila je da je u opasnosti. Odjednom je počela da vrišti i doziva pomoć, ali uzalud. Kraljević se prikrao još malo, ponovo je dotakao štapom i ona se zaledi. Ubrzo se nađoše kod čarobnjaka Gordanog. On ju je on odmah lišio života i patuljke vratio u prvobitnu veličinu. To je za dvorjane bio veličanstven trenutak. Jarka svjetlost obasjala je dvoranu. Počelo je veliko slavlje...

Kraljević Ivan i danas živi na svom dvoru okružen prijateljima. Beskrajno je srećan. Moć je hrabrost, pravičnost, dobrota.

Sofia Kasum
Sedmi razred
JU OŠ „Ilija Kišić“
Herceg Novi

TAJANSTVENA AVANTURA

Mještani malog grada Natsi još su je zvali „Kuća Masasani“, iako je prošlo mnogo godina otkad je tu živjela porodica Masasani, koja je nestala bez traga u ovoj misterioznoj kući i ostavila je usamljenu i napuštenu. Uzdizala se na brijeđu koji je nadvisio čitav grad, s nekoliko zamandaljenih prozora, krovom kome su nedostajali crijeponi, obrašla bršljanom koji se neukrotivo širio preko kuće. Nekad lijepo zdanje, možda najveća i najveličanstvenija vila kilometrima naokolo, sada je bila vlažna, zapuštena i nenastanjena.

Nije ni čudo što su se djeca slagala da je kuća jeziva, a informacija da je tu nestala čitava porodica, dala im je ideju da plaše mlađe od sebe strašnim pričama.

Bellarose Smit, Bela, bila je nestošna djevojčica od jedanaest godina. Njena kestenjasta kosa i čokoladne oči, sa ljupkim okruglim licem, činili su da podsjeća na neke lutke. Obožavala je da provodi vrijeme igrajući odbojku sa Natašom, Vandom i Mejom.

Mej je bila plavokosa djevojčica niskog rasta, koja je zainteresovana za ples. Iako nije bila neki obožavalac sporta, igrala je odbojku samo kako bi mogla da provodi vrijeme sa drugaricama. Nataša je imala kratku crnu kosu i svijetlo plave oči. Najviše je voljela da čita knjige. Vanda, riđokosa, zelenooka djevojčica, voljela je da glumi, pa bi obično vježbala zabavljajući svoje drugarice tako što bi glumljela scene iz raznih filmova.

Jednom su se dogovorili da prespavaju kod Bele. Na početku pidžama žurke, igrale su društvene igre koje su se završile svađom Bele i Mej. Jedno vrijeme su razmišljale koju igru da igraju, dok Vanda nije prekinula tišinu, koja je vladala u sobi, sa idejom da igraju Istinu ili izazov. Igru je počela Vanda sa uobičajenim pitanjem, koje glasi isto kao i sam naziv igre. Pitanje je bilo upućeno Beli i dalo je Vandi jedan podmukli plan čim je čula njen odgovor Izazov. Objasnivši joj da treba da pretraži „Kuću straha“, Bela je prebljedila. Htjela je da zamijeni izazov, ali je pristala kada su drugarice rekle da će poći sa njom.

Zaspale su ubrzo nakon toga. Ujutru su smislile plan u kojem će da kažu svojim roditeljima da idu u šetnju. Ponijeće lampe, vodu, telefone, čak i kacige za bicikle, u slučaju da kuća počne da se urušava. Išle su pješke, neprestano gledajući u prirodu koja ih je okruživala. Hodale su ne skidajući pogled sa bilja, da nijesu ni primjetile kada su stigle. Pele su se stepenicama zapuštene vile. Očima prateći cvijeće, nijesu ni shvatile da se nalaze, već su se zalistile uz vrata jedna za drugom.

Kada su došle sebi, ustale su sa poda i neustrašivo ušle u vilu. Upalile su lampe i počele da razgledaju hodnik. Sve što su vidjele, bile su neke slike, izlizane cipele i drvene komode. Ušle su u kuhinju i prvo što su vidjele bio je otvoren frižider. Unutra su se nalazila četiri čokoladna kolačića. Kolačići su ih privlačili mirisom, ali i izgledom, pa su, kao i sva djeca, bez razmišljanja uzele po jedan kolač i strpale ga u usta. Progučavši ih osjetile su veoma oštar bol u stomaku, kao da ih neko reže na pola. Zatvorile su oči od boli i čim su ih otvorile, nije bilo stare kuhinje. Stvorile su se u nekom tunelu, kako im je izgledalo. Bio je bijele boje sa plavim lampicama.

Belina prva pomisao bila je da spava, ali pošto se ošamarila, osjetila je oštar bol u obrazu i shvatila je da ne sanja. Nije znala šta da misli pa se okrenula put Nataše, koja je uvijek imala neki plan, ali po njenom izrazu lica razumjela je da je i ona izgubljena isto koliko i Bela. To ju je zbulilo, pa je samo nastavila da hoda, tražeći izlaz. Potpuno pogubljene djevojčice nijesu ni slatile da se nalaze u laboratoriji ludog naučnika.

Nakon dužeg vremena naišle su na vrata. Bila su providna i podsjećala su na žele. Vanda je pružila ruku da ih opipa, ali čim ih je dotakla prebacilo ju je na drugu stranu. Tako su postupile i ostale tri. Kada je Mej prošla, počela je da vrišti iz mozga. Nataša, Vanda i Bela bile su leđima pa tek kada su se okrenule, shvatile su zašto je Mej tako postupila. Isped njih se nalazio akvarijum sa čudovištem sa žutim očima i zjenicama koje su podsjećale na zjenice mačke, prekriveno algama. Dok se pomjeralo, shvatile su da su alge dio njegove kože. To čudovište je ličilo na ogromnu zmiju, koja je imala četiri nožice. Poput nekog vodenog zmaja. Drugarice su bojažljivo razgledale po ostatku laboratorije. Ta prostorija svjetlo-ružičastih zidova imala je pet bijelih stolova koji su lebdjeli zajedno sa stolicama. Lebdjeli su pomoću crvenih kružića ispod njih, razno-raznih spravica i, konačno, zastrašujućih stvorenja. Većina spravica bile su užasno velike injekcije i špricevi. Tu su se, takođe, nalazili neki narandžasto-bijeli pištolji koji ispuštaju lasere, plavi mikroskopi umrljani u sluzi

neke kutijice sa različitim dugmadima. Čudovišta su sačinjavale razne spojene životinje kao što su mačka i pas, lisica i tigar, pauk i svinja, itd. Svi ti mutanti su izgledali nekako žalosno, kao da su tužni.

Čuli su se koraci.

One su se odmah sakrile iza jednog bazena, u kojem se nalazila riba - miš. Počeće su da prisluškuju razgovor, ali nijesu mogle sve da razumiju, jer su dva čovjeka pričala na ruskom jeziku. Razumjele su samo da ovo mjesto drži naučink Vilijam Masasani, da je on poslao one kolače kroz vrijeme kako bi mogao da radi neke eksperimente na djeci koja ih pojedu, da pokušava da ih pronađe i da je poslao stražu u kuhinju, kako djeca ne bi mogla da pojedu kolače, jer bi se zatim vratila u svoje vrijeme. Pošto su oni otišli, drugarice su pošle ka izlazu. Prije nego što su izašle, uzele su pištolje sa laserima i neke kamenčiće i krenule u potragu za kuhinjom.

Nailazile su na mnoge stražare. Pucale na njih laserima, a oni bi, nakon što budu upucani, odmah nestajali. Na početku su, naravno, znale i da promaše, ali nakon kraćeg vremena su se navikle da pucaju. Tražile su i tražile kuhinju, ali nikako da je nađu. Razgledajući prostor zakucale su se u vrata lifta, koji je više ličio na stakleni valjak koji se, nekako, bez pogona, dizao i spuštao. Čim su ušle, primjetile su da uopšte nema dugmadi. Lift se sam podigao i otvorio vrata da bi mogле da izađu.

Vidjevši da se nalaze u kuhinji, odmah su stale iza jednog stuba. Vojnici ih nijesu primijetili jer su pričali. Vanda je gledala mnoge filmove u kojima kada baciš kamen odvučeš stražarima pažnju, pa je i ona uradila isto. Za neko divno čudo je uspjela! Vojnici su krenuli za kamenom, a one su istrčale i uzele kolače koji su se nalazili tamo.

Vratile su se na svoje mjesto i pogledale u slatkiše ispred sebe. U rukama su držale vanilice i kolače od limuna. Prvo su pojele vanilice i čim su ih progutale našle su se u velikom gnijezdu punom ogromnih žućkastih jaja sa plavim tačkama. Podigavši pogled, primjetile su neko biće, veličine trospratnice, kako im se približava. Tek su shvatile da je to tiranosaurus, kada im se približio. Ličio je na one iz filmova, ali je ipak bio mnogo strašniji od animiranih. Počeće su da trče koliko ih noge nose i mislim da nikada nijesu trčale tako brzo kao tada. Vrišteći, uspjele su da pojedu limun kolače i, sa velikim bolom u stomaku, vratile su se u staru vilu.

Istrčale su iz kuće i sjele na travnjak, da bi se smirile od šoka koji su upravo doživjele.

Razgovarle su o događajima kroz koje su prošle i tako se dogovorile da nikome neće pričati o ovome. Polako su se razišle svojim kućama.

Sve četiri su sjele u svoje sobe i, po ko zna koji put, su provjeravale da li je ovo bio san.

Od toga dana prošlo je mnogo godina i sada su sve djevojčice slavne ličnosti. Vanda je glumica, Mej plesačica, Nataša profesorica, a Belarose je pisac. Jednom je napisala priču o svom putovanju kroz vrijeme, namijenjenu svojoj djeci, ali je bila veoma skromna i potpisala se drugim imenom, kako djeca ne bi znala da ju je ona napisala. I sada se sigurno pitate u kojoj knjizi da nađete tu priču?

Upravo ste je pročitali.

Ivana Vulević

Sedmi razred

JU OŠ Risto Ratković

Bijelo Polje

PUTNIK

Lijepo je biti putnik. Ali kako je biti putnik kroz vrijeme imala sam priliku da saznam. Zastaje mi dah pri pomisli na neko davno vrijeme i ljude koji su tada živjeli... Gledati i pratiti njihov život i postepeni razvoj bilo bi sjajno iskustvo. Kažu da bi postojala stroga pravila kod putnika kroz vrijeme. Kada putujem osjećam želju za avanturom i nastojim da otkrijem i upoznam neka nova prostranstva. Od svih putovanja, jedno je ostavilo veoma snažan utisak. Nijesam ni sigurna da znam koje je to mjesto koje sam obišla.

Želja za proljećem i sunčevim zracima odvela me je na potpuno neobično mjesto. Mjesto bez sunca, bez svjetlosti. Zahvaljujući ovoj želji otisla sam da udahnem svježeg šumskog vazduha. Tako koračajući osjetila sam neku nepoznatu težinu na sebi. Kao talas ljutog mora širila se u mom tijelu. Nijesam ni znala da je to težina prošlosti. Na nju se bacio bljesak iz daljine. Plavetnilo tog bljeska više nije bilo tako daleko. Nesvesno sam mu se približila, a i ono meni. Bljesak me je uzeo pod svoje, a zatim iščezao.

Odjednom začuli su se neki glasovi i zvuk ovaca. To su bili čobani koji su izveli stoku na pašu. Svi su se u jednom trenutku zagledali u mene. Naravno nije ni čudo kad su svi oni nosili opanke, vunjene prsluke i poderanu odjeću, a ja nešto što je njima bilo jako čudno... Moj stil oblaženja im je privukao pažnju. Zagledali su me sa svih strana.

Ni ja nijesam bila ravnodušna. Njihov stil oblaženja, način govora, pokreti, sve je to za mene bilo novo. Odlučila sam da im se predstavim, prvo sam mislila da ne govore isti jezik, ali na svu sreću prevarila sam se. Rekla sam im svoje ime, na koje su oni pokazali oduševljenje. Bilo ih je petoro: dva dječaka i tri djevojčice. Veoma me je začudilo što tako mala djeca rade.

Pitala sam ih zašto rade kad mogu da se igraju. Ionako su djeca, život je pred njima. Iz njihovog tužnog pogleda sam shvatila da ne rade svojevoljno. Primorani su, moraju da pomažu svojim roditeljima, kao i sva ostala djeca ovog doba. To me je veoma rastužilo, pa sam razmišljala

da im pomognem. Bili su oduševljeni idejom. Rado su mi objašnjavali poslove u polju. Oko mene su umjesto savremenih automobila bile kočije koje su vukli konji. Odjednom me je uhvatila želja da zajašem konja. Dok sam trčala ka jednom, primijetila sam veliko zeleno prostranstvo, nigdje nema betona. Priroda je bila lijepa, vazduh je svjež. Kada je došao trenutak da zajašem konja, desilo se nešto što nijesam mogla predvidjeti. Bilo je potpuno neočekivano. Umjesto da me konj odvede gdje želim, bacio me na zemlju. Veoma je zaboljelo, bilo me je stid od ostalih. Svi su pritrčali i pokazali mi kako. Izgleda da su prvi put naišli na osobu koja ne zna da jaše konja, ali su bili dobromanjerni i uz njihove savjete uspjela sam. Osjećaj je bio lijep, a želja da uradim i naučim još mnogo toga rasla je sve više.

Uživanje u ljepoti njihovog kraja prekinulo je zvono mog telefona. U čudu su me gledali dok sam razgovarala sa prijateljicom koja je bila na liniji. Nijesam joj ništa rekla o ovoj čudesnoj ljepoti, i onako mi ne bi vjerovala, ali svakako mojim novim prijateljima sam dugovola objašnjenje. Sjetila sam se da nekada nije bilo ovih modernih telefona. Pokušala sam da im na neki prost i njima razumljiv način objasnim da je to sredstvo komunikacije koje se trenutno koristi u savremenom svijetu. Oni su samo klimali glavom, ali pogled je govorio više od riječi, ništa im nije bilo jasno.

Krenuli smo putem pored velikih voćnjaka... Taman kada sam htjela da postavim neko pitanje, vidjela sam da dva dječaka nose korpe i približavaju se stablu kruške i stablu šljiva. Odjednom su brzinom svjetlosti počeli da beru voće, dok su preostale tri djevojčice otišle da donesu vode i skupe drva za ogrijev. Rado sam pritrčala i pomogla koliko sam zbog svoje nespretnosti mogla.

Kada su me ugledali kako nosim voće, drva i vodu, bilo im je dragoo. Htjela sam da im dokažem da uživam dok im pomažem i da pokušavam da se prilagodim ovakvom životu. I njih je interesovao moj život, moja porodica. Trebalо mi je dugo vremena da im objasnim način našeg života koji mnogo lakši nego njihov...

Najviše me je zaboljelo to što su današnja djeca veoma zahtjevna i razmažena, dok su oni zadovoljni onim čime posjeduju. Sve dijele jedni sa drugima, neprestano rade i trude se, a današnja djeca kojoj je pruženo sve, opet nijesu zadovoljna.

Nakon razgovora, sjetila sam se da bi bilo lijepo da slikam divnu, netaknuta prirodu jer me je prizor planina, vodopada, potoka prosto mamio... Uslikala sam dosta toga. Prije svega prirodu, njih, zatim grupne fotografije u kojima sam i ja učestvovala. Čak sam im obećala da

ću ih poslije raspusta posjetiti u najkraćem roku, ako to bude moguće naravno, jer ni sama ne znam kako sam dospijela ovdje. Ali, u jedno sam sigurna, veoma mi je drago što sam ovdje. Bila sam željna avanture, a usput sam naučila da budem skromna, marljiva i zadovoljna svojom situacijom...

U jednom trenutku sam zaboravila da sam ovdje i razmišljala o nečemu potpuno drugom. Moje razmišljanje prekinuo je ponovni bljesak. Kroz nekoliko trenutaka šuma me je ugledala na istom mjestu na kojem sam i vidjela bljesak. Ostala sam zatečena i razmišljala da li je sve ovo bio san. Čekala sam alarm koji će prekinuti avanturu i dati znak da moram da idem u školu. Ali ni to se nije desilo. Sad sam već počela da vjerujem u ovo. Izgleda da je prošlost odlučila da me odvede na neobično putovanje iz kojeg mogu da izvučem pouku i naučim da budem srećna u stvarima koje imam. To je možda jedan od najvećih razloga zbog kojeg ću se uvijek sjećati ovog neobičnog putovanja.

Sve je prošlo prebrzo. Stekla sam nove drugare koji su mi na neki način "otvorili" oči. Oni su me naučili da materijalne stvari nemaju vrijednost. Na ovom svijetu imamo samo život. Na nama je kako će nam proći i da li ćemo ga dobro iskoristiti. Sva ova dešavanja i događaji ostavili su me bez riječi, ali su me kroz nekoliko trenutaka pretvorili u prijevodača. U putu sam saznaла više kada sam njime pošla nego od svih mapa i uputstava na svijetu. Više se ne plašim da se izgubim, jer povratak uvijek otkriva nešto novo. Putovanje nije uvijek lijepo. Nije uvijek komforno. Nekad zaboli, nekad čak slomi srce.

Ja putujem lagano. Putovanje je novo iskustvo koje nas može izmjestiti iz svakodnevne rutine kako bi stvorili uspomene sa voljenim osobama. Nema kraja avanturama koje možemo imati, ukoliko ih potražimo otvorenih očiju.

Andjela Grujić

Deveti razred

JU OŠ „Dušan Korać“

Bijelo Polje

DNEVNIK JEDNE ANE

„Zašto sada?“, upitala sam gledajući osobu koja mi je okrenula život naopačke ne znajući šta drugo da ga pitam.

„Zašto da ne, ovo je samo početak“, odgovorio je bez okljevanja misterioznim glasom.

„Početak čega?“, upitala sam zabrinuto.

„Ovo je samo početak“, ponovio je kao da ga ništa nisam pitala.

Nekoliko dana ranije

Zvr, zvr, zvr.. Teško disanje, temperatura i pretjerano znojenje. Nešto što me probudi skoro svakog dana. Imam košmare dugo vremena, ali nijedan nije vrijedan većeg razmišljanja o njemu. Danas idem kod doktora pa ćemo vidjeti šta će reći. Najviše mrzim pregledne jer nelagodnost je na najvišem nivou. Toliko sam se zamislila da nijesam ni primijetila da sam već spremna za polazak. Do doktora nam je trebalo svega desetak minuta jer mi je mama odličan vozač ili je samo htjela da me makne sa dnevног reda pa je požurila. Ordinacija doktorice je bila svijetla... nešto što najviše mrzim, svijetle i pastelne boje. Ne prijaju mojim očima. Kada je doktorica ušla ispričala sam joj nešto o snovima. Naravno, ne sve. Pa kako bi ih ona mogla razumjeti, a ja ne. Očekivala sam da će mi pričati kako treba da vodim računa o tome i slično, ali nije. Dala mi je dnevnik.

„Piši u njemu svaki put kada budeš imala noćnu moru, pomoći će ti da razumiješ u čemu je stvar.“

Nijesam pristalica dnevnika, ali to mi se činilo kao izvrsna ideja.

„Uradiću to. Hvala!“

Dan je bio divan, vedar i sunčan baš kako volim. Iskreno, plašila sam se šta ću sanjati jer ma koliko snovi bili snovi, moji izgledaju stvarno.

Zvr, zvr, zvr.. O ,moj Bože! Gdje je dnevnik ?

„Dragi dnevniče,

Današnji san je bio strašniji od svih do sada. Crna silueta je mučila nekog dječaka i onda je samo nestala. Sljedeće čega se sjećam je blješteća svjetlost i prasak.

Svaki prethodni san je bio sličan samo po jednoj stavci. Crnoj silueti čovjeka koji unosi nemir. Ne znam šta da očekujem više, ali imam loš predosjećaj oko svega ovoga..

Tvoja Ana.“

Zatvorila sam dnevnik i lagala bih kad bih rekla da mi je svejedno. Nikada nijesam vidjela takvu osobu, ali i ne želim. Dječak mi je dosta poznat, ali ne znam odakle. Razmišljam o tome već sat vremena, moram malo da se pokrenem.

Još jedan dan je pri kraju. Taman kad sam htjela da legnem moja majka upade u sobu.

„Šta se dešava? Zašto ulaziš u sobu kao FBI?“, upitala sam šaljivo. Njen izraz lica bio je ozbiljan i nimalo prijatan.

„Šta je bilo?“, pitala sam ozbiljnijim tonom.

„Znaš Marijanu, moju koleginicu iz Pančeva?“

„Da“, nijesam htjela da pokažem nesigurnost jer sam se sjetila ko je dječak iz sna. Njen sin. Molila sam se da ovaj razgovor ne vodi do njega.

„Pa, sin joj je nađen mrtav.“

Srce je počelo ubrzano da mi lupa, a riječi nijesu izlazile. Na kraju sam nekako skupila snage da je pitam:

„Kako?“

„Ne znaju. Našli su ga na krevetu sa crnim znakom na ruci, u obliku sata.“

Nikada nijesam vidjela taj znak, ali u jedno sam sigurna. Večeras nema spavanja. Istraživaću to jer ovo ne može biti slučajnost.

Već je 22h, sve što pročitam ne zvuči dovoljno važno. U trenutku kad sam pomislila na odustajanje naišla sam na članak o čudnim događajima koji ljude povezuje vjekovima.

Stranica izgleda dosta ilegalno, imaču košmare. O, da, imam ih svake noći.

Listala sam cijeli tekst dok nijesam stigla do dijela koji mi je privukao pažnju.

„Ni dan danas nije poznato zašto su sve žrtve na ruci imale sat kao tetovažu, ali smatra se da su bile dio neke zajednice ljudi ili čak prijatelja. Da podsjetimo, sve žrtve su nađene u krevetu sa oznakom na ruci nepoznatog porijekla.“

Znači da nije jedini? Kada je ovo objavljeno? Prije deset godina? O, moj Bože. Nemoguće. Odakle potiče ovaj znak? Kada je prvi slučaj pronađen?

„Za više informacija kontaktirajte nas putem datog broja telefona.“

Nadam se da im je broj isti, jer rješavanje ovoga počinje sjutra.

Još jedan dan je osvanuo, košmara nije bilo, ali osjećam se malaksalo. Svjesna sam da mi ovo istaživanje neće donijeti ništa dobro, ali moram ovo da uradim. Svaki novootkriveni podatak pišem u dnevniku kako ne bih zaboravila, a i da budem iskrena ne znam šta me čeka...

Otvaram oči, ali kapci su mi toliko teški da ne mogu da ih pomjerim. Rekla bih da sam svezana, ali nijesam. U nekakvoj kapsuli sam mogućnosti i volje za pomjeranjem. Ubrzano dišem i drhtim osjećajući povjetarac na licu. Odjednom ispred mene iz vrtloga praštine stvori se crnokosi čovjek. Odmah sam ga prepoznala, bila je to silueta iz sna. Teško je zaboraviti nešto tako mračno i misteriozno. Kada me je video pojавio mu se osmjeh na licu. Nijesam shvatila kakva je vrsta smijeha to bila, ali bio je nedokučiv i hladnokrvan. Oslobođio me je jednim pokretom ruke i rekao?

„Pa, moram priznati, veoma impresivno. Veoma. Sama si došla misleći da ćeš otkriti nešto veliko. Otkrićeš, ali nećeš prenijeti drugima. Šteta“, rekao je ne skidajući pogled sa mene.

„Ko si ti?“, izustila sam tiho.

„Ja sam neko ko je proputovao, shvatio, uništilo i stvorio pola svijeta. Neko koga nikada nećeš zaboraviti, to je sigurno.“

Nijesam imala volje da ga pitam ništa više, samo sam čutala, a on je pričao odgovorivši na sva moja pitanja.“

„Tačno je, razarajući talasi budućnosti koje sami stvaramo u glavi, pokažuju da se prošlost i budućnost često dešavaju prije prošlosti. Ti talasi pokažuju da нико не može ništa da predvidi i spriječi. Govorimo da su geniji oni koji pobijede dva ili tri talasa. To nijesam ja. Jedino što mogu je vidjeti kraj vremenu. Ako je istorija mit, za mene to nije. Ali vrijeme je mit. Kada kažem vrijeme, ne mislim na to, šta god to značilo. Sve što se dešava nije zbog prostora već zbog vremena. Da, zbog vremena. Zar ne?“

Poslije tog monologa, pogledao je u mene i nastavio priču.

„Vrijeme je nešto što me podstaklo da istražujem, mijenjam i uređujem. Zato svako koga izaberem na ruci ima sat. Vrijeme ne prestaje da teče, ne nestaje i ne troši se. Ono je moć.“ Kada je to rekao, u prostoriji se otvorio prolaz, a on me je povukao za ruku i rekao: „Dopusti mi da ti pokažem moć vremena.“

Blještava svjetlost se prostrla, a imala sam osjećaj da se gravitacija izgubila. Prošlo je samo par sekundi, a mi smo se našli u nekoj pustinji.

„Gdje se nalazimo?“

„Zar nije očigledno? Sahara. Ljudi je znaju kao pustinju čitavog života, ali pogledaj tamo. Voda. Čudno zar ne? Pogodi koji je vijek?“

„Molim?“

„Za nekog ‘detektiva’ veoma si glupa. 18. vijek. Nalazimo se nekoliko desetina godina unazad, ako odemo još ranije nestaćeš.“

„A ti?“

„Ja ču preživjeti, nije mi prvi put.“

„Radio si ovo i ranije. Ko si ti? Kako se zoveš?“

„Možeš me zvati Putnik.“

Zvr, zvr, zvr. Šta je ovo bilo? Čekaj ovo nije stvarno. Okej, gdje mi je dnevnik? Aha, evo ga.

„Dragi dnevniče,

Imala sam najčudniji san ikada. Putnik. Istražiću to. To je jedino što sada mogu da ti kažem.“

OK. Da. Putnik se pominje u ovoj knjizi kao glavni razlog nastanka ove slike. Sve se poklapa. Posljednje djelo napravljeno je na osnovu njega. Teorije zavjere o eksploziji u Černobilu. Ok. Izgleda da moram da se provozam do tamo.

Svuda je magla. Čekaj, ovo se ne dešava. Crna silueta korača kroz maglu i prašinu čekajući nešto.

„Pogledaj, stigla si“, rekao je ne okrećući se.

„Da. Ko si ti?“

„Rekao bih da ti je san nagovijestio.“

„Kako je to moguće? Kako je moguće da je išta od ovoga stvarno?“

„Možda smo se sreli u prošlom životu. Šalim se naravno. Ovaj život živim već vjekovima.“

„Kako?“

„Prosto. Šta je ono što ne isparava, već se samo prenosi?“

Znala sam odgovor, ali nijesam htjela da kažem.

„Vrijeme. Može se reći da starim sa vremenom. Živjeću dok god ono postoji.“

„Kakve ja veze imam sa tim?“

„Tvoj otac, ako se ne varam preminuo je iznenada. Nađen je u krevetu, zar ne?“

„Da.“ Glas mi je podrhtavao. Možda ču konačno saznati šta stoji iza njegove smrti.

„Da. Reći će ti zašto.“

„Ali zašto sada?“, upitala sam gledajući osobu koja mi je okrenula život naopake ne znajući šta drugo da ga pitam.

„Zašto da ne, ovo je samo početak“, odgovorio je bez oklijevanja svojim misterioznim glasom.

„Početak čega?“, upitala sam zabrinuto.

„Ovo je samo početak“, ponovio je kao da ga ništa nisam pitala. „Pa da počnem“, izustio je nakon pauze.

„Bilo je to prije deset godina. Tvoj otac i ja smo radili na vremenskoj mašini. Sve je teklo planirano bez većih problema. To nas je dovelo do nade. Nade da ćemo promijeniti čovečanstvo. Ali, pogodi šta? Nijesmo uspjeli. Tvoj otac je nedugo zatim preminuo, nije preminuo prirodnom smrću kako su ti rekli. Nađen je u polu svjesnom stanju, ali je bio mrtav. Ne znam kako to da objasnim. Kretao se kroz ruševine, dok ga je svjetlost obasjavala. Kada su ga našli buncao je, ali nije imao nikakve znake života, kao natprirodno biće. Buncao je kako tama dolazi. Nakratko se zamislio i trznuo. Da skratim priču, završio sam mašinu sa puno truda i godinama se vraćao i tragao.“

„Za čim?“, upitala sam.

„Za ubicom tvog oca. Vidiš, istraživao sam sve što se ranije desilo. Sve što je moglo dovesti do toga i svega sam se rješavao. Ne volim staze pune trnja. Bio sam istrajan, uvijek dva koraka ispred svih. Imam vrijeme u rukama imam i moć.“

„Zašto sam onda ja ovdje, imaš sve?“

„Ne zanima te što ti se desilo sa ocem?“

„Zanima ali..“

„Nema ali. Osveta se servira hladna, a jedino što ja hoću je osveta. Osjećaš li to?“

Počeо je da obilazi oko mene pokazujući mi okolinu.

„Osjećaš li? Miris paljenja, krvi i gasa. U takvim mukama ti je preminuo otac, ali on nije jedini. Ovo je ništa. Zamisliti to. U kakvim bolovima je bio i što je proživljavao. Zamisliti!“, brecnuo se, „Nadam se da vidiš. Osveta je jedino rješenje.“

U tom trenutku je samo ispario.

Ostala sam tamo nekoliko sekundi, ili minuta ili možda i sati. Ne znam, ne znam više ništa. Suze su mi se skupljale. Nijesam plakala duži period, oduvijek sam bila mala tatina devojčica, jaka ličnost koja ne plače.

Umio je da mi kaže: „Ma koliko te išta pogodi toliko jako da zaplače nemoj, podigni glavu i nastavi kao da ništa nije bilo. Ni ja pa ni tamo neko drugi nije vrijedan tvojih suza. One su vrednije od svih nas. Zato, nemoj da ih troši.“

To sam i uradila, obrisala ih i nastavila. Moj otac je bio mudar čovjek, svi su ga voljeli, a ovo se sada dešava. Stigla sam do kuće.

Kuća... Ha. Ne bih baš rekla. Mjesto u kome su se samo ružne stvari desile i ona u kojoj su laži izrečene nije baš kuća. Majka nije kod kuće. Sama sam. Sama sa svojim mislima koje preuzimaju kontrolu nad mnjom. Sama sa nadom za bolje sjutra. Sama sam u svakom mogućem smislu te riječi. Da li mi je žao zbog toga? Ne. Jer da nije tako možda nikada ne bih saznala drugu stranu priče. U životu je tako, iskusi prvo sve lijepo pa ono najgore. Pravi rolerkoster.

Svi se oslanjaju na snove kada im je potreban odmor, ali ja od toga bježim. San. SAN. To je to. Znam šta će dalje. San je način komunikacije sa njim. Ipak idem da spavam.

Ugh... Boli me glava od naprezanja. Jedino što sam uspjela da vidim je neka fabrika, čini mi se ona blizu centra. Vrijedi pokušati.

Stigla sam. Fabrika je u katastrofalnom stanju. Ulazim polako kada ga tamo ponovo zatičem. Kod sebe ima neku mašinu.

„Stigla si. Bilo je pitanje vremena.“

„Umm, da. Kako si znao?“

„Prvo, ne dovodi me u pitanje. Drugo, u glavi vidiš sve što ja poželim, a kao treće upoznaj SAT.“

„Šta?“

Vremensku mašinu.

„Ovo je početak i kraj svega. Alfa i omega.“

Nijesam znala šta je sljedeće, ali nije slutilo na dobro.

„Ne brini se. Vidim napetost. Neću ništa uraditi tebi.“

Život je nepredvidljiv, to sam shvatila u tom trenutku. Duhovi svih ubijenih osoba su kružili fabrikom izlazeći iz maštine. Bilo je to strašno, ali ujedno i impresivno iskustvo. Putnik je počeo da pripovijeda.

„Jednom davno, na obali rijeke živjela je porodica Anderson. Bila je to slatka porodica, ali imala je tajnu. Bavila se mutnim poslovima. Radila je istraživačke radove nad ljudima. Jednog dana porodica je saznala da se slični eksperimenti izvode i na ovim prostorima. Morala je nešto da preduzme. Otela je jednog od glavnih i mučila, kao kazna bila je okrutna. Izvođenje eksperimentata nad njima. Nažalost bio je to tvój otac. A evo ga.“

Prvi put poslije toliko vremena vidjela sam ga, osmjejavao mi se. U meni se probudila vatra želja za ljubavlju, a ne mržnjom.

„One ljude sam ubio zbog njega. Svi su bili povezani sa Andersonovima. Osveta je završena. Želim još toga, i svega što to nosi.“

„Ne! Dosta je bilo.“

Muk.

„Moj otac nije bio takav čovjek, nećeš ni ti. Osvete je dosta. Lagala bih kada bih rekla da mi nije drago što si to uradio. Svako dobije šta zasluguje, ali to je sve. Molim te kao njegova čerka da to ne radiš.“

Suze su mi bile u očima.

„U redu. Kako želiš.“

Prišao je da me zagrli. Osjetila sam neku toplinu, ali je sve prestalo kada se čuo prasak, blještava svjetlost i crnilo mi se pojavilo pred očima.

Samo se čuje lutanje i škripitanje.

„Ana, kako se danas osjećaš?“

Medicinska sestra je ušla u njenu sobu. Ana je sjedjela na prozoru i gledala u daljinu. Nije progovarala samo se smijala.

Dani su tako prolazili, ništa se nije mijenjalo, a Ana je polako, sve više i više gubila sebe, kako mentalno tako i fizički. Uvjeravaju je da je sve laž i da to ne postoji. Tražili su i dnevnik, ništa nijesu našli. Zatvorili su slučaj rekavši da je zbog fabrike koja je eksplodirala.

Fabrika je uništena zbog vremenske mašine. Dnevnik je nestao, ali ne zato što nije postojao. Dok su nju ispitivali neko ga je čitao u Nju Jorku. Pogled je sa tog brijega bio predivan. Oduzimao je dah. Bilo mu je žao svog druga i njegove čerke, ali imao je još puno toga da učini. Neko je stao pored njega gledajući kako odvažno stoji.

„Ko ste vi?“, pitao je.

„Možeš me zvati Putnik.“

Drago Rapovac

Osmi razred

JU OŠ „Njegoš“

Kotor

SAN ILI JAVA

Pedesetih godina dvadesetog vijeka u Londonu je živio jedan čudan i misteriozan čovjek. Zvao se Aleksandar. Bio je visok, braon kose i izrazito svjetlih plavih očiju. Imao je stila, uvijek je nosio kapute i odjela od finih tkanina, pio je najbolja vina i znao da uživa u dobro spremljenoj hrani i uvijek je zračio dobrim manirima. O njemu se nije mnogo znalo, većina ga se i bojala, jer nijesu znali ni čime se bavi ni kakva ga prošlost goni. Znali su samo jednu stvar, a to da nije oduvijek bio takav...

Aleksandar je bio vojnik u Drugom svjetskom ratu, koji mu je, kao i cijelome svijetu promijenio život. Prije rata imao je veliku ljubav. Zvala se Elizabet. Bila je mlada, pristojna, željna avanture i zabave, bila je predivna. Voljela je nekad i da se zabavi uz piće, i da ode na neku žurku, pleše. Obožavala je muziku. Kao mala slušala je Vivaldija i tako je naučila da svira violinu, i to joj je bila strast. Bila je veoma talentovana, ali su joj roditelji to od početka uskratili, nijesu htjeli da njihova kćerka sanja o muzici.

Zabavljali su se nepune dvije godine. Volio je više nego samoga sebe. Putovali su po cijeloj Engleskoj, družili su se sa ljudima, razmišljali o svjetloj budućnosti. Nije im falilo ni novca, ona je radila kao hotelijer za jednu poznatu firmu, a on je imao svoju prodavnici suvenira koju je nasledio od oca. Kada su im se sve kocke posložile, počeli su da razmišljaju o zajedničkom životu. Oboma im je to bio skoro nepoznat pojam, nijesu bili baš vezani za svoje porodice. Aleksandru je otac rano umro, a majka je morala sama da izdržava njega, dvojicu braće i sestru i to se završilo tako što su poslati po sirotištima. Odrastao je okružen strahom, vriskom, monotonijom, bez svojih najbližih, ali se zakleo se da će se vratiti da preuzme porodični posao. To je činio zbog oca, znao je da bi njemu to mnogo značilo.

Elizabeth je odrasla u bogatoj porodici, a roditelji su joj bili od onih što unaprijed isplaniraju cijeli život svog djeteta – u koju će školu ići, čime će se baviti, čak i sa kim će se vjenčati. Ona je to odbijala cijeli život, nije voljela da joj je sve isplanirano, htjela je sama da kroji svoju sudbinu. Htjela je mogućnost da jednom uradi nešto i ne misli u sebi: „Jao, ne znam da li bi moji otac i majka to željeli.“

Željela je od života da bude pun iznenađenja, da svaku noć pred spavanje legne radoznala zbog sjutrašnjeg dana. Kada je došlo vrijeme za fakultet, odbila je da ode onamo gdje su je roditelji htjeli poslati. To je bila privatna škola, puna ljubomorne i uštogljenih bogataške djece, koja svaki put dobiju po sto funti kada namjeste posteljinu. Nije htjela da se druži sa takvima ljudima, već je odlazila u četvrt kraj njene i družila se sa prosječnom djecom. Tu je upoznala i svoju buduću ljubav.

Tako, Aleksandar i Elizabet odlučiše da se vjenčaju. Sve su pripremali, htjeli su da im to bude dan koji će pamtiti do posljednjeg daha, da im to bude vječna uspomena. Tako je sve bilo i očekivano, dok jednog dana nije stiglo pismo od Britanske vlade. Na prag im je došao rat. Sljedećeg dana, on je poslat u vojsku, morao je da izvrši dužnost prema domovini.

„Vratiću se, kunem ti se bogom da će se vratiti i da ćemo održati vjenčanje kakvo smo i zaslužili“, reče uplakan.

Elizabet još tužnija samo je mogla da stoji i gleda, jedva da je izustila:

„Ne zaboravi, obećanje je obećanje.“

Prošlo je od toga skoro tri godine. On ih je proveo po rovovima noseći teško oružje na sebi i izvršavajući naređenja nervoznih generala. Jednog dana u njegov šator došao je nadležni njegove jedinice i dozvolio mu da se vrati kući. Ponesen emocijama ukrcao se na spasilački brod i krenuo za Englesku. Nije ništa jeo niti pio, samo je čekao da vidi lice svoje najdraže.

Došao je do kuće, pokucao na velika drvena vrata, ali ni od koga ni traga ni glasa. Odmah je krenuo da se raspituje i otisao kod njihovog komšije Džeka.

„Gdje je Elizabet, zašto je u našoj kući tako tiho?“, upita Aleksandar.

„Mislim da će ti prvo trebatи kafa...“, Džek odgovori, ali se Aleksandar tada skroz zbuni, ništa mu nije bilo jasno.

„Dakle, gdje je Elizabet?“

„Tvoja žena, ovaj, tvoja vjerenica, ona, ona... ona se razboljela i...“

„RECI!“

„Ona je umrla! Desilo se prije pola godine. Uhvatila ju je groznica i nije preživjela.“

Tada se Aleksandrov izraz lica promjeni, bio je takav da bi i kamen proplakao. Iz njegovih plavih očiju tada potekoše najteže suze koje iz ljudskog bića mogu da poteku. Narednih nekoliko mjeseci on nije bio sav svoj, tugovao je na svaki način kojega se mogao sjetiti. Ispio je pola zalihe viskijsa obližnjeg kafića, našao je svaku njenu sliku koja je ikad napravljena, išao na terapije, sve je probao osim jedne stvari.

Tako se jednog jutra probudio, obukao jedno od svojih najdražih odjela, poljubio ženinu sliku, pozdravio se sa svojom kućom, suvenirnicom, sjeo na bicikl i otisao do obližnjeg mosta. Gledao je nemirnu Temzu kako teče, a kroz glavu su mu nošene brzacima, proticale sve davne uspomene. Tako je stajao zamišljen i skrhan bolom na ivici svog života. Krenuo je da uradi jedino što mu je preostalo, i u tom trenutku pojavi se jedan malo stariji čovjek iza njega i povuče ga nazad za rukav odjela. Čovjek je bio veoma ljubazan, zračio je nekom pozitivnom energijom.

„Šta to radiš sinko?“, upita ga starac.

„Ah, zar nije očigledno. Ovde nema izlaza, sve sam probao ali ne mogu više. Ovako ću jedino rješiti problem jednom za svagda!“, odgovori kroz suze.

Tada njih dvojica sjedoše na obližnju klupu i nastaviše mirno svoj razgovor.

„Reci mi šta se desilo, želim bar da pokušam da ti pomognem, jer gledaj sinko, uvijek postoji izlaz. S obzirom na to, sad ćemo zajedno da pronađemo tvoj.“

Tada se Aleksandar već smirio i krenuo da objašnjava:

„Trebalo je da se vjenčam, da oženim ljubav svojih snova. Trebalj je da budem vječno u njenom zagrljaju i da je moja ljubav uvijek grije, da pređemo preko svake prepreke zajedno, da sa njom stvaram uspomene, a ne da ona sama postane jedna od njih“, ovo mu je bila najteža ikada izgovorena rečenica.

Usne su mu se tresle, a starac se mogao ogledati u njegovim uplašanim očima. Tada se starac zamisli, nije progovarao čitav minut onda proguta knedlu i reče:

„Ovo što ću ti sada reći je jedna od mojih najvećih tajni, ovo nikada nijesam ni sa kim podjelio, ali mislim da bi to moglo da rješi tvoj problem.“

„Reci, preklinjem te, učiniću šta god treba!“

„Ok, reći ću ti. Naučiću te da ovlađaš moćima Putnika.“

Tada se Aleksandar zagleda u starca, a on napravi neodoljiv smješak.

„Putnik je osoba koja ima sposobnost da putuje kroz snove, da kreira i oživljava nestvarno i da vidi stvari koje više nijesu vidljive, poput tvoje žene. Ali, tu ima jedna caka. Putnik nije običan sanjar, on može doslovno da živi u toj zamišljenoj realnosti, što znači da treba biti veoma oprezan. Ako se prepustiš previše, više nećeš umjeti da napraviš razliku između stvarnog i nestvarnog, i to će ti potpuno izmjeniti svijest, to nikako ne smiješ da dozvoliš. Kako bi pazio na to, imaćeš nešto što se zove totem. Totem će u nerealnom svijetu uraditi jednu stvar, a u realnom drugu. Kao što to može ova čigra. Ako je završiš i ona padne nakon

određenog vremena onda si u realnosti, ako nastavi da se vrti neometano onda sanjaš“, reče to davši mu malu crvenu čigru iz svog džepa.

„Pa, nije baš vjerodostojno ali sam očajan, u svakom smislu te rijeći, i zato ću pokušati.“

Nakon toga otišli su zajedno do Aleksandrove kuće i počeli. Starac mu je objasnio čitav proces. U krug je postavio sve što ga je podsjećalo na nju, upalio svijeću i pustio lagantu muziku, zvuke violine. Koncentrisao se i krenuo da preispituje svoju podsvjest na način na koji mu je starac rekao i u jednom momentu video je velika vrata, prelijepo ukrašena, svijetle boje. Otvorio ih je i odjednom se našao u raskošnoj sali sa mnogo gostiju, svečano odjevenih i serviranim skupim pićem. Sve to praćeno najdražom Elizabetinom pjesmom. A tada, na vrhu stepenica, ugleda najljepši prizor ikada. Elizabeta se laganim korakom spuštala u dugačkoj bijeloj haljini koja odmah zasjeni sve prisutne. Bila je presrećna, kao i Aleksandar, koji joj krenu u susret. Čim ga je vidjela pala mu je u zagrljaj i njih dvoje zaplesaše, a sve oči bijahu uperene u njih. Plesali su tako uz muziku dok on nije najzad progovorio:

„Ne mogu da vjerujem. Da li se ovo stvarno dešava!“

„Naravno, nijesam ni sumnjala da ćeš održati obećanje.“

„Ovo je prekrasno, baš onako kako smo planirali. Kao u snu...“

U tom trenutku Aleksandar se sjetio onoga na šta mu je starac skrenuo pažnju.

„Izvini me molim, idem da popijem piće“, reče Aleksandar i ode da zavrти čigru i ona se nesmetano okretala. Tada je odlučio da se vrati nazad i zaputio se ka velikim vratima.

Otvorivši vrata na drugoj strani ugledao je svoju sobu u realnosti. Vidio je u njoj samo tugu i samoću, a s druge strane mu je tu žena, potrođica, prelijepi momenti u kojima može da provede vječnost.

„Želim li ja zaista da se vratim tamo. Ipak sam тамо protračio jednu šansu za dobar život. Sada kao putnik mogu sebi da priuštim još jednu, i još jednu, koliko god ih budem htio. Bolje da živim u bajci koja će me činiti srećnim, nego da se suočim sa stvarnim svijetom koji za mene ima spremno samo najgore. Neka tako i bude, ostaću ovdje, taman posla da zaboravim na stari život.

Tada se velika vrata zatvorile, ovaj put zauvijek.

Sa njima je otišao i Aleksandrov život, sve njegove uspomene i obaveze. Sada je zarobljem u bajci koju sam kreira i proživljava, i tako će i ostati sve dok se ne zaustavi ona mala crvena čigra. Moći će da pleše, da ispija pića, sluša jednu istu pjesmu i voli svoju dragu, istinski, gledajući je u oči.

Tatjana Vuković
Šesti razred
JU OŠ „Ilija Kišić“
Herceg Novi

Prva nagrada
Zlatno zmajevo jaje

PUTOVANJE U KRALJEVSTVO RO

Nekada davno, u dalekom kraljevstvu Ro, pripremala se svečanost povodom krunisanja nove kraljice Aurore. Bila sam i ja pozvana. Moje putovanje do kraljevstva Ro je trajalo 30 dana i 30 noći. Put je bio dug i naporan, ali nijesam bila usamljena, jer sam povela svoga psa Leu.

Kada sam stigla do kraljevstva Ro, dočekao me je bajkoviti prizor. Suncem obasjan, uređen park sa cvjetnim žbunjem, drvoredom i fontanom u sredini. U daljini se sjajio veliki, bijeli dvorac, a sluge i dvorjane kraljevstva ispred njega izgledali su mi kao zrna maka. Kad sam se približila, začudilo me je što su svi bili u odjeći blještavo plave boje, a na glavama su imali plave kape kupastog oblika, ukrašene kristalima koji su se sjajili na suncu. Kapija je bila ukrašena zelenim vijencima, a na stazi je raslo magično rozo i bijelo cvijeće koje je pri svakom koraku svijetlilo. Odnekud su doletjele ptičice i uz cvrkut mi na glavu staviše vijenac cvijeća opojnog mirisa.

Pripreme za krunisanje su bile u punom jeku. U tom kraljevstvu je bilo pravilo da se kralj ili kraljica krunišu tek kad dobiju drugo dijete, pol je bio potpuno nevažan! Ušla sam u palatu. Bila je ljepša nego spolja. Kroz hodnik je bio razapet tepih od mirišljavog cvijeća poput onog na mojoj glavi i zelene trave. Sa strane su bila ogromna, zlatna vrata kroz koja su neprestano ulazile i izlazile sluge, kuvari i ostala posluga... Ušla sam u glavnu dvoranu. Sve je bilo tako raskošno, blještavo, ali priyatno. Tu su bili i drugi gosti, uglavnom gospoda i svi su oni imali cvjetne vijence na glavi. Djece nije bilo.

Na kraju dvorane se nalazio jedan veći i jedan manji tron. Na većem je sjedjela kraljica Aurora, dostojanstvenog držanja i strogovog pogleda, u raskošnoj, plavoj haljini, ukrašenoj dijamantima. Nije imala krunu, već je zlatni vijenac lebdio iznad njene glave. Ponizno sam se poklonila i pozdravila je rekavši:

„Vaše visočanstvo.“

Ona mi ljubazno klimnu glavom blago se osmjejući.

Do kraljice, na malom tronu, ukrašenom sitnjim, zlatnim cvjetićima i leptirima, sjedjela je djevojčica krupnih, plavih očiju, priјatnog lica, sa plavom, dugom, kovrdžavom kosom. Mora da je princeza! Bila je mojih godina, ili nešto malo mlađa.

Kraljica mi se ljubazno obratila:

„Dobro došla, draga djevojčice. Odakle dolaziš? Kako se zoveš?“

Zbunjeno sam odgovorila zbog neočekivane pažnje:

„Vaše visočanstvo, ne znam da li sam kod Vas pozvana da predstavljam svoju državu, Crnu Goru. Mislim da nijesam dostoјna toga. Nijesam predsjednica Crne Gore, niti ministarka. Nijesam ni osnovnu školu završila. Čak nijesam ni punoljetna!“

Kraljica se blakonaklono nasmiješi: „Pozvala sam te ja ovdje, da praviš društvo mojoj čerki, Dorotei.“

Tada mi je bilo jasnije. Postidjela sam se što sam bila neodmjerena.

Pozlaćena i teška vrata se otvoriše. Na njima se pojavi nizak, pročelav čovjek, oštra pogleda. Duboko se pokloni ne dižući glavu:

„Vaše visočanstvo, Grinzila je pojela tortu!“

Na moje iznenađenje, onako fina kraljica vrisnu:

„Kako, pa zar opet?! Uf, silazim... Oprosti, draga. Dorotea će ti sve objasniti., izgovori u žurbi i napusti prostoriju.

Princeza, istog trena, skoči iz trona kao da je jedva čekala da bude izvan kraljičinog vidokruga. Priđe, sva razdragana i predstavi se. I ja sam se njoj predstavila:

„Ja sam Tatjana, imam jedanaest godina i dolazim iz jedne daleke, male, ali čudesno lijepе države, Crne Gore. Ovo je moja Lea“, rekoh pokazujući na torbu koja se migoljila.

Dorotea mi odmah predloži da mi pokaže, kako ona kaže, najbolje i najtajnije stvari u kraljevstvu. Bilo mi je čudno što se bar malo ne pravi važna i prijalo mi je što je tako slobodna, vrckasta i priјateljski naklonjena prema meni. Princeza me je sproveila u sobe. Kada mi je pokazala moju sobu, nijesam mogla da vjerujem! U sredini sobe je bio veliki krevet, kao neko magično cvjetno ostrvo, a iznad kreveta su letjeli šareni leptirići i ptičice, ne mnogo veće od njih. Soba je ličila na igraonicu iz bajke. Na desnoj strani sobe je stajao ormarić prozirnih vrata, tako da se lijepo moglo vidjeti šta je u njemu. Pored mnoštva druge odjeće, ugledah divnu, rozu, svečanu haljinu, ukrašenu draguljima. Odjednom, patent na torbi se otvoril i moja Lea iskoči iz nje, pa skoči na krevet i tu se ugniježdi. Na moje iznenađenje Dorotea se nije ljutila zbog toga, nego je sjela na krevet i pomazila je.

„Ne brini. Baš je slatka. I ja imam psa. Zove se Klaudi.“

Bilo mi je žao što sam se zbog ove raskoši postidjela odane dlakave prijateljice. Ona je veoma radoznala, a u rancu je mračno i sigurno zagušljivo. Raspakovala sam ono malo stvari i krenule smo dalje. Pokazala mi je i druge sobe. Jedna od njih je bila i igraonica za pse. Tu smo zatekli Klaudija koji se odmah, nakon njušenja, sprijateljio sa Leom, tako da smo ih ostavili da se igraju, a mi smo nastavile obilazak dvorca.

Išle smo širokim hodnikom na čijim zidovima je bilo mnogo portreta uramljenih u velikim, zlatnim ramovima. Pitala sam Doroteu ko su ti ljudi! Njen odgovor prekinu glasna škripa velikih, teških vrata, koja se sama otvorise. Ušli smo u ogromnu sobu, koja je sa tri strane imala police od poda do plafona. Police su bile pune knjiga. U sredini je okrugli drveni sto i udobne fotelje oko njega. Na stolu je bilo nekoliko naočara, a po podu je bilo velikih udobnih jastuka za sjedenje. Kakva čudesna biblioteka! Dorotea je vidjela moje oduševljenje:

„Ti voliš da čitaš!?”

Klimnula sam glavom: „A, ti?“, upitah.

„Da. Knjige u razim koricama. To su uglavnom, rijetke knjige o princuzama i bontonu. Ako želiš možeš da pregledaš i potražiš neku knjigu za sebe. Možeš i da pozajmiš neku. Moji su preci voljeli knjige i zato se čuva i posebno cjeni ova biblioteka. Danas gotovo нико ne ulazi u nju. Izuzev žene koja maše onim šarenim čupkom, kojim kupi prašinu.“

Nijesam više slušala princezu. Bila sam oduševljena neobičnim koricama knjiga, kakve nikada prije nijesam vidjela. Žurno sam čitala naslove: Putovanje do zlatnog cvijeta, Tajne kosmosa i okoline, Hiljadu nerješivih misterija, Znanje i kako ga osvojiti... Posebno me privukla povelika knjiga, pomalo zatražujućeg izgleda: 1001 činjenica o Grinzili. Na korici je bila slika ogromnog, ljubičastog čudovišta koje sliči nekoj velikoj krtici. Rekla sam Doroteji da bih voljela da pročitam sve ove knjige. Ona me povuče:

„Pusti sada knjige, idemo na tajno mjesto!“

U brzini uspjeh da pokupim veliku knjigu o Grinzili. Princeza me odvukla do jedne roze knjige na kojoj je pisalo: Zabavi se. Pritisla je dugme ispod naslova i čulo se glasno: Klik. Onda se pomače polica sa rozom knjigom i iza nje se pojaviše mala kristalna vrata. Na vratima zasija natpis: „Izujte se, molim.“

U čudu se izuh i stavih cipele u ormarić kraj vrata. Dorotea otvorila vrata, a iza njih se pojavi velika prostorija, sa bazenom za loptice i tenisnom za sport koji se mijenjao i prilagođavao sportu koji igraš. Čudo! Na jednom kraju sale je stajao mali sto okružen foteljama. Na drugom

kraju je bila velika providna kutija puna jastuka različitih boja. Pitala sam princezu čemu služe jastuci. Rekla je za djecu koja dođu u goste, da se gađaju sa njima. Tu je bio i poligon sa preprekama i štopericom.

„Kako je lijepa igraonica!“, rekla sam.

Igrale smo ne misleći ni o čemu. Odjednom se princeza sjetila da pogleda na sat:

„Bože, sedam je sat! Dadilja me sigurno svuda traži!“

Odjurile smo. Uzela sam knjigu i Leu i otišla u svoju sobu. Pred spavanje sam počela da čitam knjigu o Grinzilama. Tu je bilo više poglavlja: Briga o Grinzili, Liječenje Grinzile, Moći Grinzile, Ishrana Grinzile... Neobična i zanimljiva knjiga. Čitala sam, čitala, čitala i zaspala.

Ujutro lampa je i dalje bila upaljena, a sat je uporno zvonio za buđenje. Jao, samo da ne zakasnim! Umila sam se, pa obukla haljinu iz providnog ormana kad je stigla princeza Tea, tako sam je nazvala. Spustile smo se u dvorište, gdje su se vršile posljednje pripreme za svečanost. Nas dvije smo pričale o rječima koje se razlikuju na našim planetama. Kuce smo ostavili u sobi da zajedno razgovaraju na svom jeziku koji je izgleda lakši od ljudskog...

Ceremonija je počela.

Uslijedio je svečani ručak, koji se razlikovao od našeg, na Zemlji. Prvo su jeli slatko jelo, pa slano, a na kraju donesoše nešto što je meni ličilo na predjelo. Uz ručak je svirala prijatna, lagana muzika, a kasnije je otpočeo ples. Čudno su plesali. Kod njih žensko, a ne muško vodi u plesu. Tako je i kraljica plesala sa kraljem Edgarom. Ja nijesam plesala, jer nijesam znala kako se to radi. Pričala sam sa Teom dok je ona usput ljuljala svoga malog brata.

Kada utiša muzika okonča ples i poče svečana ceremonija krunisanja. Svi stadosmo u redove ispred velike bine, na kojoj je na zlatnom stolu, postavljena na crveni jastuk sijala kruna. Svještenik u odvažnoj odori priđe masi i svečano reče:

„Dobro došli na današnji veliki događaj za naše kraljevstvo Ro! Imam tu divnu čast da krunišem našu kraljicu Auroru III. Molim da s poštovanjem pristupite ovom uzvišenom činu...“

Kada je kraljica sa rukom na Svetoj knjizi položila zakletvu, svještenik pride kruni koja poče da lebdi između njegovih ispruženih dlanova. U momentu kada se kruna primicala kraljici, začu se prasak i veliko drvo niotkud, pade između kraljice i krune! Kraljica vrisnu, i svi prisutni se preneraziše.

Neko uzviknu: „Grinzila!“

Svi se prepadoše i još veća panika nastade. Vojska je gužvu smirivala i polako slala goste kućama, tako da sve ubrzo postade pusto. Vojska je

zauzela formaciju i jurišala na Grinzu, koja je ogromnim šapama sve pred sobom rušila. Ja se sjetih nečega iz čudesne knjige o Grinzili i brzo utrčah u dvorac. Pokušala sam da nađem princezu, međutim, straža mi ne dade.

„Moram sve sama!“

Potrčala sam hodnikom i naišla na dva stražara.

„Molim vas, treba mi pomoći. Brzo mi nadîte veliko, najveće ogledalo u dvoru.“

Oni me u čudu pogledaše, ali bez pitanja odoše da mi donesu ogledalo. Bila sam iznenadena da su me poslušali. Ubrzo su donijeli ogledalo visoko skoro dva metra. Savršeno za moj plan. Vojska se i dalje borila, ali neuspješno. Udahnula sam. Mogu ja to.

Viknula sam najglasnije što mogu:

„Skeč! Skeč! Skeč!“

Grinza je iznenada stala. I vojnici su stali. Utrnula sam.

„Bože, šta dalje da radim“, pomislih.

Jedino što mogu je da nastavim.

„Cic, mic, fic!“

Grinza mi se polako primicala. Kada je bila dovoljno blizu, podigla sam ogledalo, prema njenom licu i tijelu. Zatvorila sam oči i čekala šta će se desiti. Ukočila sam se od straha. Šta ako moj postupak ne djeluje na Grinzu? Da li je istina ono što piše u knjizi koju sam čitala? Pojavio se bljesak. Usudila sam se da pogledam. Ljudi su stajali, razrogačenih očiju. A ispred mene je stajala mala, plava vjeverica. Kraljica i svi ostali su bili ispred dvorca. Gledali su u mene. Ono malo vojske je gledalo čas u mene, čas u Grinzu. Neko iz daljine poče aplaudirati, a za njim i svi ostali. Tea mi je pritrcala i zagrlila me. Nijesam još shvatila šta sam uradila. Ko bi rekao da se u knjizi krije spas za sve nas. Ja sam prva otkrila kako da se pobedi Grinza. Ko zna od kada je knjiga ležala u biblioteci? Neotvorena... Nikada pročitana...

Sjutradan, na onoj bini gdje je bilo krunisanje, stajala sam sa Leom. Imale smo obje medalje oko vrata, a ja sam u rukama držala trofej – malo ogledalo. Kraljica je govorila:

„Okupili smo se ovdje da zahvalimo ovim divnim stvorenjima sa Zemlje što su oslobodili naše kraljevstvo od grozne Grinze. Ovo djelo je veliko, i od srca vam se zahvalujem. A sada da ne odlažem, zabavite se!“

Igrali smo se i družili do kasno u noć. Ostala sam još malo u kraljevstvu i poslije par dana Lea i ja smo se vratile u Crnu Goru. Da li smo se vraćale u Kraljevstvo Ro? NARAVNO! Ostala sam u kontaktu sa Teom. A Grinzu? Ona je sad Tein voljeni ljubimac.

Sofi Vidić

Peti razred

JU OŠ „Štampar Makarije“

Podgorica

Druga nagrada

Srebrno zmajevo jaje

TAJNA MOJE BAKE

Ljetnji je dan. Oko 25 stepeni. Kamila se zaputila ka školi. Njeno ime poticalo je iz Meksika. Njena porodica poticala je iz Meksika. Kamilina prabaka je napustila svoj dom u potrazi za boljim uslovima života.

Kamila ide ka školi totalno izgubljena u svojim mislima. Udara u komšinicu, baku Lili. Izvinjava se, pozdravlja je i nastavlja dalje. Iza sebe čuje:

„Kamila, Kamila!“, okreće se i ugleda Lili kako je doziva.

„Molim bako Lili?“

„Da li si negdje možda vidjela twoju baku, Mirandu? Treba nešto da je pitam, a ona je nestala. Nikad ne znam gdje je. Bude u prodavnici, a za tren se stvori ispred ulaza.“

„Nazvaću je, a ako se ne javi mislim da znam gdje bi mogla biti“, reče Kamila.

Telefon zvoni i zvoni, a baka se ne javlja. Već su krenule ka bakinom polijenom mjestu za ispijanje kafe. Mala kafana, nalazila se u jednoj narandžastoj zgradici. Visoka zelena ograda skrivala je njene posjetioce.

„Da, eno je! Ah, te minduše!“

Baka ih opet nosi. Nikada ih ne skida. Mislim, sigurno skida kada spava ili pliva, ali opet, stalno ih nosi. Ne dozvoljava nikom ni da ih pipne, razmišljala je skoro naglas djevojčica.

Koliko li je samo puta Kamila pokušavala da je ubijedi da ih proba? Trudila se da dokući gdje ih skriva kada ode na spavanje, ali joj nije polazilo za rukom. Čuvala ih je kao da su od čistog zlata, iako su napravljene od drveta. Baka je pričala da je to porodično nasljeđe i da već decenijama pripada njihovoj porodici. Minduše će naslijediti Kamilina mama, a zatim Kamila. Bila je tužna zbog toga što mora tako dugo čekati na njih.

„Kasnim u školu, moram da idem“, reče ona, istrča napolje i ostavi dvije prijateljice da razgovaraju.

Ostatak dana protekao je mirno. Završila je sa časovima, otišla kući, ručala i završila domaći zadatak. Noć je već ulazila kroz prozore. Taman se spremala za spavanje, kada ugleda baku kako izlazi iz kuće. Kamila se pitala gdje ide... Ipak, primijeti i nešto što potpuno okupira njene misli. Baka ne nosi minduše! Ne gubeći ni časa otrča ka bakinoj sobi. Sjeti se da nije sama u kući. Njen brat Diego i dalje je u svojoj sobi. Mora biti pažljiva da je ne otkrije. Poče da čeprka po ladicama, ali minduša nije bilo nigdje. Najednom, vrata se sa treskom otvorise i Diego upade u sobu.

„Šta to radiš Kamila? Pa nisi valjda toliko gladna da tražiš bakine rezerve bonžite?“, govori on kroz smijeh.

„Pa stvarno, jesam malo gladna, ali ne tražim bonžite, jaaaaaa...“, smušeno odgovori Kamila.

„Opet sam te uhvatio. Ovog puta te neću cinkati, ali sljedeći, vjeruj mi, nadrljala si.“

„Da,da,da... Samo joj nemoj ništa reći, molim te“, zamoli ga, a on izađe iz sobe.

Kamila nastavlja da traži. U jednom trenu, nailazi na malu prašnjuvu kutiju. Izgledala je kao da nije otvarana dvadeset godina. Dunula je, ali joj sva prašina uletje u oči. Neko vrijeme je pokušavala da je se oslobođi, a onda na podu ugleda mali papir na kojem je nešto bilo ispisano nativ perom. Baš onakvim perom, kakvo je posjedovala njena baka. Bakinim rukopisom bilo je napisano pismo oslovljeno baš na nju.

„Draga Kamila,

Znam da sada ovo čitaš i da si se vjerovatno zapitala kuda sam krenula ovako kasnu u noć. Moja prijateljica je bolesna i noćas moram biti uz nju. U kutiji se nalaze moje minduše koje toliko želiš probati. Uzmi ih, ali budi oprezna. To nijesu obične minduše. One nijesu samo porodično nasleđe. Mnogo su više od toga. Sada se vjerovatno pitaš zašto ti dozvoljavam da ih probaš. Potrebna mi je tvoja pomoć.

Moja prijateljica boluje od jedne neobične bolesti za koju doktori nemaju lijek. Zove se drvoitis. U početku, bolesnik ima simptome obične prehlade, ali kasnije... Nokti postaju plavi, a koža polako tamni i dobija čudne pjege. Nekada je postojao lijek. Bila je to jedna posebna vrsta cvijeta. Nažalost, njega više nema. Nestao je, kao i mnoge druge biljne i životinjske vrste o kojima čovjek nije vodio računa. Na sreću, naša porodica je

uspjela da pronađe rješenje, zahvaljujući mojoj pra-pra-prabaki koja je bila posebna žena. Ona je znala recept za spravljanje lijeka, ali i mnogo šta drugo.

Ove minduše su ključ za portal kroz vrijeme. Otvori kutiju i dobro je pogledaj. Kada to učiniš, primjetićeš plavo i crveno dugme. Stavi minduše na uši. Dva puta brzo stisni plavo dugme. Ispred sebe ćeš vidjeti plavi odsjaj, kroz koji se naziru razni brojevi. Oni predstavljaju različite datume: dane, mjesecе, godine, pa čak i sate i minute. Traži 7. april 1893. godine, 11 sati.

Kliknućeš brzo plavo dugme tri puta. Upaćeš u portal i naći ćeš se u Meksiku, ispred drečavo-narandžaste kuće okružene ružama. Uđi unutra. Pronađi pra baku i prati je. Neće moći da te vidi. Praviće lijek za drvoitis. Uzmi ga i donesi.

Nemoj se dugo zadržavati. Pritisni crveno dugme i ono će te vratiti kući. U protivnom, možeš zauvijek ostati zaglavljena u prošlosti. Čuvaj se. Voli te baka.“

Iako zatečena onim što je upravo, pročitala, Kamila se nije predomišljala ni jednog trenutka. Stavila je minduše, vidjela plavi odsjaj, u njemu prepoznala ciljani datum i pritisla dugme tri puta.

Upada u portal. Čuje divnu pjesmu koja je polako uspavljuje. Naglo se trzne zbog rokera koji na sav glas pjevaju. Ispada iz portala. Ne osjeća ništa. Oko nje prolaze ljudi. Maše im, ali je oni ne vide. Da, ona je duh. Sjetila se filmova u kojima ljudi putuju kroz vrijeme. Oni nijesu bili duhovi. Živjeli su vrijeme u prošlosti.

Narandžasta kuća, narandžasta kuća..., ruže... Aha, eno je. Nikada nije vidjela toliko ruža u nečijem dvorištu. Činilo se da ulaze u kuću. Kamila oprezno priđe kući i zakorači preko praga...

Ženica niskog rasta, sa šarenom maramom oko glave, vadila je male činije iz narandžasto-bijele komode. Opet ta narandžasta boja, pomisli Kamila. Sjetila se da ona podsjeća na radost, sreću i kreativnost. Eto, ništa nije slučajno. To je i boja koja je preovladavala na mindušama koje su je toliko privlačile. Od te misli joj bi toplijе oko srca.

Baka u činijice raspoređuje sastojke, uzima avan i tučkom počinje da ih sastavlja. Bilo je tu latica bijele rade, pero papagaja, soli, bibera, lakoricija, neke njoj nepoznate biljke, kašičica dobrote i jedna ogromna kašika ljubavi. To je to. Ona spravlja lijek za drvoitis. Presipa sve u jednu staklenu bočicu i odlaže na drvenu policu. Kamila strpljivo čeka da baka izađe iz kuhinje, uzima bočicu, ali...

Baka je rekla da se ne smije dugo zadržavati. Ali, kako odoljeti? Mora malo bolje upoznati kuću iz koje potiče.

Obilazi je i zagleda sobe. U jednoj nalazi sombrero. Oduvijek je žudjela da ga ima. Isprobava ga i ogleda se u ogledalu. Šešir kao pravljen za nju. Ipak, morala ga je ostaviti. Pomisli kako bi bilo smiješno vidjeti šešir koji se sam kreće kroz kuću. Na prozoru sobe stajale su saksije sa procvjetalim kaktusima, a spolja je ulazio miris pečenog kukuruza iz susjednog dvorišta. Od nekud je dopirala i muzika.

Kamila duboko udahnu, trudeći se da zadrži dah što duže. To će joj pomoći da se ovog divnog trenutka sjeća što duže.

Namješta datum i vrijeme. Pritiska crveno dugme. Upada u portal.

Izlazi iz portala sasvim zbumnjena. Ima lijek. Javlja se bratu grleći ga. Sve je u redu. Lijepo je biti kući. Trči, još brže trči. Ulazi u zgradu. Kuca na vrata. Baka otvara. Kamila je grli i pruža joj bočicu sa lijekom. Baka Lili pije lijek. Bolest se povlači. Skaču od sreće. Misija je uspjela.

Zaslužila je minduše. Baka je konačno odlučila da joj ih preda. Sada može da putuje kroz vrijeme kada god poželi. Bitno je samo da ih ne zloupotrijebi. Može istraživati prošlost i vraćati se narandžastoj kući.

Ljetnji je dan. Oko 27 stepeni. Kamila skakuće ka školi sa novim mindušama na ušima. Obuzima je osjećaj sreće i radosti.

Višnja Vujović
Peti razred
JU OŠ „Štampar Makarije“
Podgorica

Treća nagrada
Bronzano zmajevo jaje

TELEPORT MAŠINA

U jednoj ravnici bilo je smješteno malo selo. U tom seocetu nije bilo mnogo ljudi. Ipak, pričalo se da tamo žive jako vrijedni ljudi. Selo je bilo bogato pašnjacima, poljima, potocima... Na kraju sela stanova je djevojčica Vjera. Živjela je sa mamom, bratom i bakom. Njen otac preminuo je prije nego što se ona rodila. Vjera je bila jako radoznala, hrabra i mudra djevojčica. Imala je bujnu maštu i obožavala je životinje. Voljela je da čita knjige i da se igra sa bratom. Često je maštala i smišljala priče. Sve svoje priče čitala je mlađem bratu prije spavanja. Njemu su se uvijek sviđale sestrine maštarije. Njih dvoje su imali puno sličnosti i voljeli su iste stvari. Razmjenjivali su mišljenja i dogovarali se oko svih važnih pitanja. Bili su pravi tandem.

Ispred njihove kuće prostirala se dugačka poljana. Tamo se nalazilo polje kukuruza i bašta sa raznovrsnim povrćem. Pored kuće nalazila se štala, a uz štalu tor za ovce. Vjera je svaki dan izvodila ovce na ispašu daleko od kuće.

Tog dana je kao i obično izvela stado na ispašu. Pošla je nepoznatim puteljkom koji do toga dana nije primjećivala. Razmišljala je o likovima iz priča koji su svoje najveće avanture doživljavali upravo na nekim nepoznatim mjestima. Palo joj je na pamet da bi i ovaj nepoznati putić mogao donijeti neke nove avanture.

Na kraju puteljka pred njom se našao bogat pašnjak. Odnekud je dopiralo i tiho žuborenje vode. To je obradovalo ovce iz njenog stada, koje su pohitale da pasu, ali je Vjera bila razočarana, jer se nadala nečem nesvakidašnjem. Sjela je ispod jednog drveta, posmatrala stado i pokušala da uživa u ljepoti prirode koja je okruživala.

Sve ovce su mirno pasle, samo je ovan, jedini u stadu, počeo neobično da se ponaša. Odvojio se od stada, ukočeno stao pored velike vrbe i hipnotisano gledao u nepoznatom pravcu. Prišla mu je. Iza vrbe

je ugledala jednu veliku rupu. Začudila se. Htjela je da vidi koliko je duboka, ali kada je pogledala prema njoj, učinjelo joj se kao da nema kraja. Bila je u nedoumici šta da radi. Pomislila je da bi bila dobra ideja da pokuša da uđe i da se uvjeri da li tamo ima nečega. Pomislila je da ne bi smjela ostaviti samo stado, ali je ipak odlučila da uđe, uvjeravajući sebe da se neće dugo zadržati i da će sve biti u redu. Pružila je jednu, a zatim i drugu nogu i uskočila u rupu.

Rupa je bila uska i vlažna, pa je počela da klizi i propada. Zabrinula se i uplašila, jer nije znala da li će uspjeti da se vrati i izade iz rupe. Htjela je i da zaplače, ali je bila svjesna da joj to ništa neće pomoći. Jedino što joj je preostajalo jeste da se smiri i pokuša da pronađe neko rješenje da se izvuče iz nevolje. Ubrzo je ugledala neku slabu svjetlost koja je dopirala ispod njenih nogu. Napokon je došla do kraja. Očekivala je da će pod nogama osjetiti tvrdu zemlju, ali se jako iznenadila kada je shvatila da gazi po mekom dušeku. Sišla je sa njega i pogledala oko sebe. Bila je u čudnoj prostoriji punoj starih drvenih stolova sa nekim čudnim tečnostima i bočicama. U uglu sobe nalazila se neka neobična kabina od neprozirnog stakla. Bojažljivo joj se primakla i otvorila vrata. Na trenutak je zastala i zapanjeno posmatrala... U kabini je bila KNJIGA. Ali, ne bilo kakva knjiga. Ova je imala oči i usta, računala je nešto na papiru i pritiskala neke dugmiće unutar kabine. Knjiga ju je čudno pogledala i mahnula rukom da uđe. Zakoračila je unutra i istog časa shvatila da su vrata kabine počela da se zatvaraju. Čuo se i glasan zvuk pištaljke. Vjera se trgla, okrenula prema vratima i kroz mutno staklo uočila siluete dva čovjeka.

„Mislim da je neko ušao u našu teleport mašinu!“, povika jedan.

„Oh, ne! Može nastradati“, reče drugi.

„Zbog toga je tu gospođica Spiska. Mi smo nemoćni da uradimo bilo šta“, opet će prvi.

Dok su oni tako pričali, mašina se zatresla, a zatim se počela pomjerati s lijeva na desno. Od silnog ljudstva, Vjera je osjetila mučninu u stomaku. Gospođica Spiska je za to vrijeme nepomično sjedjela i po-našala se kao da se ne događa ništa neobično. Ljudstvo je potrajalo još neko vrijeme, a onda se sve umirilo. Gospođica Spiska, tako se zvala ova čudna knjiga, otvorila je vrata kabine i izašla. Za njom je izašla i Vjera. Ipak, tamo više nije bila ona soba, već neka čudna laboratorija.

Najednom, kabina je počela ponovo da se trese, a onda je i nestala. Gospođica Spiska je mahnula rukom po mjestu gdje se ona nalazila, kao da želi da provjeri da li je stvarno nestala ili je nekim čudom postala nevidljiva.

„Šta je ovo bilo?“, upita zaprepašćena i zbunjena Vjera.

„Putovanje kroz vrijeme“, odgovori gospođica Spiska.

„Zar to stvarno postoji? Ko su oni ljudi? Ko si ti?“ opet upita Vjera.

Vjera je imala mnogo pitanja, a gospođica Spiska se trudila da joj na svako i odgovori. Objasnila joj je da su naučnici Jovović i Brkić došli iz budućnosti radi jedne biljke koja im je bila neophodna za izum na kojem rade, a koja je postojala samo u prošlosti. Rasla je baš na onom pašnjaku s početka priče, na kojem je Vjera ostavila svoje ovce. Neobična kabina je ustvari teleport mašina kojom su naučnici doputovali u prošlost, a Vjera je ušla u nju baš onda kada su naučnici završivši svoju misiju trebali da se vrate u budućnost.

Vjera je s pažnjom slušala sve o čemu je gospođica Spiska govorila, a pričala je i o izumima u budućnosti, školama, drugačijim oblicima života... Objasnila joj je da želi da je provede kroz grad iz budućnosti i da ne brine, jer će se teleport mašina vratiti za njih u roku od 24 časa. Ipak, upozorila je i da ne smiju da zakasne, jer bi moglo da se dogodi da ostane zarobljena u budućnosti, a naučnici u prošlosti.

Vjera je bila jako uzbudjena. Pitala se da li će biti prva osoba iz prošlosti koja će posjetiti budućnost. Vidjeti djevojčice koje idu u školu i znaju da računaju? Uvijek je bila ljubomorna na dječake, jer idu u školu. Često bi zapitkivala majku da joj objasni zašto njoj to nije dozvoljeno, iako je znala da računa i čita i to radila bolje i brže od brata.

Otvoriše vrata prostorije i nađoše se u hodniku zgrade. Vjera nikada ranije nije vidjela unutrašnjost neke zgrade. Spusiće se do prizemlja zgrade nekom čudnom mašinom, koju Spiska nazva liftom. Ipred zgradu se pružala dugačka ulica. Vjeri je ona izgledala kao najljepša ulica na čitavom svijetu. Preko puta zgrade nalazila se fabrika, a nedaleko od fabrike tržni centar. Vjera se divila ovim velikim građevinama. Pred njima su se nizali neboderi, blještavi kompleksi zgrada, maštine u pokretu... Ljudi u čudnoj garderobi, kućići obućeni kao ljudi...

Zastali su pred poslastičarnicom. Spiska je kupila Vjeri sladoled jer je vidjela da gori od želje da ga proba. Uzela je sladoled sa ukusom jagode. Ostali ukusi bili su joj nepoznati. Zapravo, čitava budućnost njoj je bila tuđa i nepoznata, pa se zato trudila da pogledom upije svaki kutak novog svijeta. Bilo joj je žao kada je Spiska rekla da bi trebali da se vrate u laboratoriju kako bi pošli na spavanje i probudili se na vrijeme da sačekaju teleport mašinu.

Tada se sjetila stada kog je ostavila na poljani, sjetila se brata i majke koji su vjerovatno već zabrinuti za nju, bake koja je doziva... Ćutke je krenula nazad.

Mašina se zatresla, zaljuljala i stala... Vrata su se otvorila i pred njom su stajali naučnici. Odahnuli su i snažno je zagrlili. Brinuli su

zbog Vjere. Sada je na sigurnom, u svom vremenu. Trebalo joj je još samo pomoći da izade iz rupe i vrati se kući.

„Popij ovaj napitak i zamisli mjesto gdje želiš da budes“, rekoše joj i pružiše malu staklenu bocu.

Vjera se oprosti od njih, zamisli onaj pašnjak na kojem je ostavila ovce, čvrsto zatvorи очи i ispi napitak...

Stado je mirno paslo. Čulo se i tihо žuborenje vode. Samo je ovan i dalje zamišljeno gledao u nepoznato...

Lejla Spahić
Peti razred
JU OŠ „Vladisalv Sl. Ribnikar“
Bijelo Polje

Treća nagrada
Bronzano zmajevo jaje

DJEVOJKA I NEOBIČNA SPRAVICA

Probudila se djevojka iz dugog sna. Kada je pogledala u sat, primjela je da kasni. Pošla je ka školi u velikoj žurbici, a nije stigla ni zalogaj uzeti. Ovdje počinje priča o jednoj zanimljivoj avanturi djevojčice Nike.

Nika je živjela sa svojom sestrom Minom i sa roditeljima. Imala je dva najbolja prijatelja Kima i Jakova. Mada Niku bi Kim često zadirkavao, što je nju baš nerviralo. Bez obzira na to oni se nijesu razdvajali.

Jednog jutra, dok je se spremala za školu, ugledala je nešto veoma čudno u svojoj avlji. To je bio neki svjetlucavi predmet. Uzela ga je i odnijela u sobu. Stavila ga je na neko mjesto da ga neko drugi ne bi našao, a zatim je otišla u školu. Cijeli dan je razmišljala o toj spravici. Bila je veoma radoznala. Željno je isčekivala da sazna šta ta spravica može i kako je dospjela u njenu avlju.

Završili su se časovi. Ona, Jakov i Kim bi svaki dan poslije škole igrali fudbal. Dok su igrali, Nika je bila jako nervozna. Tu je Kim počeo da je zadirkuje:

„Šta je bilo, aaa strah te da će te pobijediti? Šta je, maca pojela jezik?“, pitao je uz lickske osmijeh.

„Da, kao da bi neko tako nesposoban kao ti mogao da me pobedi hahahahaha.“, Nika mu odgovari.

Završili su sa igrom i otišli kući. Kada je stigla, žurno je otrčala u svoju sobu. Uzela je spravicu i svašta je isprobavala sa njom, kako bi otkrila šta može. Bacila ju je o zid, pokušala da nađe otvor, pritiskala u nadi da nađe tajno dugme. Ipak, ništa. Odlučila je da tu spravicom nosi svuđe sa sobom.

Poslije neuspješnih pokušaja odlučila je da se malo provoza bicikлом. Vozila je hitro. Dok je vozila ugledala je kako se rampa na pružnom prelazu spušta, ali na žalost nije uspjela da zakoči.

„O ne, ne mogu da se zaustavim. Biciklo se otelo kontroli. Šta će sada da radim?!“, vikala je.

Voz se približavao. Zbog tako jake brzine, udarila je rampu i čitav svijet joj je odjednom bio naglavačke. Mislila je da je kraj...

„Molim?! Šta ja radim ovdje? Zar nijesam prije par minuta bila na ivici smrti? Možda je ovo bio samo ružan san? Ako jeste... Hvala Bogu! Mislila sam da neću nikada više jesti omiljeni puding. Ahh, sad da se spremim za školu.“

Spremila se, sjela na biciklo i krenula. Taj san nije napuštao njene misli. Kako može da bude potpuno sigurna?

Šta ako ono nije san? Ne razumijem...

„Nika, Nika!“

„Da profesore?“, konačno je izašla iz svog svijeta.

„Jesi li uopšte slušala moje predavanje?! Ako se bude ponovilo ovo ponašanje, ići ćeš kod pedagoga da malo popriča sa tobom!“

„U redu profesore, izvinjavam se. Neće se više ponoviti.“

Zvonilo je za kraj časa.

Kao i svakog dana, ona i njena dva najbolja prijatelja igraju fudbal. Nakon što su se izmorili, bilo je vrijeme da se ide kućama. Nika je i dalje razmišljala o svom neobičnom „snu“.

Još uvijek me muči, šta da radim? Hmm... otići ću malo da se prošetam. Možda mi svijež vazduh razbistri misli, pomisli.

Novi dan. Kao i svaki dan, spremala se za školu. Mada je još uvijek bila izbezumljena zbog „sna“. Nikako da zaboravi na njega. Danas je bilo drugačije. Otišla je da igra fudbal sa Kimom i Jakovom. Nika je bila golman. Jakov je šutnuo loptu da bi dao gol, a Nika skoči da odbrani, i vidite vi to... Čuje se alarm.

U krevetu je.

Ovo je nemoguće, ovo sigurno nije bio san, znam to.

Ponovila je ono što radi svakog jutra. To je bilo jako čudno. Nakon umornog dana krenula je kući. U povratku odluči da ode do plaže. Sjela je i razmišljala:

Hmmmm...hajde da probamo nešto, pomisli.

Odjurila je u vodu.

Kako je skočila opet se vratila u krevet. Zatim je skočila sa kreveta i pala je u more. Shvatila je zašto se to dešava.

„Znači kada skočim vratim se u PROŠLOST! Onda kada opet skočim vratim se u SADAŠNJOST!“, izgovori tiho da se uvjeri kako je to istina.

Bila je mnogo srećna. Naučila je kako da ovu novu sposobnost iskoristi u svoju dobrobit. Saznala je kako da se vrati u ono vrijeme koje ona želi.

Nakon par dana besmislenog skakanja kroz vrijeme, primjetila je na ruci broj sedam, mada nije marila zbog toga. Jedino je zanimalo to što je otkrila kako može da skače kroz vrijeme.

Novi je dan. Danas su imali test, ali ona nije uopšte učila. Da ne bi nagrabusila, skočila je i vratila se dan ranije.

Bio bi red da i ja nešto naučim, pomisli.

Zadovoljna je završila sa učenjem, ali primjetila je da se broj sedam smanjio na šest.

„Maaa nema veze, idem da razvalim taj test.“

Stalno bi koristila tu spravicom za neke besmislice. Nakon još par puta skakanja vidjela je na ruci broj četiri.

„Šta li znaće ovi brojevi? Ništa mi nije jasno. Sigurno imaju značenje!“

Vrijeme leti, a njoj se brojevi smanjuju. Stigla je do brojke jedan.

„Šta je više sa ovim brojevima? Stalno se pojavljuju ali ne znam uopšte šta znaće?!“

Danas joj nije bio srećan dan. Sestra je pojela njenu omiljenu poslasticu. Puding.

„A toliko mi se jede. Čekaj, čekaj. Pa da! Vratiću se u vrijeme prije nego me sestra opeljaši“, zadovoljno izgovori

Nakon uspješne misije, pogledala je u svoju ruku i vidjela broj nula.

„Sad ćeš ti da vidiš!“, rekla je uzrujana jer je izgubila u igrici.

Skočila je ali moći spravice nije radila. Tako uz uzastopne pokušaje kada bi htjela da iskoristi spravicu ništa se ne bi desilo. Konačno, shvatila je šta oni brojevi znaće! Nijesu se brojevi za džabe pojavili i smanjivali. Ti brojevi su značili koliko je moći spravice ostalo.

„Ahhh... zašto sam bila tako glupa.“

Jednog dana Kim ju je nazvao i rekao da se nađu kod plaže. Kad je došla sjeli su blizu mora i Kim je pitao:

„Nika... da li možeš da skačeš kroz vrijeme?“

Ona ga je začuđeno pogledala i odgovorila:

„Pa...mogla sam.“

„Šta se desilo pa ne možeš i dalje?“

„Ovako, imala sam neku spravicom i kada bih koristila moći te spravice pojavio bi se neki broj. Prije nijesam znala šta znaće ti brojevi, ali kada sam posljednji put iskoristila spravicu, shvatila sam šta znaće.“

„Znaš, imam nešto da ti kažem...“

„Šta?“

„Sigurno nijesi uopšte razmišljala o tome da nekome možda ta spravica treba? Meni je potrebna, da bih se vratio kući.“

„Kako? Ponovi?!“

„Ako ne shvataš na šta mislim, objasniću ti. Ja sam iz budućnosti. U moje vrijeme naučnici su napravili spravu koja vodi u prošlost kada skočiš i onda kada opet skočiš vratiš se nazad.“

„Sada ti je potrebna spravica da bi se vratio nazad?“

„Da, ali je neko potrošio svu moć spravice.“

„Onda ču ja da napravim tu spravicu kako bi se ti vratio nazad.“

„A kako misliš to da izvedeš?“

„Lako! Ti mi samo reci šta sve treba da bi se napravila i kako se pravi. Mada nadam se da ćeš mi pomoći?“

„Naravno da hoću, hajde bacimo se na posao.“

Tako su otišli i počeli da prave tu spravicu. Ipak treba da kupe neke stvari jer nemaju sve što im je potrebno. Dani su prolazili. Radili su naporno, jer ako pogriješe onda sve nanovo. Sve im je išlo za rukom. Trudili su se kako ne bi bilo greške. Bili su mnogo umorni ali nijesu odustajali.

Došao je važan dan. Napravili su spravicu. Nijesu znali da li radi pa su je isprobali. Bili su mnogo srećni zato što je spravica radila i jer su uspjeli.

Ipak, nijesu bili toliko radosni, jer je došlo vrijeme da se rastanu. Oboje su bili veoma tužni. Bili su najbolji prijatelji, ali nijesu imali izbora. Tamo đe je Kim bio, to je njegov dom i nije mogao da ga napusti. Otišao je, ali su obećali da neće jednog drugog zaboraviti i da će još uvek da budu najbolji prijatelji. Koliko god da je bila tužna, bila je srećna zbog svog prijatelja, jer se vratio kući.

SADRŽAJ

Predgovor

Putovanja u nepoznato – Blagoje Vujišić 5

Srednje škole

1. *Epitaf* – Kristina Rakonjac (**I nagrada**), (Bijelo Polje) 9
2. *Svjetlost za Fjodora M.* – Vasilisa Rašović (**II nagrada**), (Kotor) 21
3. *Sat* – Nataša Pavlović (**III nagrada**), (Bijelo Polje) 27
4. *Sudbinajesamoriječ* – Valentina Šarčević (**III nagrada**), (Bijelo Polje) ... 33
5. *Erebus* – Mileva Gojković (Nikšić) 43
6. *Petlja* – Milica Vukasović (Kotor) 49
7. *Stanica putnika* – Ksenija Bosnić (Herceg Novi) 59
8. *Pećina* – Vasil Musić (Bijelo Polje) 67
9. *Putnik* – Radivoje Durutović (Podgorica) 71
10. *Budućnost se mijenja* – Nikola Kovač (Kotor) 83
11. *Kupe broj sedam* – Tarik Idrizović (Bijelo Polje) 93
12. *Ad vitam aeternam* – Maša Rovčanin (Podgorica) 99
13. *Ožiljak sudbine* – Željana Cmiljanić (Bijelo Polje) 105
14. *Pisac i demon* – Ajla Šabović (Bijelo Polje) 113
15. *Bilježnica gospodina Freda* – Božana Vidović (Kotor) 119
16. *Časovnik* – Vojin Nedović (Bijelo Polje) 125
17. *Bijeg kroz vrijeme* – Jovana Stanišić (Kotor) 133
18. *Putnik* – Mirko Karadžić (Tivat) 141

Osnovne škole 7, 8, 9. razred

19. *Okreni kazaljku* – Anastasija Kovačević (**I nagrada**), (Bijelo Polje)149
20. *Prijateljstvo iz drugog svijeta* – Tara Damjanović (**II nagrada**),
(Berane) 161
21. *Putnik* – Viktorija Šćepanović (**III nagrada**), (Kolašin) 169
22. *Sve je relativno* – Laura Bilafer (**III nagrada**), (Kotor) 179
23. *Povratak u sadašnjost* – Nina Vuković (**III nagrada**), (Kotor) 187

24. <i>Antisvijet</i> – Tesa Mirošević (Kotor)	197
25. <i>Na poluostrvu Everet</i> – Marija Rovčanin (Podgorica)	207
26. <i>Putovanje univerzuma</i> – Nina Doljanica (Kotor)	215
27. <i>Svemirsko putovanje</i> – Gracija Bajo (Kotor)	223
28. <i>Dnevnik putnika</i> – Milica Kovač (Kotor)	227
29. <i>Putnik</i> – Zlata Marković (Kotor)	233
30. <i>Putnik 34</i> – Andela Vulović (Kotor)	239
31. <i>Hod po mjesecu</i> – Tija Parapid (Kotor)	245
32. <i>Sjaj u tvojim očima</i> – Sofija Peričić (Tivat)	249
33. <i>Putnik</i> – Marta Borović (Kotor)	253
34. <i>Mačuga</i> – Ksenija Gutić (Bijelo Polje)	259
35. <i>Susret</i> – Jovana Milović (Nikšić)	263
36. <i>Pobjeda</i> – Nikola Đurđevac (Nikšić)	267
37. <i>Tajanstvena avantura</i> – Sofia Kasum (Herceg Novi)	271
38. <i>Putnik</i> – Ivana Vulević (Bijelo Polje)	275
39. <i>Dnevnik jedne Ane</i> – Andela Grujić (Bijelo Polje)	279
40. <i>San ili java</i> – Drago Rapovac (Kotor)	287

Osnovne škole 4, 5, 6. razred

41. <i>Putovanje u Kraljevstvo RO</i> – Tatjana Vuković (I nagrada), (Herceg Novi)	291
42. <i>Tajna moje bake</i> – Sofi Vidić (II nagrada), (Podgorica)	297
43. <i>Teleport mašina</i> – Višnja Vujović (III nagrada),(Podgorica)	301
44. <i>Djevojka i neobična spravica</i> – Lejla Spahić (III nagrada), (Bijelo Polje)	305

